

TMMOB

Şehir Plancıları Odası

Haber Bülteni

195 ISSN 1300-7300

Aralık 2008-Ocak 2009

www.spo.org.tr

e-posta: spo@spo.org.tr

KENTLEŞME ŞURASI

KOMİSYON TOPLANTILARI DEVAM EDİYOR

Bayındırlık ve İskân Bakanlığınca 2009 yılı Nisan ayında yapılacak “Kentleşme Şurası” kapsamında “Şura Komisyonları 1. Toplantısı” 12 Kasım 2008 tarihinde Kızılcahamam Asya Termal Otel’de düzenlendi. 2. ve 3. toplantılar ise 1 Aralık ve 24 Aralık 2008 tarihlerinde Ankara Sheraton Otel’inde gerçekleştirildi.

Yerleşme-şehirlleşme ekseninde, yaşam kalitesi, afetlere duyarlı yerleşme ve şehirlleşme, doğal ve kültürel varlıkların korunması, kaçak yapılaşma, kentsel yenileme/dönüşüm, teknik ve sosyal altyapı, yerel kalkınma, kentlilik bilinci, yönetim ve yerel yönetimlerle sürdürülebilir kentsel gelişme konularında ilke ve stratejiler geliştirmeyi ve bu kapsamda şura komisyonları ve genel kurul çalışmaları ile geliştirilen politika, strateji, eylem seçenekleri ve diğer tavsiyeleri Strateji Belgesi ve Eylem Planına yansıtmayı amaçlayan Kentleşme Şurası için belirlenen komisyon çalışmalarına Odamız da katkı sağlamaktadır.

Şura Komisyonları sürecinde; bilim adamları, kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri, yerel yönetimlerimizin yönetici ve çalışanları, sivil toplum, iş dünyası ve meslek örgütlerinin mensupları ve konunun özel sektördeki kişi, kuruluş ve uzmanları Türkiye’nin Ulusal Kentleşme gündemi ile ilgili çalışmalar yapacak ve bu çalışmalarını şura genel kuruluna sunacaklardır.

Şura sonrasında; Projenin ikinci aşamasında, Şura’da yapılan tüm değerlendirmelerin Ulusal Bütünlük Kentsel Gelişme Stratejisi ve Eylem Programına yansıtılması ve Türkiye’nin sürdürülebilir kentsel gelişme hedeflerine ulaşılmasında önemli bir adım atılmasının amaçlandığı ifade edilmektedir.

Şuranın birinci toplantısının ardından, Şuraya katkı ve katılım sağlayacak üyelerimizle 24 Kasım 2008 tarihinde Odamızda bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, Odamızın Şuradan beklentilerinin neler olduğu tartışılmış, Oda politikalarımızın Şura kararlarına nasıl yansıtılacağı, planlama alanındaki yasal ve kurumsal sorunların çözümüne yönelik kararların alınmasında Oda görüşlerimizin dikkate alınmasının sağlanması konularında görüş oluşturulmaya çalışılmıştır. Şura sonucunda bilimsel bir raporun elde edileceğinin açık olduğu ancak Şura kararlarının uygulanıp uygulanmayacağına ilişkin izleniminin gerekliliği üzerinde durulmuş, Odamızın bu konunun takipçisi olmasının önemi vurgulanmıştır.

Kentleşme Şurası kapsamında oluşturulan komisyonlar ve Odamız adına katılan üyelerimiz şunlardır;

1. Mekânsal Planlama Sistemi ve Kurumsal Yapılanma Komisyonu: H.Tarık Şengül, Belma Babacan
2. Kentsel Teknik Altyapı ve Ulaşım Komisyonu: Erhan Öncü
3. Kentsel Dönüşüm, Konut ve Arsa Politikaları Komisyonu: Osman Balaban
4. Afetlere Hazırlık ve Kentsel Risk Yönetimi Komisyonu: Ali Ulvi Ulubaş
5. Kentsel Miras, Mekân Kalitesi ve Kentsel Tasarım Komisyonu: Şöhret Şensoy
6. İklim Değişikliği, Doğal Kaynaklar, Ekolojik Denge, Enerji Verimliliği ve Kentleşme Komisyonu: Ayşe Işık Ezer, Nilgün Görer Tamer
7. Kentsel Yoksulluk, Göç ve Sosyal Politikalar Komisyonu: Mustafa Kemal Bayırbağ
8. Bölgesel Eşitsizlik, Yerel Kalkınma ve Rekabet Edebilir Kentler Komisyonu:
9. Kentlilik Bilinci, Kültür ve Eğitim Komisyonu: Derya Kesik
10. Yerel Yönetimler, Katılımcılık ve Kentsel Yönetim Komisyonu: Serdar Nizamoglu

ÖĞRENCİ BİRLİĞİ TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ	2
ODAMIZ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE KORUMA KOMİSYONU KORUMA KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLE İLGİLİ OLARAK MİLLETVEKİLİ SN. HÜSEYİN ÜNSAL’I ZİYARET ETTİ	2
TUPOB KOMİSYONLARINA YÖNELİK ÖN HAZIRLIK TOPLANTISI	4
ODA ÇALIŞANLARIMIZA ODA İŞLEYİŞİ, ODA BİLGİ SİSTEMİ, BÜRO TESCİL VE MESLEKİ DENETİM İŞLEMLERİ KONUSUNDA HİZMET İÇİ EĞİTİM SEMINERİ VERDİK	5
TMMOB YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI YAPILDI	5
ÜYE AİDAT ÖDEMELERİ	5
TESCİL İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ DUYURULAR	6
2009 YILI BELGE VE KAYIT ÜCRETLERİ BELİRLENDİ	8
PLANLAMA DERGİSİ YAZILARINIZI BEKLİYOR	9
2009 YILI TAKVİMİ BASILDI	9
MESLEK İÇİ SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZİ (MİSEM) YAZ DÖNEMİ EĞİTİM SEMINERLERİ	9
ODAMIZIN 2009 YILI EĞİTİM SEMINERLERİ PROGRAMINA KATILARINIZI BEKLİYORUZ	10
GEÇERLİ KANUN YÖNETMELİĞİ	12
ÇDP YÖNETMELİĞİ	15
BAYINDIRLIK VE İSKÂN BAKANLIĞI AFET İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ’NÜN 13171 SAYILI BAKAN OLURU	28

ŞUBELERDEN HABERLER

Ankara Şube GÖLBAŞI İLÇESİ, İNCEK 216 PARSELDE KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI ÇALIŞMASI HAKKINDA ODA GÖRÜŞÜ BİLDİRİLDİ	32
Antalya Şube DANIŞMA KURULU TOPLANTISI DÜZENLEDİK	44
Çukurova Şube ADANA İKK TOPLANTILARI	47
İstanbul Şube ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI ÇDP YÖNETMELİĞİ’Nİ YAYIMLADI	47
İzmir Şube İZMİR YEREL GÜNDEM 21 KENT KONSEYİ TOPLANTISINA KATILDIK	60
Konya Şube TMMOB MİMARLAR ODASI KONYA ŞUBESİ’NİN DÜZENLEDİĞİ FOTOĞRAF SERGISİNE KATILDIK	63
Samsun Şube TMMOB EMO TARAFINDAN DÜZENLENEN BASIN AÇIKLAMASINA KATILDIK	63

ÖĞRENCİ BİRLİĞİ TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulu üyeleri Planlama Okulları öğrenci temsilcileri ile Şehir Plancıları Odası Genel Merkezi'nde bir araya geldi. Toplantının ana temasını planlama okulları öğrencilerinin bir süredir devam eden çabalarının kurumsallaştırılması oluşturdu. Odamız adına konuya ilişkin değerlendirme yapan Tarık Şengül Şehir Plancıları Odası'nın planlama öğrencileri ile daha yakın bir ilişki içinde olmak istediğini, bu çerçevede dikkate değer bir çaba gösterdiklerini söyledi. Son dönemde yapılan etkinliklere, Dünya Şehircilik Günü Kolokyumları da olmak üzere öğrencilerin katılımını artırmak üzere gerekli çabanın gösterildiğini ve öğrenci katılımının artırıldığını belirten Şengül, öğrencilerle kurulan ilişkide en önemli sorunun kurumsallaşma olduğunu belirtti. Bu çerçevede, öğrenci birliğinin kurulmasının, daimi bir muhatapın bulunması açısından önemli olduğu da vurgulandı.

Odanın öğrenci etkinliklerini kaynakları izin verdiği ölçüde destekleyeceğini belirten Yönetim Kurulu üyeleri, bununla birlikte, Odaya bağımlı bir öğrenci birliğinin anlamlı olmadığını, öğrencilerin özerkliğinin korunması konusunda da duyarlı olduklarını belirttiler. Özerklik konusunda, Oda Yönetim Kurulu üyelerinin duyarlılığını anlamlı bulduklarını belirten öğrenci temsilcileri, kurumsallaşma açısından bir dizi çalışma yapacaklarını, özellikle oda ile ilişkileri belli bir temele oturtabilecek bir metni de üretmek odaya ileteceklerini belirttiler. Toplantı daha sonraki aşamalarda da bir araya gelinmesi yönünde ortak bir kararla noktalandı.

ODAMIZ YÖNETİM KURULU ÜYELERİ VE KORUMA KOMİSYONU KORUMA KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLE İLGİLİ OLARAK MİLLETVEKİLİ SN. HÜSEYİN ÜNSAL'I ZİYARET ETTİ

12.06.2008 tarihinde TBMM Başkanlığı'na sunulan "2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu'nun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunun Raporu Odamız Yönetim Kurulu ve Koruma Komisyonunca incelenerek düzenlemeler ile ilgili Mecliste grubu bulunan siyasi partilere iletilmek üzere Odamız görüşlerini içeren bir rapor hazırlanmıştır. Tasarının Meclis gündemine alınması üzerine, tasarıya ilişkin Odamızın itiraz, öneri ve görüşlerinin bir kez daha vurgulanması amacıyla Amasya Milletvekili Sn. Hüseyin ÜNSAL, Odamız Yöne-

tim Kurulu üyeleri ve Koruma Komisyonu üyelerince 22.01.2009 tarihinde Meclis'te ziyaret edildi.

Sn. Hüseyin ÜNSAL ile yapılan görüşmede Kanun Tasarısı ile getirilen düzenlemelerin kamu yararı ve koruma ilke-esasları açısından geri dönüşü mümkün olmayan sakıncaları barındırdığı aktararak, Odamız görüşlerini içeren rapor sunuldu. 22.01.2009 tarihli Meclis Genel Kurulunda görüşülmeye başlanan ve 29.01.2009 tarihinde görüşülmesinde devam edilen Kanun Tasarısına ilişkin söz alan Hüseyin ÜNSAL'ın her iki oturumdaki konuşmalarından bazı kısımları aşağıdadır:

22.01.2009 Tarihli Oturum:

"Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; 266 sıra sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı'nın tümü üzerinde söz almış bulunuyorum. Yüce heyetinizi saygılarımla selamlıyorum.

...

Şimdi burada çok dikkatle incelediyssek ve gördüysek, söz konusu dört madde koruma adına yönelik bir iyileştirme adlandırılabilir. Bu düzenlemeler olmayıp bu düzenlemeler ancak günlük sorunların çözümleri niteliğindedir. Bu değişiklikler sorunları çözmek yerine, yeni sorun alanları ve karmaşalar yaratacak olup var olan sorunların çok daha köklü çözümlere ihtiyacı olduğu çok açıktır. İleriki maddelerin görüşülmesinde zaten bu sorunların neler olduğunu da daha açıklıkla dile getireceğiz ama ben doğabilecek sorunları sizlere ana başlıklar hâlinde de bir ifade etmek istiyorum.

Yapılan değişiklik ile özel idarelerine katkı payı ayrılıyor. Birinci sorun, il özel idareleri yeterli teknik kadrolara sahip değiller, uzman eleman sıkıntısı var. Bu bir gerçek. Hepimizin bölgelerinde, illerinde bu gerçeği yaşıyoruz ve biliyoruz. Büyükşehirler dışında hiçbir il özel idaresinde yeterli ne arkeologu, ne sanat tarihçisini, ne şehir plancısını bulmak mümkün değil. Dolayısıyla aynı sıkıntılar tekrar yaşanacak. Dolayısıyla bu kanun bu sıkıntılara çözüm getirmemekte. İkincisi, illerde kaynağın bölüşümünde haksız uygulamaların söz konusu olacağı çok daha ortada. Çünkü emlak vergisini veren kesimler kent merkezlerinde yoğunlaşacak, yani belediye hudutları içerisinde yoğunlaşacak ama bu kaynağın yüzde 30'u da belediye hudutları dışında insanların yararlanmasına da açıklık getirecektir. Dolayısıyla, bir adaletsizlik de söz konusudur.

...

Şimdi, 2'nci maddeyle ilgili bir görüşümü de açıklamak istiyorum: 2'nci maddeyle ilgili görev süresinin kısaltılmasının, yani beş yıldan üç yıla indirilmesinin sebebi nedir, hiç anlayamadık Sayın Bakan. Beş yıldan üç yıla indirilmesinin sebebi nedir, anlaşılmamıştır. Gerekçede okudum, bakın gerekçesinde şöyle

söylüyor: “Madde 2- “Çalışmalarında verimliliği artırmak amacıyla koruma bölge kurullarının Bakanlıkça ve Yükseköğretim Kurulu tarafından seçilen üyelerinin görev süresi beş yıldan üç yıla indirilmiştir.” Hangi verimlilik? Esasında tam tersine verimlilik düşecektir. Düşeceğinin gerçeğini de şöyle ana başlıklarla sıralamak isterim:

Koruma bölge kurullarının özerk niteliği zedeleneciktir çünkü özerk bir yapısı vardı. Bu beş yıldan üç yıla indiği zaman bu biraz daha muğlak hâle gelecek, zedeleneciktir. İkincisi, tasarıyla önerilen düzenlemeyle, özerk nitelikli koruma bölge kurullarının alanlarında uzmanlaşmış üyelerinin görev sürelerinin kısaltılması -Koruma Kanunu’nda- uzman eksikliği olan ülkemizde yeni kurul üyesi bulunmasında sıkıntı yaratacaktır. Ben bunu Amasya’da kendi bölgemde de yaşadım, daha sonra çalıştığım Muğla bölgesinde de yaşadım. Koruma üyesi bulmakta sıkıntı çekiliyor, dolayısıyla bu sıkıntılar daha da çoğalacaktır üç yıla indiğinde. Üç yıla indiğinde, konuya hâkim olmayan deneyimsiz elemanlar kişilerin etkilerinde kalacaktır. Koruma kurullarında en önemli şey kişilerin etkilerinde kalarak değil, plan bütününe bakılarak iş yapılmasıdır. Dolayısıyla deneyimsiz arkadaşlarımızın böyle bir sıkıntısı olacak, yönlendirmelere ve baskılara açık hâle geleceklerdir. Bir diğer sorun: Koruma alanında uzman olmayan üyelerle koruma bölge kurullarının saygınlığı ve güvenilirliği zedeleneciktir. Ülkemizde en önemli kurumlardan bir tanesi koruma bölge kurullarıdır, kültür ve tabiat varlıklarını koruma kurullarıdır. Hakikaten saygın bir anlayışla gitmemektedir, dolayısıyla bu uzmanlaşmamış, deneyimsiz, süre kısaltılmasıyla gelen personellerle bu sıkıntı daha da artacaktır.

Koruma bölge kurullarında görev alanlarına ve sorumluluklarına hâkim olmayan üyeler karar üretecektir kısaltıldığı zaman. Çünkü beş yılda o bölgeyi tanıyor, kısa zamanda tanıyor ama bir bakmışsınız ki süre bitiyor ama beş yıl olduğu zaman bölgeye hâkim, sorunlara hâkim bir üye olacaktır. Bu beş yıldan üç yıla indirilmesinin anlamsızlığı bu konuda da ortaya çıkmaktadır. Bölgeyi tanıması, konulara hâkim olması, verimli olması zaten bir süre almaktadır. Bu kısaltmayla problem yaşanacaktır.

Bir diğer konuyu da 3’üncü maddeyle ilgili söyleyebiliriz. 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanunu’nda değişiklik ile 57’nci maddede yenileme alanlarında özel amaçlı kurulmuş kurulların görev, yetki alanları genişlemekte, ayrıca koruma bölge kurullarının özerkliğini zedeleyecek nitelikte özellikle İstanbul ve büyük şehirlerde yeni bir kadro ve konum oluşturulması önerilmektedir. Bunu da anlamakta güçlük çekiyoruz. 5366 sayılı Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun uyarınca kurulan koruma kurullarının yetkilerinin genişletilmesinin yaratacağı sakıncalar var. Şimdi bir bölgede iki tane koruma kurulu -birisini özel amaçlı, birisini değil- kuruluyor. Bu sakıncaları şöyle sıralayalım: Bir tanesi, özel amaçlı kurulan yenileme koruma

bölge kurullarının yetkisinin genişletilmesi koruma ilke ve esaslarına aykırı uygulamalarla sonuçlanacaktır. Çünkü bu özel amaçlı koruma kurulu kendisine göre karar alacak ama bölge kurullarının bölge bütünlüğü içerisinde yaptığı bir plan anlayışı var, o ona göre karar verecektir. Dolayısıyla burada bir yetki karmaşası doğacaktır. Bütüncül koruma ve planlama anlayışına aykırı uygulamalar yasallaşacaktır. Bunu biraz sonra açmak istiyorum, burada bir sıkıntı da var zaten.

Bölge kurulları coğrafi ve kültürel bütünlüğün korunması için değerlendirmesini o bütün içinde yapar. 5366 sayılı Yıpranan Tarihî ve Kültürel Taşınmaz Varlıkların Yenilenerek Korunması ve Yaşatılarak Kullanılması Hakkında Kanun gereğince sınırlı bir alan için oluşturulan yenileme kurulları, yetkileri artırıldığı takdirde üst ölçekli planlama arayışı içine girerek bütüncül planlamayı deleyecektir. Bölge kurullarının yaptığı bütüncül bir planlama var. Şimdi oraya özel bir kurul koyuyoruz, o kurulun da yetkilerini genişletiyoruz. O, bütüncül planlamaya müdahil olacaktır. Bakın bunun örneklerini hep beraber yaşadık ve uluslararası boyuta taşındı. Sayın Bakanım, özellikle sizin döneminizde sanırım Neslişah ve Hatice Sultan mahalleleri, yani şu Sulukule, İstanbul Tarlabası 1. etap yenileme alanı... Bu koruma amaçlı planlar yapılmadan bunlar yapıldı. Yapılınca da uluslararası boyutta tartışmaları oldu. Koruma bölge kurullarının görev alanları muğlaklaşıyor böylece. Yani koruma bölge kurullarının yani kültür ve tabiat varlıkları ana kurullarının nerede görev yapacağı konusunda ortada bir boşluk doğmaktadır. Yani şöyle bir özel örnek verirek: Eyüp’te kentsel sit alanında evi olan vatandaş İstanbul’da II No.lu Koruma Bölgesi Kuruluna gidecekken Sulukule yenileme alanı için Yenileme Kuruluna gidecek. Burada bir yetki karmaşası vardır.

Dördüncü sakınca ise: Yeni koruma kurulları oluşturulmasıyla kamu kaynaklarının israfı söz konusu olacaktır. Burada hepimiz küresel krizi tartışıyoruz ve küresel krizin etkilerinden nasıl kurtulacağımızı tartışıyoruz; sadece biz değil iktidar da zaten bunun mücadelesini veriyor. Şimdi tam biraz daha sıkı politika yapmamız gerekirken yeni alanlar yaparak yeni bir kaynak israfına yol açılmasının ben sakıncalı olduğunu görüyorum.

Bir diğer konu: Yenileme Kanunu’nun uygulandığı son üç yıl içinde tarihî kent merkezlerinde geri dönüşü olmayan olumsuzluklar ortaya çıkmıştır, demin söylediğim Sulukule, Tarlabası örnekleri gibi. Bu örnekler uluslararası boyutlarda sıkıntılar yaratmış, Şehir Plancıları Odası bu konularla ilgili uygulamaları yargıya taşımış. Örneğin Ulus’ta Ulus Koruma Amaçlı İmar Planı’nı uygun bulan Kurul, Ankara 10. İdare Mahkemesinin 18/11/2008 gün 2008/2233 sayılı Kararı’yla iptal etmiştir. Yani hukuk bu Kurulun kararını iptal etmiştir. Kararda -özellikle son paragrafını söylüyorum, kararın bütünü var bende- koruma amaçlı imar planlarıyla ilgili ilke ve esaslara, kamu yararına aykırı olduğu gerekçesi öne sürülmüştür. Yani yapılan işlemde kamu yararı görülmediği için iptal edilmiştir.

Ankara Büyükşehir Belediyesinin büyük bir istekle ve iştahla bu kanunun çıkmasını beklediğini biz de biliyoruz ama İdare Mahkemesinin kararı, kamu yararı görülmeyen bir Melih Gökçek klasiğini de ortaya maalesef koymuştur. Bu konuda Melih Gökçek'in istekle beklediği bu kanunun çıkması, neticede o Danıştay kararlarını da ortadan kaldıracak ve yaratılan kanunsuzluk da böylece, yaratılan yeni bir kanunla da değiştirilecektir; bu sakıncalıdır.

Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; sizler gerçekten kültür ve tabiat varlıklarının korunması için bir iş yapacaksınız, gelin, hep beraber şunları yapabiliriz:

- 1) 5366 sayılı Kanun'u yürürlükten kaldıralım. Aksi takdirde, küçük, büyük tüm kentlerimizin tarihî merkezleri, eski kent dokuları "yenileme" adı altında yok olup gidecek. İşte Ulus, bunlardan bir tanesinin örneği. Orada Merkez Çarşısı, Anafartalar Çarşısı, oradaki dokuya göre yapılmış yapılar ortadan kaldırılmakla yeni bir anlayışla yeni rant alanları oluşturulacaktır.
- 2) Bu yasanın kaldırılması mümkün olmayacaksa, eğer bu düşünülüyorsa Sayın Bakanım, 2863 sayılı Kanun'da değil 5366 sayılı Kanun'da değişiklik yapalım, yenileme alanları için yeni koruma kurulları kurulmasına ilişkin maddesi iptal edilsin, anılan kanun gereği belirlenen yenileme alanlarındaki konuların ilgili koruma kurullarında öncelikli ve ivedilikli olarak değerlendirilmesine yönelik bir hüküm koyalım ve bu konuyu çözelim.
- 3) 5366 sayılı Kanun'la oluşturulan koruma bölge kurullarının devamında ısrar ediliyor ise yönetim kurulları, sadece 5366 sayılı Kanun'da betimlenen yenileme projelerinin onaylanması için karar almalıdır. Böylece hem kamu kaynaklarının verimli kullanımı sağlanmış olacak hem de aynı alanda çalışan iki ayrı kurulun bundan kaynaklanarak yanlış karar alınmasının önüne geçilecektir. Yenileme kurullarının kanunla belirlenen görevleri yerine getirildikten sonra lağvedilmesi yönünde düzenleme yapılmalıdır."

29.01.2009 Tarihli Oturum:

"2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı'nın 1'inci maddesi, 2863 sayılı Kanun'un 12'nci maddesinde, belediyelere emlak vergilerinden taşınmaz kültür varlıklarının korunmasına katkı payı olarak tahakkuk ettirilen ve il özel idarelerinde toplanan katkı payından belirli miktarda il özel idarelerinin de yararlanması yönünde düzenleme yapılmaktadır. Yani oluşan kaynaktan il özel idarelerinin de kısmen kullanımının sağlanması istenmektedir.

....

Belediyeler için ayrılan bu kaynak, kültür ve tabiat varlıklarının korunmasında önemli bir kaynaktır. Eğer bu kanunda bir değişiklik yapılacaksa, kalıcı bir model oluşturmak için değişiklik yapıl-

malıdır. Tabii ki, bunun için önerilerimiz var. Bu önerilerimizi de sıralamak isteriz:

Bir tanesi, taşınmaz kültür varlıklarının korunması için ayrılan katkı payının kullanımında yaşanan sorunların saptanması, atıl durumda bulunan bu kaynakların nasıl kullanılacağı, proje üretimi ve uygulamaların nasıl çoğaltılacağına ilişkin bir yapılandırılmaya gidilmelidir. Bu yapılandırılma nasıl olacaktır? Tabii ki, sivil toplum örgütleriyle yapılacak ilişkiler ve meslek örgütleriyle yapılacak ilişkiler bunda önemlidir. Özellikle Şehir Plancıları Odası, Mimarlar Odası gibi kuruluşlarla yerel yönetimleri buluşturacak bir model bu kanunda getirilmemiştir. ÇEKÜL Vakfı gibi, Tarihî Kentler Birliği gibi kuruluşlarla bir model oluşturma yoluna gidilmemiştir.

İkincisi, iller bazında katkı payı modelinden doğan eşitsizliğin önlenmesine yönelik düzenlemeler geliştirilmelidir.

Üçüncüsü ise -çok önemlidir- siyasi çıkar, kayırmacılık, rant yaratma yerinden etme, mutenalaştırma gibi gizli amaçları önlemenin yolu üniversiteler, meslek odaları ve sivil toplum örgütleriyle ilişkilendirildiğinde o kuruluşların katılımıyla projeler hazırlanmalıdır. Kanun buna müsait değildir. Yapılan değişiklikler de bu konuya olanak vermemektedir.

Dördüncüsü, toplumun her kesiminin katılımıyla hazırlanmış koruma amaçlı projelere kaynak aktarılmalı, tekil anlayışla hazırlanmış projeler ayrıştırılmalı ve ona göre kaynak aktarılmalıdır.

Beşincisi, belediyelere kültürel miras ve koruma kanununda uzman personel yapısı oluşturulması ve bu uzman personellerin de istihdam edilmesi yoluna gidilmesidir. Bu konuyla ilgili belediyelere yeterli destek programları ve çözümler getirilmelidir."

TUPOB KOMİSYONLARINA YÖNELİK ÖN HAZIRLIK TOPLANTISI

Bilindiği gibi Türkiye Planlama Okulları Birliği'nin (TUPOB) 5. Dönem Başkanlığı Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü, sekreteryaya görevi ise TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi tarafından yürütülmektedir. Bu dönem çalışmaları kapsamında oluşturulmuş olan aşağıda sıralı Çalışma Komisyonlarında odamızı temsil edecek isimlerin belirlenmesi ve Komisyon çalışmalarına ilişkin görüş oluşturulabilmesi amacıyla 5 Ocak 2009 tarihinde, H. Tarık Şengül, Serdar M. A. Nizamoglu, Melih Ersoy, Yaser Gündüz, Remzi Sönmez ve Nihan Özdemir Sönmez'in katılımlarıyla Odamız Genel Merkezinde bir ön hazırlık toplantısı gerçekleştirilmiştir.

1. Eğitimde Kaliteyi Geliştirme ve Sürekli Kılma (Eğitimde Akreditasyon)
2. Mesleki Yetkinlik ve Yeterlilik Kriterleri (Meslek Yasa Tasarısı'na ilişkin tartışmalar)

3. Akademik Yükseltme Kriterleri – Planlama Temel Alanına ilişkin görüş oluşturulması
 4. Yeni Şehir ve Bölge Planlama Bölümlerinin Açılmasında Kullanılacak Kriterler (Öğrenci kontenjanları, mezunların istihdam alanı, mekansal gereksinimler gibi parametrelerin oluşturulması)
 5. Yeni Enstitü Kurulması ve Koşulları
 6. TUPOB Aracılığı ile Bölümler ve Meslek Odaları Arasında ve Özel - Kamu Kurum ve Kuruluşları ile İletişim ve Koordinasyonun Sağlanması (Arşiv ve Belgelerin Paylaşımı, iletişimin etkinleştirilmesi, gündem refleksi oluşturmak gibi konular)
3. Numaralı “Akademik Yükseltme Kriterleri” Komisyonuna görüş bildirilmeyecek olup, Haziran ayı içerisinde gerçekleştirilmesi düşünülen Komisyonlar Genel Toplantısına kadar yapılacak çalışmalarda Odamız görüşünün oluşturulabilmesi için TUPOB Sekreteryasına Yönetim Kurulu üyelerimiz ile beraber Melih Ersoy, Yaser Gündüz, Remzi Sönmez, Nihan Özdemir Sönmez ve Fikret Zorlu’nun isimleri bildirilmiştir.

ODA ÇALIŞANLARIMIZA ODA İŞLEYİŞİ, ODA BİLGİ SİSTEMİ, BÜRO TESCİL VE MESLEKİ DENETİM İŞLEMLERİ KONUSUNDA HİZMET İÇİ EĞİTİM SEMİNERİ VERDİK

23-24 Ocak 2009 tarihlerinde Odamız Genel Merkezinde Oda Çalışanlarımıza yönelik hizmet içi eğitim semineri gerçekleştirildi. Eğitim seminerine Şubelerimizde ve Genel Merkez bünyesinde çalışmakta olan mesleki denetim görevlileri ve Şube sekreter yardımcıları ile genel sekreter yardımcılarının katılımı yönünde görevlendirme kararları alındı.

Oda Bilgi sisteminin sorunsuz ve verimli kullanımını sağlamak amacıyla 23 Ocak 2009 günü Odamız birimlerince bir yıldır kullanılmakta olan SPOBIS yazılımına ilişkin verilen eğitim yanı sıra kullanım konusunda yapılması gereken yenilikler üzerine fikir alış verişinde bulunuldu. 24 Ocak 2009 günü ise mesleki denetim uygulaması, büro tescil işlemleri, mali işleyiş, davalar ve diğer işlemlere ilişkin bilgilendirme yapıldı.

23-24 Ocak 2008 tarihinde Odamız Genel Merkezi’nde gerçekleştirilen VII. Hizmet İçi Eğitim Seminerine Odamız Genel Sekreter Yardımcıları Hatice Kuşuncu, Öznur Zengin ve Samet Zeydan, Genel Merkez Tescil Görevlimiz Tuğba Kurt, Odamız Muhasebe görevlileri Veysel Erdem ve Derya Küçüktopçü, Genel Merkez Büro Görevlisi Esmâ Şahinöz, Ankara Şube Sekreteri İlknur Urkun, Ankara Şube Mesleki Denetim Görevlisi Nursun Karaburun, Ankara Şube Tescil Görevlisi Çağrı Doruk Çifteler, Ankara Şube Büro Görevlisi Betül Demir, İzmir Şube Büro

Görevlisi Hüdane Şahin, İstanbul Şube Sekreter Yardımcısı Zeynep Arman, İstanbul Şube Büro Görevlisi Gülderen Akkuş, Bursa Şube Sekreteri Murat İlkme, Çukurova Şube Sekreter Yardımcısı ve Mesleki Denetim Görevlisi Fahri Önün, Konya Şube Sekreter Yardımcısı ve Mesleki Denetim Görevlisi Reyhan Güden, Samsun Şube Sekreter Yardımcısı ve Mesleki Denetim Görevlisi Burcu Çamlıbel katıldı.

TMMOB YÖNETİM KURULU ÜYELERİ İLE ODA BAŞKANLARI ORTAK TOPLANTISI YAPILDI

TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda Başkanları ortak toplantısı 17 Ocak 2009 Cumartesi günü Makina Mühendisleri Odası Toplantı Salonu’nda yapıldı. Toplantıya; TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB Yönetim Kurulu II. Başkanı Nail Güler, TMMOB Genel Sekreteri Hakan Genç, TMMOB Yönetim Kurulu Üyeleri ile Oda Başkanları veya Yönetim Kurulu temsilcileri katıldı. Odamız Yönetim Kurulu Sayman üyesi Pınar Özcan’ın katıldığı toplantıda 29 Mart seçimleri öncesi yerel yönetimler, yerel yönetim politikaları üzerine görüş alışverişinde bulunuldu. TMMOB Yönetim Kurulu kararı ile oluşturulan komisyon tarafından hazırlanan “Nasıl Bir Kent, Nasıl Bir Yerel Yönetim” başlıklı taslak rapor hakkında görüşüldü.

ÜYE AİDAT ÖDEMELERİ

2008 tarihinde gerçekleşen TMMOB Şehir Plancıları Odası Genel Kurulunun aldığı karar uyarınca 2009 yılından geçerli olmak üzere oda üyelik aidatları 7,50 YTL’den, 9,00 YTL’e yükseltilmiştir. Odamız Yönetim Kurulunun 19.12.2008 tarihli toplantısında, birikmiş oda aidatlarının yeni aidat tutarından (zamlı) ödenmesi uygulamasına, 31 Ocak 2009 tarihinden sonra başlanmasına karar verilmiştir.

Oda aidatlarının ödenmesi için kredi kartı talimat formunun doldurularak 0312 4179055 nolu oda faksı kanalıyla odaya iletilmesi ve talimat formunun aslının oda genel merkez adresine postayla gönderilmesi yeterli olmaktadır. Kredi kartı talimat formlarını, genel merkezimiz veya şubelerimizden elde edebilirsiniz. Ayrıca, aidat ödemelerinizi bankalar kanalı ile yapmak istiyorsanız, ödemelerinizi İş Bankası Başkent Şubesi 4299-496484 nolu hesabımıza, posta çeki ile ödemelerde 107581 nolu hesabımıza, Vakıfbank Merkez Şube 00158001845302308 nolu bankomat hesabımıza yapabilirsiniz. Aidatlarınızı oda birimlerimize şahsen başvurarak da ödeyebilirsiniz.

Birikmiş aidat borçlarınız için bağlı bulunduğunuz Şube ve Temsilciliklerimizle irtibata geçerek toplam borç miktarınız ve taksitlendirme koşulları hakkında bilgi alabilirsiniz.

Telefon Numaraları:

Genel Merkez	: 0312 417 87 70
Ankara Şube	: 0312 418 61 43
Antalya Şube	: 0242 322 15 00
Bursa Şube	: 0224 223 63 89
Çukurova Şube	: 0322 454 39 70
İstanbul Şube	: 0212 275 43 67
İzmir Şube	: 0232 422 28 90
Konya Şube	: 0332 234 18 95
Samsun Şube	: 0362 433 13 55

**TESCİL İŞLEMLERİ İLE İLGİLİ
DUYURULAR**

Odamız Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin 8., 9. ve 10. Maddeleri uyarınca, Odamızda tescilli Serbest Şehircilik Bürolarının yıllık tescillerini Ocak ayı içerisinde yenilemesi gerekmektedir.

Süresi içinde tescil yenileme işlemini yaptıran Serbest Şehircilik Bürolarına ilişkin liste, Şubat ayında odamız yayınlarında ilan edilerek, ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilecektir.

Serbest Şehircilik Bürolarının 2009 yılı tescil yenileme işlemleri için, aşağıda yer alan esaslara göre hazırlanan başvuru evraklarıyla bulunduğu ildeki Şube Başkanlığına ya da Şube Başkanlığına iletilmek üzere bulunduğunuz ildeki İl Temsilcisi/Mesleki Denetim Görevliliğine başvurması gerekmektedir.

Tescil yenileme işlemlerinin uzamasına neden olan birkaç önemli konuyu dikkatlere sunmak gerekli görülmüştür. Bu konulara yönelik olarak göstereceğiniz özen tescil işlemlerinin tamamlanma sürecini hızlandıracaktır.

(a) Tescilli serbest şehircilik bürosunun, Yetkili Serbest Şehircileri; bir başka büronun da Yetkili Serbest Şehircisi olması durumunda, yönetmelik hükümleri gereği, bu büroların Tescil Yenileme veya Kapatma İşlemleri birlikte yapılmaktadır. Dolayısı ile başvuruların da birlikte yapılması gerekmektedir.

(b) Serbest şehircilik hizmetine ilişkin olsun olmasın, son tescil yenileme döneminden bu yana düzenlenen faturaların tümü, bu belgelere göre sıralı olarak doldurulmuş fatura çizelgesi ekinde ibraz edilmelidir.

(c) Büronun geçen yıl “devam eden iş” olarak beyan edilen tüm işlerinin biten ya da devam eden iş olarak beyan edilmesi zorunludur. Bunlar dışında herhangi bir nedenle tamamlanamayan işlerin, iptal edilen iş olarak belirlenebilmesi için Odamız Yönetim Kurulu Kararı gerekmektedir. Bu tür işler ilgili büronun devam eden işlerinde kayıt altına alınır Söz konusu işlerin iptal edilmesi için yapılacak olan başvuruların, ekinde gerekli belgelerle birlikte Yönetim Kuruluna sunulması gerekmektedir.

(d) Tescil işlemlerinin tamamlanabilmesi için Serbest Şehircilik Bürosunun ödenmemiş tahakkuk borçlarının ve tüm yetkili serbest şehircilerinin aidat borçlarının ödenmesi gerekmektedir.

Odamızın serbest çalışma alanına ilişkin düzenlemelerinin, mesleğin kamu yararına uygulanması ve üyelerimizin eşit rekabet koşullarında çalışmasına yönelik olduğunu ve bu kapsamda TMMOB Kanunu ve ilgili diğer düzenlemeler doğrultusunda zorunluluk olduğunu hatırlatarak, 2009 yılı başvurularının ekte yer alan bilgi ve esaslar doğrultusunda tamamlamanız beklenmektedir.

EKLER:

1. Serbest Şehircilik Bürosu Tescil Yenileme Başvurularında Uyulacak Esaslar
2. Odamız Serbest Şehircilik Hizmetleri Büro Tescil, Mesleki Denetim ve En Az Ücret Yönetmeliğinin İlgili Maddeleri

EK-1**SERBEST ŞEHİRCİLİK BÜROSU TESCİL YENİLEME
BAŞVURULARINDA UYULACAK ESASLAR**

- Şehir Plancıları Odası üyesi olan Yetkili Serbest Şehircileri; birden fazla büronun Yetkili Serbest Şehircisi durumunda ise bu büroların Tescil Yenileme İşlemi birlikte yapılacaktır.
- Büronun ortağı konumunda olan üyelerin 2008 yılı aidat borçlarının ödenmesi gerekmektedir.
- Büronun ödenmemiş tahakkuk borçlarının tamamının ödenmesi zorunludur.

SÜRE

Serbest Şehircilik Büroları 31 Ocak 2009 tarihine kadar tescil yenileme başvurularını ilgili Oda birimine iletmek durumundadırlar.

BAŞVURU YERİ

Serbest Şehircilik Büroları tescil yenileme başvurularını varsa bulundukları ildeki İl Temsilciliği ya da Mesleki Denetim Görevliliğine, yoksa hizmet bölgesi içinde bulundukları Şube Başkanlığına yapacaklardır.

GEREKLİ EVRAKLAR

a) Serbest Meslek Büroları İçin Tescil Yenileme İşleminde;

1. Serbest Şehircilik Bürosunca, ön sayfasının yanı sıra devam eden ve biten işler bölümleri de eksiksiz olarak doldurulmuş Başvuru ve Kayıt Formu (Ek.1),
2. Bir önceki yıla ait (2008) Büro Kayıt Belgesinin (BKB) aslı,
3. Tescil işlemi yapılacak olan yıl için (2009) Vergi Dairesinden alınacak kuruluş statüsüne ve faaliyetine uygun vergilendirmeye tabi olduğunu gösterir belge, Vergi Levhası Fotokopisi,
4. Tescil yenileme işlemi yapılan yıla ilişkin (2009) Serbest Meslek Defterinin noter onaylı ilk sayfasının örneği,

5. Bir önceki yıl içinde (en son tescil yenileme tarihinden bu yana) kesilen faturaların tümü ve fatura kayıt çizelgesi (Temsilciliklerde yapılacak olan tescil yenileme işlemlerinde büroya ait faturaların sıralı fotokopileri alınarak bağlı oldukları şubelere gönderilir) (Ek.5),

6. Yetkili Serbest Şehirci kamu veya özel kuruluştaki sözleşmeli olarak çalışıyorsa iş sözleşmesinde, serbest çalışmasında bir engel olmadığına dair ilgili kurumdan alınmış belgeyi ve çalıştığı kurumun yetki alanında herhangi bir serbest şehircilik işi yapmayacağına dair taahhütname (Yönetmeliğin 6. maddesinin (d) bendi),

7. Yıllık Tescil Yenileme Ücreti olarak Odanın Vakıflar Bankası Merkez Şubesi'ndeki 00158001845302308 no'lu hesaba veya 107581 no'lu posta çeki hesabına yatırılan 160 YTL'nin dekontu veya Şube ve Temsilciliklerde Nakit ya da Kredi Kartı ile yapılacak ödemenin makbuz fotokopisi (Banka dekontlarında büro adının ve tescil yenileme ücretine karşılık yatırıldığı belirtilmelidir),

b) Sermaye Şirketlerinin Tescil Yenileme İşlemlerinde;

1. Serbest Şehircilik Bürosu Başvuru ve Kayıt Formu (Ek.1),

2. Bir önceki yıla ait (2008) Serbest Şehircilik Bürosu Büro Kayıt Belgesinin (BKB) aslı,

3. Tescil işlemi yapılacak olan yıl için (2009) Vergi Dairesinden alınacak kuruluş statüsüne ve faaliyetine uygun vergilendirmeye tabi olduğunu gösterir belge, Vergi Levhası fotokopisi,

4. Tescil yenileme işlemi yapılan yıla ilişkin (2009) yevmiye defterinin noter onaylı ilk sayfasının örneği,

5. Eleman çalışanlar için, elemanların 6.son 4 aylık SSK bildirimlerinin fotokopisi,

6. Bir önceki yıl içinde (en son tescil yenileme tarihinden bu yana) kesilen faturalar ve fatura kayıt çizelgesi (Temsilciliklerde yapılacak olan tescil yenileme işlemlerinde büroya ait faturaların sıralı fotokopileri alınarak bağlı oldukları şubelere gönderilir)

7. Şirket ortaklarında veya hisse dağılımında değişiklik söz konusu ise hisse dağılımının son durumunu gösteren, ticaret sicil müdürlüklerinden alınmış yeni tarihli belge istenir. Hisse dağılımında değişiklik yok ise, olmadığına dair başvuru sahibinin yazılı beyanı istenir,

8. Yetkili Serbest Şehirci kamu veya özel kuruluştaki sözleşmeli olarak çalışıyorsa iş sözleşmesinde, serbest çalışmasında bir engel olmadığına dair ilgili kurumdan alınmış belgeyi ve çalıştığı kurumun yetki alanında herhangi bir serbest şehircilik işi yapmayacağına dair taahhütname (Yönetmeliğin 6. maddesinin (d) bendi),

9. Yıllık Tescil Yenileme Ücreti olarak Odanın Vakıflar Bankası Merkez Şubesi'ndeki 00158001845302308 no'lu hesaba veya 107581 no'lu posta çeki hesabına yatırılan 160

YTL'nin dekontu veya Şube ve Temsilciliklerde Nakit ya da Kredi Kartı ile yapılacak ödemenin makbuz fotokopisi; (Banka dekontlarında büro adının ve tescil yenileme ücretine karşılık yatırıldığı belirtilmelidir),

TESCİL BAŞVURU VE KAYIT FORMU DOLDURULURKEN FORMUN ÖN SAYFASI

- Formun bu bölümünde yer alan bilgiler eksiksiz ve doğru olarak doldurulmalı, büro yetkilisinin imzası, büro kaşesi ve başvuru tarihi yer almalıdır.

FORMUN İÇ SAYFALARI

- Formun bu bölümünde, büronun son tescil yenileme döneminden bu yana mesleki denetim uygulaması yapılmış, onay kurumuna teslim edilmiş ve faturası kesilmiş olan, tamamlanmış işleri BİTEN İŞLER olarak ibraz edilecektir.
- Bu işlere ilişkin formda yer alan hizmetin açık adı, onay makamı, sözleşme tarihi bilgileri vb. diğer tablo bilgileri eksiksiz olarak yazılmalıdır.
- Hizmete ait Mesleki Denetim Uygulaması Numarası ve Tarihi yazılmalıdır.
- Hizmete ilişkin kesilen faturaların tarihleri, numaraları ve tutarları yazılmalıdır.

FORMUN ARKA YÜZÜ

- Formun bu bölümünde,
- Sözleşmesi ve Mesleki Denetim Uygulaması daha önce yapılmış henüz onay makamına sunulmamış,
- Sözleşmesi yapılmış, Mesleki Denetim Uygulamasına ve onay makamına sunulmamış,
- Etaplı iş olarak alınmış, bir kısmının Mesleki Denetim Uygulaması yapılmış, devamı önümüzdeki dönemlerde Mesleki Denetim Uygulamasına sunulacak,
- Mesleki Denetim Uygulaması yapılmış, ancak faturasının önümüzdeki yıl içerisinde kesilmesi gerektiği belirtilen işler DEVAM EDEN İŞLER olarak beyan edilecektir.
- Son tescil yenileme döneminde beyan edilen devam eden işler henüz bitmemiş ise yeniden yazılmalıdır. Geçen yıl devam eden ancak bu yıl iptal edilen işler için, ilgili onay kurumundan işin sunulmadığına ilişkin belge alınacak ya da işin iptal olduğuna ilişkin gerekçeli beyan da bulunulacaktır.

EK 2

ODAMIZ SERBEST ŞEHİRCİLİK HİZMETLERİ BÜRO TESCİL, MESLEKİ DENETİM VE EN AZ ÜCRET YÖNETMELİĞİNİN İLGİLİ MADDELERİ

Tescil Yenileme

Madde 8 - (Değişik: R.G. 19.01.2005 / 25705) Serbest Şehircilik Bürosu, tescil yenileme için bu Yönetmeliğin 6ncı maddesinde belirtilen tescil kaydı için gerekli belgeler, bir önceki yıla ait Serbest Şehircilik Hizmetlerinin bildirimini, fatura veya serbest meslek makbuzları ve Büro Kayıt Belgesi ile beraber, Büro Kayıt Belgesi yenileme ücreti ödeyerek, Oda tarafından farklı bir tarih

verilmediği sürece, her yıl Ocak ayı sonuna kadar tescilini yenilemek zorundadır.

Büro Kayıt Belgesi üzerinde onama işlemi tamamlanır. Onama bölümü dolan Büro Kayıt Belgesi bir ay içinde yenisi hazırlanarak gönderilir.

Tescil yenileme işlemi için başvuruda bulunan Serbest Şehircilik Bürosunun Yetkili Serbest Şehircileri, aynı zamanda başka Serbest Şehircilik Bürolarının Yetkili Serbest Şehircisi iseler, diğer Serbest Şehircilik Bürolarının tescil yenileme işleminin aynı anda yapılması zorunludur.

Tescil yenileme işlemi yapılacak olan Serbest Şehircilik Bürosunun Yetkili Serbest Şehircileri henüz Odaya tescili yapılmamış bir başka Serbest Şehircilik Bürosunun yetkilisi, ortağı, ya da sahibi iseler söz konusu Serbest Şehircilik Bürosunun ilk kayıt ve tescil işlemi yapılmadan tescil yenileme işlemi yapılmaz. Süresi içinde tescil yenileme işlemini yaptırmayan Serbest Şehircilik Bürosunun tescil yenileme ücretine yasal gecikme zammı uygulanır.

Tescilli ve Tescili Kapatılan Büroların İlanı

Madde 9- Tescilli ve tescili yenilenmiş Serbest Şehircilik Bürosu adları, yeterlik belge grupları ve adreslerini de içeren bir liste halinde uygun araçlarla Şubat ayı içinde ilan edilir. Listeler, plan yaptıran, onaylanan, denetleyen kurum ve kuruluşlara gönderilir. Oda organlarından yayınlanır. Oda, gerektiğinde Serbest Şehircilik Bürosunu her türlü yayın organı kanalıyla tanıtmaya, bu konuda idareler ve işverenlere bilgi vermeye yetkili ve görevlidir. Yönetmeliğe aykırı işlemleri nedeniyle tescili geçici olarak iptal edilen Serbest Şehircilik Bürosu şirket ise; şirket ortağı olan Yetkili Serbest Şehirciler, şahıs ise; büro sahibi Yetkili Serbest Şehircisi başka bir Serbest Şehircilik Bürosu adına da Serbest Şehircilik Hizmeti yapamazlar. Kayıt ve tescil işlemini veya tescil yenileme işlemini yaptırmayan Serbest Şehircilik Bürolarının ve tescili Oda Yönetim Kurulu tarafından süreli olarak iptal edilmiş olan Serbest Şehircilik Bürolarının Serbest Şehircilik Hizmeti yapamayacakları, plan yaptıran, onaylayan, denetleyen kurum ve kuruluşlara gerekçeleri ile bildirilir. Oda organlarında yayınlanır.

Serbest Şehircilik Bürosunun Çalışma Esasları

Madde 10 — (Değişik: R.G. 19.01.2005 / 25705)

- Serbest Şehircilik Bürosu işyerinin Serbest Şehircilik Hizmeti vermeye uygun olması, şube açılması durumunda da şubede en az bir yetkili serbest şehirci çalıştırılması ve bu Yönetmelikte tanımlanan diğer koşulların yerine getirilerek tescil ve kayıt işlemlerinin yapılması gereklidir.
- Serbest Şehircilik Bürolarının, Yetkili Serbest Şehircileri ile kayıt ve tescile ilişkin bilgilerinde değişiklik olduğunda değişiklikler 30 gün içinde Odaya bildirilir. Süresi içinde bildirimde bulunmayanlardan Büro Tescil Belgesi ücretinin iki katı kadar bedel alınır.
- Süresi içinde tescilini yenilemeyen Serbest Şehircilik Bürosu, Serbest Şehircilik Hizmeti yapamaz. Odaya kayıt ve tescilini veya yıllık tescil yenileme işlemini yaptırmadan Ser-

best Şehircilik faaliyeti yürüten Oda Üyeleri yazılı uyarıdan sonra 15 gün içerisinde düzeltme yoluna gitmezlerse Onur Kuruluna sevk edilirler.

d) Serbest Şehircilik Bürosu kapatıldığında; tescil kapatma bildirimi, vergi dairesinden alınan ilişkin kesildiğini gösterir belge, son tarihli Büro Kayıt Belgesi ve son tescil işleminden kapatma tarihine kadar düzenlenen fatura veya serbest meslek makbuzları ile birlikte 30 gün içinde Odaya bildirilir. Süresi içinde bildirimde bulunmayanlardan Büro Kayıt Belgesi ücretinin %25'i kadar bedel alınır. Kapatma bildiriminde bulunmayıp tescil yenileme işlemleri için daha sonra başvuran bürolardan yukarıda belirtilen bedel alınır. Süresi içinde başvuruda bulunmayan ve mesleki faaliyet yürütmediği belirlenen büroları resen kapatma yetkisi Şehir Plancıları Odası Yönetim Kurulundadır.

e) Serbest Şehircilik Hizmetinin yapılması esnasında ve Yönetmelik kapsamındaki tüm işler için Odaya verilen belgelerde, Odadan alınan belgelerde, tahrifat yapan, bilerek eksik veya yanlış belge ve bilgi verenler Onur Kuruluna sevk edilir.

2009 YILI BELGE VE KAYIT ÜCRETLERİ BELİRLENDİ

Yönetim Kurulumuzun 03.01.2009 tarihli toplantısında “Odamız 2009 yılı Belge ve Kayıt Ücretleri” yeniden gözden geçirilmiş ve yeni düzenlemelerin 15.01.2009 tarihinden itibaren geçerli olmasına karar verilmiştir. Uygulanacak yeni ücretler ekte yer almaktadır.

TMMOB ŞEHİR PLANCILARI ODASI 2009 YILI KAYIT VE BELGE ÜCRETLERİ

ÜYE KAYIT ÜCRETİ	10,00 TL
ÜYE KİMLİK KARTI	10,00 TL
ODA ÜYE BELGESİ	12,00 TL
SERBEST ŞEHİRCİLİK BÜROSU TESCİL BELGESİ	12,00 TL
SERBEST ŞEHİRCİ ODA ÜYE BELGESİ	30,00 TL
SERBEST ŞEHİRCİLİK BÜROSU KAYIT BELGESİ / İLK TESCİL	160,00 TL
SERBEST ŞEHİRCİLİK BÜROSU TESCİL YENİLEME	160,00 TL
ÖDENTİ (AYLIK)	9,00 TL
ÖDENTİ (YILLIK)	108,00 TL
YABANCI UYUKLU GEÇİCİ ÜYE KAYIT ÜCRETİ	150,00 TL
YABANCI UYUKLU GEÇİCİ ÜYE ÖDENTİ (AYLIK)	25,00 TL
YABANCI ÜYE ÖDENTİ (YILLIK)	300,00 TL
BELGE ONAY ÜCRETİ	10,00 TL



PLANLAMA DERGİSİ YAZILARINIZI BEKLİYOR

1986 yılından buyana yayımlanmakta olan ve yayımlanmaya başladığı günden bugüne niteliği ve etki alanı sürekli artan Planlama Dergisi'nin önümüzdeki sayıları için dosya konuları: Çukurova Özel Sayısı, Antalya Özel Sayısı, Afet ve Risk, Üst Ölçek Planlama Sorunsalı, Konut Üretimi ve Planlaması, Kentsel Dönüşüm Uygulamaları, Bursa Özel Sayısı, İstanbul Özel Sayısı olarak belirlenmiştir. Bu konularda ya da başka konular üzerine Planlama dergisinde yayınlanmak üzere yazı göndermek veya Planlama Dergisi'ne yönelik öneri ve görüş bildirmek isteyenler yayinkurulu@spo.org.tr adresinden iletişime geçebilirler.

2009 YILI TAKVİMİ BASILDI

Şehir Plancıları Odası 2009 Duvar Takvimi basılmıştır. Dileyen Üyelerimiz Şubelerinden takvimlerini temin edebilirler.

MESLEK İÇİ SÜREKLİ EĞİTİM MERKEZİ (MİSEM) YAZ DÖNEMİ EĞİTİM SEMİNERLERİ

Sürekli Eğitim Merkezi kurulduğundan bu yana iki uzmanlık alanında eğitim vermektedir. Bunlardan biri "CAD" uzmanlık alanıdır. Bu kapsamda AutoCAD ve NetCAD programlarının eğitimi verilmektedir. Tamamladığımız 2008 Çalışma Döneminin son altı ayında Genel Merkezimiz MİSEM bilgisayar destekli tasarım programları uzmanlık alanında AutoCAD, NetCAD programlarının meslek içi eğitimine devam edilmiştir. Bu programlarda toplam 33 yetkinlik sertifikası verilmiştir. AutoCAD ve NetCAD programlarında altı aylık süreçte toplam 160 saatlik eğitim gerçekleştirilmiştir. Bilgisayar destekli tasarım eğitim programlarına katılanların yaklaşık olarak %42'si öğrencilerden oluşmuştur.

Tablo.1. Haziran-Aralık Dönemi MİSEM Eğitimlerine Katılım

2008 yılı Yaz Dönemi MİSEM Eğitimlerine Katılanlar					
Gerçekleştirilen eğitim	Katılan	Öğrenci	TOKİ	Sınıf sayısı	Saat
AutoCAD	12	-	12	1	40
NetCAD	21	14	-	3	120
Toplam	33	14	12	4	160

Eğitim verilen diğer uzmanlık alanı ise "Coğrafi Bilgi Sistemleri"dir. 25. Çalışma Dönemi içerisinde Genel Merkezimiz MİSEM coğrafi bilgi sistemleri uzmanlık alanında ArcGIS programının eğitime devam edilmiştir. Bu programda ise son altı ayda toplam 18 yetkinlik sertifikası verilmiştir. ArcGIS eğitim programında bu süreçte toplam 160 saatlik eğitim gerçekleştirilmiştir. Coğrafi bilgi sistemleri eğitim programlarına katılanların yaklaşık olarak %39'unu öğrenciler oluşturmuştur.

Tablo.2. Haziran-Aralık Dönemi MİSEM Eğitimlerine Katılım

2008 yılı Yaz Dönemi MİSEM Eğitimlerine Katılanlar					
Gerçekleştirilen eğitim	Katılan	Öğrenci	TOKİ	Sınıf sayısı	Saat
ArcGIS	18	7	-	2	160
Toplam	18	7	-	2	160

MİSEM bünyesinde İstanbul Şubemiz ve İzmir Şubemizde NetCAD eğitimleri bu süreçte verilmiş ve verilmeye devam etmektedir.

Odamız Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) kapsamında devam eden NetCAD, ArcGIS ve AutoCAD eğitim seminerleri hakkında bilgiler aşağıdaki gibidir:

- NetCAD eğitim programı 40 saatlik bir eğitim programıdır ve 400 YTL olarak ücretlendirilmektedir. Aynı fiyat üzerinden 3 taksit olarak ödenmesi imkânı bulunmaktadır ve öğrenciler için %10 indirim uygulaması vardır.
- ArcGIS eğitim programı ise Cumartesi ve Pazar günleri 4'er saat olacak şekilde 10 haftada tamamlanmak üzere top-

i k i b i n d o k u z

tmmob
şehir plancıları
odası 2009

tmmob şehir plancıları odası
genel merkezi
Nispetiye sokakı 34/17
06460 köktape-ankara
tel: 0 312 417 97 70
faks: 0 312 417 90 55

e-posta: spo@spo.org.tr
internet: www.spo.org.tr

Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi
Nispetiye Sokak 34/17 06460 Köktape Şişli-Ankara
Tel: 0 312 417 97 70 Faks: 0 312 417 90 55

Şehir Plancıları Odası Antalya Şubesi
Etiler mah. Akdeniz Meydanı Sokak no:45/4
Konyaaltı Mah. 4. kat no: 10 - ANTALYA
Tel: 0 242 302 13 50 Faks: 0 242 302 19 00

Şehir Plancıları Odası Bursa Şubesi
Atatürk mah. Çarşılar Sokak
Çarşılar Mahallesi 13. Çarşı Sokak 13/3
Tel: 0 224 203 43 80 Faks: 0 224 203 43 80

Şehir Plancıları Odası Çarşılar Şubesi
Çarşılar mah. Çarşılar Sokak no: 10/10
Tel: 0 212 454 39 70 Faks: 0 212 454 39 71

Şehir Plancıları Odası İstanbul Şubesi
Etiler mah. Akdeniz Meydanı Sokak no: 13/13
Tel: 0 212 417 97 70 Faks: 0 212 417 90 55

Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi
Etiler mah. Akdeniz Meydanı Sokak no: 13/13
Tel: 0 212 417 97 70 Faks: 0 212 417 90 55

Şehir Plancıları Odası Konya Şubesi
Nispetiye Sokak 34/17 06460 Köktape Şişli-Ankara
Tel: 0 312 417 97 70 Faks: 0 312 417 90 55

Şehir Plancıları Odası Samsun Şubesi
Etiler mah. Akdeniz Meydanı Sokak no: 13/13
Tel: 0 312 417 97 70 Faks: 0 312 417 90 55

ocak

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

şubat

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

mart

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

nisan

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

mayıs

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

haziran

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

temmuz

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

agustos

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

eylül

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

ekim

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

kasım

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

aralık

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
26	27	28	29	30	31						

Haber Bülteni 9

lamda 80 saatlik bir eğitim programıdır. Programın tamamı 770 YTL olarak ücretlendirilmektedir. Aynı fiyat üzerinden 5 taksit olarak ödenmesi imkânı bulunmaktadır ve öğrenciler için %10 indirim uygulaması vardır.

• AutoCAD eğitim programı, 40 saatlik bir eğitim programıdır. Programın tamamı 400 YTL olarak ücretlendirilmektedir. Aynı fiyat üzerinden 3 taksit olarak ödenmesi imkânı bulunmaktadır ve öğrenciler için %10 indirim uygulaması vardır.

Odamız Meslek İçi Sürekli Eğitim Merkezi (MİSEM) kapsamında önümüzdeki dönemde gerçekleşecek ArcGIS ve NetCAD eğitim programlarının ilki 7 Şubat Cumartesi günü başlayacaktır. ArcGIS eğitimi Cumartesi günleri 14.00-18.00 ve Pazar günleri 10.00-14.00 saatleri arasında; NetCAD eğitimi ise Cumartesi günleri 10.00-14.00 ve Pazar günleri 14.00-18.00 saatleri arasında gerçekleşecektir.

Önümüzdeki dönemde açılacak eğitim programlarına ön kayıt yaptırmak isteyen üyelerimiz ve planlama öğrencilerinin misem@spo.org.tr adresine e-posta göndermesi veya telefonla iletişim bilgilerini iletmesi yeterlidir. Kesin kayıtlar, daha önce ön kayıt yaptırmış olan kişilere öncelik verilerek yapılmaktadır.

ODAMIZIN 2009 YILI EĞİTİM SEMİNERLERİ PROGRAMINA KATKILARINIZI BEKLİYORUZ

Yönetim Kurulumuz, 2009 yılı içerisinde meslektaşlarımıza yönelik bir dizi eğitim semineri düzenlemeyi hedeflemektedir. Uzmanlık gerektiren konular ile güncel konularda meslektaşlarımızın bilgi ve deneyimlerinin artırılmasına yönelik yapılması planlanan bu eğitimlerde, konuların belirlenmesi ve eğitim takviminin çıkarılması için üyelerimizin öneri ve katkılarını beklemekteyiz.

Belirlediğimiz bazı konu başlıkları şunlardır;

- Üst ölçekli planlama sorunsalı, yaklaşımlar ve temel ilkeler,
- Stratejik planlama,
- Kentsel koruma, kentsel yenileme ve kentsel dönüşüm bölgelerinde planlama pratikleri, tasarım sorunları, planlama ilke ve esasları,
- Toplu konut alanlarının planlanması ve tasarım ilkeleri,
- Planlama, tasarım kuramları ve pratikleri,
- Kent merkezleri ve alt merkezler (alışveriş merkezlerinin kent merkezleri üzerindeki etkileri),
- Ulaşım Planlaması,
- Koruma amaçlı imar planları,
- Alan yönetimi planları,
- Kırsal alanlar planlaması,
- Sanayi alanları planlaması,
- Turizm ve turizm planlaması,
- İmar hukuku,
- Siyaset ve kent yönetimi,
- Bilirkişilik,
- Gayrimenkul değerlendirme,

BASIN VE KAMUOYUNA

HÜKÜMETİN HEDEF TAHTASINDA BU KEZ DE MESLEK ODALARI VAR!

TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın savunduğu düşüncelerin geri planında kamu yararı, kentlerin yaşanabilirliği, kamusal mekanların korunması, güvenli kentler gibi değerler vardır.

"Başbakan Tayyip Erdoğan Partisinin Kızılcahamam'da düzenlenen 13. İstisare toplantısında yaptığı açıklamada bazı meslek odalarının ideolojik bir yaklaşımla AKP'li belediyelere dava açtığını öne sürmüştür. Aynı türden bir değerlendirmeyi Cumartesi Akşamı Kanal B'de yayınlanan bir programda Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek de yapmış; odamızı yalan söylemek ve ideolojik davranmakla suçlamıştır.

İktidarın en yetkili ağızlarından gelen bu ithamlar karşısında, TMMOB Şehir Plancıları Odası aşağıdaki açıklamayı yapmayı gerekli görmüştür:

Birçok sorumlu meslek odası gibi, TMMOB Şehir Plancıları Odası da, ülkemizin ve meslek alanımızın sorunlarına yönelik olarak değerlendirilmeler ve tespitler yapmakta, Anayasal haklarını kullanarak gerek merkezi gerek yerel yönetimlerin plan kararları ve uygulamalarını yargıya taşımaktadır. Bugüne kadar yargıya taşınan bu kararların sonuçlanmalarının büyük bölümünde davalar kazanılmış, sürmekte olanlarında ise yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır. Açmış olduğu davalar karşısında Bağımsız Mahkemelerin almış olduğu kararlar Odamızın salt ideolojik saiklerle davranmadığının en önemli kanıtıdır. Aksini iddia etmek bağımsız mahkemelerin de ideolojik davrandığını öne sürmek olacaktır.

TMMOB Şehir Plancıları Odası meslek alanında belli değerleri savunmaktadır. Bu değerler olmadan herhangi bir mesleğin kendi alanında teknik sayılan çalışmalarda dahi çalışabilmesi mümkün değildir. TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın savunduğu düşüncelerin geri planında kamu yararı, kentlerin yaşanabilirliği, kamusal mekanların korunması, güvenli kentler gibi değerler vardır. Bu çerçevede bu değerlerin bir ideolojik ve siyasi anlamının bulunması da kaçınılmazdır.

Uzun süredir iktidarda bulunan AKP hükümeti ve AKP Belediyeleri bu değerleri ortadan kaldırmaya çalışan serbest piyasa değerlerinin ve ideolojisinin savunucusu olarak birçoğu hukuksuz çok sayıda uygulama ve plan değişikliğine imza atmıştır. Kamu arazilerini hızla elden çıkartan, 2B niteliğindeki arazileri tasfiye eden, fabrikaları kapatıp, alışveriş merkezine dönüştüren, kent yönetmeyi dış borçlanma olarak anlayan bu yönetim anlayışının Türkiye'yi getirdiği nokta dış ve iç borç batağında bir ekonomidir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası bugün Türkiye'nin ve Türkiye kentlerinin getirildiği noktayı çok önceden öngörerek bu politikalara karşı Anayasal haklarını da kullanarak bir tutum takınmıştır. Hak-İş'in "2B Arazilerini satarak krizden kurtulabiliriz" reçetesi ne derece ideolojik ve tarafsız, Odamızın bu satışa karşı çıkan tutumu da o derece ideolojiktir. TOKİ başkanının gecekondu alanlarını suç yuvası gösteren tutumu ne derece ideolojikse, TMMOB Şehir Plancıları Odası'nın gecekondu alanlarındaki vatandaş gören yaklaşımı o derece ideolojiktir.

Sayın Başbakan bir süredir açık hale gelen tutumu ile kendi yaklaşımı ve ideolojisi ile uyumlayan hiçbir yaklaşıma hoşgörü göstermemektedir. Tek bir doğru olduğunu ve bunun da kendi doğrusu olduğunu savunan bir anlayış ve ideolojinin ne anlama geldiğini kamuoyu değerlendirmesine bırakıyor, Sayın Başbakanın her gün bir başka yolsuzluğu açığa çıkan AKP Belediye yönetimlerini gündemine almasını öneriyoruz.

Kamuoyunun bilgisine saygılarımızla sunarız."

TMMOB Şehir Plancıları Odası

Haber Bülteni 11

BASIN VE KAMUOYUNA MESLEKTAŞ BİLİRKİŞİLERE BASKI

Basın Mensupları ve Kamuoyunun Dikkatine;

Bir süredir kentsel ve doğal kaynaklara yönelik plan kararları ve yönetsel uygulamaların yargıya taşınması, bunun sonucunda yürütmeyi durdurma ve iptal kararları bu kararlardan olumsuz etkilenen resmi, gayri-resmi farklı kesimlerin tepkisine yol açmaktadır. Başbakan Recep Tayyip Erdoğan meslek odalarının siyasal ve ideolojik kaygılarla belediyelerin uygulamalarına karşı yargıyı devreye sokarak engelleme yaptığını söylemiştir. Başta, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı olmak üzere, bazı belediye başkanları bir süredir meslek odalarından, yargı kararlarından ve bilirkişilerden rahatsızlıklarını ifade etmektedirler. Bu kesimlerin siyasi-ideolojik saiklerle tutum takındıkları öne sürülmekte, basın ve yayın organlarında bu kesimleri karalamaya ve kamuoyu önünde küçük düşürmeye yönelik beyan ve yayınlar yer almaktadır.

Bu tür bir yaklaşımın son örneği İzmir Bergama'da yaşanmaktadır. Altın madencilikine yönelik olarak, İzmir 4. İdare Mahkemesi'nin ve Danıştay'ın almış olduğu kararlar üzerine, karara temel oluşturan bilirkişi raporunu ve bu rapora imza atan öğretim üyeleri, bir kısım yazılı ve görsel basın yayın organının hedefi haline getirilmiştir. Kuşkusuz bu saldırılara hedef olan uzmanlar kendilerini savunabilecek konumdadırlar ve savunacaklardır. Ancak, şehir plancıları, oluşturulan bu olumsuz ortamın yarattığı kaygılara yönelik aşağıdaki değerlendirmeyi kamuoyu ile paylaşma gereği duymuştur.

Bilindiği gibi, yargı denetimi toplumsal yaşamın demokratik işleyişinin oluşturu bir parçasıdır. Kendisini demokratik gören hiçbir yönetim yargı denetiminin dışına çıkamaz ve yargı denetimini görmezden gelemmez. Toplumu devlet, yönetileni yöneten, güçlüyü güçsüz karşısında koruyan, uygulamaların yasallığını denetleyen önemli mekanizmalardan biri olan yargı denetiminin iyi işletilmesi, sağlıklı ve demokratik bir toplumun var olmasının ön şartıdır. Bu nedenle bu sürecin tarafsız ve etki altına alınmadan işlemesi önemlidir. Bu süreçte kullanılan önemli mekanizmalardan biri bilirkişilik kurumudur. Bağımsız mahkemeler, uzman görüşü gerektiğinde başta üniversiteler olmak üzere, bağımsız davranacakları yargısına vardıkları uzmanlardan dava konularında bilirkişi görüşü ve raporu istemektedir.

Bilirkişilik kurumu bağımsız yargının parçası ve onun koruması altında olan ve olması gereken bir mekanizmadır. Mahkeme süreçleri devam ederken uzmanları hedef alan, karalayan ve hedef gösteren beyanlar ve yayınlar, eleştiri sınırlarının ötesine geçerek, yıldırıncı ve tehdit eden bir içeriğe bürünmeye başlamıştır. Ayrıca, aynı yöntemlerle yargı kararları yönlendirilmek istenmekte, hakimlere ne yapması gerektiği söylenmektedir.

Bu tür bir yaklaşım, bilirkişilik yapan uzmanlara yönelik bir saldırı olmaktan çok, yargının bağımsız işleyişine ve yargı denetimine yönelmiş bir saldırı haline gelmiş bulunmaktadır. Bu tür bir baskı altında bundan sonra bilirkişilerin sağlıklı çalışmasını beklemek gerçekçi değildir. Bu çirkin yaklaşımın kınıyor ve yargının sağlıklı işleyişine yönelik bu saldırılar karşısında yetkilileri önlem almak üzere göreve davet ediyoruz.

GECEKONU KANUNU YÖNETMELİĞİ

YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEPLİDİR

DANIŞTAY 6. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

DAVACI: TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLİ: Av. Koray CENGİZ Hatay Sok. 24/17 Kocatepe/ANKARA

DAVALI: Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Bilkent Plaza B1 Blok 06800 Bilkent/ANKARA

DAVA KONUSU: 12 Kasım 2008 tarih ve 27052 sayılı resmi gazete yayımlanan "Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 7. Maddesinin C. Fıkrasının 4. Bendinin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve takiben iptaline ve ayrıca dayanağı olan 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nda değişiklik yapan ve 28 Mart 2007 tarih ve 26476 sayılı resmi gazete yayımlanan "Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" un Anayasa'ya aykırılık nedeniyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi talebidir.

BİLDİRİM TARİHİ: Dava konusu yönetmelik 12 Kasım 2008 tarih ve 27052 sayılı resmi gazetede yayımlanmıştır.

AÇIKLAMALAR:

DAVA AÇMA EHLİYETİ YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Kanun, oda tüzüğü ve ilgili yönetmeliklerde belirtildiği gibi Şehir Plancıları Odası, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak, şehir planları ve uygulamalarının, planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uygun yapılmasını denetlemek, bu konudaki eksiklikleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak için gerekli çalışmaları yapmakla yükümlüdür.

TMMOB Şehir Plancıları Odası ilgili bakanlık, kamu kurumları, belediyeler ve diğer kuruluş ve makamlarla ilişki içerisinde ülkemizin sağlıklı ve düzenli kentleşmesi, kent planlarının şehircilik esaslarına ve meslek ilkelerine uygun yapılması için; yazışma, görüşme girişimleriyle düzeltilmesini başaramadığı hatalı plan, karar ve uygulamaları yargıya götürmekte, yargı yoluyla çabalarını sürdürmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası, kurulduğu günden bu yana, kanunlara, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı mücadelesi çerçevesinde gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır.

USUL YÖNÜNDEN

Dairenizce de bilindiği üzere 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 7. maddesinin 4. fıkrası uyarınca: "İlâm gereken

düzenleyici işlemlerde dava süresi, ilan tarihini izleyen günden itibaren başlar. Ancak bu işlemlerin uygulanması üzerine ilgililer, düzenleyici işlem veya uygulanan işlem yahut her ikisi aleyhine birden dava açabilirler.”

Gerek bu maddeden hareketle gerekse somut norm denetiminin hukuken tanımış olduğu imkanlarla işbu davanın konusu olan idari işlemin dayanağı olan kanunun aşağıda açıklayacağımız nedenlerle Anayasaya aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesini talep etmek gerekmiştir.

Dava konusu yönetmelik, “Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik” adı altında 12 Kasım 2008 tarih ve 27052 sayılı resmi gazetede yayınlanmıştır. Dava konusu yönetmelik değişikliğinin 7. Maddesinin C. Fıkrasının 4. Bendi, “Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliği”nin 59. maddesini değiştirmiştir.

“Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliği”nin 59. maddesi ise giriş kısmında da ifade edilmiş olduğu üzere 775 s. Gecekondu Kanunu’nun 19. maddesi dayanak alınarak düzenlenmiş bir hükümdür.

Gecekondu Kanunun ise 19. maddesi de dahil olmak üzere birçok maddesi, 28 Mart 2007 tarih ve 26476 sayılı resmi gazete yayımlanan 5609 sayılı “Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” ile değişmiştir. Söz konusu kanun değişikliği genel olarak Kanunun birçok maddesinde geçen “İmar ve İskan Bakanlığı” (Bayındırlık ve İskan Bakanlığı) ibaresini “Toplu Konut İdaresi Başkanlığı” olarak değiştirmektedir. Bu nedenle ayırım yapmaksızın 5609 sayılı Kanunun tamamının Anayasaya aykırılı nedeniyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesini talep etmek gerekmiştir.

ESAS YÖNÜNDEN GEREKÇELERİMİZ

Kentlerin planlı gelişme sürecinde belediyeler bu sürecin birincil sorumlu kurumlardır. Son dönemde kentlerde plan yapan kurumların sayısında hızlı bir artış meydana gelmiştir. Bu durum kent planlamasının temel ilkelerinden biri olan bütünlüklü gelişme yaklaşımının korunmasına engel olan bir nitelik taşımaktadır. Kentlerin planlama sürecinde planların başarısı, kentlerin gelişiminin bir bütün olarak gerçekleştirilmesidir. Bu nedenle “planlamanın kurumsal boyutu” planlar kadar önemlidir. Planların belediye dışı kurumlar tarafından gerçekleştirilmesi durumunda, en azından belediyelerin bu planlara yönelik bir değerlendirme ve değişiklik yapma mekanizmasının bulunması önemlidir. Bu türden bir koordinasyon ve bütünleştirici mekanizmanın bulunmaması durumunda, aynı kente yönelik hazırlanan farklı planların kentsel gelişme açısından birbiriyle çelişen gelişmelere izin vermesi kaçınılmaz hale gelecektir.

Bu açıdan bakıldığında dava konusu yönetmeliğin 7. Maddesinin C. Fıkrasının 4. Bendinde;

“Gecekondu Kanunu’nun uygulanacağı sahaların imar ve ıslah planları ile parselasyon planları belediyesince veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca nasıl yaptırılsın yaptırılsın bunların belediye organlarıncaya tetkik ve karara bağlanmasına lüzum yoktur. Ancak Toplu Konut İdaresi Başkanlığınca onaylanan imar ve

ıslah planları ile parselasyon planları bir ay müddetle uygulamayı yapacak belediyece ilan edilerek halka duyurulur.”

denilmektedir. Yapılan bu düzenleme çeşitli gerekçelerle hukuka ve kamu düzenine açıkça aykırıdır. Şöyle ki;

1 – Dava konusu idari işlem ve dayanağı olan Kanun değişikliği planların kademeli birlikteliği ilkesine açıkça aykırıdır

Kentlerin planlanmasından asıl sorumlu belediyeyi bu sürecin tümüyle dışında bırakmaktadır. Bilindiği gibi kentlerin Nazım ve İmar Uygulama Planlarının hazırlanması belediyelerin sorumluluğundadır. Bu planların bütünlüklü bir içeriğe sahip olması ve bütünlüklü uygulaması söz konusu planlara aykırı uygulamaların yapılmamasını gerektirir. Yukarıda anılan düzenleme çerçevesinde TOKİ’nin yapacağı ya da yaptıracağı ıslah planlarının belediyece hazırlatılan Nazım Planlara aykırılık taşıması durumunda, herhangi bir düzenleyici mekanizma öngörülmemektedir. Yapılan düzenleme söz konusu planların “belediyece tetkik ve karara bağlanmasına gerek yoktur” hükmünü getirerek belediyelerin bu konuda düzenleme yapmasının da önüne geçmektedir. Bu yönüyle planlar arasındaki “kademeli birliktelik” ilkesi zedelenmiş ve daha alt ölçekte tanımlanan ıslah planlarının daha üst ölçekte yer alan Nazım İmar Planlarına aykırılık taşıyabilmesini önü açılmış olmaktadır.

Söz konusu düzenlemeler ile üst ölçek plana uyma zorunluluğu olmadığı gibi, üst ölçek planların alt ölçeklerdeki tasarruflar doğrultusunda değiştirilmesi öngörülmüyor.

Planlar, plan kademelenmesine uygun olarak yapılmalıdır. Günümüzde plan tür ve ölçekleri ile yetki ve görev dağılımları ile ilgili olarak yaşanan karmaşa dikkate alındığında, plan kademelenmesi önemli ve sorunlu bir konu olarak ortaya çıkmaktadır. İmar Kanununun “Planlama Kademeleri” başlıklı 6. maddesinde “Planlar, kapsadıkları alan ve amaçları açısından; Bölge Planları ve İmar Planları, imar planları ise Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planları olarak hazırlanır. Uygulama imar planları, gerektiğinde etaplar halinde de yapılabilir.” hükmüne yer verilmiştir.

İmar Kanununun bu maddesine ek olarak “Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik ve “İmar Planlarının Düzenlenmesi ile İlgili Tip Şartlaşma” hükümlerine göre, planlar varsa üst ölçek planlara uygun olarak hazırlanmak zorundadır.

Bu maddeler kapsamında ortaya çıkan, planların en üst ölçekten başlayarak birbirine uygun yapımının zorunluluğudur. Bu noktada da “uygunluk” koşulunun nasıl sağlanacağı önem kazanmaktadır. “Uygun” sözcüğünden kaynaklanan ve planlara farklı anlamlar kazandıran davranış biçimlerinin yaygınlaşması, bazı merkezi ve yerel birimlerin ve yargı kararlarının uygunluk koşulunu olması gerekenden farklı ortaya koyması, üst ve alt ölçek planların yapım sürelerinin uzunluğu, merkezi ve yerel talep ve baskıların boyutu plan kademelenmesinde pek çok sorunun da ortaya çıkma nedeni olarak görülebilmektedir. Bu konuların ve sorunların açıklanabilmesi için, planların kademeli birlikteliği ilkesinin ne olduğunu açmak gerekmektedir.

Her ölçek ve türde fiziksel plan, kararlarını türünün ve ölçeğinin gerektirdiği ayrıntıyı içermek üzere belirler. Bu çerçevede genel

ilke, kabul ve arazi kullanım kararlarını da içeren planlar, aynı zamanda, alt ölçekte plan yapılacak alanları ve bu planların yapımına dair kuralları da belirlerler. Yani planların birbirini yönlendirme özelliği, kısaca planların kademeli birlikteliği ilkesi olarak açıklanabilmektedir. Bu çerçevede önemli olan, yönlendirme ile kastedilendir. En önemlisi, yönlendirmenin birebir bir ölçek değiştirme ile aktarma olmadığına bilinmesidir. Plan kademelenmesine uygun davranmak, üst ölçek planın arazi kullanım kararlarını daha büyük ölçekte planlara aynen aktarmak anlamına gelmemektedir. Bu planlar, alt ölçekteki planın hazırlanması aşamasında yapılacak araştırmalar ve değerlendirmeler sonucunda detaylandırılacak genel yapıyı ve çerçeveyi belirlerler. Örneğin 1:25.000 ölçekte hazırlanan çevre düzeni planları ile belirlenen kararların, plan ilke ve kabullerine uygun olmak üzere nazım imar planlarında ve uygulama imar planlarında, bu planların gerektirdiği biçimde ve ölçeklerinin gerektirdiği ayrıntıda ifade bulması gerekir.

Bir başka anlatımla planlamada kademelenme ya da planların kademeli birlikteliği ilkesi, üst ölçekte verilmiş olan kararların alt ölçeğe her tür ve ölçeğin (bölge planı, çevre düzeni planı, nazım imar planı ve uygulama imar planlarının) gerektirdiği içerik ve ayrıntıda semboloji ile desteklenen kararlar bütününe sağlamayı hedefler.

Dava konusu hukuki düzenlemeler ile doğrudan bahsi geçen ilkelere zedelenmesi söz konusudur. Davalı İdareye gerek Kanun gerekse Yönetmelik ile verilen yetkiler doğrudan plan yapım sürecinde Belediyeleri devre dışı bıraktığı gibi, aynı zamanda davalı İdareye plan yapım sürecinde üst ölçekli planlara uyum sağlama yükümlülüğü de öngörmemekte, Belediyelerle koordineli bir çalışmayı özendirilmekte ve aksine “nasıl yaptırılsa yaptırıl-sın bunların belediye organlarıca tetkik ve karara bağlanmasına lüzum yoktur.” İfadesi ile doğrudan planların kademeli birlikteliği ilkesine zarar vermektedir.

2 – Dava konusu hukuki düzenlemeler Anayasa’nın çeşitli hükümlerine açıkça aykırıdır.

Anayasanın 123. Maddesi İdarenin kuruluş ve görevleri merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır” hükmünü getirmektedir. 127. Madde ise mahalli idareler; belediye veya köy halkının mahalli müşterek ihtiyaçlarını karşılamak üzere kuruluş esasları kanunla belirtilen ve karar organları, gene kanunda gösterilen, seçmenler tarafından seçilerek oluşturulan kamu tüzel kişiliklerdir. Mahalli idarelerin kuruluş ve görevleri ile yetkileri, yerinden yönetim ilkesine uygun olarak kanunla düzenlenir.

Yapılan düzenlemeler plan sürecinde belediyeleri tümüyle devre dışı bırakırken, “Toplu Konut İdaresi Başkanlığına onaylanan imar ve ıslah planları ile parselasyon planları bir ay müddetle uygulamayı yapacak belediyece ilan edilerek halka duyurulur” denilmektedir. Bu durum Anayasa’da Belediyelere atfedilen yerinden yönetim ilkesi ile çelişmektedir. Planlama sürecinde rol almayan belediyeler, Toplu Konut İdaresinin hazırlayacağı planların sadece ilanı ile görevlendirilmektedir. Bu planlara yapılan itirazların değerlendirilmesinde 5793 sayılı Kanunun 7. Maddesi gereğince Toplu Konut İdaresi yetkili kılınmıştır. Bu

durumda, belediye yapılan itirazları kabul edip, Toplu Konut İdaresine devreden bir aracı kuruma dönüştürülmüştür. Bu tür bir görevlendirme ancak yetki aşımı çerçevesinde bir kuruma verilebilecek bir görevdir. Oysa Belediyeler yerinden yönetim ilkelere çerçevesinde işlev görmesi gereken kurumlardır. Söz konusu düzenlemenin bir nedeni ise plan hazırlama ve uygulamasından sorumlu hale getirilen Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’nın taşra teşkilatı olmadığı için hazırladığı planları yerel birimlerde askıya çıkartamamasıdır. Bu sorunu çözmeye yönelik olarak, belediyeler görevlendirilmektedir.

Ayrıca “Gecekondu Kanunu’nun uygulanacağı sahaların imar ve ıslah planları ile parselasyon planları belediyesince veya Toplu Konut İdaresi Başkanlığına nasıl yaptırılsa yaptırıl-sın bunların belediye organlarıca tetkik ve karara bağlanmasına lüzum yoktur” yönündeki düzenleme Anayasa ve Belediye Kanunu ile de çelişkilidir. Söz konusu planların belediyelerin karar organları olan belediye meclisi ve başkanların onayından geçmeden yapılması mümkün değildir. Bu durumda belediyelerin İmar Müdürlükleri ya da İmar Daire Başkanlıkları tarafından hazırlanan planlar kendi karar birimleri olan Belediye Meclisleri ve Belediye Başkanlıklarının onayı olmadan onay için Toplu Konut İdaresi Başkanlığı’na gönderilmiş olacaktır. Bu tür bir durum yerinden yönetim ilkesine aykırı olup yetki aşımı yaratmaktadır.

Sonuç olarak dava konusu hukuki düzenlemelerin açıkça Anayasa’nın 123. maddesinde yer alan “İdarenin kuruluş ve görevleri, merkezden yönetim ve yerinden yönetim esaslarına dayanır.” hükmüne aykırı olarak mahalli idarelerin görev ve yetkisinde olan yükümlülükleri merkezi idareye devretmiş olması nedeniyle iptali gerekmektedir.

Anayasa’nın 127. maddesinde yer alan “Merkezî idare, mahallî idareler üzerinde, mahallî hizmetlerin idarenin bütünlüğü ilkesine uygun şekilde yürütülmesi, kamu görevlerinde birliğin sağlanması, toplum yararının korunması ve mahallî ihtiyaçların gereği gibi karşılanması amacıyla, kanunda belirtilen esas ve usuller dairesinde idarî vesayet yetkisine sahiptir.” Şeklinde ifade edilen idari vesayet yetkisinin aşılmış olması nedeniyle iptali gerekmektedir.

YÜRÜTMİYİ DURDURMA İSTEMİ HAKKINDA

İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 27.maddesine göre: “Danıştay ve idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.” denilmek suretiyle mahkemelerce yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için dava konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartlarının birlikte gerçekleşmesini aramıştır.

Dava konusu yönetmelik değişikliğine dayanak olan Kanun değişikliğinin Dairenizce uygun görülmesi halinde incelenmesi için Anayasa Mahkemesine gönderilebilmesi mümkündür. Bu durumda Anayasa Mahkemesince Anayasaya aykırılık görülürse

iptal kararı verilebilecek ancak söz konusu iptal kararı Anayasa'nın 153. maddesi gereğince geriye dönük olmayacak şekilde ve iptal kararının resmi gazetede yayımlandığı tarihten itibaren yürürlüğe girecektir.

Bu aşamada ülke genelinde davalı İdare tarafından birçok planlama çalışması yapılabilecek, bu planlama sürecinde çeşitli yapılaşmalarda başlayacaktır. Bu yapılaşmaların sonucu kamu kaynaklarının kamu yararına aykırı ve telafisi olmayan bir biçimde israf edilmesi de kaçınılmaz olacaktır.

Öte yandan davalı İdare tarafından yapılan planlama çalışmalarının yukarıda da ifade edilmiş olduğu gibi üst ölçek planlarına olan uyumsuzluğu da birçok aşamada sıkıntı yaratabilecek ve ileride telafisi imkansız zararlara yol açabilecektir.

Anılan sebeplerle DAVALI İDARENİN SAVUNMASI ALINMADAN VE UYGUN GÖRÜLÜRSE KANUNUN ANAYASAYA AYKIRILIĞI NEDENİYLE ANAYASA MAHKEMESİNE GÖNDERİLMESİNDEN ÖNCE YÜRÜTMENİN DURDURULMASI KARARI VERİLMESİNİ TALEP EDİYORUZ.

HUKUKİ NEDENLER: T.C. Anayasası, 3194 s. Kanun, bu kanunlara dayanılarak çıkarılmış yönetmelikler ve ilgili diğer tüm mevzuat,

SONUÇ VE İSTEM: Açıklanan ve Mahkemenizce resen saptanacak nedenlerle;

- 1- 12 Kasım 2008 tarih ve 27052 sayılı resmi gazete yayımlanan "Gecekondu Kanunu Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" in 7. Maddesinin C. Fıkrasının 4. Bendinin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve takiben iptaline,
- 2- Söz konusu yönetmelik maddesinin dayanağı olan 775 sayılı Gecekondu Kanunu'nda 28 Mart 2007 tarih ve 26476 sayılı resmi gazete yayımlanan "Gecekondu Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" un tüm hükümlerinin Anayasa'ya aykırılık nedeniyle Anayasa Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesine,
- 3- Yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla vekaleten arz ve talep ederiz.

ÇDP YÖNETMELİĞİ

YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEPLİDİR

DANIŞTAY 6. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

DAVACI: TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLİ: Av. Koray CENGİZ Hatay Sok. 24/17 Kocatepe ANKARA

DAVALI: Çevre ve Orman Bakanlığı Söğütözü Cad./ANKARA

DAVA KONUSU: Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 01.05.2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2. ve 10. Maddeleri ile 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 9. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 11 Kasım 2008 tarih ve 27051 sayılı

resmi gazete yayımlanan "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik" hükümlerinin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve takiben iptaline karar verilmesi talebidir.

BİLDİRİM TARİHİ: Dava konusu yönetmelik 11 Kasım 2008 tarih ve 27051 sayılı resmi gazetede yayımlanmıştır.

AÇIKLAMALAR:

DAVA AÇMA EHLİYETİ YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Kanun, oda tüzüğü ve ilgili yönetmeliklerde belirtildiği gibi Şehir Plancıları Odası, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak, şehir planları ve uygulamalarının, planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uygun yapılmasını denetlemek, bu konudaki eksiklikleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak için gerekli çalışmaları yapmakla yükümlüdür.

TMMOB Şehir Plancıları Odası ilgili bakanlık, kamu kurumları, belediyeler ve diğer kuruluş ve makamlarla ilişki içerisinde ülkemizin sağlıklı ve düzenli kentleşmesi, kent planlarının şehircilik esaslarına ve meslek ilkelerine uygun yapılması için; yazışma, görüşme girişimleriyle düzeltilmesini başaramadığı hatalı plan, karar ve uygulamaları yargıya götürmekte, yargı yoluyla çabalarını sürdürmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası, kurulduğu günden bu yana, kanunlara, şehircilik bilimine ve kamu yararına aykırı olan plan ve uygulamalara karşı mücadelesi çerçevesinde gerektiğinde yasal süreçleri de izleyerek görevini yerine getirmekle yükümlüdür ve somut davayı da bu nedenle açmaktadır.

ESAS YÖNÜNDEN GEREKÇELERİMİZ

Dava konusu yönetmelik hükümleri aşağıda da açıklanacağı üzere açıkça hukuka aykırı olup söz konusu hükümler incelendiğinde kanun koyucu tarafından amaçlanan düzenlemeleri karşılamadığı anlaşılmaktadır. Odamız tarafından işbu dilekçede kapsamlı olarak ifade edildiği üzere Yönetmeliğin bütün maddelerinin iptali gerekmektedir. Bu nedenle dilekçe metninde bütün maddelere ilişkin iptal gerekçeleri yer almaktadır.

Yönetmelik bir yandan Yasa'da tanımlanan "bölge ve havza bazında" yapılacak çalışmaların gerekliliği diğer yandan da bugüne değin çevre düzeni planlarının yapımı konusunda özellikle son dönemde yaşanan süreçler ve sorunlar bağlamında değerlendirilmiştir. Ayrıca, Yönetmelik üst ölçekli planların sınırları, kapsamı, tanımı, içeriği, dili, üretim süreçleri, planlar arasında kademeli birlik ilkesi, diğer planlarla ilişkisi, uygulanması, katılımı, denetimi kapsamında genel olarak ve ayrıca maddeleri temelinde incelenerek, değerlendirilmiştir.

Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik hazırlanana kadar geçen süreç değerlendirildiğinde;

Çevre Bakanlığı tarafından ihale edilerek hizmet alımı yapılan 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planları onaylanarak yürürlüğe

girmiş, bu planlara çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından davalar açılmıştır. Şehir Plancıları Odası da bu süreç içerisinde onaylanan planları incelemiş, planlara itirazlarda bulunmuş ve itirazlar reddedildikten sonraki süreçte planların yürütmesinin durdurulması ve iptali istemi ile davalar açmış ve dava sürecine taşınan bütün Çevre Düzeni Planları'nın yürütmelerinin durdurulması sağlanmıştır. Planların yürütmelerinin durdurulmasının güncel sebebi Çevre Düzeni Planlara Ait Yönetmeliğin olmaması görülmektedir.

Çevre Düzeni Planları'nın Hukuki Boyutu;

Ülkemizde birçok yasada Çevre Düzeni Planları tarif edilmekte ve bunlar arasında tanım farklılıkları bulunmaktadır. Bu tanımları özetlemek gerekirse;

1. 09.05.1985 tarihli 3194 sayılı İmar Kanununun 5. Maddesinde Çevre Düzeni Planı; “Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen plandır” biçiminde tanımlanmaktadır. İmar Kanunu'nun uygulamasına ait 17.03.2001 tarihli “Plan Yapımına Ait Esaslara İlişkin Yönetmelik”te Çevre Düzeni Planı; “Konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler ile kentsel - kırsal yapı ve gelişme ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlayan ve arazi kullanım kararlarını belirleyen yönetsel, mekansal ve işlevsel bütünlük gösteren sınırlar içinde, varsa bölge planı kararlarına uygun olarak yapılan, idareler arası koordinasyon esaslarını belirleyen, 1/25000, 1:50000, 1:100000, veya 1:200000 ölçeğe hazırlanan, plan notları ve raporuyla bir bütün olan planı” olarak tanımlanmaktadır.

2. 04.03.2005 tarihli 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanunu'nda İl Çevre Düzeni Planı tanımı yapılmakta ve planın “valinin koordinasyonunda, büyükşehirlerde büyükşehir belediyeleri, diğer illerde il belediyesi ve il özel idaresi ile birlikte yapılır. İl çevre düzeni planı belediye meclisi ile il genel meclisi tarafından onaylanır” denilmektedir. İl genel meclisi; “İl çevre düzeni planı ile belediye sınırları dışındaki alanların imar planlarını görüşmek ve karara bağlamak” yetkisine sahiptir.

3. 08.05.2003 tarihli 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri hakkında Kanun'un 2h ve 10c maddelerinde; “Dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kalkınma birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere, kalkınma planları ve bölge planları temel alınarak çevre düzeni planlarını hazırlamak veya hazırlatmak, onaylamak, uygulanmasını sağlamak.” yetkisi verilmiştir. 04.11.2000 tarihli Çevre Bakanlığı'nın “Çevre Düzeni Planı Yapılması Esaslarına Dair Yönetmelik”in 6. Maddesinde; “Birden fazla ili kapsayan planlama çalışmalarında, yerinde yapılacak veya Bakanlıkla birlikte yürütülecek işlemlerde koordinasyon, planlama alanındaki en büyük araziye sahip il valiliğine yürütülür”, 7. Maddesinde; “Yeni Çevre Düzeni Planı teklifleri ile bu Planların revizyon, ilave veya değişiklik teklifleri, ilgili kurum veya kuruluşların görüşleri ile birlikte ilgili valilik veya belediyeye sunulur. Valilik veya belediye bu

teklifleri gerekçeli görüşleri ile birlikte Bakanlığa gönderir”, 8.Maddesinde; “Bakanlık gelen teklifleri değerlendirerek ön uygunluk kararı verebilir, reddedebilir veya planlama sınırını değiştirebilir. Ön uygunluk kararı verilen teklifler için asgari teknik esaslar belirlenerek ilgili valiliğe veya belediyeye gönderilir.”, 13. Maddesinde; “Halen yürürlükte bulunan Çevre Düzeni Planlarının revizyonu, ilavesi ve değiştirilmesi ile bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten sonra Çevre Düzeni Planı yapılması ve onaylanmasında Bakanlık adına Genel Müdürlük görevli ve yetkilidir. Onay için sunulan plan teklifleri Bakanlıkça aynen kabul edilebileceği gibi reddedilebilir veya değiştirilerek kabul edilebilir.”, 15. Maddesinde; “Bu Yönetmeliğin yürürlüğe girdiği tarihten önce Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından onaylanmış planlar geçerlidir.” Hükümleri yer almaktadır.

4. 23.07.2004 tarih 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Yasası'nda; “Çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla, büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak; büyükşehir içindeki belediyelerin nazım plâna uygun olarak hazırlayacakları uygulama imar plânlarını, bu plânlarda yapılacak değişiklikleri, parselasyon plânlarını ve imar ıslah plânlarını aynen veya değiştirerek onaylamak ve uygulanmasını denetlemek; nazım imar plânının yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmayan ilçe ve ilk kademe belediyelerinin uygulama imar plânlarını ve parselasyon plânlarını yapmak veya yaptırmak.” Hükümleri yer almaktadır.

5. Şehircilik ve İmar Kanun Tasarısı(Mayıs 2005): Çevre Düzeni Planı, il bütününde ve yerel kalkınma ekseninde hazırlanan; fiziki, sosyal ve ekonomik gelişmeye; ana ulaşım, altyapı, yatırımlar ve yerleşmelere dair genel arazi kullanımı ve gerektiğinde yer seçimine; ve ayrıca, doğal, tarihi ve kültürel kaynakların korunması ve geliştirilmesine dair strateji ve kararların bu Kanun amacı doğrultusunda belirlenmesi, sürdürülebilir ve planlı bir biçimde gerçekleştirilmesine yönelik, idareler ve disiplinler arası uyumu da sağlayan, uygulama araç ve programlarına sahip kapsamlı rapor ve eklerinden oluşan plandır.

İl sınırları bazında, Valilik koordinasyonunda, Büyükşehir Belediyeleri, İlçe Belediyeleri, İlk Kademe Belediyeleri, Belediyeler ve İl Özel idarelerince, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarının, meslek odalarının, sivil toplum kuruluşlarının ve halkın etkin katılımı sağlanarak hazırlanır ve İl Genel Meclisince onaylanarak yürürlüğe girer. İl sınırları Büyükşehir belediye sınırı olarak kabul edilen Büyükşehirlerde Çevre Düzeni Planı; Büyükşehir Belediyesi Meclisince onaylanır ve yürürlüğe girer.

İkinci fıkradaki İdare Meclislerince değerlendirilen ve uygun görülen Çevre Düzeni Planı, ilan ve askı kararına bağlanarak, İdarece tespit edilen ilan yerlerinde karar tarihinden itibaren bir ay süre ile ilan edilir. Bir aylık ilan süresi içinde plana itiraz edilebilir. İtirazlar, ilan süresini müteakip ilk Meclis toplantısında

incelenerek kesin karara bağlanır ve bu doğrultuda plan onaylanarak yürürlüğe girer. Eğer itiraz yok ise, yeni bir karar alınmasına gerek duyulmaksızın, ilan süresi sonunda plan yürürlüğe girer.

Hazırlanacak olan Çevre Düzeni Planlarında; bölge planlama hedefleri ve Bölge Planı kararlarına uygunluğu ve Çevre Düzeni Planlarının birbirine uyumunu sağlamak amacıyla, Bakanlığın uygun görüşü alınır.

Çevre Düzeni Planı hazırlama usul ve esasları Bakanlık tarafından yayımlanan yönetmelikle belirlenir.

Bu Kanunun yürürlüğe girmesinden önce onaylanmış Metropoli-ten İmar Planları ve Çevre Düzeni Planları, bu Kanun hükümleri uyarınca hazırlanacak Çevre Düzeni Planlarının onaylanmasıyla yürürlükten kalkar. Bu Kanunda yer alan Bölge Planları en geç yedi yıl, Çevre Düzeni planları ise en geç beş yıl içinde hazırlanır ve onaylanır” denildiği, ancak Şehircilik ve İmar Kanunu tasarı halinde kalmış ve yasalaşamamıştır.

Çevre düzeni planları, gerek 6785 sayılı İmar Kanunu, gerekse 3194 sayılı İmar Kanununun yürürlükte olduğu dönemde üst ölçek plan olarak, en fazla sayıda ve genişlikte alanda yapılan plan türü olmuştur. Bu plan, başlangıcından bugüne kadar gerek merkezi gerek yerel yönetimler için içeriğinde ve ölçeğinde, kapsadığı alanlarda gerçekleşen farklılıklara rağmen “en önemli” üst ölçek plan türü olma özelliği ile yerini bulmuştur.

Yürürlükteki mevzuat kapsamında çevre düzeni planlarının yapım yetkileri ile ilgili önemli bir karmaşa yaşanmaktadır. Bunun en önemli nedeni, 3194 sayılı İmar Kanununda tanımı yer alan Çevre Düzeni Planının yapım kuralları ile yapım ve onay yetkisine dair hükümlendirmelerin İmar Kanununda yer almamasıdır.

İmar ve İskan Bakanlığı - Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılan ÇDP;

6785 sayılı İmar Kanunu’nun yürürlükte bulunduğu sürede (1957–1985), her hangi bir yasal düzenleme olmamasına rağmen İmar ve İskan Bakanlığı 1960 yıllarda yapmaya başladığı Çevre Düzeni Planlarını, 6785 sayılı Kanunun, tüm planların onama yetkisini Bakanlığa vermesine dayanarak onaylamıştır. Bu dönemde çevre düzeni planlarının yasal dayanağı sorgulanmamıştır.

Çevre düzeni planlarının ortaya çıkışı ile mücavir alanların da ayrıca bir ilişkisi bulunmaktadır. İmar ve İskan Bakanlığı döneminde Bakanlık 6785 sayılı Kanunun belirlediği kurallar çerçevesinde mücavir alan tespit ve onaylarını yaparken, Belediyenin gelişme yön, büyüklük ve potansiyellerini dikkate almak ve belediyelerin ilerdeki planlama uygulamalarını yönlendirmek üzere, mevzuatta yer almayan ancak bir gereksinime dayalı pratikle ortaya çıkan “mücavir saha plan”larını yapmaya, sınır ve bu planı birlikte onaylamaya başlamıştır. Hatta bazı orta ölçekli kentlerin mücavir alan sınırları, oldukça detaylı arazi kullanım kararları ile birlikte onaylanmıştır. Bu planlar giderek çevre düzeni planlarının da temelini oluşturmuştur.

Mücavir saha planından dönüşmesinin yanı sıra, 1960’lı yıllarda başlayan ve 1970’li yıllarda baskısını giderek artıran 2. konut talepleri

leri ile turizme yönelik yatırım talepleri, özellikle kıyı alanlarında Çevre düzeni planı yapımı konusunda önemli nedenler arasında yer almıştır. Ayrıca, 6785 sayılı İmar Kanununun tüzüğünde yer alan ve ifraz koşullarını 20.000 m2 ile sınırlayan hükmünün değiştirilmesi çevre düzeni planlarının bir diğer yapım amacı olmuştur. Özellikle kıyı alanlarında ifraz koşullarını farklılaştırarak turizm ve ikinci konut yatırımlarını gerçekleştirme araçlarından birisi, çevre düzeni planı olmuştur.

3194 sayılı İmar Kanununun “Tanımlar” başlıklı 5. maddesinde “Çevre Düzeni Planı”, “ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen plan” olarak tanımlanmıştır.

İmar Kanunu uyarınca çıkartılan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte ise daha detaylı bir tanıma yer verilerek, “Konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler ile kentsel-kırsal yapı ve gelişme ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlayan ve arazi kullanım kararlarını belirleyen yönetsel, mekansal ve işlevsel bütünlük gösteren sınırlar içinde, varsa bölge planı kararlarına uygun olarak yapılan, idareler arası koordinasyon esaslarını belirleyen, 1/25000, 1/50000, 1/100000 veya 1/200000 ölçekte hazırlanan, plan notları ve raporuyla bir bütün olan plan” çevre düzeni planı olarak tanımlanmıştır.

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı, 9 Kasım 1985 de İmar Kanunu yürürlüğe girdikten sonra, Kanunun 9. maddesinde yer alan “birden fazla belediyeyi ilgilendiren planların yapım ve re’sen onayının Bakanlık yetkisinde olmasına dayanarak bu planları yapmaya ve onaylamaya devam etmiştir. Ancak plan yapım ve onama yetkisinin değişik kurumlar eliyle yapımını mümkün kılan özel düzenlemeler arttıkça, çevre düzeni planları, sektörel plan yapan ve onaylayan kurumların hedefleri ile de çatışır hale gelmiştir. Bu nedenle ve 3194 sayılı İmar Kanunu ile kendi planlarını yapma ve onama konusunda yetkili olan belediyelerin planları ile çevre düzeni planları yine çatışma konusu olmuşlardır. Diğer taraftan mevzii İmar planları ile çevre düzeni planları arasında uyum sağlanamamıştır. Bir diğer çatışma konusu, tanımında yer alan “çevre” sözcüğüne dayanılarak, çevre düzeni planlarına ilişkin pratiğin ekolojik değerleri gözetip gözetmediği noktasında yaşanmıştır.

İmar Kanunu uyarınca çıkartılan yönetmeliklerde, 6785 ve 3194 sayılı Kanunlar uyarınca yapılan ÇDP yapım ve onay koşullarına ilişkin düzenlemelere yer verilmemişken Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğe 17 mart 2001/24345 R.G. de yayımlanan yönetmelikle getirilen ilave maddelerle ÇDP yapım ve onay kuralları belirlenmiştir. Bu Yönetmelikte ÇDP ile ilgili olarak şu açıklamalara yer verilmiştir.

Çevre düzeni planları, varsa bölge planı esas alınarak yapılır. Çevre düzeni planlarının hazırlanması sürecinde, planlanacak alan ve yakın çevresindeki alanlarda aşağıda genel başlıklar halinde belirtilen konularda ilgili kurum ve kuruluşlardan veriler elde edilir:

- Planlama alanının konumu ile ilgili bilgiler,
- Yönetim yapısı, idari bölünüş, sınırlar,
- Fiziksel yapı ve mevcut arazi kullanımı,
- Çevresel değerler ve koruma alanları,

- e) Afet verileri, afete maruz alanlar, yerleşmeler ve özellikleri,
- f) Planlama alanı ile ilgili demografik, sosyal, ekonomik, kültürel, tarihi vb. bilgiler,
- g) Ulaşım ve enerji dahil teknik altyapı,
- h) Sektörel yapı,
- i) Askeri alanlar,
- j) Mülkiyet yapısı,
- k) Yerleşmelerle ilgili yerel özellikler,
- l) Planlama alanının özelliğine göre diğer konular.

Çevre düzeni planı yapılacak alan ve yakın çevresinin bir bütünlük içinde ele alınması ve değerlendirilmesi için eşik analizi, yerinde yapılan incelemeler gibi fiziksel çalışmalarla birlikte, bilimsel tekniklere ve yöntemlere dayalı, yeterli nitelikte ve kapsamda ekonomik, sosyal, kültürel, politik, tarihi, sektörel ve teknolojik araştırmalar yapılır, ilgili kurum ve kuruluşların görüş ve önerileri alınır ve değerlendirilir.

Çevre düzeni planı kararları, yapılan inceleme, araştırma sonuçları ve görüşler değerlendirilerek oluşturulur. Plan raporunda, yapılan tüm inceleme ve araştırmalar, alınan görüş ve öneriler ve yapılan değerlendirmelerle birlikte, planın gerçekleştirilmesini sağlayacak uygulama araçları, kurumsal yapı ve denetim konularına dair ilkeler de yer alır.”

Bu yapım süreci ve belirlemeler, ÇDP’nin yerleşme ve yapılaşma ağırlıklı ele alındığını göstermekte, o güne kadar İmar ve İskan Bakanlığı ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığı tarafından yapılmış olan planları tanımlar bir içerikle düzenlenmektedir. Dayanağını da İmar Kanununun 5. maddesinde tanımlanan plandan almaktadır.

Çevre Bakanlığı ve ÇDP;

Çevre Bakanlığı, 443 sayılı Çevre Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmündeki Kararnamenin 2nci maddesinin (c) bendine ve 11 inci maddesinin (d) bendine dayanarak “Çevre Düzeni Planlarının Yapılması Esaslarına Dair Yönetmelik”i 04.11.2000 tarihinde Resmi Gazetede yayınlarak yürürlüğe koymuştur. Yönetmelikte yer alan “varsa bölge planı” yerine “Ülke ve Bölge plan kararlarına uygun olarak” hazırlanacaktır ifadesini içeren tanımı ile bu planların yapım yetkisinin Çevre Bakanlığında olduğunu açıklamıştır. Zamanın siyasi koşullarının da etkisi ile bu Yönetmelik uygulanmamış, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı çevre düzeni planlarını yapmaya ve onaylamaya devam etmiştir.

4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ile “kalkınma planları ve bölge planları temel alınarak çevre düzeni planlarını hazırlamak veya hazırlatmak, onaylamak, uygulanmasını sağlamak” görevi Çevre ve Orman Bakanlığı’na verilmiştir. Bu yasadan çok kısa bir süre sonra yürürlüğe giren 4864 sayılı kanun ile 4856 sayılı Kanuna bir madde eklenmiştir. Bu hüküm uyarınca, “Kalkınma, bölge ve metropoliten imar planlarına uygun olarak yapılan 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planları ve bunlara ait değişikliklerden, 8.5.2003 tarihinden önce onaylanmak üzere Bayındırlık ve İskan Bakanlığına intikal ettirilmiş bulunan planlarla ilgili iş ve işlemler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca tamamlanarak onaylanır.”

Bu arada Bayındırlık ve İskan Bakanlığı yayınladığı çeşitli genelgeler ile 1/50.000 ölçekli Metropoliten plan yapma yetkisinin kendisinde olduğunu belirtmekte ise de; 23.07.2004 tarihli Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu’nun da ise “Çevre düzeni plânına uygun olmak kaydıyla, Büyükşehir belediye ve mücavir alan sınırları içinde 1/5.000 ile 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak uygulamak” görevi Büyükşehir belediyelerine verilmiştir. Dolayısıyla bu alanlarda Çevre ve Orman Bakanlığı’nın da Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’nın da 25.000 ölçekli plan yapım yetkisi kalmamıştır[1]. Çevre ve Orman Bakanlığı; 25 Nisan 2005 tarihli 2005/4 sayılı Genelgesi ile İl Özel İdaresi Kanununun Uygulanmayacak Hükümler başlıklı 71. Maddesi ile Çevre ve Orman Bakanlığı’nın kuruluş ve Görevleri hakkında Kanunun sayılmaması nedeniyle kendilerine kuruluş kanunu ile verilen çevre düzeni planı yapım yetkilerinin devam ettiğini açıklamaktadır.

ÇDP Tanımlarının ortaya koyduğu durum;

Yukarıda değinildiği gibi, İmar Kanunu uyarınca çıkartılan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte ÇDP, “Konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi sektörler ile kentsel-kırsal yapı ve gelişme ile doğal ve kültürel değerler arasında koruma-kullanma dengesini sağlayan ve arazi kullanım kararlarını belirleyen yönetsel, mekansal ve işlevsel bütünlük gösteren sınırlar içinde, varsa bölge planı kararlarına uygun olarak yapılan, idareler arası koordinasyon esaslarını belirleyen, 1/25000, 1/50000, 1/100000 veya 1/200000 ölçekte hazırlanan, plan notları ve raporuyla bir bütün olan plan” çevre düzeni planı olarak tanımlanmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9.uncu maddesinin b) bendinde ise “Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır.” Hükümüne yer verilmiştir.

2872 sayılı Çevre Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının Çevre Kanunu’nun 6.ncı maddesinin değiştiren 9.uncu madde uyarınca yapılacak bölge ve havza bazındaki çevre düzeni planının niteliği madde gerekçesinde açıklanmamıştır. Buna ilave olarak, anılan Kanun metnine ilişkin değişiklik önergesinde belirtilen gerekçede yer verilen; “Bakanlığın görevleri arasında bulunmayan barınma, çalışma ve ihtiyaç alanlarını belirleme hükmü çıkarılmış...” ifadesi ve Kanun metninde geçen “Ülke fiziki mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçlarının karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla...” ibaresi birlikte değerlendirildiğinde; Çevre Kanunu’nun anılan fıkrasında sözü edilen plan, yapılaşmaya ve yerleşmeye yönelik değil, imar, yapılaşma ve yerleşme sonucu ortaya çıkabilecek çevre kirliliğinin önlenmesine yönelik nitelik

taşıyan ve mekansal kararlar içermeyen ekolojik plan değerlendirilmeleri yapılmaktadır. Bu husus 2872 sayılı Kanunun 6.ncı maddesinin gerekçesinde de belirtilmiştir.

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞINCA ÇIKARTILAN ÇDP YÖNETMELİĞİ

Çevre Bakanlığı tarafından 11 Kasım 2008 tarihli ve 27051 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Yönetmelik ise dayanağını, 1.5.2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2 nci ve 10 uncu maddesi ile 9.8.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 9 uncu maddesinden almaktadır.

Yukarıda belirtildiği gibi Çevre Kanununun 9. maddesinde, "Ülke fiziki mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânları Bakanlıkça yapılır, yaptırılır ve onaylanır. Bölge ve havza bazında çevre düzeni plânlarının yapılmasına ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükümlerine yer verilmektedir.

Çevre ve Orman Bakanlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunda ise "Dengeli ve sürekli kalkınma amacına uygun olarak ekonomik kararlarla ekolojik kararların birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere, kalkınma plânları ve bölge plânları temel alınarak çevre düzeni plânlarını hazırlamak veya hazırlatmak, onaylamak, uygulanmasını sağlamak." Bakanlığın görevleri arasında sayılmıştır. 10. maddesinde ise, bu planlarla ilgili görev, Çevresel Etki Değerlendirme ve Planlama Genel Müdürlüğüne verilmektedir.

ÇDP Yönetmeliği Dayanağı olan yasal düzenlemelere aykırıdır;

Yukarıdaki açıklamalar kapsamında söz konusu Yönetmeliğin dayanak aldığı yasal düzenlemelere uygun olması beklenmektedir. Ancak bu konuda bazı tereddütler ortaya çıkmaktadır. Şöyle ki;

- Yönetmelikte yer alan tanım, dayanak aldığı yasal düzenlemelerin tanımından ciddi ölçüde bir farklılık içermektedir. Yönetmeliğin 4/c maddesinde yer alan "Çevre düzeni planı: Ülke ve bölge plan kararlarına uygun olarak konut, sanayi, tarım, turizm, ulaşım gibi yerleşme ve arazi kullanılması kararlarını belirleyen planı, ifade eder açıklaması bu anlamda önemlidir. Bu tanım İmar Kanununun ÇDP tanımıdır. Dolayısıyla, Yönetmelik, dayanak aldığı yasal düzenlemelerle Bakanlığa görev olarak verilen planı değil, İmar Kanununun tanımladığı planı yapmayı hedeflemektedir. Bu tanımda ortaya konan planın yapılması halinde Bakanlık; kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere ve "ekonomik kararlarla ekolojik kararların birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere" plan yapımını hedeflemeyecektir.

tir. Bu da Çevre ve Orman Bakanlığının Yönetmelik ile yasal dayanağına uygun olmayan bir düzenleme yaptığı sonucunu net olarak ortaya koymaktadır.

- Yönetmeliğin 4/ç maddesinde yer alan "Çevre düzeni planı açıklama raporu: Çevre düzeni planının vizyonunun, amacının, hedeflerinin, stratejilerinin, ilkelerinin ve politikalarının açıklandığı ve bunlar doğrultusunda belirlenen projeksiyon nüfusuna, sektörel yapıya, alan büyüklüklerine, plan kararlarına, plan uygulama araçlarına, kurumsal yapıya ve denetime ilişkin gerekçeli açıklamaların yapıldığı ve çevre düzeni planı ile bütün olan raporu" ifade eder açıklaması da yine 3194 sayılı İmar Kanunu uyarınca çıkartılmış bulunan Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte yer alan hükümlerle örtüşmektedir. Eğer Çevre ve Orman Bakanlığı, kendisine görev olarak verilen ve kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere ve "ekonomik kararlarla ekolojik kararların birarada düşünülmesine imkân veren rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlamak üzere ÇDP yapmak zorunda ise, bu maddede yer alan plan açıklama raporunu dikkate aldığımızda bu görevi yerine getiremeyecek, Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılan planların benzerlerini hatta aynılarını yapmaya devam edecektir. Bu kapsamda Bakanlık kuruluş amacı ve Çevre Kanunu ile hedeflenen amaçlara uygun plan yapımını bu Yönetmelikle gerçekleştiremeyecektir.

- Yönetmelik, dayanak aldığı amaç ve hedeflere ilişkin tek düzenlemeyi, 5. maddesinde hatırlamaktadır. Bu maddede ÇDP'nin niteliği açıklanmaktadır. Maddede;

"Çevre düzeni planı;

- a) Kalkınma planları ve varsa bölge planlarını temel alarak rasyonel doğal kaynak kullanımını sağlayan,
- b) Kirliliğin oluşmadan önce önlenmesi, sağlıklı çevrenin oluşturulmasına yönelik hedef, ilke, strateji ve politikaları ve bunu sağlayacak arazi kullanım kararlarını belirleyen,
- c) Tarihi, kültürel ve doğal çevrenin korunması ve geliştirilmesine yönelik genel hedefleri, ilkeleri, stratejiyi ve politikaları belirleyen,
- ç) Karar ve hükümleriyle alt ölçekli planları yönlendiren,
- d) Plan kararları açısından ekosistem bütünlüğü, arazi kullanım sürekliliğini sağlayan,
- e) Planlamaya temel oluşturan verilerin farklılığından dolayı farklı mesleklerden uzmanların fiili katılımı ile hazırlanan,
- f) Planlama sürecinin her aşamasında bir önceki aşamalara geri dönerek değerlendirilmelerin yapılabildiği geri beslemeli sürece sahip olan,
- g) Karşılaştırılabilir, değerlendirilebilir, sorgulanabilir, geliştirilebilir ve güncellenebilir standart veri tabanına sahip olan,
- ğ) Sürdürülebilir kalkınma amacına uygun olarak ekolojik ve ekonomik kararların bir arada düşünülmesini sağlamak üzere, korunması gereken alanlara ilişkin politika ve stratejileri belirleyen üst ölçekli plan niteliğini taşır." Açıklamaları yapılmaktadır.

Ancak, bu açıklamaların Yönetmeliğin dayanak yasal düzenlemeleri ile örtüştüğü de söylenemez. Hatırlanacağı gibi ilgili dayanak maddelerinde dile getirilen plan türü bu değildir. Bu planlar “Ülke fizikî mekânında, sürdürülebilir kalkınma ilkesi doğrultusunda, koruma-kullanma dengesi gözetilerek kentsel ve kırsal nüfusun barınma, çalışma, dinlenme, ulaşım gibi ihtiyaçların karşılanması sonucu oluşabilecek çevre kirliliğini önlemek amacıyla nazım ve uygulama imar plânlarına esas teşkil etmek üzere bölge ve havza bazında 1/50.000-1/100.000 ölçekli çevre düzeni plânlarını yapmakla yükümlü iken, birden bu dayanak unutulmaktadır. Yerine İmar Kanunundan alınan ÇDP tanımına uygun bir nitelik belirleme geçmektedir. Bu madde çerçevesinde de Yönetmelik yasal dayanağına uygun hazırlanmamıştır.

- Yönetmeliğin bilgi toplanmasına ilişkin olan 7. maddesinde;

Çevre düzeni planlarının hazırlanması sürecinde, planlama alan sınırları kapsamında veriler 1/25.000 ölçekli harita hassasiyetinde asgari;

- a) Türkiye ve bölgesindeki yeri,
- b) Ülke ulaşım ağındaki yeri,
- c) İdari bölünüş ve sınırlar,
- ç) Doğal yapı;
 - 1) Jeolojik yapı (depremsellik ve fay hatları vb),
 - 2) Jeomorfolojik yapı (topografya, eğim durumu vb),
 - 3) Hidrolojik- hidrojeolojik yapı (Göller, barajlar, akarsular, taşkın alanları, yeraltı ve yüzeysel su kaynakları, havza sınırları),
 - 4) İklimsel özellikler,
 - 5) Toprak niteliği ve tarımsal arazi kullanımı,
 - 6) Ekolojik yapı (ekosistem tipleri, flora ve fauna varlığı),
- d) Koruma statüsü verilmiş alanlar (sit alanları, uluslararası sözleşmelerle korunan alanlar, sulak alanlar, RAMSAR alanları, özel çevre koruma alanları, milli park, tabiat parkı, tabiat anıtı, tabiatı koruma alanı, mesire yerleri, yaban hayatı geliştirme alanı, yaban hayatı koruma alanı, tür koruma alanı, yüzeysel içme suyu kaynakları koruma alan ve diğerleri)
- e) Orman alanları, mera, yaylak, kışlak alanları,
- f) Kültür ve turizm gelişim ve koruma bölgeleri, turizm merkezleri,
- g) Genel peyzaj öğeleri,
- ğ) Demografik yapı,
- h) Sosyal yapı,
- ı) Ekonomik yapı
- i) Teknik altyapı;
 - 1) Ulaşım,
 - 2) Enerji,
 - 3) Atık geri kazanım ve bertaraf tesisleri,
 - 4) İçme suyu ve atık su arıtma tesisleri,

- 5) Atık su deşarj yerleri,
- 6) Tarımsal sulama alanları,
- j) Kamu mülkiyetindeki alanlar,
- k) Ruhsatlı maden sahaları,
- l) Askeri alanlar, askeri yasak bölgeler ve güvenlik bölgeleri,
- m) Mania planları,
- n) Mevcut arazi kullanımı,
- o) Yerleşme alanlarının karakteristik özellikleri ve mekânsal gelişme eğilimleri ve potansiyelleri,
- ö) Planlama alanına yönelik bölgesel ölçekli kamu projeleri ve yatırım kararları,
- p) Onanlı imar planları,
- r) Çevre sorunları

konularına ilişkin ilgili kurum ve kuruluşlardan, uydu görüntülerinden ve/veya hava fotoğraflarından ve arazi çalışmalarından veriler elde edilerek sayısal veri tabanı oluşturulur. Kurum ve kuruluşlar planlama çalışmasında kullanılacak bilgi ve belgeleri sağlamakla sorumludur. Milli güvenlik ve savunma faaliyetlerine konu alanlar için Milli Savunma Bakanlığı ile koordinasyon sağlanır”

hükümlerine yer verilerek, Plan Yapılmasına Ait Esaslara Dair Yönetmelik, bazı detaylar eklenerek, tekrarlanmaktadır. Bu çerçevede çok net olarak söylenebilecek konu, bu bilgi toplam süreci elde edilecek planın yasal dayanakların öngördüğü planları elde etmeyi mümkün kılmayacağı, hedeflenen planın bugüne kadar yapılan planların benzeri olmanın ötesinde bir niteliği olamayacağıdır.

- Bu konuda o kadar ileri gidilmektedir ki amaçlanan planın elde edilmesi değişikliklere bırakılmaktadır. Yönetmeliğin 9. maddesinde,

Çevre düzeni planlarının revizyon, ilave ve değişiklikleri;

- a) Nüfusun yerleşim ihtiyaçlarının karşılanamamasına,
- b) Kamu yatırımlarına,
- c) Çevre düzeni planı üzerinde mekânsal yer seçimi yapılmamış ancak; planın temel strateji ve politikalarını değiştirecek bölgesel ölçekli yatırımların ortaya çıkmasına,
- ç) Yeni verilere bağlı olarak, sonradan ortaya çıkabilecek ve bölgesel etkiye yol açabilecek arazi kullanım taleplerinin oluşmasına,
- d) Değişen verilere bağlı olarak planların güncellenmesine,
- e) Çevre kirliliğinin önlenmesine,
- f) Çevrenin korunmasına,
- g) Mevzuat gereği düzenlemelere,
- ğ) Maddi hataların düzeltilmesine

dair yeterli, geçerli ve gerekçeleri belirli teklif ve talepler, yetkili idarece çevre düzeni planının temel hedef, ilke, strateji ve politikaları kapsamında teknik, yasal ve bilimsel çerçevede değerlendirmeye alınarak sonuçlandırılır.

(2) Teklif ve talepler başvuru tarihinden itibaren en fazla altmış gün içinde cevaplanır. Plana ilişkin teklif ve talepler, yetkili idarelerce kabul edileceği gibi reddedilebilir. Kabul edilmeyen teklif ve talepler reddetme gerekçeleri belirtilerek sahibine bildirilir.

(3) Türk boğazlar bölgesinde, can ve mal kaybı ile deniz ve çevre kirliliği yaratacak, kültür ve tabiat varlıklarına zarar verecek doğal afetlere ve deniz kazalarına karşı önlem alınması, boğazlarda güvenli geçişin sağlanması amacıyla kurulacak tesislerin ve inşaatların projelendirilmesi ve yapımında çevre düzeni planı değişikliği, gerekçe aranmaksızın yapılır.”

Hükümlerinde işaretli bölümler bunun kanıtıdır. Amiyane tabirle Bakanlık önce imar getirmekte sonra da kirlilik ve çevre sorunları ile ilgilenmek üzere plan değişiklikleri yapmayı hedeflemektedir. Daha da vahim olanı, Bakanlık plan değişikliklerini çok fazla ve değişik koşula dayalı olarak gündeme getirme hakkını saklı tutmakta bu da planların “temel hedeflerini” gözden kaçırdığı anlamına gelmektedir. En vahim durum ise değişikliklerin taleplere dayalı olarak ortaya çıkmasını sürekliliğe kavuşturacak değişikliklerin kapısının ardına kadar açılmasıdır.

• Dayanak aldığı yasal düzenlemelerden anlaşıldığı kadarıyla farklı bir içeriği olması gereken planların plan belgelerinin bu içeriği sağlamaktan yoksun olduğu da Yönetmeliğin 10. maddesinde yer alan “Çevre düzeni planı; “plan paftasından”, plan kararlarının açıklandığı “Plan Açıklama Raporundan” ve plan kararlarının uygulama hükümlerini tanımlayan “Plan Hükümleri”nden oluşur.” Açıklaması ile ortaya konmaktadır. Plan açıklama raporundan tek beklenen plan kararlarını açıklamasıdır. Yani Bakanlık, temel hedefi olan çevre sorunlarını burada da unutmaktadır.

Yönetmelik Bakanlığın içinde bulunduğu bir açmazdan kurtulmayı amaçlamaktadır.

Çevre Bakanlığı tarafından bugüne kadar yapılan planların büyük bir bölümü, İdari yargı kararları ile Yasa hükümlerinde yer alan Yönetmelik olmaksızın yapıldığı için yürütülmeleri durdurulmuş ya da iptal edilmiştir. Bakanlık bu kapsamda alelacele, Yönetmeliğin yayımlanmasını amaçlamıştır. Bu sayede bir usul eksikliğini gidererek planları yeniden onaylamayı hedeflemektedir.

Yönetmeliğin ve Çevre Düzeni Planlarının Genel Değerlendirmesi;

1. Öncelikle Yönetmelik içerisinde, Yasa’da ifadesini bulduğu üzere bölge ve havza bazında bir çerçeve oluşturma gayreti olmadığı çok açıkça görülmektedir. Yönetmelik içinde geçen “havza” tanımına bakıldığında daha çok su geçişlerinin tanımlandığı görülmektedir. Eğer Yasa’da ifade edilen havza, Yönetmelikte bu biçimde karşılığını buluyorsa, bugüne değin Bakanlıkça yapılan çevre düzeni planlarının tarif edilen kapsamın çok dışında ve havza kapsamı ile tanımlanamayacak bir içerikte olduğu görülecektir. Eğer, havza, su geçişleri ile sınırlanamayacak bir başka düzey ve derinlik tanımlıyorsa (ki öyle olması gerektiği ortadadır) bu yönde bir tanım yapılması gerektiği görülecektir. Ancak, Bakanlığın bundan önce

Yasadan kaynaklı aldığı yetkiyle yaptığı çevre düzeni planı ihalelerinin gerçek havza bütünlükleri tespit etmek yerine İl Özel İdaresi Kanunu’nun kısıtından ve yetkisinden kurtulmak için birkaç ilin birleştirilmesi bağlamına indirgenildiği de görülmektedir. Mersin-Karaman illerinin nasıl ve hangi ilkeler doğrultusunda bir havza ya da bölge tanımladığını anlamak ve tanımlamak olanaklı olmadığından, Bakanlıkça havza tanımı yapılmasında güçlükler yaşandığı söylenebilir. Ancak, daha önceki sorunlardan dersler çıkararak gerçek havza ve bölge bütünlüklerinin tanımlanması yönünde bir yaklaşım benimsenmesinde, tartışmasız bir yarar ve gereklilik olduğu düşünülmektedir. Bu anlamda İBB’lerin ve ilişki ağları ve doğal yapıları ile yerleşme sistemlerinin birlikte yorumlanması yönünde bir arayışın önemli olabileceği görülmektedir. Bir başka anlatımla, öncelikli iş, planlara ilişkin klasik süreçlerin tanımlanmasından çok havza ve bölge ölçeğinin anlamlı ve bütünlüklü biçimde tanımlanması ve bu plan sürecinin tüm unsur ve aktörleri ile yönetilmesine ilişkin çerçevenin üst ölçek yaklaşımı olarak ortaya koyulmasıdır. Oysa Yönetmelikte böylesi bir arayışı görmek olanaklı değildir. Ayrıca, Yönetmelikte sadece havzanın tanımı yanı sıra, bu alanların alan yönetimlerine ilişkin hükümlerde getirmeli ve yönetimin modeli kurulmalıdır. Ancak, böyle bir yaklaşım yönetmelikte yer almamakta, taşra teşkilatları ne tanımlar içerisinde tanımlanmakta ne de görev ve yetkileri belirlenmektedir.

2. Bakanlığın son yıllarda yaptığı ihaleler süreç ve sonuçları itibarıyla tüm detayları ile irdelenip sorunları giderilmeden aynı mantıkla bir plan üretim süreci tanımlanması doğru ve yerinde görülmemektedir. Odamızca gerek bu çerçevede yapılan çevre düzeni planı ihalelerine yapılan itirazlar ve gerekse bu süreç sonunda elde edilen ürünlere yönelik olarak yapılan katkı, değerlendirme ve eleştiriler, üniversitelerimiz ve birçok yerel unsur tarafından da paylaşılmakta iken, bu süreci görmezden gelerek, son dönemde gerçekleştirilen plan üretme sürecini Yönetmelik haline getirerek tanımlamaya çalışmanın, doğal ve yapı çevre arasında denge kurma amacının oluşumunda yeterli olamayacağı açıktır. Bakanlıkça onaylanan bölge veya il düzeyindeki planların uygulanmasında tafelsi mümkün olmayacak sonuçlar ortaya çıkmakta, kentlerin gelişmesi, koruma kullanma dengesinin sağlanması, politika belirlenmesinden öte mevcut durumun yasallaşması yönünde plan kararları öngörülmekte, planlar içerik ve dili açısından sorunlar taşımaktadır.

3. Bakanlığın son dönemde yaptığı ihaleler üzerinden üretilen planların birer analitik etüd derlemesi çalışması haline geldiği birçok plan uygulamasında Odamız örgütü ve meslektaşlarımızca dile getirilmiştir. Bu durumda öncelikle klasik bilgi toplama unsurlarının arka arkaya sıralanmasından öte, gerekli ve öz bilgilerin toplanıp, planlama aşaması içerisinde gereğince sentezlenmesi ve kendisinden sonra gelecek çalışmaları yönlendirecek bir çerçeve içerisinde karar üretilmesini sağlayacak bir yaklaşımla sunması beklenmelidir. Oysa bu çerçeveyi görmezden gelen ve klasik imar planı mantığındaki

bilgi toplama ve plan kararı üretme yönteminin, yönetmeliğin özünü oluşturduğu görülmektedir. Çevre düzeni planlarının üretiminde Coğrafi Bilgi Sistemleri'ni bir araç olarak değil de amaç noktasında tanımlamaya yönelik bir yaklaşımın da Yönetmelik içinde olduğu düşünüldüğünde, Yönetmelikte tarif edilen sürecin gerçek bir üst ölçek planlama yaklaşımından çok veri derleme ve fiziksel ölçekte plan üretme noktasına yönelme riski taşıdığı görülmektedir. Bu haliyle yönetmelik, bir plan hazırlama sürecinden çok, veri tabanı elde etme sürecini açıklamakta ve bu veri tabanında yer alması gerekenleri de Plan Araştırma Raporu'nda olması gereken veriler olarak tarif etmektedir. Bu yaklaşımın planlama sürecinden beklenen derinliği sunamayacağı gibi, bir üst ölçekli plandan sonraki süreci tasarlamak anlamında bir nitelik barındıramayacağı ve üzerinden ölçü alınan sosyal boyutu ve uygulama olanakları sınırlı bir belge üretme tehlikesinin odağında olduğu ortadadır. Bu ölçekteki planların mekan-sal, sosyal, ekonomik, doğal, politika, strateji ve ilke üretme özelliğinden uzaklaştırılmayan bir nitelikte tanımlanmasında sayısız yarar olduğu düşünülmektedir.

4. Gerek Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'na yıllarca tartışmaya açılmasına ve üzerinde temel ilkeleri bağlamında önemli ölçüde mutabakat olmasına karşın rafa kaldırılan İmar ve Şehircilik Kanunu Tasarısında gerekse bir çok mesleki yazında ifade edilen, stratejik plan yaklaşımı ve süreç yönetimine dayalı çağdaş planlama uygulamalarının öngördüğü yenilik ve gereklilikleri araştırmaksızın, 3194 sayılı İmar Kanununun sığınağına hapsolan bir Yönetmeliğin, ülkenin %70'inin planlanması için baz oluşturamayacağı ortadadır. Bu yasal çerçeve içinde kentlerimiz ve kentsel bölgelerimiz için üretecek üst ölçekli planların gerçek bir üst ölçek çalışması olamadığı, Çevre ve Orman Bakanlığının son 3 yılda yaptığı ihaleler ve bunların birçoğunun sonuçlarından görülmektedir. Bu noktada Yönetmeliğin ülke fiziki mekanının önemli bir yüzdesinin planlanması hedef ve gerekliliğinin de yerinde olmadığı söylenmelidir. Planlama çalışmalarında ve özellikle üst ölçekli planlarda nicelik ölçütleri kapsamında alan büyüklükleri yerine nitelik, içerik ve süreç ile sonuçta oluşturulan yaşam çevreleri ve planda belirtilen hedeflere ulaşılmasını sağlayacak planların üretilmesi önemli olmalıdır. Planlara ve planlamaya ilişkin performansı, üretilen plan alanları büyüklüğü ile ortaya koymak yerine, plan alanlarının yaşanabilirliği, yaşam kalitesinin artması, korunması gerekli değer ve varlıkların korunup sürdürülebilirliği vb. unsurlar üzerinden kurgulamak gerekmektedir. Bunun için de, imar planı mantığını temel alan ve fiziksel çevreye ilişkin mekansal kararlar üretmekle sınırlanan bir sürecin yeterli olamayacağı ve ülkemiz yerleşim ve mekanlarının sorunlarını çözemeyeceği görülmelidir.

5. Bölge ölçeğindeki üst ölçek planların parsel bazında kararlar ürettiğinin görüldüğü birçok uygulamadan yola çıkarak, çevre düzeni planlarına ilişkin bir Yönetmeliğin, ölçek farklılıkları da dikkate alınarak, üst ölçek planlardan beklenen genel çerçeveyi tanımlama arayışına girmesi beklenmelidir.

Oysa Yönetmelik, son dönemdeki mevcut uygulamalara bir anlamda yasal zemin kazandırma gibi bir önceliğe odaklanmış ve Yasa Yönetmeliğe atfı yaptığı için hazırlanmış görünmektedir. Zira, bu haliyle 3194 sayılı Yasa uyarınca hazırlanmış bulunan "Plan Yapılmasına Dair Esaslara Dair Yönetmelik" içeriğinden önemli farklılıklar içermemektedir.

6. Gerek ilgili mevzuat hükümleri, gerekse planlama ve şehircilik ilke ve esasları kapsamında; plan hiyerarşisinin belirlemiş olduğu çevrede hazırlanan çevre düzeni planlarının, varsa üst ölçek planlarının kararlarını veri alması gerekmektedir. Planlama esneklikleri kapsamında üst ölçek plan kararlarının revize edilmesi için gerekçeli bir tartışma açması ve sonuca ulaşma seçeneklerini değerlendirerek alt ölçek plan çalışmalarını yönlendirmesi gerekmektedir. Üst ölçek plan kararlarına uygun olarak hazırlanan plan, sadece kendi ölçeğinin lejantına uygun bir plan geliştirmeli, alt ölçek planlarının belirlemesi gereken ayrıntılara girmemeli, gerekiyorsa sadece alt ölçek kararlarının alınması ile ilgili özel/uyarıcı notlar hazırlayarak, değerlendirme ve kararı alt ölçek planlarına bırakmalıdır. Ancak, Türkiye'deki planların üst ve alt ölçekleriyle ilişkilerinde sorunlar bulunduğundan, başka bir deyişle özellikle üst ölçek planlar için gerekli özgün "dil" geliştirilemediğinden, planlar kendi ölçeklerine ve lejantlarına uygun karar alanı bakımından fazlalıklar veya eksiklikler taşımaktadır. Diğer taraftan, yetki ve görev sınırları ile ilgili pek çok sorunu çözmek amacıyla bazı düzenlemeleri içermek durumunda kalmaktadır. Yönetmelik ise, bu süreç ve ölçekler arası ilişkiyi araştırarak sorunlarını çözebilme arayışını gerekli görmediği, çevre düzeni planları için geçerli, bilimsel ve planlama literatürüne dayalı bir dil geliştirme çabasında olmadığı ortadadır.

7. Ülkesel ölçekte hazırlanan kalkınma planları ve uzun vadeli gelişme stratejileri/vizyonlarını üst ölçek kararlar olarak alan ve bölgesel ölçekte hazırlanan bölge planları, sosyal, ekonomik ve çevresel verileri, mekanı temel alarak üst üste koymakta ve sosyal, ekonomik ve ekolojik stratejilerin mekansal dağılımını da göstermektedir. Ancak bu plan kapsamındaki mekansallık, yöreye/konuma/istikamete dair yol gösterici niteliktedir. Bölge planı, öngörülen gelişmeler için mekanı, harita üzerinde koordinatlarıyla yapılan bir yer seçimi anlayışıyla değil, bölge ölçeğinde yapılmış bir işaretleme anlayışı ile belirlenmektedir. Bu anlayışa göre mekan, büyüklüğü, sınırları ve koordinatları belirlenmiş bir yer olarak tanımlanmamaktadır. Planların kademeli birlikteliği işte bu noktada kritik bir önem kazanmaktadır. Sosyal, ekonomik ve ekolojik yapıdaki bölgesel ölçekteki yol göstermelerin alt ölçeklerde detaylandırılması gerekmektedir. Bu nedenle bölge planı içeriği, hazırlanış biçimi ve sonuçları halen tartışılan imar planları arasında bir plan kademesinin bulunması zorunluluktur. Bu nedenle bu kademede bulunan veya bu kademede tanımlanan çevre düzeni planının kapsamı, tartışmasız bir yer işgal etmektedir. Ancak Yönetmeliğin bu yapı ve dengeyi çözümlenebilecek derinlikler barındırdığını söylemek olanaklı değildir.

8. Çevre düzeni planlarının (ÇDP), 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesinin (h) ve 10 uncu maddesinin (c) bendinde ve yönetmelik tanımlarından bölge planı kapsamına yakın bir kapsamda hazırlanmasının öngörüldüğü görülmektedir. Ayrıca, 2005 yılında çalışmaları başlatılan ve 2007 yılında onaylanan 10 bölgede hazırlanan ÇDP'lerin incelenmesinden de ÇDP'lerin bölge planı kapsamına yakın bir kapsamda hazırlandığı görülmektedir. Örneğin; Düzey II İstatistiki Bölge Birimi (İBB II) olan TR 83 bölgesi (Amasya, Çorum, Samsun ve Tokat) için Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı'nca (DPT) bölge planı hazırlanması ihale edilmiş iken Çevre ve Orman Bakanlığı'nca da ÇDP hazırlanması işi ihale edilmiş, ÇDP bölge planı kapsamında ve üst ölçek plana bağlı olmaksızın hazırlanmıştır. Bu durumda, Bakanlıkça tasarlanmaya çalışılan üst ölçekli planlama sürecinin gerek bir üst ölçekli plan olan Bölge Planları ve gerekse daha alt ölçekli planlarla kuracağı ilişkiler bağlamında sorunları olduğu açıkça söylenebilir. En önemli sorun da planların kademeli birlikteliğinin sağlanamamasıdır.

9. Yukarıda da belirtildiği gibi, aynı mekan için farklı ölçeklerde planlar hazırlayarak ve üst ölçek planların ayrıntı derecesini ve mekana yansıma ayrıntısını artırmak gerekmektedir. Fakat yönetmelikte sosyal ve ekonomik yapıya gereken önem verilmemekte, mekansal kullanım kararlarına/arazi kullanıma ise ölçeğin gereğinden fazla önem vermekte ve ölçeğin gerektirdiği detaydan fazlasını istemektedir. 1/100.000 ölçekte arazi kullanım planı yapılmasını 1/25 000 ölçekli harita hassasiyetinde istemektedir. Bu ölçekte, yerel dinamikler tam olarak algılayamayacağı için arazi kullanım kararları yerel yönetimlerin istekleri doğrultusunda şekillenmektedir. Yönetmelikte tanımlanmaya çalışılan bu sürecin sonuçlarını, Bakanlığın son yıllarda yaptığı ve 2007 yılı içinde onaylamaya başladığı planlama çalışmalarından okumak mümkündür. Garip olan, bu süreçte gerek ihalelerin yapımı, gerek verilerin derlenmesi, gerek katılımcı süreçlerin araştırılması, gerek planların sosyo-ekonomik içerikleri ve çoğu kez veri derleme ve plan kararı üretme süreçleri arasındaki açmazları ile 1/100.000 ölçeğin gereklerinin yerine getirilmesi anlamında yaşanan sorunların ve Odamız birimleri ile üniversitelerimizce koyulan katkılardan yararlanmak yerine, sorunları ifade edilen bu süreci aynen Yönetmelik haline getirme arayışıdır. Bu anlamda Bakanlığımızın öncelikle son 3 yıldır yaşanan süreçten çıkarılan sonuçları ve yapılan katkıları böylesine bir Yönetmelik hazırlığında değerlendirmesinin kaçınılmaz bir gereklilik olduğu düşünülmektedir.

10. Diğer taraftan yönetmelikte sıralanan amaçlar ile (md. 1 ve 2) Çevre ve Orman Bakanlığı'nın görevleri arasında sayılan Çevre Düzeni Planı'nın çevresel içerikli (environmental) bir plan amaçladığı görülür iken plan hazırlanmasına dair esaslarda çevresel/bölgesel (territorial) içerik tanımlandığı görülmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından hazırlanacak planların, Bakanlığa çevre düzeni planı yapılması yetkisi veren mevzuat hükümlerinin genel çerçevesi (Çevre

Kanunu) ve ruhu kapsamında yorumlandığında, çevresel içerikli (environmental) olmasının daha yerinde olabileceği düşünülmektedir. Ancak Yönetmelikte, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Kuruluş Kanunu'nun tanımladığı gerekler ve Çevre Kanunu'nun temel yaklaşımına yönelik bir "korumacı" yaklaşım bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Tüm doğal, kültürel ve çevresel değerlerin korunması konusunda en hassas olması gereken Bakanlığımızın, böylesi bir Yönetmelikte, hassasiyetini gösteren temel unsurları çözümlemek olanaklı olamamıştır. Kaldı ki, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın çevre düzeni planlarını ihalesi ve üretimi sürecindeki son dönem uygulamaları ile, daha önce Bayındırlık ve İskan Bakanlığı'nca yapılan çevre düzeni planları birlikte değerlendirildiğinde, gerek çevrenin korunması, gerek yerleşmeler bütünü'nün yaşanabilirliği, gerek üst ölçekli plan sonrası için tanımlanan süreç ve uygulama araçları bağlamında bir yenilik olmadığı gibi, bazı hususlarda eski uygulamaları aratan sorunlar yaşandığı da görülebilmektedir.

11. Bu nedenle öncelikle, Bakanlığın çevre düzeni planı yapımı sürecini sıradan bir imar planı yapımı bağlamına indirgemeyen yenilikçi bir yaklaşımla, üst ölçek planlama sürecinin temel felsefesini tanımlama yoluna gitmesinin yararlı olabileceği düşünülmektedir. Yürürlükteki İmar Kanunu'nun sıkça eleştirilen sığlığının sınırlarında elde edilecek bir üst ölçekli planı, hangi Kurumun yapacağını büyük önemi bulunmadığını, konunun içerik düzeyinde ele alınmasının gerektiğini, Odamız çeşitli kereler dile getirmiştir. Bu süreçte, gerçek ve tüm sosyo-ekonomik, sosyo-mekansal süreçleri analiz edecek bir üst ölçekli plan yaklaşımının hayata geçirilebilmesi anlamında yeni ve öncü bir yaklaşımın, planlama kuram ve uygulamasına katkıda bulunacağı açıktır. Bunun yerine, İmar Kanunu'nun mevcut sorun ve açmazları ile sınırlanmış görünen, imar planı üretimine benzer bir fiziksel plan üretme sürecini tanımlamaya çalışan, uygulama süreçlerini ve bu sürecin yönetimini-tasarımını araştırmayan bir yaklaşımın, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın yapacağı planların da temel çerçevesini oluşturduğunu gösteren bir Yönetmelik hazırlandığı görülmektedir. Çevre ve Orman Bakanlığı'nın bu süreçte yüklenmeyi seçeceği rol, sadece kentlerimizin ve yerleşmelerimizin sağlıklılığı açısından önem tanımlayacak, planların yapımı açısından sürdürülen anlaşmazlıkların da derinleşmesine ve planlama yetki ve sorumlulukları bakımından yeni açmazların oluşumuna neden olacaktır.

Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliği Maddeler Bazında Değerlendirirsek;

Bilindiği üzere, son dönemdeki mahkeme kararlarının ortak özelliklerinden biri, 2872 sayılı Çevre Yasası'nın 9. Maddesindeki bir düzenlemeye dayandırılmaktadır. Anılan yasal düzenlemeye göre, Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yapıp, yaptırılıp onaylanan "çevre düzeni planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik" ile belirlenmesi gerekmektedir. Planların onaylandığı tarihlerde bu amaçlarla düzenlenen bir yönetmelik bulunmadığından yargı sürecinde planların yürürlüğünün durdurulması kaçınılmaz olmuştur.

26.04.2006 tarihinde Çevre Yasası'nda değişiklik yapıldığı ve yönetmelik hazırlanması zorunluluğu getirilmiş olmasına rağmen, 11.11.2208 tarihine kadar geçen yaklaşık 2,5 yıllık süre içerisinde yönetmelik düzenlemesi yapılmamıştır. Bu durum da göstermektedir ki, inceleme konusu yönetmeliğin tek amacı yargı kararlarının gerekçesini biçimsel olarak ortadan kaldırmaktan ibarettir. Çevre düzeni planlarının geçmişten günümüze hazırlanması ve uygulanmasında Odamızın saygın üyelerinin görevler üstlendikleri ve meslek topluluğumuzda geniş bir birikim olduğu halde, Çevre ve Orman Bakanlığının Odamız ile hiçbir görüş alışverişi yapma ihtiyacı duymadan, üzerinde yeterince çalışma yapıldığı ve olgunlaştığı izlenimi vermeyen bir yönetmeliği sessizce yayımlaması de, yapılan düzenlemenin amacını göstermesi bakımından önemli bir gösterge olarak değerlendirilmektedir. Bu nedenlerle de Yönetmelik, yeterince tartışılmamış, çalışılmamış ve olgunlaştırılmamış olmanın sorunlarını taşımaktadır.

Bu sorunlar sıralandığında;

1. Yönetmeliğin yasal referansları açık değildir. Yönetmeliğin “dayanak” başlıklı 3. Maddesinde “bu yönetmelik” 01.05.2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun” ile 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’na “dayanılarak hazırlandığı” ifade edilmektedir. Oysa, Yönetmeliğin diğer hükümleri bir bütün olarak incelendiğinde, 3194 sayılı İmar Kanunu, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Yasası ve 5393 sayılı Belediye Yasası’nda yapılan çeşitli düzenlemelerin de Yönetmelik tarafından yorumlandığı ve yasal düzenlemeleri genişleten yeni düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir. Yönetmelik incelendiğinde çevre düzeni planı tanımının kısmen Çevre Yasası kısmen de İmar Yasasında ki tanım ve ifadelerin eklektik olarak bir araya getirilmesinden ibarettir. Böylece, hem Çevre Yasasındaki “sürdürülebilir kalkınma ilkesine” karşılık “ekonomik kararlarla ekonomik kararların bir arada düşünülmesi” koşulu getirilirken, hem de İmar Yasası’ndaki gibi, çevre düzeni planının “genel arazi kullanım kararları”nı içermesi tarifi yapılmaktadır. Yönetmeliğe dayanak oluşturan Bakanlığın teşkilat ve görev yasası ile Çevre Yasası, Çevre ve Orman Bakanlığı’nca yaptırılıp onaylanacak çevre düzeni planlarının “arazi kullanım planı” niteliğinde olmasını öngörmemektedir. 11.11.2008 tarihinde yayımlanan Yönetmelik, Bakanlığın yasal olarak “arazi kullanım planı” yapma ve onama yetkisi olmadığı halde bu içerikte bir yetkiyi Bakanlığa vermektedir.
2. Yönetmeliğin yasal referans karışıklıklarının bir diğer sonucu olarak, Yönetmeliğin Kapsam başlıklı 2. Maddesinde “1/50.000-1/100.000 ölçekteki çevre düzeni planı” ifadeleri Çevre Yasasındaki tanımlamaya uygun olarak yer alırken, “tanımlar” başlıklı 4. Maddesinin (m) bendinde yer alan “yetkili idare” tanımında, “ilgili mevzuat uyarınca çevre düzeni planı yapma, yaptırma, onaylama ve izleme denetleme yetkisine sahip idareler” denilmek suretiyle, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve “il belediyeleri”de Yönetmelik kapsamına alınmaktadır. Nitekim “planlama

alanının tespiti” başlıklı 6. Maddede de “il özel idareleri, belediye sınıırı il sınırı olan büyükşehir belediyeleri” belirtmek suretiyle, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununda ifade edilen “il çevre düzeni planı” konusunda da Yönetmelik ile düzenleme yapılmak istenmektedir. Aynı şekilde, “koordinasyon” başlıklı 11. Maddede, “birden fazla ili kapsayan ve Bakanlıkça hazırlanan çevre düzeni planları”na ilişkin koordinasyon görevi Bakanlığa verilirken, “yetkili idareler”in ayrı bir düzenleme olarak koordinasyonu sağlaması gerektiği belirtilmektedir. Anılan hükümlerden anlaşıldığına göre, Çevre ve Orman Bakanlığı, kendi teşkilat yasası ve Çevre Yasasında ki düzenlemelerden yola çıkarak “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik” yapmış olduğu halde, bu Yönetmelikte il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri”nin yetkisindeki “il çevre düzeni planları” hakkında da düzenlemeler yapmak suretiyle, Yönetmeliğin yasal dayanaklarının dışına çıkmıştır. Bu haliyle, uygulamada kurumlar arası karmaşa oluşması ve yaratacağı hukuksal kaos yüzünden ülkemizin üst ölçek plan ihtiyacının karşılanmasına hizmet etmeyeceği, açıkça belli olan Yönetmeliğin yargıya taşınmasında yarar görülmektedir. 11.11.2008 tarihli RG’de yayımlanan Yönetmelik, genel düzenleyici işlemlerin vazgeçilmez ilkesi olan “yasallık” ilkesinin gereğini yerine getirmemektedir.

3. Yönetmelik hükümlerinin bazıları da ülkemizde planlama faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesini zorlaştıran ve hatta engelleyen hükümler içermektedir. Bu kapsamda ilk olarak, Yönetmeliğin “tanımlar” başlıklı 4. Maddesi (ç) bendinde yapılan “çevre düzeni planı araştırma raporu” tanımında, söz konusu raporun “ilgisine göre farklı disiplinlerden uzmanlar” tarafından hazırlandığı ifade edilmektedir. Plan araştırma raporunun plan ile bütün oluşturduğu dikkate alındığında, farklı disiplinlerden uzman katılımlarının “ekip” tanımı içinde yer alması ve dolayısıyla “plan müellifi” tanımının dışına çıktığı izleniminin oluşturulmaması doğru olacaktır. Oysa yapılan düzenlemede hangi uzmanların yer alabileceği muğlak bırakılarak uygulamada sorunların oluşmasının önü açılmıştır.

4. Yönetmeliğin amaç ve kapsam maddesinde doğal, tarihi, kültürel zenginliklerin korunmasına ilişkin hükümler yer alırken diğer maddelerde bu amacın gerçekleşmesine yönelik uygulama araçları, yönetim modelleri, ilkeler, plan yapım süreci ve plan kararlarına yansıtılmasına ilişkin hükümler yer almamaktadır. Ayrıca yönetmelikte afet ve risk yönetimine ilişkin yeterli bilimsel ve teknik hükümlerde bulunmamaktadır.

5. Yönetmelikte, ÇDP’nin hazırlanacağı mekansal birim net olarak tanımlanmamıştır. Tanımlar bölümü madde 4, (k) bendinde “Bölge: Coğrafi, sosyal, ekonomik, fiziksel, nitelikleri açısından benzerlik gösteren alanları ve/veya DPT Müsteşarlığınca belirlenmiş olan istatistiki bölge (düzey 2) birimlerini” ifade eder biçiminde tanımlanmıştır ki İBB tanımlamasının halen tartışıldığı bir noktada, daha derinlikli ve net değerlendirmelere ihtiyaç duyulduğu açıktır. Yönetme-

likte belirtildiği biçimi ile İBB II düzeyinde veya havza bazında yapılacak bir planlama çalışmasının 1/100.000 hatta 1/50.000 ölçeğe hazırlanması çok da olanaklı değildir. Yönetmelikte bu ölçeklerin veriliyor olmasının bir arazi kullanım kararı aldirmekle sonuçlanacağı/sonuçlandığı ortadadır. Bir üst ölçekli planın görevi, fiziksel arazi kullanım kararı üretmek olmamalıdır. Alt ölçekli planlarla yapılacak görevlere talip görünen üst ölçekli plan, makro ölçekli yönelimleri sosyal, mekansal, ekonomik derinlikleri ise ihmal etmiş görünmektedir. Söz konusu ölçeklerle planların havza veya bölge bazında değil il düzeyinde arazi kullanım kararlarını içerecek planların yapılması öngörüldüğü anlaşılmaktadır. Bu da planların yapım amacına uygunluk teşkil etmeyecek, sadece il bazında yetki alınmasını gündeme getirecektir. Bu sürecin sonucunda elde edilen ürünlerin niteliği gereği, kaçınılmaz ve tehlikeli bir sonuç, plan değişikliklerinin, ölçek ve türden bağımsız ve parsel düzeyine inen bir detayda yapılmasına yol açmak olabilecektir.

6. Yönetmeliğin, 4. maddesi Tanımlar bölümünün (f), (ı), (i) bentlerinde bahsi geçen Plan Değişikliği, Plan Revizyonu ve İlave Plan tanımları mevcut imar planı anlayışının tekrarı niteliğindedir. Planlamaya bu yaklaşım, uluslararası bölge planı/üst ölçekli plan hazırlanma biçim ve yöntemlerinden farklılık göstermektedir. Yönetmeliğin 4. Maddesi (ı) bendinde yapılan “plan değişikliği” tanımı ciddi sakıncalar taşımaktadır. İmar planlarının değişiklikleri ile ilgili olarak imar mevzuatında yer alan “plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü bozmayacak nitelikte olması” koşulu, bu kez aynen “çevre düzeni planı değişikliği” olarak tanımlanmaktadır. Oysa 1/50.000–1/100.000 ölçekli planların gerektirdiği genellik düzeyinde hazırlanacak çevre düzeni planlarında “plan ana kararlarını bozmayacak nitelikte plan değişikliği” yapmak teknik olarak olanaksızdır. Yönetmelikte bu tanıma yer verilmesi hazırlanacak çevre düzeni planlarının imar planı ayrıntısında hazırlanacağını göstermektedir. Aslında, bu ölçeklerdeki bir planda kararların uygulama ayrıntısına inmeden oluşturulması gerektiğinden, her türlü değişiklik “revizyon” gelmelidir. Bu bakımdan Yönetmelikteki “çevre düzeni planı değişikliği” tanımı şehircilik ilkeleri ve planlama esasları açısından sakıncalı uygulamaların yapılmasına olanak sağlayacak bir düzenlemedir.

Çevre Düzeni Planının tanımı itibarıyla üst ölçekli strateji ve politika belirleyen plan niteliğinde olması beklenirken, planın bu niteliği sözde kalmakta, Yönetmelikle adeta uygulama imar planı ölçeğinde düzenlemeler öngörülmektedir. 4. maddenin (i) bendinde Plan Revizyonu “Çevre düzeni planının ihtiyaca cevap vermediği veya 9 uncu maddede belirtilen gerekçelerin planın vizyonu, amacı, hedefleri, stratejileri, ilke ve politikaları açısından plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü etkilemesi halinde çevre düzeni planı bütününde yapılan değişiklik” ifade edilmektedir. 9. Madde ve ilgili bentleri incelendiğinde, sadece strateji ve politika değişikliklerinden değil imar planı niteliğinde arazi kullanım taleplerinin bile

plan revizyonuna yol açabileceği anlaşılmaktadır. Yönetmelik bu açıdan da değerlendirildiğinde; imar planı anlayışı ile düzenlenen maddeler çelişki yaratmakta, strateji ve politika belirlemesi beklenen üst ölçekli plan karakterinin ortadan kalkmasına yol açmaktadır.

Aynı maddenin (a) bendinde “Alt Ölçekli Plan: Çevre düzeni planı sınırları içerisinde çevre düzeni planına uygun olarak ilgili idarelerince hazırlanacak ve onaylanacak planları” biçiminde tanımlanmaktadır. İlgili idarelerce hazırlanacağı belirtilen alt ölçekli planların üst ölçekli planla ilgisinin nasıl kurulacağı, plan kademelenmesinin veya plan ilişkisinin nasıl gerçekleşeceği konusunda ise Yönetmelik bütününde hiçbir açılım, koordinasyon ve yönetim mekanizması tariflenmemektedir.

7. Çevre düzeni planlarının “revizyon, ilave ve değişiklikleri” ile ilgili olarak, Yönetmeliğin 9. Maddesinde yer alan, “teklif ve talepler başvuru tarihinden itibaren en fazla altmış gün içerisinde cevaplanır” hükmü de şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı bir düzenlemedir. Yönetmelik tarafından tanımlanıp içeriklendirilmeye çalışılan çevre düzeni planlarının revizyonları ve ilaveleri ile ilgili teklif ve taleplerin bu kadar kısa sürede olumlu ya da olumsuz olarak sonuçlandırılması her zaman söz konusu olmayabilir. Bazı durumlarda geniş kapsamlı araştırma ve incelemelerin yapılmasını gerekli kılabilecek teklif ve talepler olabilecektir. Bunlar içinde 60 günlük süre kısıtlamasının uygulanması, çevre düzeni planı ile ilgili yapılacak işlemlerin eksik ve yanlış yapılmasına yol açabilecektir. Böyle bir durumda kamu yararına aykırı sonuçların ortaya çıkması kaçınılmaz olabilecektir. Nitekim Yönetmeliğin aynı maddesine göre bu özellikteki teklif ve taleplerin değerlendirilebilmesi için 60 günlük sürenin yetmeyeceği açıkça ortadadır.

8. Yönetmeliğin 4. maddesinde yapılan tanımlama ile oluşan belirsizlik, “Planın Niteliği”nin açıklandığı 5. maddede, daha da karmaşık bir durumun oluşmasına neden olmaktadır. Anılan maddenin (e) bendinde, çevre düzeni planının, “planlamaya temel oluşturan verilerin farklılığından dolayı farklı mesleklerden uzmanların fiili katılımı ile hazırlanan” bir üst ölçekli plan niteliği taşıdığı belirtilmektedir. Oysa planlamaya temel oluşturan veriler ile bu verilerin bu verilerin planlama çalışması kapsamında yorumlanması ve plan kararlarına aktarılması farklı uzmanlık konularıdır. Yönetmeliği hazırlayanlar da bunun farkında olmalı ki, 4. Maddenin (h) bendinde yer alan “müellif” tanımında “Plan Yapımını Yüklünecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip plan üstlenen gerçek veya tüzel kişi” ifadelerine yer verilmektedir. Dolayısıyla, “müellif” tanımında yer alan uzmanlık yaklaşımının 5. Maddede de sürdürülmesi gerekmektedir. Böylece, “fiili katılım” gibi, ne şekilde uygulanacağı belli olmayan Yönetmelik düzenlemelerinden kaçınmak gereklidir.

9. Yönetmeliğin “Uyulacak temel esaslar”ı belirleyen 8. Maddesi (ç) bendinde “meslek ve sivil toplum kuruluşları-

nın görüşlerinin alınması” planlamaya katılımın sağlanması olarak tarif edilmiştir. Çevre düzeni planı hazırlık çalışmaları aşamasında meslek ve sivil toplum kuruluşlarından söz edilmesi kuşkusuz olumludur. Ancak, bu “katılım”ın yalnızca “görüşlerin alınması” ile sınırlı tutulması, düzenlemenin amacına ulaşmasına engel oluşturmaktadır. Odamızın ve birçok meslek kuruluşunun uzmanlık alanı ve mesleki temsiliyeti dikkate alındığında, “görüş alınması”ndan daha ileri düzeyde katılımının sağlanması, planların niteliğinin denetlenmesine katkıda bulunacaktır. Planlama sürecine katılımının sağlanması belirtilmiş ancak bu süreç tanımlanmamıştır. Yönetmelik, Planlama sürecine katılım ve müzakere sürecinin net olarak tanımlanması, büyük önem taşımaktadır. Bu süreci ve sürecin tasarımı-yönetimini temel öncelik olarak benimsemeyen bir yaklaşımın eksik kalacağı görülmelidir.

10. Yönetmelikte Çevre düzeni planlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi için etkin bir sistem kurulmadığı, izlemenin CBS veri tabanının güncellenmesine indirgenmediği anlaşılmaktadır. Halbuki bu süreçte planın izlenmesine, izleme sonucunun değerlendirilmesine ve değerlendirme sonucuna ilişkin bir sistem gerekmektedir. Bunun da plana konu alandaki tüm yerel yönetimlerle birlikte yapılması gerektiği ortadadır. Ancak, bu anlamda bir açılım sağlamayan Yönetmeliğin, planların uygulanması konusunda çok büyük bir kırılma noktasına sahip olduğu, bu nedenle de plan revizyonları, plan ilaveleri ve plan değişikliklerinin plan izlemenin yöntemi olarak da görüldüğü anlaşılmaktadır.

11. Çevre düzeni planlarının, 1/100.000 ölçeğinde yapacağı mekansal gösterimler yön gösterici ve sembolik olacaktır/ olmalıdır. Ayrıca bu ölçekteki planların (sektörel plan değil ise) sosyal ve ekonomik yapıya yönelik stratejileri de olabildiğince detaylandırması beklenir. Yönetmeliğin, bu derinlikten uzak ve hatta doğrudan mekansal kullanım kararı içeren bir yaklaşımı olduğu görülmektedir. Nitekim bu yaklaşımla hazırlanan son dönem çevre düzeni planlarında da bu ve benzeri sorunlar olduğu birçok yerel unsur ve Odamız tarafından dile getirildiği halde, bu değerlendirmeleri göz ardı eden ve bütün bu süreçlerden bağımsız bir Yönetmelik hazırlanması, üst ölçekli planların yapay ve doğal çevre unsurlarının dengesini kuracak şekilde üretilmesinden çok, arazi kullanım kararlarının alınmasında belirleyici olma eğiliminin ağır bastığını düşündürmektedir. Bir üst ölçekli yaklaşımın, toplum ve kamu yararı odaklı gerekliliklerin, arazi kullanım kararları alınması beklentilerine feda edilmemesi anlamında bir hassasiyet kaçınılmaz gereklilik olmalıdır.

12. Yönetmeliğin kabul edilemez düzenlemelerinden birisi de “planların aleniliği” ilkesine aykırı olarak, “Planların Onaylanması, yürürlüğe girmesi ve ilanı”na dair hükümlerin yer aldığı Yönetmeliğin 12. Maddesinin (7). Bendinde, askı süresi içinde yapılan itirazlardan yetkili idarece uygun bulunanların karara bağlanması ve kesinleştirilmesinde “yeniden askıya çıkma” zorunluluğu ortadan kaldırılmaktadır. Oysa onaylanan

planlara askı süresi içinde yapılan itirazların idarece kabul edilenleri “plan değişikliği” özelliği taşımaktadır. Bu bakımdan da idarece kabul edilen itirazların plana aktarılması ve bu haliyle planın yeniden askıya çıkarılması imar mevzuatının temel hükümlerinin gereğidir. Uzunca bir süre, çevre düzeni planlarının İmar Kanunu kapsamında hazırlanmadığını ve farklı bir derinliği olduğunu ifade eden Çevre Bakanlığı, Yönetmelikte planlama sürecini Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik ile benzer bir içeriğe oturtması da dikkat çekicidir. Yönetmelikte çevre düzeni planlarının askıya çıkması yönünde bir hüküm getirilmesi, Bakanlığın daha önce Odamız başta olmak üzere bir çok kurum ve kuruluşun şikâyetçi olduğu bir yanlıştan dönülmesi anlamında önemlidir. Ancak, 12. Maddesinin (7). Bendinde “...uygun bulunan itirazlar plan veya plan hükümlerinde düzeltme yapılarak onaylanır ve yeniden askıya çıkmasına gerek olmaksızın yetkili idarece dağıtımı yapılır ve planlar kesinleşir...” yaklaşımı, planlamaya katılım, denetim ve bilgi edinme olanaklarını artırma yaklaşımını tamamen dışındadır. Ayrıca, askı ve ilan süreçlerinde teknolojik olanakların etkin ve verimli şekilde kullanılabilirliğinin araştırılması, web sayfalarının kullanımı ve plana ilişkin katılım ve müzakere süreçlerinde sadece askı süreçlerine indirgenmemiş yaklaşımların benimsenmesi gereklidir.

13. Yönetmeliğin bazı hükümleri muhtemelen dilindeki teknik yanlışlar nedeniyle anlaşılmaz düzenlemeler yapmaktadır. Bunlardan en önemlisi Yönetmeliğin “planlama alanını tespiti” başlıklı 6. maddesinde yer almaktadır. Söz konusu madde, planlama alanının iki şekilde belirleneceğini belirtmektedir. Bunlardan ilki, Bakanlık tarafından ilgili mevzuata göre “havza” veya istatistikî bölge birimleri” ile birlikte idari sınırları da dikkate alınarak, “en az iki il sınırlarını içerecek şekilde” belirlenen planlama alanıdır. İkincisinin nasıl bir planlama alanı olduğu ise Yönetmelik hükmünü oluşturan ifadelerden anlaşılamamaktadır. Yine aynı şekilde, “planlama alanı” tanımının yapıldığı 4. Maddenin (1) bendinde de benzer bir anlaşılmazlık söz konusudur. Anılan maddede “planlama alanı”, “havza ve/veya bölge sınırlarını kapsayan alan veya mekansal, yönetsel ve kentsel fonksiyonlar açısından bütünlük gösteren alanlar dikkate alınarak belirlenen alan” olarak tanımlanmaktadır. Bu ifade ile Yönetmelikte “havza” ve “bölge” tanımları yapıldığı için “planlama alanı” tanımının bir kısmı anlaşılabilen, ancak “veya” ibaresinden sonra gelen “mekansal, yönetsel ve kentsel fonksiyonlar açısından bütünlük gösteren alanların dikkate alınması” ile neyin kastedildiği anlaşılamamaktadır. Kaldı ki, geçişin “veya” kelimesi ile yapılması sonucunda, planlama yetkisinin “havza veya bölge” tanımlarını aştığı ve farklı bir yetki alanı genişlemesi yapıldığı da açıkça görülmektedir.

14. Yönetmeliğin, “Çeşitli ve Son Hükümler” başlığı altında “Diğer hükümler” başlıklı 15. Maddesinde; ... (1) 3194 sayılı İmar Kanununun 9 uncu maddesi çerçevesinde yapılacak yatırımlara ilişkin 1/50.000–1/100.000 ölçekli çevre düzeni

planlarına ilişkin değişiklikler Çevre ve Orman Bakanlığının uygun görüşü alınmak suretiyle Bayındırlık ve İskan Bakanlığınca yapılır...” hükmü düzenlenmiştir.

Bu madde 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2. ve 10. Maddeleri ile 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9. maddesine ve 3194 sayılı İmar Kanununa aykırılıklar taşımaktadır. Bayındırlık ve İskan Bakanlığına verilen, çevre düzeni planlarında kısmi değişiklik yapma yetkisi: atıfta bulunulan İmar Kanunun 9. maddesinde tanımlanmamış bir yetkinin Yönetmelik ile Kanunlara aykırı olarak düzenlenmesi anlamını taşımaktadır. “İmar Planlarında Bakanlığın Yetkisi” başlıklı 9. Madde değerlendirildiğinde, Bayındırlık ve İskan Bakanlığına sadece imar planları için yetki verildiği, Çevre düzeni planının 3194 sayılı İmar Kanununun “Planlama Kademeleri” başlıklı 6. Maddesinde, 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2. ve 10. maddelerinde, 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9. Maddesinde tanımlandığı, ancak imar planı tanımı içinde yer almadığı, bu nedenlerle adı geçen kanunlara aykırılık oluşturduğundan iptal edilmesi gerekmektedir.

15. Ülkemizin, doğal kaynaklarının bilimsel tanımlamalar ile araştırmaya konu edilmesi ve bu çalışmaların sonuçları doğrultusunda ekolojik açıdan korunması gereken alanların belirlenmesi gerekmektedir. Aksi takdirde ekolojik yapının korunması ve doğal kaynakların sürdürülebilirliğinin sağlanması için strateji ve politikaların, neye göre ve nasıl geliştirileceğinin belirlenmesi olanaklı değildir. Mevcut yasal düzenlemelere göre koruma statüsüne alınan Milli Park, Tabiat Parkı, Tabiat Anıtı, Tabiatı Koruma Alanı gibi alanların kaynak değerleri zaten bellidir. Bu alanlar dışında kalan doğal alanların ekolojik bütünlük içinde tanımlanması ve değerlendirilmesi gerekmektedir. Yönetmeliğin, bilgi toplanması başlıklı 7. Maddesinin bu açıdan yeniden ele alınması gereklidir.

Sonuç olarak,

Yönetmelik son yıllarda Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından yaptırılan ve onanan bazı Çevre Düzeni Planlarının idari yargı sürecinde yürütmeyi durdurma ve iptal kararlarının verilmesi üzerine, bu kararların verilmesine neden olan bazı gerekçeleri ortadan kaldırmak amacı ile yayınlandığı anlaşılmaktadır. Bakanlığın geçmişten beri uyguladığı ihale şartnamesi vb. belgelerinde yer alan hususlar Yönetmelik içinde ortaya konulmuştur. Bu bakımdan da, üst ölçekli planlama sistemimizin işlerliği açısından ihtiyaç duyulan bir düzenleyici işlem niteliğinde görülmemektedir.

Söz konusu Yönetmelik, büyük ölçüde benzer hükümlere sahip İmar Kanunu ve Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik hükümlerinin bulunduğu ortamda, bir zorunluluğun yerine getirilmesi ve çokça eleştirilen mevcut çevre düzeni uygulamalarına dayanak oluşturulmasını amaçlamaktadır. Sonuçta 11.11.2008 tarihli RG’de yayımlanan “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik” Odamız ve meslektaşlarımız tarafından uzun süredir gündemde tutulan üst ölçekli planlama ile ilgili ihtiyaçları

karşılacak nitelikte olmayıp, kurumlararası yetki karmaşasını daha da arttıran, plan ölçekleri arasındaki kademeli birliktelik ilkelerini anlaşılmaz kılan, yasal dayanaklarını aşarak Çevre ve Orman Bakanlığı’nın yetkisini arttırmayı amaçlayan, uygulama sorunlarına yol açması kaçınılmaz olan bir düzenleme özelliği taşımaktadır.

Bu nedenlerle öncelikle Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmeliğin yürütmesinin durdurulması ve iptali gerekmektedir.

YÜRÜTMİYİ DURDURMA İSTEMİ HAKKINDA

İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 27. maddesine göre: “Danıştay ve idari mahkemeler, idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç ve imkânsız zararların doğması ve idari işlemin açıkça hukuka aykırı olması şartlarının birlikte gerçekleşmesi durumunda gerekçe göstererek yürütmenin durdurulmasına karar verebilirler.” denilmek suretiyle mahkemelerce yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için dava konusu işlemin açıkça hukuka aykırı olması ve idari işlemin uygulanması halinde telafisi güç veya imkânsız zararların doğması şartlarının birlikte gerçekleşmesini aramıştır.

Yukarıda da ifade edildiği üzere Çevre Bakanlığı tarafından bugüne kadar yapılan planların büyük bir bölümü, İdari yargı kararları ile Yasa hükümlerinde yer alan Yönetmelik olmaksızın yapıldığı için yürütülmeleri durdurulmuş ya da iptal edilmiştir. Bakanlık bu kapsamda alelacele, Yönetmeliğin yayımlanmasını amaçlamıştır. Bu sayede bir usul eksikliğini gidererek planları yeniden onaylamayı hedeflemektedir.

Söz konusu yönetmelik uyarınca yürütmesi durdurulan ya da iptal edilen çevre düzeni planları belki de hiçbir değişiklik yapılmadan yeniden onaylanacak ve yürütülmeye başlanacaktır.

Bu aşamada ülke genelinde birçok planlama çalışması yapılabilecek ve bu durum da kamu kaynaklarının kamu yararına aykırı ve telafisi olmayan bir biçimde israf edilmesi sonucunu doğuracaktır.

Anılan sebeplerle uygun görüldüğü takdirde davalı idarenin savunması alınmadan önce yürütmenin durdurulması kararı verilmesini talep ediyoruz.

SONUÇ VE İSTEM: Açıklanan ve Mahkemenizce resen saptanacak nedenlerle;

Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından 01.05.2003 tarihli ve 4856 sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun’un 2. ve 10. Maddeleri ile 09.08.1983 tarihli ve 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 9. maddesine dayanılarak hazırlanan ve 11 Kasım 2008 tarih ve 27051 sayılı resmi gazete yayımlanan “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik” hükümlerinin öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve takiben iptaline, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla vekaleten arz ve talep ederiz.

TMMOB Şehir Plancıları Odası vekili Av. Koray CENGİZ

[1] Bu noktada çevre düzeni ve nazım imar planının, gerçekte farklı türde ve içerikte planlar olduğunu unutmamak gerekir.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI AFET İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ'NÜN 13171 SAYILI BAKAN OLURU

YÜRÜTMİYİ DURDURMA TALEPLİDİR DANIŞTAY 6. DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA

DAVACI: TMMOB Şehir Plancıları Odası

VEKİLİ: Av. Koray CENGİZ Hatay Sok. 24/17 Kocatepe/ANKARA

DAVALI: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı (Afet İşleri Genel Müdürlüğü'ne izafeten) Vekaletler Cd. No: 1/ANKARA

DAVA KONUSU: Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü'nün 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı bakan olurunu havi yazısının öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve yapılacak yargılama neticesinde ise iptaline karar verilmesi talebidir.

BİLDİRİM TARİHİ: Dava konusu idari işlem TMMOB tarafından Odamıza 18.11.2008 tarihinde bildirilmiştir.

AÇIKLAMALAR:

DAVA AÇMA EHLİYETİ YÖNÜNDEN

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB) Şehir Plancıları Odası, 6235 ve 3458 sayılı yasalara göre kurulan TMMOB'ye bağlı, ayrı bir tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde bir meslek örgütü olup, alanına ilişkin tek meslek odasıdır.

Kanun, oda tüzüğü ve ilgili yönetmeliklerde belirtildiği gibi Şehir Plancıları Odası, mesleğin ve meslektaşların hak ve çıkarlarını korumak, şehir planları ve uygulamalarının, planlama esaslarına, şehircilik ilkelerine ve kamu yararına uygun yapılmasını denetlemek, bu konudaki eksiklikleri, yanlışlıkları ortadan kaldırmak için gerekli çalışmaları yapmakla yükümlüdür.

TMMOB Şehir Plancıları Odası ilgili bakanlık, kamu kurumları, belediyeler ve diğer kuruluş ve makamlarla ilişki içerisinde ülkemizin sağlıklı ve düzenli kentleşmesi, kent planlarının şehircilik esaslarına ve meslek ilkelerine uygun yapılması için; yazışma, görüşme girişimleriyle düzeltilmesini başaramadığı hatalı plan, karar ve uygulamaları yargıya götürmekte, yargı yoluyla çabalarını sürdürmektedir. Bu davayı da bu nedenle açmaktayız.

USUL YÖNÜNDEN

Dairenizce de bilindiği üzere 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'na göre idari işlemlerin bildiriminden itibaren 60 gün içerisinde iptal davası açma imkanı bulunmaktadır.

Dava konusu idari işlem Odamıza doğrudan davalı İdare tarafından bildirilmemiştir. Dava konusu 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı bakan olurunu havi yazı incelendiğinde görüleceği üzere yazının dağıtımını çeşitli kamu kurum ve kuruluşları ile birlikte TMMOB'ye de yapılmıştır. TMMOB tarafından Odamıza 18.11.2008 tarihinde tarih ve sayılı yazı ile bildirilen idari işleme karşı yasal dava açma süresi içerisinde işbu dava açılmıştır.

Davaya konu idari işlem ile 06.10.2008 tarihinde kabul edilen 19.08.2008 tarihli Bakanlık Genelgesinde 1/25000 ölçekli planların yapımı aşamasında zorunlu tutulan mikrobölgeleme etütlerinin yapılması zorunluluğu kaldırılmış ve mikrobölgeleme etütlerini sadece 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planların yapımı aşamasında zorunlu hale getirmiştir.

Söz konusu idari işlem esas olarak davalı İdarenin düzenlemiş ve yayınlamış olduğu 19.08.2008 tarihli genelgeyi değiştiren bir mahiyete sahiptir. Söz konusu 19.08.2008 tarihli genelge aşağıda da açıklanacağı üzere icrai nitelikte olup yürütülmesi kesin ve zorunlu bir idari işlemdir. Dava konusu idari işlem ise her ne kadar “adı itibarıyla” bir genelge olmasa da açıkça 19.08.2008 tarihli genelgeyi değiştirmektedir. Bu yönüyle de kesin, etkili ve icrai nitelikte bir idari işlemdir.

ESAS YÖNÜNDEN GEREKÇELERİMİZ

TÜRKİYE PLANLAMA SİSTEMİNDE NAZIM İMAR PLANLARI-PLANLAR ARASINDA KADEMELİ BİRLİKTELİK İLİŞKİSİ

Planlama, esas olarak ileriki bir zaman kesiti için önceden belirlenen kararların verilmesi ve gelişmelerin tanımlanması, insan etkinlikleri ve mekânın üretimi ya da yeniden üretimi ile ilgili bir eylemler sürecidir. Kamu idaresi, toplumun yaşadığı mekânı daha akılcı kullanabilmesi için (kamu yararı adına) planlamaya ihtiyaç duyar. Planlamanın en önemli mekânsal müdahale aracı ise, planlar ve onu bütünleyen plan hükümleridir.

Mekânsal planlama, insan yerleşimlerinin afete duyarlı, sağlıklı ve düzenli kullanımı ve gelişimi için uygulanır. Mekâna dair çeşitli veri katmanları, planların hazırlanması ve plan hükümlerinin oluşturulması öncesinde plancı tarafından bir sentez paftada derlenir. Plancı, sentez aşamasından sonra toplumun sosyal, kültürel, demografik ve ekonomik yapısı ile ihtiyaçlarını dikkate alarak, arazi kullanım kararlarını ve yapılaşma şartlarını oluşturur. Verilen kararların ve kısıtların planlara yansıtılması, uygulanması ve denetimi süreçleri bir bütündür.

Mekânsal planlama ayrıca, değişik tür ve ölçekteki planların bütünüdür. Plan kademeleri alt ve üst ölçekli planlardan oluşmaktadır: Alt ölçekli planlar olan “imar planları”; “nazım imar planı” ve “uygulama imar planı”na karşılık gelir. Alt ölçekli planlar, imar mevzuatı gereğince, üst ölçekteki planlar doğrultusunda hazırlanması öngörülen kent ölçeğinde hazırlanan planlardır. Bir başka ifadeyle, üst ölçekli planların alt ölçekli planları bağlayıcı niteliği imar mevzuatında tanımlanmıştır. 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 8. maddesi (b) bendinde; nazım imar planı ve uygulama imar planının, bölge planı ve çevre düzeni planı kararlarına uygunluğu sağlanarak yapılacağı ya da yaptırılacağı hükme bağlanmıştır. Böylelikle, üst ölçekli plan kararlarının, alt ölçekli planla üretilen kararlar açısından bağlayıcı olduğu hükmüne açık olarak yer verilmiştir. Kırsal alanlarda; “köy yerleşme planı”, uygulanmakta olan diğer bir alt ölçek plan kademesidir.

Kentsel planlama, kenti tüm boyutları ve girdileri ile ele alan bütüncül bir planlama yaklaşımını gerektirir. Planlamanın bütüncül bu yaklaşımı, kente dair alınacak kararların parçacı olmayıp, kent bütünü, makroformu, ulaşım ilişkileri, ekonomik

ve sosyal doku ile afet risklerinin ve kaynaklarının dikkate alınması anlamındadır. Üst ölçekli planların bağlayıcılığının gereği de bu ilkeden kaynaklanmaktadır. Bu nedenledir ki, varsa üst ölçekli çevre düzeni planına uygun hazırlanan nazım imar planı yapılmadan uygulama imar planı yapılamaz. Üst ölçekli kararlar, alt ölçeklerde uygulamaya esas olacak biçimde detaylandırılmaktadır. Söz konusu ilkeden hareketle, nazım imar planının arazi kullanım kararları ve yapılaşma koşulları da uygulama imar planını bağlayıcı nitelik taşımaktadır.

Yerbilimsel veriler, alt ve üst ölçekli mekânsal planların sentez aşamasında plancı tarafından ihtiyaç duyulan altlıklardan sadece biridir. İlgili idareler, yerbilimsel verileri içeren altlığı plancının ihtiyacı olan ölçek ve detayda hazırlamak ve sonuçlarını plan kararlarına yansıtmakla yükümlüdür. Söz konusu altlık meydana gelebilecek yapısal hasar ve riskler ile kayıpları azaltmak için önemlidir. Yerbilimsel verilerin güvenilir olması yanı sıra, plancının istediği ölçekte, aşamada ve formatta sunulması gerekmektedir.

Yerbilimsel verilerin eksikliği ve ölçeğin gerektirdiği detayda verilmemesinin plan kalitesini ve uygulanabilirliğini zora sokacağı açıktır. Plan kararlarının onaylanmasına müteakip kazandığı bağlayıcı niteliği gereği, yapılan uygulamalar sonrasında, yerbilimsel verilerden kaynaklı arazi kullanım kararlarındaki değişimler planları ve uygulama süreçlerini etkileyecektir.

Planlama sürecinde; plan hazırlama, onay ve uygulama aşamalarının uzun süre alması ve çok çeşitli girdilere veya farklı mevzuat konularına bağlı olması, verilen kararların hangi nedenle olursa olsun, geri döndürülmesinin maliyetli, bazı durumlarda ise, imkânsız olmasına yol açabilecektir. Hatalı kararların ciddi mal ve can kaybına yol açabileceği göz önüne alındığında; yerbilimsel verilerin sağlıklı, güvenilir ve gereği formatta hazırlanmasının, plancının vereceği arazi kullanım kararlarına etkisi ile planların uygulama sürecine müdahale edebilme niteliği ortaya çıkmaktadır.

Davaya konu idari işlem ile 06.10.2008 tarihinde kabul edilen 19.08.2008 tarihli Bakanlık Genelgesinde 1/25000 ölçekli planların yapımı aşamasında zorunlu tutulan mikrobölgeleme etütlerinin yapılması zorunluluğu kaldırılmış ve mikrobölgeleme etütlerini sadece 1/5000 ve 1/1000 ölçekli planların yapımı aşamasında zorunlu hale getirmiştir.

Ancak, 06.10.2008 tarihli Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Genelgesinin hazırlanma gerekçesi incelendiğinde;

“Mevcut veya olası yerleşim alanlarında afet zararlarının azaltılması ve afete duyarlı planlamanın etkin hale getirilmesi için İmar Mevzuatı’nda tanımlı ... planların hazırlanmasından önce, plan ölçeğiyle uyumlu nitelikte, Jeolojik Etüt, Jeolojik- Jeoteknik Etüt ve Mikrobölgeleme Etüt Raporları’nın hazırlanması ve sonuçlarının ilgili idarelerce plan kararlarına yansıtılması gerekmektedir” denilmektedir. Ayrıca, Genelge’de “Ülkemizin, jeolojik, jeomorfolojik, meteorolojik ve sismolojik özellikleri nedeniyle, yüksek derecede doğal afet tehlike ve riski taşıdığı göz önüne alındığında ve 7269 sayılı Kanun gereğince; afet zararlarının azaltılması ve afete duyarlı bir planlama yapılmasına esas

olmak üzere, kamu kurum ve kuruluşları ile Mahalli İdarelerin ... planlar ve bunlara ait ilave ve/veya revizyon çalışmalarında, söz konusu etütlerin bu genelge ekinde verilen formata uygun olarak hazırlanması, ayrıca

- 15.10.1999 tarih ve 2023 sayılı Afet İşleri Genel Müdürlüğü Genelgesi öncesi mevcut yerleşim alanlarında imar planına esas etütleri varsa, bu genelge ekinde verilen formata uygun olarak yenilemesi; yoksa hazırlatması;
- 15.10.1999 tarih ve 2023 sayılı Afet İşleri Genel Müdürlüğü Genelgesi sonrası, hazırlanan ve revize edilen plana esas etütleri irdelemesi, gerekiyorsa yenilemesi,
- 02.08.2007 gün ve 13062 sayılı Afet İşleri Genel Müdürlüğü Genelgesi iptal edilmiş olup, kıyı kenar çizgisi ile kıyı çizgisi arasındaki alanlar ve deniz tarafında projelendirilecek alanlara ilişkin etüt raporları ise genelge ekinde verilen ... tablonun “Uygulama İmar Planı” bölümünün tabii olduğu koşullara göre hazırlanması, gerekmektedir.

1, 2, ve 3’üncü Derece Deprem Bölgeleri ve nüfusu 30.000’den fazla yerleşim alanlarında imar planlarına esas jeolojik - jeoteknik etüt raporları ekinde sunulan yerleşime uygunluk haritalarının plan bütünlüğünü sağlaması, yerleşim alanının genelini kapsayacak şekilde afet tehlike ve riskini yansıtmaması, güvenli arazi kullanımını ve bölgeleme kararlarının alınabilmesi için, özellikle yüksek riskli yerleşim alanlarında uzun dönemli kullanılacak nitelikte afet tehlike ve risklerini içeren yerbilimsel verilerle planlamaya altlık teşkil etmek üzere, ... belirtilen planlar için ... verilen formata uygun mikrobölgeleme etüt raporları hazırlanacaktır”

denildiği anlaşılmaktadır.

Aynı genelgede, Jeolojik, Jeolojik-Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etütlerine İlişkin Esaslar belirlenmiş ve bu raporların Amacı; “her tür, ölçek ve amaçla plan yapılması düşünülen mevcut ya da potansiyel yerleşim alanlarının; 7269 sayılı Umumi Hayata Müessir Afetler Nedeniyle Alınacak Tedbirler ve Yapılacak Yardımlara Dair Kanun’da tanımlı doğal afet tehlikelerini yerbilimsel veriler ışığında bölgesel olarak değerlendirmek, olası mühendislik problemlerini belirlemek, alanların arazi kullanımı - yerleşime uygunluk değerlendirmesini yapmak, teknik ve/veya idari gerekçelere bağlı olarak gerekli önlemleri önererek afet zararlarını azaltmaktır” biçiminde tarif edilmiştir.

Ayrıca raporların Kapsamı “Plana Esas Jeolojik, Jeolojik- Jeoteknik ve Mikrobölgeleme Etüt Raporları; ... planlamaya, arazi kullanım ve yerleşime uygunluk değerlendirmesine altlık ve esas olan yerbilimsel raporlar” olarak tanımlanmıştır.

Etütlerin Planlanması ise Genelgeye göre “raporların altlık ve esas oluşturacağı imar planının ölçeği, amacı, plan yapılması düşünülen alanın jeolojisi, mevcut veya muhtemel afet tehlikeleri, muhtemel mühendislik problemleri ve çözüm önerilerini tam olarak ortaya çıkarabilecek şekilde yapılmalıdır” biçiminde tanımlanmıştır.

Ancak, Dava konusu Bakanlık Oluru ile, “Genelgenin uygulanması sürecinde 1/25000 ölçekte mikrobölgeleme yapılmaması, mikrobölgeleme çalışmaları için ilkesel olarak 1/5000 ve daha büyük ölçeklerin baz alınması” biçiminde bir düzenlemeye gidil-

diği görülmektedir. Bu yeni düzenleme, gerek 06.10.2008 tarihli Genelgenin hazırlanış mantığına, gerekse planlama sistematığına aykırıdır. Genelgenin temel amacı her tür, ölçek ve amaçla plan yapılması düşünülen mevcut ya da potansiyel yerleşim alanlarının; doğal afet tehlikelerini yerbilimsel veriler ışığında bölgesel olarak değerlendirmek, olası mühendislik problemlerini belirlemek, alanların arazi kullanımı-yerleşime uygunluk değerlendirmesini yapmak, gerekli önlemleri önererek afet zararlarını azaltmaktır. Ayrıca aynı genelgede, ülkemizin, jeolojik, jeomorfolojik, meteorolojik ve sismolojik özellikleri nedeniyle, yüksek derecede doğal afet tehlike ve riski taşıdığı göz önüne alındığında afet zararlarının azaltılması ve afete duyarlı bir planlama yapılmasının öneminden söz edilmektedir.

Planlama sistematığı içerisinde 1/25000 ölçekli üst ölçek planlar, yerleşim yerlerinin ana kararlarının verildiği ölçeği temsil etmektedir. Konut alanları, sanayi alanları, turizm tesisleri, ana ulaşım kararları, altyapı tesisleri ve sosyal donatı alanlarının yer seçim kararları bu ölçekte verilmektedir. Bu ölçekte afete duyarlı kararlar üretebilmeniz, size sunulan plan altlığının sahip olduğu kapsamla sınırlı olacaktır. Ölçeğin gerektirdiği detayda jeolojik veriler plan altlığına işlenmezse üst ölçekli planda verdiğiniz yerleşim kararları planların kademeli birlikteliği ilkesinden hareketle alt ölçek planları olan 1/5000 ve 1/1000 ölçekli plan kararlarını da şekillendirecektir. Mikro-Makro bölgeleme içermeden hazırlanan 1/25000 ölçekli plan altlıkları alanın risk kapsamını belirleyemeyeceği için üst ölçekli planda hatalı kararların üretilmesine neden olacaktır. Bu yaklaşım planlamanın mantığına aykırıdır. Planlar kademeli birliktelik ilkesi doğrultusunda üst ölçekli planların kararları doğrultusunda alt ölçekli planların yapılmasına dayanmaktadır. Bu nedenle alt ölçekli planlarda mikro bölgeleme yapılması, alan üst ölçekli planda yerleşim yeri olarak belirlendi ise anlamlı olmayacak ve yerleşime sakinçali alanlarda üst ölçekli planda yerleşilebilir kararı üretildiği için yerleşime açılabilir. Her ne kadar alt ölçekli planlar için mikrobölgeleme yapıldığında, bu alanların üst ölçek plan kararları değiştirilebilir gözüksede genel olarak bu alanlarda plan değişikliğine gitmek yerine mühendislik çözümleri ile risklerin azaltılması yoluna gidileceği de açıktır. Bu nedenle üst ölçekli planlar olan 1/25000 ölçekli planlarda ölçeğin gerektirdiği detayda mikro-makro bölgeleme yaklaşımının planlama açısından önemi büyüktür. Söz konusu Bakan Oluru ile Genelgenin mantığı değiştirilmiş ve afete duyarlı bir planlama yapılması mümkün olmaktan çıkmıştır.

Zaten, 06.10.2008 tarihli genelgede sadece Büyükşehir Belediyelerince yapılacak 1/25000 ölçekli nazım planları için mikrobölgeleme önerilmiş, aynı ölçekte yapılan Çevre Düzeni Planları için mikrobölgeleme önerilmemiştir. Bakanlıktan, Genelgenin bu hatasının düzeltilmesi yönünde bir çaba içerisinde olması beklenirken tam tersine Büyükşehir Belediyelerince yapılacak olan 1/25000 ölçekli planlarda da mikrobölgeleme yapılması Bakan Oluru ile kaldırılmıştır. Bu yaklaşımla; mikrobölgeleme etütlerinin 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı ve nazım imar planı kademelerine esas olarak aranmaması, üst ölçek ve alt ölçek plan kademeleri arasında olması gereken ilişkiyi, bütünselliği ve planların uygulama süreçlerini ve kararlarını bozacak nitelikte bir müdahale içermektedir ve üst ölçekli planlardan 1/25.000

ölçekli çevre düzeni planında veya aynı ölçekte yapılan bir nazım imar planındaki arazi kullanım kararlarının, detaylı yerbilimsel bir etüt olan mikrobölgeleme etüdüne dayalı olarak hazırlanan alt ölçekli imar planları aşamasında değiştirilebilmesine imkân verilmektedir.

BAKANLIK OLURUNUN İPTALİ İSTENEN MADDELERİNİN HUKUKA AYKIRILIKLARININ GEREKÇELENDİRİLMESİ

Dava konusu 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı bakan olurunun havi yazı, 11.11.2008 tarihli Afet İşleri Genel Müdürlüğü yazısı ve eki 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı Bakan Oluru' sonrasında 06.10.2008 tarihli Bakanlık Genelgesi; "1/25.000 ölçekte mikrobölgeleme çalışmasının yapılmaması, mikrobölgeleme çalışmaları için ilkesel olarak 1/5.000 ve daha büyük ölçeklerin baz alınması" ve "Mikrobölgeleme çalışmalarının ilin, ilçenin veya beldenin tamamını kapsayan revize imar planlarına altlık oluşturacak şekilde planlanması," biçiminde düzenlenmiştir. Ancak bu yeni düzenlenmiş biçimi ile genelgenin dava edilme zorunluluğu ortaya çıkmıştır.

1. "1/25.000 ölçekte"ki planlar; "1/25.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı" ile (Büyük Şehir Belediyelerince hazırlanacak olan) "1/25.000 ölçekli "Nazım İmar Planı"dır.

06.10.2008 tarihli Bakanlık Genelgesinde sadece "1/25.000 ölçekli "Nazım İmar Planı" için mikrobölgeleme etüdü tanımlanmışken, 11.11.2008 tarihli Afet İşleri Genel Müdürlüğü yazısı ve eki 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı Bakan Oluru' ile bu şart da ortadan kaldırılmıştır.

Bu öngörü ile, Genelgenin Ekinde yer alan ve mikrobölgeleme şartı kaldırılan 1/25.000 ölçekli imar planı kademesi, "Nazım İmar Planı"dır. Daha açık bir ifadeyle, sözkonusu imar planı, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na istinaden hazırlanacak olan 1/5.000-1/25.000 ölçekli "Nazım İmar Planı"dır. Bu durumda, 1/5.000-1/25.000 ölçek aralığında Büyükşehir Belediyeleri mikrobölgeleme yapmayacaktır. Böylelikle, en fazla nüfus ve yapı konsantrasyonu barındıran ve afet riski karşısında en fazla zararla karşılaşılacak olan Büyükşehir yerleşmelerinden, sağlıklı plan yapılmasının ön şartı olan detaylı analiz yapılması şartı kaldırılmaktadır.

2. 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7. Maddesi (b) bendi ile çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla, 1/5.000 ve 1/25.000 arasındaki her ölçekte nazım imar planını yapma yetkisi, Büyükşehir Belediyelerine verilmiştir. Büyükşehir Belediyelerine 1/5.000 ölçekten 1/25.000 ölçeğe kadar ki ölçeklerde nazım imar planı yapma yetkisi verilmesi nedeniyle, yerbilimsel etütlerinde bu ölçek aralığındaki plan kademeleri için benzer detayda olması zorunluluğu vardır. Nazım imar planı kapsamında hazırlanması öngörülen bu planların (ölçeğine bakılmaksızın) içereceği planlama detayları ve kararları düzeyi nedeniyle mikrobölgeleme yapılması gerekmektedir.

3. 06.10.2008 tarihli Genelge ile konulan ve bir ay gibi kısa bir sürede davaya konu Bakan Oluru ile kaldırılan "1/25.000 ölçekli nazım imar planı ölçeğindeki mikrobölgeleme etüdü yapma zorunluluğunun" uygulamada karşılaşılan hangi

aksaklık ya da gerekçelere dayandırıldığı anlaşılamamıştır.

4. Mikrobölgeleme etüdünün, 1/5.000 ölçeğin üstündeki 1/25.000 ölçekli “nazım imar planı” veya “çevre düzeni planı” plan hazırlık aşaması öncesinde talep edilmemesi durumunda; alt ölçekli bir imar planı çalışması gereği yapılacak mikrobölgeleme çalışması sonrasında bazı alanların sakıncalı bulunması halinde, üst ölçekli planların değiştirilmesi gerekecektir. Dolayısıyla, alt ölçekli bir imar planına esas etüt raporunun sonucunun üst ölçekteki kullanım kararlarını değiştirmesi sonucuyla idareler karşı karşıya bırakılacaktır. Yerbilimsel etüt formatları plan kademe ilişkilerinin hatalı belirlenmesi ile planlamaya ve ilgili süreçlere bir müdahale haline gelecektir. Ayrıca, alt ölçekli etütler sonrası özellikle üst ölçekli planlarda yol açılacak plan tadilatları ile gerek özel sektörde gerekse kamu idarelerinde zaman ve mali kayıplara neden olunacaktır. Bazı durumlarda ise bu değişikliğe gidil-meyerek sorunun mühendislik çözümleri ile çözülebileceği gibi afet riskini arttıran yaklaşımlarda görülebilecektir.

5. İlkesel olarak, arazi kullanım kararlarının 1/25.000 ölçekli çevre düzeni planı ve nazım imar planı aşamasında verilmesi sonrasında; 1/5000 ölçekli planlara esas yapılacak mikrobölgeleme etüdü ile plan kararlarının değiştirilecek olması; üst ölçekli planların alt ölçekli planları bağlayıcılığı planlama ilkesine de aykırılık taşıyacaktır.

6. “Mikrobölgeleme çalışmalarının ilin, ilçenin veya beldenin tamamını kapsayan revize imar planlarına altlık oluşturacak şekilde planlanması”, yerel ve mahalli idarelerin plan yapım kapsamına ve plan sınırlarına müdahale edici ve hatalı bir hükümdür. Bunun temel nedeni; ilgili yerel ve mahalli idareler, genelde ilin, ilçenin veya beldenin tamamını kapsayan revize imar planı yapmamaktadırlar. Herhangi bir yerleşmede bu şekilde bir plan yapılması ihtiyacı var ise de, yerel ve mahalli idarelerce sırf mikrobölgeleme çalışmasını yaptırmamak veya tasarruf tedbirleri nedeniyle mikrobölgeleme etüdü yaptırmayabilecektir. Bu gelişmenin denetimi veya önlenmesi için herhangi bir kamusal tedbir ilgili mevzuatta zaten tanımlı değildir. Bu durumda; aslında planlama kurumunca afet güvenli ve yaşanabilir bir kentsel doku yaratmada ihtiyaç duyulan veriler en baştan sağlanamamış olacaktır.

7. Mikrobölgelemenin “revize imar planlarına altlık oluşturacak şekilde planlanması”nı öngören İdarece, ilave imar planlarında mikrobölgeleme etüdü konusunda bir belirsizlik de yaratılmaktadır. Farklı bir ifadeyle, mikrobölgelemenin “ilave imar planlarına” altlık oluşturması konusunda da açık bir tanım getirilmemiştir.

8. Sadece bir il, ilçe ve beldenin tamamını kapsayan revize imar planlarında mikrobölgeleme yapılması öngörüsü; Ekte yer alan yazıdan da anlaşıldığı üzere il, ilçe ve beldenin “tamamını kapsamayan” nazım ve uygulama imar planı aşamalarındaki revizyon (veya ilave) çalışmalarına esas mikrobölgeleme etüdü zorunluluğunu da ortada kaldırmaktadır.

9. Bu düzenleme sonrasında, bir il, ilçe ve beldenin revize imar planı, 1/25.000 ölçekte yapılır ise, mikrobölgeleme yapılması gerekmediğinden; “bütün ilin tamamını kapsayan bir revizyon” olsa bile “mikrobölgeleme” etüdü yapılmayacak

anlamına gelecektir. Bu nedenle, kentsel planlama açısından 11.11.2008 tarihli Bakan Olur’u kendi içinde bir çelişki yaratmaktadır.

10. 1/25.000 ölçekten 1/1000 ölçeğe kadar tüm aşamalardan mikrobölgeleme etüdüne; Genelge Eki “Plan kademeleri-Yerbilimsel Etütler” tablosunda hiç yer verilmeyerek ya da Genelge Ekindeki hükümlerin bir Bakan Olur’u ile iptali yoluyla çıkartılması, meslek alanımızda var olan planlamaya esas mikrobölgeleme konusundaki ihtiyacı karşılamamaktadır. Ayrıca, davaya konu Genelgenin mikrobölgeleme etüdü yapma, yaptıрма yönünün bir Bakan Olur’u işlemiyle düşürüldüğü de açıktır.

Bakan Olur’unda yer alan;

- “Üst ölçekli planlara esas yapılacak raporların yönlendiricilikten öte bir anlamı olmayacağı gerçekliğinden hareketle, her tür ve ölçekteki imar planı aşamasında ayrıntılı etüt yapılması,” hükmü itiraza konudur.

- 06.10.2008 tarihli Genelgede tanımlı olmayan “ayrıntılı etüt”ün, her tür ve ölçekteki imar planı aşamasında yapılması, sözkonusu Olur’da öngörülmektedir. “Ayrıntılı etüt” herhangi bir belgede tanımlı olmayıp, yok hükmünde olan bu etüdün imar planlarına esas olarak davalı İdarece talep edilmesi anlaşılamamıştır.

- Bakan Olur’unun 2. sayfasının son paragrafında yer alan; “-Fayların diriliği ve koruma bantlarına ilişkin değerlendirmelerin parsel ve/veya ada bazında yapılması mümkün olmadığından Diri fayların ve bunların arazi kullanıma etkilerinin belirlenmesi, yapıların aktif faylardan güvenli mesafeye çekilmesinin kriterlerinin oluşturulması amacı taşıyan raporlarda Deprem Fay Zonunda segment bazında bir değerlendirmenin esas olduğu göz önüne alınarak en azından fayın Belediye sınırları içinde kalan parçası için bütünlüklü bir tektonik-paleosismolojik çalışmanın yaptırılması,” hükmü, 06.10.2008 tarihli Genelgede, Bakan Olur’u ile yeniden düzenlenmesi öncesinde yer alan bir hüküm değildir.

- Diri fayların bulunması durumunda hazırlanacak raporların yapım esaslarının bu hükümle tanımlanma çabası yerinde olmakla beraber, eksiktir. Ayrıca bu hüküm planlamanın bütüncül yaklaşımına zarar verici niteliktedir: Bir yerleşmenin sınırları belediyesinin belediye sınırı ile sınırlı değildir. Belediyelerin belediye sınırları dışında, ancak mücavir alan sınırları içinde kalan yerleşme kısımları bu hükümle etüt kapsamı dışında bırakılmaktadır. Belediyeye ait, ancak belediye sınırları dışındaki yerleşmelerinin de diri fay hattı üzerinde yer alması nedeniyle, tanımlama eksik yapılmış olup, yerleşmelerin bütüncül algılanması ve planlanması ilkesi gereği göz ardı edilmiştir.

SONUÇ VE İSTEM: Açıklanan ve Mahkemenizce resen saptanacak nedenlerle;

Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Afet İşleri Genel Müdürlüğü’nün 11.11.2008 tarihli ve 13171 sayılı bakan olurunu havi yazısının öncelikle yürütmesinin durdurulmasına ve yapılacak yargılama neticesinde ise iptaline, yargılama giderleri ve avukatlık ücretinin karşı yana yükletilmesine karar verilmesini saygılarımızla vekaleten arz ve talep ederiz.

ŞUBELERDEN HABERLER

 Ankara Şube**GÖLBAŞI İLÇESİ,
İNCEK 216 PARSELDE
KORUMA AMAÇLI İMAR
PLANI ÇALIŞMASI
HAKKINDA ODA
GÖRÜŞÜ BİLDİRİLDİ**

Odamız, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulunun 16 Haziran 2000 gün ve 6863 sayılı kararı ile 3. Derecede Arkeolojik Sit Alanı olarak belirlenmiş olan Gölbaşı İlçesi, İncek 216 parselde koruma amaçlı imar planı hazırlanması amacıyla Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından Koruma Amaçlı İmar Planları ve Çevre Düzenleme Projelerinin Hazırlanması, Gösterimi, Uygulanması, Denetimi, Müelliflerine İlişkin Usul ve Esaslara Ait Yönetmelik uyarınca sorunlar, olanaklar, vizyon, hedefler, araçlar, stratejilerin oluşturulması için düzenlenen toplantıya katılarak aşağıda belirtilen değerlendirme ve tespitleri yapmıştır.

02.04.2008 tarihinde gerçekleştirilen ilk toplantıda söz konusu parselin Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 16.06.2000 tarih ve 6863 sayılı kararıyla, Kurul tarafından hazırlanan rapora atıfta bulunularak "Düz yerleşim alanında yapılan tarımsal faaliyetlerden dolayı niteliğini kaybettiği, toplanan etüdlük malzemenin fikir vermediği, topoğrafyasının bozulduğunun gözlemlendiği belirtildiğinden alanın ekli 1/1000 ölçekli harita üzerinde gösterildiği şekilde 1. derecede arkeolojik sit alanından 3. derecede arkeolojik sit alanına dönüştürülmesinin uygun olduğuna karar verildi" ifadesiyle sit derecesinin düşürüldüğü belirtilmiştir. Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulundan bir temsilcinin toplantıya katılmamış olması nedeniyle sit derecesinin düşürülmesi kararında atıfta bulunulan rapor hakkında bilgi alına-

madığından, alanda sondaj kazısı yapıp yapılmadığı da öğrenilememiştir.

Toplantıya katılan temsilcilerimiz Kurul kararları ve kurul kararlarına esas olan gerekçeli raporların bulunması ve değerlendirmelerin bu raporlara dayandırılmasını önermiştir.

Ayrıca, KTVKYK İlke Kararlarının 3. Derece Arkeolojik Sitler ile ilgili 3 no'lu karar, e bendine göre (III. Derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenen arkeolojik sit alanlarında koruma kurullarının, sondaj kazısı yapılacak alanlara ilişkin genel sondaj kararı alabileceğine), parselde yapılacak planlama çalışması öncesinde sondaj kazısı yapılarak, sit derecelendirmesi ve arkeolojik kalıntılar hakkında bilimsel bilgilere ulaşılmasını önermiştir.

Bununla birlikte toplantıda plan müellifi, söz konusu parselin bulunduğu alanda Taşpınar, Kızılcaşar, İncek Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı Batı Etapı planı yapıldığı, söz konusu parsel için alan kullanım kararı olarak ağaçlandırılacak alan önerisi yapıldığı, ancak parselin Koruma Amaçlı İmar Planı yapılmak üzere bu planlama alanı dışına çıkarıldığı belirtilmiştir. Şahıs mülkiyetindeki bu parselin, onaylanan planda önerildiği gibi yeşil alan (ağaçlandırma alanı) olarak ayrılması, ancak bu açıdan özel nitelikleri gereği kamusal alana dönüştürülecek bu parselin mülkiyet çözümünün plan bütününde ve 18. madde uygulaması çerçevesinde ele alınması uygun olacaktır. Bu önerinin Kurul ve Kurul Müdürlüğü ile yeniden görüşülmesi de önerilmiştir.

Yukarıda belirtilen görüşlerin yanı sıra, onaylanan plan alanı sınırları içinde olup, kullanım olarak yine yeşil alan kararı bulunan İncek Mahallesi Ersu Sokağı sonunda Şubemiz üyelerince gözlemlenen arkeolojik buluntular ve söz konusu parselin bir höyük olabileceğinin kuvvetle muhtemel olması nedenleriyle bu açıdan incelenmesi ve gözlemleri doğrular nitelikte sonuçlara ulaşılması halinde arkeo-

lojik sit olarak tescil edilmesi konusunda Koruma Kuruluna başvurulması açısından da öneride bulunulmuştur.

İlgili plan ve raporları, koruma mevzuatı ve 02.04.2008 tarihinde gerçekleştirilen ilk toplantıda yapılan tartışmalar çerçevesinde incelenmiştir.

İncek-Harmantepe Koruma Amaçlı İmar Planı öneri taslak raporunda, İncek Mahallesi Ersu Sokağın sonunda tespit edilen arkeolojik buluntular ile ilgili olarak önerimiz doğrultusunda gerekli incelemelerin ve başvuruların yapıldığı, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından 18.09.2008 tarih ve 3533 no'lu karar uyarınca 1. derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edildiği belirtilmiştir. Bu sevindirici gelişme aynı zamanda Koruma Mevzuatının koruma amaçlı planlama süreci ile ilgili olarak tanımladığı katılımcı sürecin yararı adına olumlu bir örnek teşkil etmekte ve Odamızın katkısı olarak değerlendirilmektedir.

Diğer yandan, 02.04.2008 tarihli ilk toplantıda dile getirdiğimiz görüşlerden İncek 216 parselde Koruma Kurulu Uzmanları tarafından hazırlanan raporların elde edilmesi ve plan kararları verilmeden önce özellikle 1994 ve 1996 tarihli Kurul kararlarıyla belirlenen 1. derece arkeolojik sit alanından başlayarak sondaj kazıları yapılması ve bu özel nitelikli parselin arkeolojik değerinin tam tespit edilmesi, kazı stratejilerinin ve gerekiyorsa alan kullanım kararının buna göre belirlenmesi gereği yerine getirilmemiştir.

Dahası, hazırlanan taslak planda ilgili parsel E: 0.30, h max: 6,5m olacak şekilde bu kez konut alanı olarak belirlenmiş, sondaj çalışmasına ilişkin süreç ise önerimizden daha farklı yorumlanarak, KTVKYK İlke Kararlarının 3. Derece Arkeolojik Sitler ile ilgili 3 no'lu karar, d bendine referans vermiştir. Oysaki Odamız, sondajların aynı kararın e) bendine göre ve taslak plan hazırlanmadan önce yapılmasını ve araştırma aşamasının



bu bilgiler elde edildikten sonra tamamlanması gerektiğini önermiştir.

Ayrıca, Plan Raporunda arkeolog raporunun sahada yapılan tespitlerle ilgili bölümü hariç uzmanlar tarafından belirtilen görüşlerin, arazinin konut inşaatına açılmasına olanak tanıyacak özel görüşler olduğu saptanmıştır. Arkeolojik bir sit alanında hele üzerinde sürekli olarak tarım amaçlı arazi düzeltilmesi yapılan bir sit alanında yüzeyde zaten arkeolojik buluntuya rastlanması beklenemez. Arkeolojik eserlerin yeraltında olma olasılığının bulunması ise hemen herkes tarafından kabul edilmektedir. Zaman kaybetmeden sondajların yapılabilmesi için süreç başlatılmalıdır. Koruma Kurulu ve uzmanlar tarafından denetimli bir sondaj yapılmadan Plan Raporunda yer aldığı türden uzman raporlarının hazırlanmaması gerekir.

Plan raporunda yer alan tüm belgeler incelendiğinde sürecin şu şekilde geliştiği tespit edilmiştir:

1. Gölbaşı İncek Köyü Harmantepe Mevkii, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 18 Mart 1994 gün ve 3423 sayılı kararı ile 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı olarak tescillenmiş, sit sınırları 1/5000 ölçekli harita üzerine işaretlenmiştir.
2. Alan kadastro elemanlarınca tekrar incelenerek sınırların yanlış işlendiği tespit edilmiş, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 20 Mayıs 1996 gün ve 4610 sayılı kararı ile, 216 parsel 1. ve 3. derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenmiş, 1/1000 ölçekli harita üzerine işlenmiştir.
3. 27 Nisan 2000 tarihinde mülk sahibi tescil kararına itiraz etmiştir.
4. İtiraz üzerine bir Kurul Üyesi ve kurul müdürlüğü uzmanlarınca arazide yapılan çalışmalara dayanılarak 13.06.2000 tarih ve 1265 sayılı bir rapor hazırlanmıştır.
5. Hazırlanan bu rapor doğrultusunda Koruma Kurulunun 16 Haziran 2000 gün ve 6863 sayılı kararı ile söz konusu sit alanı üzerinde yapılan tarımsal faaliyetlerden dolayı 1. derece sit alanı özelliğini kaybettiği ve buluntuların azaldığı gerekçeleriyle 1. derece arkeolojik sit alanından 3. derece arkeolojik sit alanına düşürülmüştür.

6. Mülk sahibinin tescil şerhinin tamamen kaldırılması talebiyle açtığı 2000/915 Esas No'lu davada, 17 Nisan 2001 tarihinde bilirkişi incelemesi ve keşfi yapılmıştır. Prof. Dr. Aliye Öztan, Doç. Dr. Seyhan Doruk ve Doç. Dr. Tayfun Yıldırım'dan oluşan bilirkişi heyeti tarafından hazırlanan 19.04.2001 tarihli raporda, söz konusu parsellerde Geç Tunç Çağı'ndan Roma Çağı içlerine kadar olan dönemlere ait çok sayıda çanak çömlek parçalarının gözlemlendiği belirtilerek Koruma Kurulu'nun 16 Haziran 2000 tarihli kararının uygunluğu belirtilmiştir.

7. Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 15 Haziran 2007 gün ve 1622 sayılı kararı ile, Taşpınar Kızılcaşar, İncek kentsel dönüşüm ve gelişim proje alanı Batı Etapı ÜİP onaylanmıştır. Bu planda söz konusu parsel ağaçlandırılacak alan olarak belirtilmiştir.

8. Mülk sahibinin 29 Ağustos 2007 tarihli itirazı görüşülerek söz konusu parsel plan dışına çıkarılarak koruma amaçlı imar planı yapılacak alan olarak belirtilmiştir.

Yapmış olduğumuz değerlendirmeler sonucunda;

1. 216 sayılı parselde bulunan arkeolojik sit ile ilgili olarak 1994, 1996, 2000 ve 2001 tarihlerinde yapılmış bilimsel tespitlere göre Geç Tunç Çağı'ndan başlayarak Roma Çağı'na kadar çeşitli arkeolojik parçaların arazi üzerinde bulunduğu bilirkişi, bakanlık uzmanları ve kurul tarafından tespit edilmiş kanıtlanmış ve raporlanmıştır. Diğer taraftan Ankara tarihinin aydınlatılması için önemli kanıt niteliğinde olan bu arkeolojik buluntuların birçoğunun son 10 sene içinde sürdürülen tarımsal faaliyetler sonucunda ortadan kaybolmuş olduğu da belirtilmektedir. 1994, 1996, 2000 ve 2001 yıllarında hazırlanmış raporların elde edilmesi ve toplantıya katılanlara dağıtılması gerekir.
2. Bütün bu çalışmalar ve yeraltında arkeolojik kalıntıların bulunma ola-

sılığı göz ardı edilerek sit kararının "kazara" verilmiş olduğu ya da arazi üzerinde hiçbir eser bulunmadığı söylentisine dayanarak mülk sahibinin mağduriyetini öne çıkartan ve araziye imara açmaya yeşil ışık yakan uzman iddialarının tahkik edilmesi gerekmektedir.

216 sayılı parselin arkeolojik değerinin en sağlıklı biçimde tespit edileceği bilimsel sondaj çalışmalarının parsel üzerindeki "ağaçlandırma" kararının değiştirilmeden gerçekleştirilmesi ivedilik kazanmıştır.

Yukarıda belirttiğimiz nedenlerle Sondaj çalışmalarının KTVKYK İlke Kararlarının 3. Derece Arkeolojik Sitler ile ilgili 3 no'lu karar, e bendine göre (III. Derece arkeolojik sit alanı olarak belirlenen arkeolojik sit alanlarında koruma kurullarının, sondaj kazısı yapılacak alanlara ilişkin genel sondaj kararı alabileceğine), planlama çalışması öncesinde yapılması gerekmektedir. Uzman görüşleri, 1994, 1996, 2000 ve 2001 tarihli uzman raporları ve sondaj çalışmalarına dayanarak verilmesi halinde bilimsel bir nitelik kazanacaktır.

Bütün bu çalışmalar sonucunda arkeolojik sit derecesinin aynı kalması durumunda dahi plan kararının yeşil alan (ağaçlandırma alanı) dışında bir kullanım yönünde değiştirilmemesi gerektiği ve söz konusu kamusal alanın elde edilmesi için plan bütününde 18. madde uygulaması ile adil ve kolaylaştırıcı yöntemin seçilmesi önerilmektedir.

216 sayılı parselle ilgili mülk sahiplerinin 2000 yılında açmış oldukları davaya 2001 tarihinde yapılmış bilirkişi değerlendirmesi bugün yapılmakta olan planlama çalışmalarında göz önünde bulundurulmalıdır. Koruma Kurulu söz konusu dava sonucunda kararını değiştirmemiştir. Üzerinde 4 uzmanlık raporunun yazıldığı, mahkeme konusu olan, bilirkişi raporlarıyla Koruma Kurul kararların doğruluğunun tespit edildiği bir arkeolojik sit alanında sondaj dahil olmak üzere her türlü bilimsel çalışmalara dayalı bir Koruma Amaçlı İmar Planı'nın hazırlanması daha da önem kazanmıştır.

 Ankara Şube

PURSAKLAR REVİZYON İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİNE İTİRAZ EDİLDİ

Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 11.09.2008 gün ve 2287 tarihli kararı ile onaylanan 1/5000 ölçekli Pursaklar Revizyon İmar Planı Değişikliği'nin askıya çıkarıldığı görülmüştür.

Söz konusu plan değişikliği üzerinde yapılan incelemede; 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun yürürlüğe girmesinden önce Pursaklar Belediyesi tarafından yapılmış imar planlarının yürürlüğünü durduran ve bu planlarda verilen yoğunlukları azaltarak sosyal donatı alanlarını arttıran, Başkanlığınızca yapılmış 1/5000 ölçekli Pursaklar Revizyon İmar Planı'nın temel amaç ve uygulama ilkelerinin noktasal ve kişiye özel değişikliklerle zedelendiği tespit edilmiştir.

Belediye Meclisi'ne önerge yoluyla sunularak onaylandığı anlaşılan bu değişiklik ile, 5216 sayılı Kanun sonrası Başkanlığınızca bölgede yapılan kapsamlı revizyon çalışmaları zarar gördüğü gibi anılan revizyona yönelik açılmış davalarda Mahkemelerce verilmiş bütünlüklü ve kapsamlı revizyonun gerekliliği, noktasal uygulama ve yoğunluk artışlarının kamu yararına aykırılığı gibi kararlarla da çelişen bir durum oluşturulmuştur.

Bu sebeple 11.09.2008 gün ve 2287 sayılı kararı ile onaylanmış 1/5000 ölçekli Pursaklar Revizyon İmar Planı Değişikliği'ne 3194 sayılı yasanın 8-b maddesi uyarınca itiraz edilmiştir.

 Ankara Şube

İL TEMSİLCİLİKLERİ TOPLANTISI GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Şubemiz etkinlik alanında yer alan İl Temsilcilerinin Ankara'da bir araya geldiği toplantının 20 Aralık 2009 tarihinde gerçekleştirildi.



Toplantının gündemindeki şube çalışma programı, yerel gündemler ve müdahale stratejileri, temsilcilik çalışmaları ve çalışma programları, diğer odalarla ilişkiler ve İKK faaliyetleri ile mesleki denetim uygulamaları ve diğer üye hizmetleri hakkında bilgi ve görüşler paylaşıldı.

 Ankara Şube

BİLEŞENİ OLDUĞUMUZ ANKARAM PLATFORMU TARAFINDAN YEREL SEÇİMLERE YÖNELİK BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI

ANKARAM PLATFORMUNDAN ÇAĞRI "NASIL BİR YEREL YÖNETİM İSTİYORUZ

**ANKARAM PLATFORMUNDAN
KENT YÖNETİMİNE TALİP,
HALKTAN, EMEKTEN
YANA OLAN ADAYLARA,
SİYASİ PARTİLERE YEREL
YÖNETİMLERDE SÖZ HAKKI
İSTEYEN BÜTÜN MESLEK
ODALARINA, SENDİKALARA,
DEMOKRATİK KİTLE
ÖRGÜTLERİNE ÇAĞRI**

Biz Ankara'da yaşıyoruz. Biz Ankara'yn seviyoruz. Biz çocuğuz, öğrenciyiz, işçiyiz, kadınız, yaşlıyız, engelliyiz, yayayız, şoförüz, yoksuluz, esnafız, emekliyiz... Biz Ankaralıyız!

Ankara son 15 yıldır bir kişi ve onun belediyeçilik anlayışı tarafından yönetiliyor. Bu yönetimde başka kimseye söz hakkı verilmiyor. Planlı, programlı hizmet ve halktan yana bir belediyeçilik yerine rant ve kar hedeflenerek belediye ticarethaneye dönüştürülüyor. En temel hak ve vazgeçilmez ihtiyaçlar olan su, enerji, ulaşım, barınma, sağlık, eğitim gibi kamusal hizmetler özelleştiriliyor ve zamlanıyor. Bilim değersiz kınıyor. Harcamaların, borçların hesabı verilmiyor. Hayatımız, sağlığımız, haklarımız önemsizleniyor. Başkent'imizin içi boşaltılıyor. 15 yılın sonunda yaratılan Ankara gri, sıkıcı, yorucu, güvensiz, sağlıksız ve pahalı...

Ankaralıları olarak yerel yönetimlerden taleplerimiz

Biz ANKARALI Çocuklar sağlıklı ve güvenli büyüebileceğimiz bir kent istiyoruz.

Sağlıklı ve güvenli oyun alanları, bizim için özel tasarlanmış etkinlikler, ihtiyaçlarımız düşünülerek düzenlenmiş okul bahçeleri, bisiklet yolları, her mahalleye spor alanları, çocuklar için yaşanabilir sokaklar, caddeler, isteklerimizi ifade edebileceğimiz kurumlar, meclisler istiyoruz.

Biz ANKARALI Gençler gençlik geleceğimizdir anlayışının hayata geçirilmesini istiyoruz.

Ucuz ve yaygın kültür sanat etkinlikleri, spor sahaları ve gençlik merkezleri, toplu taşımada makul indirimler, eğitimimize destek olacak hizmetler istiyoruz.



Biz ANKARALI Kadınlar yönetimlerde doğrudan temsil edilmek, yönetime katılmak, sorunlarımızın çözülmesi ve kadın erkek eşitliğinin sağlanması için çaba gösterilmesini istiyoruz.

Kadın merkezleri, çocuklar ve yaşlılar için ücretsiz yaşam ve destek merkezleri, ilk ve ortaöğretimdeki çocuklar için mahalle içinde ücretsiz etüt merkezleri, kadın doktorların da bulunduğu sağlık ocakları, şiddete uğrayan kadınlar için hukuksal ve psikolojik danışma ve destek merkezleri ile sığınma evleri istiyoruz.

Biz ANKARALI Yaşlılar temiz, güvenli ve yaşlısına duyarlılık gösterilen bir kentte yaşamak istiyoruz.

Deneyim ve becerilerimizi paylaşma imkanı, yaşlı kültür-dayanışma merkezleri, kar amacı gütmeyen sağlık ve evde destek hizmetleri istiyoruz.

Biz ANKARALI Engelliler engelsiz bir kent istiyoruz.

Yönetimde doğrudan temsil edilmek, tüm kentsel düzenlemelerde ve belediye hizmetlerinde özel durumumuzun da gözetilerek ihtiyaçlarımızın karşılanmasını istiyoruz.

Biz ANKARALI Yayalar güvenli yaya alanları ve ucuz toplu taşıma istiyoruz.

Metro ve tramvay gibi yatırımlara öncelik verilmesini, kent merkezinde yaya ve bisikletle ulaşım imkanlarının ön plana çıkarılmasını, kaliteli ve standartlara uygun yol ve kaldırımlar istiyoruz.

Biz ANKARALI Sürücüler güvenli ve planlı ulaşım ağı istiyoruz.

Güvenli, kontrollü ve ucuz otopark, standartlara uygun yol ve sinyalizasyon, kent merkezinden geçmeyen alternatif güzergâhlar, sağlam yollar istiyoruz.

Biz ANKARALI Yoksullar yoksulluğumuzu istismar etmeyen, sadaka değil hakkımızı veren bir belediye istiyoruz.

Bulunduğumuz mahallelere eşit hizmet, çalışacağımız iş alanları ve gerçek meslek edindirme çalışmaları istiyoruz.

VE BİZ ANKARAM PLATFORMU OLARAK DİYORUZ Kİ

- Isınma Hakkı en temel insan hakkı olarak görülmeli, merkezi ısınma politikaları hayata geçirilmeli, doğalgaz, elektrik gibi ihtiyaçlar herkesin ulaşabileceği şekilde ucuza sunulmalıdır.

- Ulaşım hizmeti günün her saatinde, her yere yeterli sıklıkta verilen, ucuz, güvenli, eşit ve nitelikli olmalıdır. Toplu taşımacılık kamusal bir hizmet mantığı ile ele alınmalı, kâr amacı güdülmemelidir.

- İnsanca yaşam için gerekli ücretsiz, temiz su hakkı güvence altına alınmalıdır.

- Halkın barınma hakkını hiçe sayan kentsel dönüşüm projesi adı altında gerçekleştirilen rant projeleri bir an önce durdurulmalı, yaşam alanlarında yapılacak her türlü değişiklik sürecinde tüm insanların söz, yetki ve karar hakkı olmalı, kentte yaşanacak dönüşüm süreçleri o kentte yaşayanların ortak ihtiyaçlarını ve kamu yararını temel alan bir biçimde şekillendirilmelidir.

Yaşadığımız kentler eğitim, sağlık, barınma, su, çevre, ulaşım gibi tüm kamusal hakları gözetten bir biçimde tasarlanmalıdır.

ANKARAM PLATFORMU olarak; söz hakkımıza saygı duyan, bizi susturmayı değil taleplerimizi karşılamayı kendine görev bilen bir belediye, kişisel zevklerine göre değil planlamayla bilime, tekniğe, hukuka uygun hizmet sunan bir başkan istiyoruz. Ankara'yı çok seven ama bu yönetimin yarattığı Ankara'ya yabancılaşan bizler, bu anlayışın değişmesini istiyoruz. Başkent'imizi geri istiyoruz. Halkçı bir yerel yönetim programıyla katılımcı bir demokrasinin hakim olduğu kent yaşamı için, yönetimlerde söz hakkı isteyen bütün Meslek Odalarını, Sendikaları, Demokratik Kitle Örgütlerini Ankaram Platformu örgütülüğünde mücadeleye davet ediyor, taleplerimizi duyan, önemseyen adayları, siyasi

partileri yerel seçim döneminde ortak hareket etmeye çağırıyoruz.

ANKARAM PLATFORMU BİLEŞENLERİ

68'liler Dayanışma Derneği, Altı Nokta Körler Derneği, Ankara Halkevleri, Ankara Kız Lisesi Mezunları Derneği, Ankara Tabip Odası, Barınma Hakkı Büroları, Çağdaş Emek Bahçeli Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Çağdaş Gazeteciler Derneği, Çayyolu Platformu, Çevre Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Çiğdemim Derneği (Çiğdemim Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği), Çocuk Müzeleri Kurma Derneği, Disk Emekli-Sen, Elektrik Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Gıda Mühendisleri Odası, Gündem Çocuk Derneği, Harita ve Kadastro Müh. Odası Ankara Şubesi, İnsan Hakları Derneği Ankara Şubesi, İnşaat Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Jeoloji Mühendisleri Odası, KA-DER Ankara Şubesi, Kavaklıderem Derneği, KESK ESM 1 No' lu Şube, KESK Birleşik Taşımacılık Çalışanları Sendikası Ankara Şubesi (BTS), Kimya Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Koruma Ve Restorasyon Uzmanları Derneği, Makine Mühendisleri Odası Ankara Şubesi, Mimarlar Odası Ankara Şubesi, ODTÜ Mezunları Derneği, Peyzaj Mimarları Odası, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği Genel Merkezi, Su ve Kanal Çalışanları Derneği (SUKA-DER), Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, Tüketici Dernekleri Federasyonu, Tüketici Hakları Derneği, TMDB



TAŞTAKI İZ BELGESELİNİ İZLEDİK

27 Aralık Cumartesi günü genç meslektaşlarımızla beraber düzenlediğimiz Belgesel Gösterimi etkinliğimizde Can Ertuna'nın



yönettiği ve Güvenpark'ın geçmişi ve bugününü ele alarak Ankara'nın mekan-sal ve toplumsal dönüşümüne ışık tutan "Taştaki İz" isimli belgeseli üyelerimizle birlikte Şubemiz mekanında izledik.

Güvenpark'ı sadece bir kentsel yeşil alan olarak ele almayan, içindeki Güven Anıtı ve çevresindeki yapılarla birlikte Cumhuriyetin kuruluş süreci ve Ankara'nın toplumsal yapısını simgeleyişini gözler önüne seren belgeselin izlenmesinin ardından Güvenpark ve Ankara üzerine fikirlerimizi paylaştık. Genelde Ulus ve Kızılay, özelde ise Gençlik Parkı, Havagazı Fabrikası, Tren Garı gibi mekanlar üzerine yapılabilecek çalışmalar tartışılırken meslek alanımız ve sorunlarına da değinildi. Sohbetimizin sonunda film ve belgesel gösterimi etkinliklerine devam edilmesinin; kentsel mekan, planlama, şehircilik ve toplumsal sorunlar üzerine hem meslektaşlarımıza hem de Ankaralılara yönelik çeşitli etkinliklerin farklı kurumlarla da işbirliğine gidilerek gerçekleştirilmesinin arzu edildiği dile getirildi.

 Ankara Şube

ANKARA EMEK VE MESLEK ÖRGÜTLERİ PLATFORMU KURULDU

Kuruluş deklarasyonu 8 Ocak 2009'da yapılan Ankara Emek ve Meslek Örgütleri Platformu, KESK Ankara Şubeler Platformu, DİSK Ankara Bölge Temsilciliği, TÜRK-İŞ Ankara Şubeler Platformu, Ankara Tabip Odası, TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu, ASMMMO, Ankara Barosu, Ankara Dış Hekimleri Odası ve Ankara Bölgesi Veteriner Hekimleri Odası'nın bir araya gelmesiyle oluşturulmuştur. Platformun ilk üç ayında sözcülüğü TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu tarafından yürütülecektir.

 Ankara Şube

KENTSEL DÖNÜŞÜM TARTIŞMALARI'NIN İLKİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Şubemiz Kentsel Dönüşüm Komisyonu Çalışmaları kapsamında, KENTSEL DÖNÜŞÜM TARTIŞMALARI ana başlığı altında düzenlenen etkinliklerin ilki 10 Ocak 2009 Cumartesi Saat 14.00'da gerçekleştirildi.

Erdal Kurttaş'ın KAVRAMSAL ÇERÇEVE başlıklı sunumuyla başlayan etkinlikte Kentsel Dönüşüm kavramının planlama mevzuatı ve pratiğine girişi, geçirdiği gelişim ve değişim ile planlama ve kentleşmeye etkileri üzerinde tartışıldı. Etkinliğe üyelerimizin yanı sıra Çevre ve İnşaat Mühendisliği gibi ilgili meslek alanlarından katılımcılar yer aldı. Kentsel Dönüşüm Tartışmaları Ayşe Ünal'ın katılımıyla YASAL ÇERÇEVE ve Feridun Duygulu'er'in sunumuyla TOKİ'NİN YETKİLERİ başlıklı oturumlarla devam edecektir.

 Ankara Şube

TMMOB II. ANKARA KENT SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Ankara İl Koordinasyon Kurulu tarafından düzenlenen II. Ankara Kent Sempozyumu 16-18 Ocak 2009 tarihlerinde İnşaat Mühendisleri Odası Teoman Öztürk Toplantı Salonu'nda gerçekleştirildi.

Sempozyumun ilk günü gerçekleşen Kentlilik Bilinci ve Yerel Demokrasi başlıklı panele Çağatay Keskinok, Can Hamamcı ve Ozan Yılmaz ile beraber katılan Şube Başkanımız Erdal Kurttaş, antik kentlerden günümüze kadar çeşitli biçimler alan kentlilik ve kentleşme anlayışları ile günümüzde Ankara kentinde özellikle kendini gösteren ancak Ankara'ya özgü olmayan kentleşme ve kent yönetimi uygulamalarını eleştirel bir dille değerlendirdi. Sempozyumun ikinci gününde



ise Ankara kenti ve sorunlarının farklı yönlerden ele alındığı 4 Oturum gerçekleştirildi. Bu oturumlarda Ankara'da ortaya çıkan yeni tüketim ilişkilerinin mekânsal etkisinden Ankara İl Özel İdaresi Stratejik Planlama çalışması süreci ve sonuçlarına, göç, ulaşım ve çevre kirliliği sorunlarına kadar birçok konu değerlendirildi.

 Ankara Şube

GÖLBAŞI HACILAR HÖYÜĞÜ KORUMA AMAÇLI İMAR PLANI ARAŞTIRMA RAPORU ÇALIŞMALARINA ODA GÖRÜŞÜ SUNULDU

Gölbaşı Belediye Başkanlığı'nın çağrısıyla düzenlenen Gölbaşı – Hacılar Höyüğü - I. Derece Arkeolojik Sit Koruma Amaçlı İmar Planı I. toplantısına Şube Sekreterimiz İlknur Urkun ve Koruma Komisyonu üyesi Ömer Kırıl katılarak ardından yazılı oda görüşü oluşturarak ilgili idareye sundular. Koruma amaçlı İmar Planı Araştırma Raporu Çalışmaları hakkında TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi Görüşü aşağıdaki gibidir.

HACILAR HÖYÜĞÜ

Hacilar Höyüğü, Ankara Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Kurulu tarafından 26.10.1993 gün ve 3210 sayılı kararıyla tescil edilmiştir. Kurul 18.03.1994 gün ve 3430 sayılı kararıyla 1/5000 ölçekli kadastral pafta üzerinde sınırları belirlenen Hacilar Höyüğü'nü I. derece Arkeolojik Sit Alanı olarak

belirlemiştir. Aynı günlü toplantıda Kurul "... toprağın sürülmesine dayalı tarımsal etkinliklerin kesinlikle yasaklanmasına, her türlü kazı yapılmasının önlenmesine (bilimsel amaçlı olanların dışında), toprak ve taş alınmamasına, kireç, taş, tuğla, mermer (v.s. gibi) ocakların açılmamasına..." karar vermiştir.

"Ankara ili; Gölbaşı İlçesi'nin batısında; Hacılar Köyü'nün 1.8 km doğusunda yer almaktadır. Haymana-Gölbaşı yolunun höyüğün kuzeyinden geçmektedir. S. Omura başkanlığındaki ekip tekrar araştırmıştır. Höyüğün boyutları 182x125 m; yüksekliği 14 m olarak bildirilmektedir. Tepesinde nirengi vardır. Höyükte yoğun olarak olarak MÖ 2. bin yıl çanak çömlekleri ile az da olsa İTÇ çanak çömlekleri bulunmuştur. D.H. French de burası İTÇ yerleşimleri arasında göstermektedir. Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından hazırlanmış tescilli arkeolojik sit alanları listesinde yer almaktadır.

Tahribat Açıklama: Höyük tarım faaliyetleri ve kaçak kazılar nedeniyle tahrip olmaktadır. Otlarla kaplı durumda çok sayıda çukur görülmektedir ve kuzeybatı eteği kesilerek tarlaya katılmıştır [TAYEx 10.7.2002]."

[http://tayproject.eies.ihu.edu.tr/TAYage.s.f.m\\$Retrive?CagNo=1200&html=a_ges_detail_t.html&layout=zweb](http://tayproject.eies.ihu.edu.tr/TAYage.s.f.m$Retrive?CagNo=1200&html=a_ges_detail_t.html&layout=zweb)

SORUNLAR:

TAHRİBAT SORUNU

1. Sit alanında birçok kaçak kazı yapılmış ve halen kaçak kazıların yapılmakta olduğu arazide yapılan gözlemlere bakılarak anlaşılmaktadır. Bunun sonucu olarak arkeolojik eserler tahrip edilmekte ve kaybolmaktadır.

2. Hazine mülkiyetinde bulunan arazi de dahil olmak üzere alanın büyük bir bölümünde Koruma Kurul'unun 18.03.1994 gün ve 3430 sayılı kararına aykırı olarak toprağın sürülmesine dayalı tarımsal üretim yapılmaktadır. Yüzeydeki arkeolojik buluntular bu nedenle tahrip olmakta ve kaybolmaktadır

MÜLKİYET SORUNU

3. Sit alanının yaklaşık yarısı özel mülkiyette diğer yarısı ise kamu mülkiyetindedir.

4. Arazinin özel mülkiyette olması nedeniyle tarımsal faaliyetler sürmekte ve 2 nolu sorunda belirtilen olumsuzluklar ortaya çıkmaktadır.

SİT SINIRLARIN BELİRSİZLİĞİ VE GÜVENLİK SORUNU

5. Arazide Sit alanının sınırları belli değildir. Sit statüsündeki bu alana serbestçe girilip çıkılmaktadır. Sit alanı tahribata açıktır ve tahrip edilmiştir.

6. Ankara İl Kültür ve Turizm Müdürlüğü, Müze Müdürlüğü, İl Çevre ve Orman Müdürlüğü, Özel Çevre Koruma Kurumu Başkanlığı ve Belediye gibi ilgili kamu kuruluşları mevzuatlarından kaynaklanan kültür varlıklarının korunması görevlerini Hacılar Sit Alanı özelinde gereği kadar yerine getirmemişlerdir.

7. Sit alanının mevcut sorunları dikkate alındığında ilgili kurumlar arası gerekli eşgüdüm ve işbirliği çalışmaları zayıf olduğu anlaşılmaktadır.

YEREL SAHİPLİLİK SORUNU

8. Sit alanının Koruma Bölge Kurulu kararı sonrasında tescil edilmesi dışında herhangi bir işlem yapılmamış, 2863 sayılı yasada tanımlanan Alan Yönetimi kurulmamıştır. Sit alanının korunması için yasada öngörülen kurumsal ve yönetsel yapı oluşturulmamıştır.

KÜLTÜREL MİRAS VE KORUMA BİLİNCİNİN EKSİKLİĞİ

9. Hacılar Mahallesi (eski Hacılar Köyü) muhtarlığının ve sakinlerinin Höyük ve kültür varlıklarının korunması konusunda farkındalığı ve bilinci zayıftır.

10. Hacılar Höyüğü'nün sınırlarına bitişik olarak inşa edilmiş konut sitelerinin Höyük'te kaçak kazılar yapılması ve toprağın sürülerek ekilip biçilmesine karşın pasif kalmışlardır.

11. Koruma Kurul Kararı Hacılar Mahallesi (eski köy) sakinlerine ve Site sakinlerinin bilgisine sunulmamış, bu konuda farkındalık yaratılmamıştır.

İMAR PLANI KARARLARINDAKİ SORUNLAR

12. Hacılar Höyüğü I. derece arkeolojik sit alanı olarak tescil edilmiştir. Ancak

Sit alanını da içine alan araziler için hazırlanmış İmar Planı'nda Sit Alanı'na bitişik araziler konut alanı olarak planlanmıştır. Sit Alanı'nın kuzey sınırlarına bitişik konut adalarının tasarımında Sit Sınırı'na tecavüz edilerek yol güzergâhları planlanmıştır. Onaylanan İmar Planı ile önerilen konut adalarının büyük bir kısmı imar parsellerine dönüştürülmüş ve batı kısmında ise konut siteleri inşa edilmiştir. Yakın çevresinde sit alanının etkileşim ve geçiş sahasını dikkate alan bir çalışma yapılmamıştır. Planlanan konut alanlarında inşaat sırasında müze denetiminin gerekli olduğuna dair bir plan notu bulunmamaktadır. Bu nedenle yapılmış olan inşaatlar sırasında arkeolojik buluntuların çıkıp çıkmadığı denetlenmemiştir.

MERKEZİ VE YEREL YÖNETİMLERİN KURUMSAL KAPASİTE EKSİKLİĞİ

13. Gölbaşı Belediyesi'nin koruma amaçlı imar planı hazırlama ya da hazırlatma deneyimine sahip değildir. Belediye sınırları içerisinde tescilli sit alanları bulunmasına karşın Belediye bünyesinde koruma amaçlı imar planı yapma konusunda deneyimli uzmanlar bulunmamaktadır.

14. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın 1994 Koruma Kurul Kararı'ndan sonra özellikle Sit alanındaki tahribatların önlenmesi konusunda herhangi bir işlem yapmadığı anlaşılmaktadır. 2004 yılında yürürlüğe girmiş 2863/5226 sayılı yasadaki son Alan Yönetimi konusunda da bir işlem gerçekleştirmediği anlaşılmaktadır. Hacılar Höyüğü'nün bugünkü tahribata ve kaçak kazılara açık olduğu gözlemden hareketle, ne merkezi düzeyde ne de yerel düzeyde kurumsal olarak sahiplenildiğini ve korunduğunu söyleyebilmek mümkün değildir.

OLANAKLAR:

- Sit Alanları sınırlar içinde bulunan özel mülklerin; kamulaştırılması, Hazineye ait taşınmazlarla değiştirilmesi ya da eşdeğer belge verilmesi yöntemleriyle kamu eline geçmesi ile ilgili mevzuatın varlığı.

- Sit alanlarının korunması, planlanması ve projelendirilmesine yönelik merkezi düzeyde finansman araçlarının varlığı.
- Kültürel varlıkların ve sit alanlarının sürdürülebilir korunması amacıyla katılımcı “Alan Yönetimi” ve yerel sahiplilik modellerinin mevzuat sisteminde varlığı.
- Yerel yönetimler mevzuatında kültür ve tabiat varlıklarının korunması ile ilgili görevlerin varlığı.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi bünyesinde Koruma, Uygulama ve Denetim Biriminin kurulmuş bulunması.
- Ankara Büyükşehir Belediyesi 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planında Kültürel mirasın korunması konusunda plan hükümlerinin bulunması.
- Kültürel miras koruması konusunda bilgi ve deneyim sahibi meslek odaları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının varlığı.

VİZYON:

Hacılar Höyüğü ve diğer tescilli sit alanlarının korunması konusunda Gölbaşı sakinlerinin farkındalığının artırılarak sürdürülebilir bir yerel sahiplilik ve bütünlük bir koruma yönetimi anlayışıyla “Açık Hava Müzesi”ne dönüştürülmesi ve kültür turizm güzergâhlarında önemli bir çekim odağı haline getirilmesi.

HEDEFLER:

1. Hacılar Höyüğü’nün sürekli olarak güvenliğini sağlamak için tedbirler almak ve tahribatları önlemek,
2. Hacılar Höyüğü Sit alanı içindeki özel mülkiyetlerin kamu eline geçmesini sağlamak.
3. Hacılar Höyüğü ve Gölbaşı’ndaki kültür varlıklarıyla ilgili Bilimsel araştırmalar yapmak ve envanter oluşturmak,
4. Merkezi ve Yerel Yönetimler, Meslek Odaları, Üniversiteler v.b. katılımıyla sürdürülebilir bir yerel sahiplilik modelini gerçekleştirmek.
5. Hacılar Höyüğü’nün Kültür ve Turizm Bakanlığı’nın denetiminde planlı ve programlı uygulamalar yapılmasını sağlamak,
6. Hacılar Höyüğü’nün Açık Hava

Müzesi olarak düzenlenmesini sağlamak,

7. Hacılar Höyüğü ile ilgili kitap, harita ve tanıtım dokümanlarını hazırlamak,
8. Hacılar Höyüğü’nü Kültür Turizmi Güzergâhları arasına sokmak,
9. Koruma Amaçlı İmar Planı’nın onaylanmasını takip eden üç ay içinde Hacılar Höyüğü ve kültürel Varlıkların Korunması konusunda “Farkındalık Eğitimi Programı” hazırlamak,
10. Gölbaşı’nda Gönüllü Kültür Elçileri yetiştirmek,
11. Hacılar mahallesi ve Gölbaşı bütününde kültürel mirasın korunması için katılımcı bir yerel sahiplilik modeli oluşturmak,

ARAÇLAR:

Finansal Araçlar:

1. Katkı Payı Hesabı
 - “Taşınmaz Kültür Varlıklarına Ait Katkı Payına Dair Yönetmelik”, (13.04.2005/25785 s.)
2. Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım
 - “Taşınmaz Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım Sağlanmasına Dair Yönetmelik”, (15.07.2005/25876 s. R.G.)
3. Taşınmaz takası
 - “Kesin İnşaat Yasağı Getirilen Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür ve Tabiat Varlıklarının Bulunduğu Alanlardaki Taşınmaz Malların Hazineye ait Taşınmaz Mallar ile Değiştirilmesi Hakkında Yönetmelik”, (08.02.1990/22930 s. R.G.)
4. Taşınmaz karşılığı kıymetli hazine kâğıt verilmesi
 - “4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun”, (18.07.2001/244466 s. R.G., Değişiklik: 19.07.2003/25173 s. R.G.),
 - “Milli Emlak Genel Tebliği”, (Sıra no: 313, 29.08.2007/26628 s., XIV., Ek: 26)
5. Belediyenin kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili görev ve sorumlulukları
 - “... kültür ve tabiat varlıkları ile tarihi dokunun ve kent tarihi bakımından

önem taşıyan mekanların ve işlevlerin korunmasını sağlayabilir,”

- “5393 Sayılı Belediye Kanunu”, Madde 14/b, (13.07.2005/25874 s. R.G.)

2. Teşvikler/Bağışlar

- “5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu”, (21.07.2004/25529 s. R.G.)

Kurumsal ve Yönetmelik Araçlar

1. Alan Yönetimi

- Alan Yönetimi İle Amut Eser Kurulunun Kuruluş Ve Görevleri İle Yönetim Alanlarının Belirlenmesine İlişkin Usul Ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, (27.11.2005/26006 s. R.G.)

2. Mahalle ve Yönetimi

- 5393 Sayılı Belediye Kanunu”, Madde 9, (13.07.2005/25874 s. R.G.)

3. Kültürel Mirasın Korunmasına Gönüllü Katılım

- “5393 Sayılı Belediye Kanunu”, Madde 77, (13.07.2005/25874 s. R.G.)
- “İl Özel İdaresi ve Belediye Hizmetlerine Gönüllü Katılım Yönetmeliği”, (09.10.2005/25961 s. R.G.)

4. Kent Konseyi

- “5393 Sayılı Belediye Kanunu”, Madde 76, (13.07.2005/25874 s. R.G.)
- “Kent Konseyi Yönetmeliği”, (08.10.2006/26313 s. R.G.)

5. Ortak Hizmet Projeleri

- “5393 Sayılı Belediye Kanunu”, Madde 75, (13.07.2005/25874 s. R.G.)

STRATEJİLER:

ACİL GÜVENLİK VE KORUMA STRATEJİSİ

- Gölbaşı Belediyesi’nin, Hacılar Höyüğü’nün güvenliğini sağlamak, tarımsal toprağın sürülerek üretim yapılmasını önlemek ve kaçak kazılar yoluyla tahribatların önüne geçmek için acil olarak Sit alanı sınırlarına tel örgü yapılması ve güvenlik kuvvetlerinin devriye gezmesi için girişimlerde bulunması,

MÜLKİYET SORUNUNUN ÇÖZÜMÜ STRATEJİSİ

- Sit alanı içinde bulunan K6654 nolu özel mülkiyete ait arazinin hazine mülkiyetine geçmesi için



"4706 sayılı Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun" uyarınca işlemlerin yapılması sürecinin Kültür ve Turizm Bakanlığı ilgili birimleri ve Belediye tarafından izlenmesi,

• Sit alanı içindeki hazine mülklerinin Kültür ve Turizm Bakanlığına tahsisinin sağlanması amacıyla işlemlerin Bakanlık'ça başlatılması, sonuçlandırılması ve Belediye tarafından izlenmesi,

YEREL SAHİPLİLİK STRATEJİSİ

• Hacılar Höyüğü'nün sürdürülebilir bir süreçle korunması amacını gerçekleştirmek için Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından Hacılar Höyüğü'nün de içinde olduğu Gölbaşı'ndaki Sit Alanları için "Alan Başkam"nın atanması, Yönetim Alanı Sınırları'nın belirlenmesi ve "Alan Yönetimi"nin oluşturulması,

• Hacılar Mahallesi'nde Belediye yasasındaki hukuki olanaklardan yararlanarak Muhtarlık, Mahalle ve Site Temsilcilerinin katılımıyla 2863 sayılı yasada sözü edilen bir yerel sahiplilik modeli oluşturularak "Mahalle Yönetimi"nin kurulmasını sağlamak,

• Gölbaşı Belediyesi'nin, Hacılar Mahallesi'nde Gönüllü Katılım Yönetmeliği kapsamında Muhtar ve Site Yönetimleriyle görüşerek "Hacılar Höyüğü Gönüllü Kültür Elçileri"ni yetiştirmesi ve "Mahalle Yönetimi" ile bütünleştirilmesi,

ARAŞTIRMA, PLANLAMA, PROJELENDİRME STRATEJİSİ

• Kaçak kazılar sonucu höyük üzerinde açılmış bulunan çukurların acil olarak Müze yetkilileri gözetiminde uzmanlar tarafından bilimsel yöntemlerle incelenerek Hacılar Höyüğü hakkında tarihsel ve kültürel değerlendirme yapılması, veri tabanının oluşturulması ve kapatılması,

• Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara Büyükşehir Belediyesi ve Gölbaşı Belediyesinin işbirliğiyle hazırlanacak ortak hizmet projesiyle Gölbaşı İlçesindeki kültür ve tabiat varlıkları ile ilgili envanterin oluşturulması,

bilimsel araştırmaların yapılması ve meslek odaları ve ilgili üniversitelerin katılımıyla "Ankara Kültürel Mirasın Korunması ve Kültürel Turizmin Geliştirilmesi Strateji Planı"nın hazırlanması,

• "Hacılar Höyüğü Koruma Amaçlı İmar Planı" ve "Kültürel Mirasın Korunması ve Kültürel Turizmin Geliştirilmesi Strateji Planı" dikkate alınarak Kültür ve Turizm Bakanlığınca Alan Yönetimi Yönetmeliği uyarınca "Hacılar Höyüğü Alan Yönetim Planı"nın hazırlanması,

• Açık Hava Müzesi'nin uygulama ve işletme/bakım Projesini Hazırlamak,

• Hacılar Höyüğünü Kültür Turizmi Güzergâhları arasına sokmak için Turizm ve Seyahat Acenteleri ile görüşmeler yapmak ve Protokoller imzalamak,

UYGULAMA VE SÜRDÜRÜLEBİLİR KORUMA STRATEJİSİ

• "Hacılar Höyüğü Koruma Amaçlı İmar Planı" ve "Kültürel Mirasın Korunması ve Kültürel Turizmin Geliştirilmesi Strateji Planı" ve "Hacılar Höyüğü Alan Yönetim Planı" kapsamında öngörülen stratejiler, eylem planlarının Alan Yönetimi tarafından uygulamaya sokulması ve eylem planlarının uygulama sürecinin denetlenerek koordine edilmesi,

UYGULAMANIN FİNANSMANI STRATEJİSİ

• Katkı Payı Hesabı, Kültür Varlıklarının Onarımına Yardım, Taşınmaz Tramvası, Taşınmaz Karşılığı Kıymetli Kağıt Verilmesi Uygulaması ve Teşvikler/Bağışlarla ilgili finansal araçları ve Belediye mevzuatını kullanarak "Hacılar Höyüğü Alan Yönetimi Başkanı ve Yönetimi"nin uygulama süreci için uzun dönemli finansman programı ve kısa dönemli bütçe planını oluşturması,

FARKINDALIK VE EĞİTİM STRATEJİSİ

• Gölbaşı Belediye'sinin sivil toplum kuruluşları, ilgili meslek odaları ve ilgili üniversitelerle birlikte "ortak hizmet projesi" kapsamında "Kültürel Miras Farkındalık Programı"nı hazırlaması,

• Hacılar mahallesinde bulunan ilköğretim okulundaki öğretmenlere "Ortak Hizmet Projesi" kapsamında Hacılar Höyüğü ve Kültürel Mirasın Korunması konulu konferanslar verilmesi ve öğrencilerin bilgilendirilmesi.



Ankara Şube

SOHBET ODASI'NDA DENEYİMLERİMİZİ PAYLAŞIYORUZ

2005 yılında başlattığımız Sohbet Odası etkinliğimiz mesleğimizin farklı alanlarında çalışmalar yürüten meslektaşlarımızın deneyimlerini Oda bünyesinde paylaşımları için bir platform sunmaktadır. Bugüne kadar kent ve planlama meslek alanı; kadınlar ve çocuklar gibi konularla ilişkilerini ve mesleki uygulama deneyimlerinin ele alındığı etkinliklerimizin 2009 yılında da artan katılım ve etkiyle devam etmesi hedeflenmektedir. Üyelerimiz mesleğin çeşitli alanlarında akademik ve



pratik çalışmalarda bulunmakta, çeşitli projelerde görev almakta ve tezler ve makaleler şeklinde yazılı çalışmalar üretmektedirler. Bu deneyimlerin mesleki bir platformda paylaşılmasının meslektaşlarımıza sunacağı katkı tartışılmazdır. Her tür mesleki çalışmalarını Sohbet Odası etkinliği kapsamında paylaşmayı arzu eden üyelerimizin tekliflerini Şubemize bildirmeleri halinde önerilerinin etkinlik kapsamına uygunluğu değerlendirildikten sonra Sohbet Odası etkinliğine dönüştürülmesi arzu edilmektedir. Sözlü, yazılı, elektronik posta yoluyla bildireceğiniz teklifleriniz bekliyoruz.

 Ankara Şube

KÜRESEL BUHRAN DÖNEMİNDE SOSYAL DEMOKRAT BELEDİYESİ KİMLİK KİMLİK SÖYLEŞİ KONULU SÖYLEŞİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ile birlikte düzenlediğimiz, Şehir Plancıları ve TMMOB Eski Başkanı Bülent Tanık'ın KÜRESEL BUHRAN DÖNEMİNDE SOSYAL DEMOKRAT BELEDİYESİ KİMLİK KİMLİK başlıklı söyleşi 28 Ocak 2009 Çarşamba günü saat 18.30'da TMMOB Mimarlar Odası Toplantı Salonunda gerçekleştirilmiştir.

Konuşmasına 'Türkiye'de belediyeçiliğin ortaya çıkışından Cumhuriyet sonrasında belediyeçiliğin çeşitli evrelerini ve bunların ekonomik yapılanma ve yeniden yapılanmayla ilişkilerini özetleyerek başlayan Bülent Tanık, Yeni Toplumcu Belediyeçilik ve Sağlıklı Kentsel Ekonomi gibi kavramsal açıklamalarla Belediye yönetimleri ve hizmetlerine Sosyal Devlet çerçevesinden bakışını paylaştı. Bu çerçevede ekonomik durumun toplumsal yapıya yansımalarına değinen Tanık, işsizlik, yoksulluk, yoksunluk, güvensizlik, esenliksizlik ve özgüven yitimine neden olan bu ekonomik durumun aynı zamanda orta sınıfların yok olmasına, küçük ve orta mülkiyetlerin, sermaye biri-

kimlerinin el değiştirmesine, kapkaç ve talana yakınlık kültürü, muhtaç, mahkûm, çöken bir toplumsal yapı, güdülmeye uygun pasif bireyler, gergin ve şiddete yakın bir toplum oluşturmaya ve iç çatışmalar için uygun bir zemin oluşmasına neden olduğunu belirtmiş, Ankara özelinde bu durumu değerlendirdiğinde ise, Ankara'nın merkezinin çöktürüldüğüne, sanayisinin geliştirilmediğine, canlı ve entelektüel kimliğinin köreltilmesine ve psikolojik olarak çöktürüldüğüne vurgu yapmıştır. Yeni Toplumcu Belediyeçilik ve Sağlıklı Kentsel Ekonomi anlayışı ile kaynak savurganlığının önlenmesi, kamu kaynaklarının talan ve yağmalanmasının engellenmesi, personel ve süreç verimliliğinin geliştirilmesi, atılım için sermayeyi zorlayıcı teşviklerin düşürülmesi, toplumsal kazançların paylaşımında dengeleri gözetici sübvansiyonlar geliştirilmesi, etkin ve verimli pozitif ayırıcılıklar geliştirilmesi, yerel ürün tüketiminin teşvik edilmesi ve pazar avantajı sağlayıcı tedbirlerin örgütlenmesi gibi tedbirlerle kentsel ekonomileri mevcut krizlerinden çıkarılabileceğini belirtmiştir.

 Ankara Şube

2-B ARAZİLERİ HAKKINDA "TAPU KANUNU İLE BAZI KANUNLARDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN" İLE YAPILAN DÜZENLEME HAKKINDA BASIN AÇIKLAMASI YAPILDI

28 Ocak 2009 tarihinde yayınlanan basın açıklaması metni aşağıdaki gibidir.

HÜKÜMET 2-B'NİN "ARKASINDAN DOLANIYOR"!....

ORMANLAR VE KAMU ARAZİLERİ, EKONOMİK KRİZDEN ÇIKIŞIN REÇETESİ DEĞİLDİR!

Geçtiğimiz günlerde Meclis Genel Kurulu'ndan geçerek 26.01.2009

tarihinde Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanan "5831 sayılı "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile, yaklaşık 6 yıldır kamuoyunun gündemini meşgul eden ve daha önce Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle veto edilmiş bir Anayasa değişikliğinin 3 aşamalı bir Yasa Değişiklikleri ve Uygulama Süreci ile yeniden ve "arkasından dolanarak" hayata geçirilmesi sağlanmıştır.

Bu düzenleme kamu arazileri hakkında bir "gizli planın" parçasıdır. Bu plana göre; önce Tapu Kanunu'nda torba bir değişiklik yapılarak bu değişikliğin içine; "2-b arazilerinin orman kadastro sınırı dışına çıkarılması"na yönelik yasal çerçeve çizilecek, ikinci aşamada artık orman sınırı dışına çıktığı için satışına yönelik Anayasa değişikliğine gerek kalmayan 2-b arazilerinin diğer tüm hazine arazilerinde olduğu gibi satışında bir engel kalmayacak, son aşamada da artık orman ve 2-b niteliği taşımayan bu araziler işgalcilerine yandaşlıkları oranında satışa konu edileceklerdir. Anayasa değişikliğinin "arkasından dolanarak" bu planın, kamuoyundan gizlenerek, bunca hassasiyet ve tartışmaya karşın hayata geçirilmesi kamu kaynaklarının gelecek kuşaklara aktarılması sorumluluğundaki "yürütme erki" yönünden iyi niyet çerçevesinde algılanmaktan uzaktır.

Bu düzenlemeyle, Anayasaya'ya göre açıkça satışı olanaksız ve kamu elinde korunması gerekli alanlar olarak tanımlanan orman mülkiyetindeki alanlardan bir bölümü; "işgal edildi" gerekçesiyle satılmaya çalışılmaktadır. Üstelik bu çaba, "ekonomik dar boğazdan çıkış formülü" olarak gündeme getirilmektedir. Kamu'nun elinde gelecek kuşaklara bırakmakla yükümlü olduğumuz doğal, kültürel varlık ve değerlerin "paraya çevrilmesi", hukuka, doğaya ve gelecek kuşaklara olan sorumluluğumuza ve kamu yararına aykırı olduğu gibi, ekonomik sorunlar için bir çözüm niteliğinde değildir. Bir "mirasyedi" anlayışıyla elindeki tüm değer ve varlıkları satmak, "günü kurtarmak" dışında bir ekonomik değer içermez.



Üstelik bu gizli operasyon ile orman sınırı dışına çıkarılarak satışa ve daha sonra doğal olarak yerleşim amaçlı imar planlarına konu edilecek 2-b arazilerinde ayrılması zorunlu; yol, yeşil alan, okul, çocuk parkı, sağlık tesisi vb. sosyal donatı alanlarının hayata geçirilmesi için, aslında daha önce kamunun sahip olduğu bu arazilerin bedeli karşılığı satın alınması ve/veya işgalcilerine yeni yer gösterilmesi gibi bir süreç yaşanacaktır. Bir başka deyişle kamu; elindeki bu arazileri işgalcilerine satarak yarattığını ifade ettiği ekonomik değerin çok daha fazlasını da daha sonra işgalcilerinde satın almak durumunda kalacaktır. Bu ironik durum, söz konusu çabanın ekonomik anlamda da bir değer üretmekten çok daha fazla, 2-b arazilerinin kamu elinden çıkarılmasına yönelik siyasi-seçime yönelik bir rant arayışına dayandığını göstermektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi bu "gizli planı" deşifre ederek, kamuoyunun bilgisine sunmayı bir görev bilmektedir.

Kamu elindeki araziler, tüm yurttaşların eşit hak sahibi olduğu ve kamusal amaçla kullanılması gereken nitelikleriyle kullanılmalıdır. 2-B arazileri, satılarak ekonomiyi kurtaracak kaynaklar değil, korunup, geliştirilerek, işgalcilerinden arındırılıp, kentlerin, ülkenin ve yeryüzünün nefes alma noktaları olarak gelecek kuşaklara aktarılacak varlık ve değerlerdir. "Mirasyedi" anlayışıyla ekonominin kurtarılması olanaklı olmadığı gibi; kentlere ve doğaya ekonomik değeri ile bakıp her parçasını ayrı ayrı satışa çıkarmanın, kentsel ve doğal çevreleri yaşanamaz hale getirmek ve seçimlere yönelik siyasi rantlar ile "yandaş sermayeler" yaratmak dışında, toplum yararına hiçbir kazanım sağlanamayacağı ortadadır.

2-B ARAZİLERİ TOPLUMDUR VE TOPLUMSAL YARAR DOĞRULTUSUNDA KULLANILMALIDIR.

Basma ve kamuoyuna saygı ile duyurulur.

TMMOB Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi
Yönetim Kurulu

Ankara Şube

HALKEVLERİ VAKFI "YEREL YÖNETİMLER, KRİZ VE HALKIN HAKLARI SEMPOZYUMU"

Şubemizin destekleyen kuruluşlar arasında yer aldığı "Yerel Yönetimler, Kriz ve Halkın Hakları Sempozyumu" 31 Ocak – 1 Şubat tarihlerinde İMO Teoman Öztürk Salonu'nda gerçekleştirilmiştir.

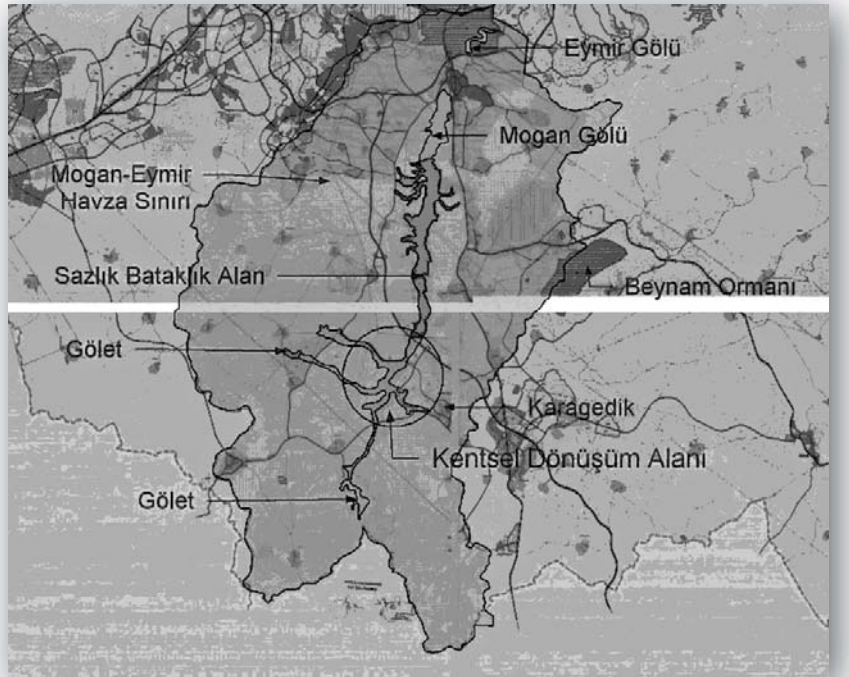
Ankara Şube

KARAGEDİK'TE PLAN DEĞİŞİKLİĞİNE İTİRAZ ETTİK

Odamızca; Ankara Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 29.11.2008 gün ve 2919 sayılı kararı ile Gölbaşı İlçesi Karagedik 1/25000, 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı değişikliğinin onaylandığı tespit edilmiştir.

Söz konusu bölgenin;

- 1/25000 ölçekli "2023 Başkent Ankara Nazım Planı"nda "Mogan-Eymir Sistemi Havza Sınırı içerisinde kaldığı,
- Ankara Büyükşehir Belediyesi'nce hazırlanan 2023 Nazım Planı öncesinde hazırlanan ancak, 5216 sayılı Yasa uyarınca Belediye sınırlarının genişlemesi sonrasında onaylanmayan "Ankara 2025 Nazım İmar Planı Önerisi"nde "Tarım Alanı, Sazlık Bataklık Alan ve Orman Alanı" olarak önerildiği,
- 5216 sayılı Kanun uyarınca 1/25000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planının 16.02.2007 tarih ve 525 sayılı Ankara Büyükşehir Belediye Meclis kararı ile yürürlüğe girdiği, söz konusu planda alanın Üniversite alanı ve Ar-Ge kullanımları olarak ayrıldığı ve Nazım Plan Açıklama Raporunun, (Ankara Kentinin Doğal Yapısının anlatıldığı 4. Bölümünün 4.9.1.1 maddesinde "Ankara'nın Önemli Bitki Alanları") 148. ve 149. sayfalarında;
- "Mogan Gölü Önemli Bitki Alanı"nın "Mogan Gölü ve havzası Türkiye'deki 3 fitocoğrafik bölgeden İran-Turan fitocoğrafik bölgede yer almaktadır... Florayı oluşturan 488 taksondan 52 tanesi endemik türlerdir. Endemik türlerden



Centaurea tchihatceffii, Erysimum torulosum ve Dianthus ancyrensis en yüksek risk grubuna sahip olan türlerdir. Alanın en önemli özelliği, endemik yanardöner Centaurea tchihatceffii popülasyonlarıdır...”

denildikten sonra havzanın sorunlarının aktarıldığı ve tespit edilen sorunlarla ilgili;

“Gölbaşında hızla artan konut, otel ve lokanta gibi yapılaşmalar... koruma altında bulunan alanın genel olarak yönetimini de zorlaştırmaktadır. Buna ek olarak göl suyu artırılmadan akıtılan kanalizasyon atıkları nedeniyle kirlenmektedir...”

denildiği, ayrıca, Havza için düşünülen önlemler incelendiğinde,

“Mogan Gölü ve havzası her ne kadar özel çevre koruma bölgesi olarak ilan edilmiş ise de, koruma tedbirlerinin yeterince alındığı söylenemez. Göl kenarında artan yapılaşmanın önlenmesi... ilk alınması gereken tedbirlerdir.”

denildiği tespit edilmiştir. Ayrıca, aynı raporun Habitat ve Toplulukları başlıklı 4.9.2.1. maddesinde Mogan Gölünün kıyı şeridi ve sazlık alanlarının su kuşları ve balıklar için üreme ve barınma sağladığı belirtilerek, Tablo 4.17’de Ankara’da yaşayan hayvan türleri tarif edilir. Gölbaşında 188 kuş türü bulunduğu, Mogan Gölü’nde Alaca Balıkçıl, Macar Ördeği, Pasbaş Patka, Dikkuyruk vb. kuşların yaşadığı, Tuz Gölü ile Gölbaşı arasındaki yarı sulak alanların su kuşları için önemli bir yaşam alanı olduğu “Hacettepe Üniversitesi Biyoloji Bölümü’nün 2002 yılına ait çalışmasına dayanarak belirtildiği anlaşılmaktadır.

- 2023 Nazım Planı “Uygulamaya yönelik çerçeve plan koşulları” Temel ilkelerinin 3. maddesinin (g) fıkrasında “Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanları Ana Planı” ile (h) fıkrasında “Yeşil ve açık alan sistemi ana planları”nın hazırlanması gerekliliği belirtilmiş ve 4. Maddesinde Gölbaşı Ö.Ç.K havzası (Konya Yolu Koridoru Koruma öncelikli Nazım İmar Planının hazırlanması gerektiğini belirtmiştir.

- Ancak, Nazım planda ve plan hükümlerinde, plan açıklama raporunda

bunlar ifade edilmiş olmasına rağmen söz konusu alan; Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 18.05.2007 tarih ve 1365 sayılı kararı ve planda sehven yer almadığı gerekçesi ile 1/25000 ölçekli plana işlenmiştir.

- Bu süreç içerisinde yargıya taşınan alt ölçekli planlara ilişkin alınmış olan iptal kararlarına rağmen, Büyükşehir Belediye Meclisi 29.11.2008 gün ve 2919 sayılı kararı ile Gölbaşı İlçesi Karagedik 1/25000, 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı değişikliklerini onaylamıştır.

- Yukarıda sıralanan tespitleri Ankara Büyükşehir Belediyesinin kendisi yapıyor olmasına rağmen, Mogan-Eymir Göl Havzası’nın imara açılması yönündeki kararda ısrar edilmesi, gerek üst ölçek planlardan beklenen bütünlük plan yaklaşımına, gerekse planın bütünü olan plan açıklama raporuna aykırılıklar taşımaktadır.

Söz konusu Kentsel Dönüşüm Alanının Mogan-Eymir Gölleri havzası içindeki yeri aşağıda görülmektedir.

Alanın özgün nitelikleri gereği havza düzeyinde koruma öncelikli plan yapılması gerekirken, bu husus 2023 Nazım Planı’nın Plan Koşullarında da açıkça ifade edilirken ve bu alanın yapılaşmaya açılmasının havzanın ekosistemini baskı altına alacağı açıkken; yargı kararlarına rağmen, bu plan kararlarında ısrar edilmesi üst ölçek plan kararlarına, plan raporuna ve plan hükümlerine aykırılık taşımaktadır.

Bunun yanı sıra plan kararları, Türkiye’nin taraf olduğu Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, Bern Sözleşmesi, Avrupa’nın Yaban Hayatı ve Yaşama Ortamlarını Koruma Sözleşmesi, Ramsar Sözleşmesi ve Özellikle Su Kuşları Yaşama Ortamı Olarak Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanlar Hakkında Sözleşmelerine aykırıdır. Mogan Gölü havzası Türkiye’nin Uluslararası Öne Sahip Sulak Alanlar Listesi içerisinde yer almaktadır. Ankara kenti için en önemli sulak alan niteliğindeki Mogan-Eymir-İmrahor sisteminin başlangıç noktası olarak değerlendirilebilecek bu alan, gerek özel çevre koruma bölgesi ile komşu olması, gerek bu özel koruma

alanındaki hassas koruma alanlarının devamı niteliğinde olması nedenleriyle, Ankara kentinin gelişme sürecinde hep yapılaşma dışı tutulmuş ve doğal karakteri ile korunabilmesine yönelik hüküm ve kararlar geliştirilmiş bir alandır.

Belediyeniz Meclisince onaylı 1/25.000 ölçekli 2023 Başkent Ankara Nazım İmar Planı’nın onaylı plan belgeleri ve Plan Açıklama Raporu irdelendiğinde, söz konusu koruma bölgesi üzerinde durularak, Özel Çevre Koruma Sınırı’nın yetersizliğinden bahsedildiği görülmektedir. Bu planda, şu an onama yapılmış alanın da içinde bulunduğu bölge, anılan sulak alan sisteminin korunması için mutlak surette yapılaşma dışında tutulması gereken bir alan olarak tanımlanmaktadır. Bu alanı Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı ilan ederek, üst ölçekli planın tespitlerinden farklı bir biçimde yerleşime açmak, atanan yeni nüfus ile su varlığının tükenmesi, bölgenin nüfus-işgücü dengelerine zarar verilmesi anlamına gelecektir. Ayrıca, bu planlar ile Belediyeniz Meclisince onaylanan kentin üst ölçekli planının da açıkça hiçe sayıldığı görülmektedir.

Ayrıca, Planlama alanının mülkiyet yapısına bakıldığında; plan öncesinde mülkiyetin kamuya ait olduğu, kamunun alanı üniversitelere tahsis ettiği, ancak hazırlanan planın içerdiği golf alanları, planlama alanı içerisine dahil edilen özel mülkiyetler, alanın kentsel dönüşüm alanı olarak ilan edilmesi ve plan ile yoğun konut alanlarının önerilmesi gibi kararların planın kamunun tahsis etme amacı dışında ele alındığı da görülmektedir. Kendisi de bu bölgede mülk sahibi olan Ankara Büyükşehir Belediyesi’nin bu planı onaylamak bir tarafa, tahsis sahibi kurumları uyarması, tahsis amacı dışında plan kararı üretilmesini engelleyici tutum içerisinde olması beklenirken, tam tersi bir yaklaşımla alınan yargı kararlarını, kendi onayladığı üst ölçek plan kararlarını ve plan raporlarını hiçe sayarak hatalı kararda ısrar etmesi, kamu yararı doğrultusunda hareket etmesi gereken Belediye’nin tutumunu anlaşılabilir kılmaktadır.

Yukarıda kısaca özetlendiği üzere, böylesi bir plan çalışması şehircilik ilkeleri, kamu yararı ve planlama esasları ile bağdaşmayan nitelikler taşımaktadır.



Bu nedenlerle, öncelikle Ankara kentine büyük zarar verebilecek, açıkça kentin onaylı üst ölçekli planının tüm ilke ve yaklaşımlarına aykırı böylece bir yanlıştan dönülmesi talebiyle söz konusu planlara 3194 sayılı yasanın 8-b maddesi uyarınca itiraz edilmiştir.

Ankara Şube

ŞUBE GÜNCESESİ

20 Aralık 2008: Şubemiz etkinlik alanındaki İl Temsilcileri ile Ankara'da bir araya gelindi.

27 Aralık 2008: Şehir ve Bölge Planlama bölümü öğrencileriyle ortak düzenlediğimiz belgesel gösterimi etkinliğinde "Taştaki İz" belgeselini izledik ve tartıştık.

8 Ocak 2009: Şube Sekreterimiz İlknur Urkun Ankara Emek ve Meslek Örgütleri Platformu kuruluş deklarasyonu basın toplantısına katıldı.

9 Ocak 2009: Şube Sekreterimiz İlknur Urkun TMMOB Ankara İKK Olağan toplantısına katıldı.

10 Ocak 2009: Şube Kentsel Dönüşüm Komisyonu çalışmaları kapsamında Kentsel Dönüşüm Tartışmaları başlıklı etkinliklerin ilki Erdal Kurttaş'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

13 Ocak 2009: Şube Sekreterimiz İlknur Urkun TMMOB Ankara Kent Sempozyumu Basın Toplantısına katıldı.

16-17-18 Ocak 2009: Şube Başkanımız Erdal Kurttaş'ın da panelist olduğu TMMOB Ankara Kent Sempozyumuna katıldık.

23 Ocak 2009: Atatürk Orman Çiftliği Planlama Süreci, Aktörel, Denetim-Katılım sorunsalı başlıklı Sohbet Odası etkinliği Ertan Goral'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

26 Ocak 2009: Ankara yenileme Alanı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 18.12.2008 tarih ve 263 sayılı "Ulus, Hamamönü, Kale Bölgeleri Sit alanları Geçiş Dönemi Koruma Esasları ve Kullanma Şartları" kararının değerlendirildiği Koruma Komisyonu toplantısı gerçekleştirildi.

28 Ocak 2009: TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi ile birlikte düzenlediğimiz Küresel Buhran Döneminde sosyal

Demokrat Belediyecilik başlıklı söyleşi gerçekleştirildi.

28 Ocak 2009: 2-B arazileri hakkında "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile yapılan düzenleme hakkında basın açıklaması yapıldı.

31 Ocak- 1 Şubat 2009: Şubemizin destekleyen kuruluşlar arasında yer aldığı "Yerel Yönetimler, Kriz ve Halkın Hakları Sempozyumu" gerçekleştirildi.

Ankara Şube

BASINDA ŞUBE

29 Aralık 2008: Şube Başkanımız Erdal Kurttaş, Kanal B televizyonunda yayınlanan Haber Saati programında, bütüncül planlama kararlarından aykırı plan değişiklikleri aracılığıyla kent çeperlerinde inşa edilen alışveriş merkezleri üzerine değerlendirmelerini sundu.

12 Ocak 2009: Kanal B Televizyonu "Gökkuşuğu" adlı programda Şube Baş-

kanımız Erdal Kurttaş'ın kent sorunları ve yerel yönetimler hakkında görüşlerine yer verdi.

29 Ocak 2009: Birgün Gazetesi "Hükümete Ormanları Rahat Bırak Çağrısı" başlıklı haberinde 2-B arazileri hakkında "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile yapılan düzenleme hakkındaki basın açıklamamıza yer verdi.

29 Ocak 2009: Evrensel Gazetesi "Meslek Odalarından 2B Tepkisi" başlıklı haberinde 2-B arazileri hakkında "Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" ile yapılan düzenleme hakkındaki basın açıklamamıza yer verdi.

Hükümete, 'Ormanları rahat bırak' çağrısı



ŞEHİR Plancıları Odası Ankara Şubesi, ormanlık alanların başka amaçlar için kullanılmasına imkan veren yasanın Cumhurbaşkanını Abdullah Gül tarafından imzalanmasına tepki gösterdi.

Şubeden yapılan açıklamada, "Kamu cindeliği ataziler, tüm yurttaşların eşit hak sahibi olduğu ve kamusal amaçla kullanılması gereken arazilerdir. Buralar satılarak ekonomiyi kurtaracak kaynaklar değil, korunup, geliştirilerek gelecek kuşaklara aktarılabilecek değerler" denildi. Açıklamada şu görüşlere de yer verildi: "Mirasyedi anlayışıyla ekonominin kurtarılması olanaklı değil. Kentlere ve doğaya ekonomik değeri ile bakıp her parçasını ayrı ayrı satışa çıkarmak kabul edilemez. Ormanları satmak, yandaş sermayeler yaratır ama toplum yararına hiçbir kazanım sağlamaz. Orman alanları Anayasa'ya göre açıkça satışa olanaksız ve kamu eliyle korunması zorunlu alanlar. Bu alanların satışına ilişkin yasa çıkarmak iyi niyetle bağdaştırılmaz. Aynı konuda çıkarılan bir kanun, daha önce Anayasa'ya aykırı olduğu gerekçesiyle iptal edilmişti. Hükümetin ve Meclisin bunu bildiği halde yeni bir kanun çıkararak orman arazilerini satışa sunması toplum yararına kesinlikle bağdaşmayan bir uygulama. Şehir Plancıları Odası Ankara Şubesi, ormanlık alanların yok edilmesi sonucunu getirecek bu uygulamada kamuoyunu bilgilendirme görevini yerine getirmeyi sürdürecektir. Ormanların kentlerin, ilkenin ve yeryüzünün nefes alma noktaları olarak gelecek kuşaklara aktarılacak varlık ve değerler olduğuna her fırsatta hatırlatacağız." **Gözen Tülay Ankara**

29 Ocak 2009, Evrensel Gazetesi

29 Ocak 2009, Birgün Gazetesi

Meslek odalarından 2 B tepkisi

Şehir Plancıları Odası (ŞPO) Ankara Şubesi, Meclis'ten geçerek Cumhurbaşkanlığı tarafından onaylanan ve 2B arazilerinin satışını öngören yasaya tepki gösterdi. Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası da orman arazilerinin gelir kaynağı olarak görülmesinden vazgeçilmesini istedi. ŞPO Ankara Şubesi tarafından yapılan yazılı açıklamada imara açılacak alanlarda zorunlu olarak yapılacak yol, yeşil alan, okul, sağlık ve sosyal tesis alanları için gerekli arazilerin yine işgalcilerinden satın alınacağına dikkat çekilerek, kanun değişikliğinin ekonomik ihtiyaçlardan çok seçime yönelik siyasi bir rant arayışına dayandığı kaydedildi. Açıklamada, 2B arazilerinin toplumsal yararları doğrultusunda kullanılması gerektiği ifade edildi.

Ormanlarımıza Sahip Çıkalım Birliği de (ORKOP), Cumhurbaşkanlığı'nın onayından geçen 2B yasanın durdurulması ve iptali için anayasa mahkemesine başvurma çağrısı yaptı. Birlik Sözcüsü ve ORKOP Genel Başkanı Cafer Yüksel, kamu yararına aykırı uygulamaların dikkatle izlenmesi gerektiğini söylerken, konunun Anayasa Mahkemesi'ne taşınmasını istedi. (Ankara/EVRENSEL)

 Antalya Şube

DANIŞMA KURULU TOPLANTISI DÜZENLEDİK

27 Aralık 2008 Cumartesi günü Antalya Şubesi hizmet binamızda Danışma Kurulu toplantısı yapılmıştır. Toplantıya Antalya'da bulunan bütün şehir plancısı meslektaşlarımız davet edilmiştir.

Toplantıda; Antalya Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 14.11.2008 tarih ve 550 sayılı kararı ile onaylanan, Kırcaami Bölgesi olarak adlandırılan bölgeyi içeren 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı konusu görüşüldü.

 Antalya Şube

ANTALYA-KEPEZ, TEOMANPAŞA, MEHMET AKİF ERSOY VE GÜNEŞ MAHALLERİ UYGULAMA İMAR PLANI DEĞİŞİKLİĞİNE İTİRAZ ETTİK

Kepez Belediye Meclisince 05.05.2008 tarih ve 88 sayılı kararınca onaylanan Antalya-Kepez, Teomanpaşa, Mehmet Akif Ersoy ve Güneş Mahalleri Uygulama İmar Planı Değişikliği Kepez Belediyesinde 03.12.2008 tarihinde askıya çıkarılmıştır.

Askıya çıkartılan plan değişikliği incelendiğinde, üst ölçekli plan olan 1/25000 ölçekli "Antalya Büyükşehir Nazım İmar Planı"na aykırılıklar taşıdığı tespit edilmiş olup, Kepez Belediye Meclisi'nin 05.05.2008 tarih ve 88 sayılı kararı ile onaylanan Antalya-Kepez, Teomanpaşa, Mehmet Akif Ersoy ve Güneş Mahalleri Uygulama İmar Planı Değişikliğine aşağıda belirtilen tespit ve değerlendirmeler doğrultusunda itiraz edilmektedir.

Tespit ve değerlendirme:

1/25000 ölçekli üst ölçek plan açısından;

- Planlama Alanı, 1/25000 ölçekli "Antalya Büyükşehir Nazım İmar Planı"nda "D" notasyonu ile gösterilen "Yenileme ve Sağıklaştırma Yapılarak Dönüştürülecek Alanlar" kullanımında kalmaktadır. Planlama Hükümlerinde de, Konut Alanları başlığı altında yer alan 3.2.4 "Plansız olarak yapılaşmış yerleşik alanlarda ıslah imar planına göre imar uygulaması yapılmış ya da planı ve imar uygulaması yapılmamış alanlarda, mülkiyet sorunlarını çözmek, sağıklaştırma ve yenileme yolu ile kentsel dönüşümün gerçekleştirilmesi amacı ile sınırları 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planında gösterilmek kaydı ile Büyükşehir Belediyesince belirlenecek bir program çerçevesinde gerekli araştırma ve analizler yapılarak ve kentsel tasarım projesine dayalı olarak, imar planlarında bu plan kararları doğrultusunda revizyon yapılabilir. Yürürlükteki Nazım ve Uygulama İmar Planlarında verilmiş yapı yoğunlukları, yapılacak revizyonda ilave nüfusun getirdiği ek kentsel sosyal altyapı ihtiyacı sağlamak kaydı ile arttırılabilir" denilmektedir.

Ancak hazırlanan 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı ve dayanağı olan 1/5000 ölçekli planın, bu alanda daha önce ıslah İmar Planına göre uygulama yapılmış olmasına rağmen üst ölçekli planın hükümlerinin yerine getirilmediği, ilave nüfusun ihtiyaç duyduğu kentsel sosyal altyapı ihtiyacının karşılanmadığı ve planlamanın kentsel tasarım projesine dayalı olarak hazırlanmadığı belirlenmiştir.

- Üst ölçekli planın, Plan Hükümlerinin 1.7 maddesinde "Bu plan kararları çerçevesinde hazırlanacak 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı yapım aşamasında yerleşime uygunluk zemin etüdü yapılması zorunludur." denilmesine rağmen alt ölçekli planlar olan 1/5000 Nazım İmar ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planları hazırlanırken üst ölçekli planın genel hükümlerinde şart koştuğu yerleşime uygunluk etüdü yapılmamıştır.

- Genel Hükümlerin 1.12 maddesinde "Planda gösterilenler dışında, yerleşim

alanları içinde ölçek nedeni ile sosyal, teknik altyapı alanlarının imar kanunu standartlarına göre alt ölçekli planlarda dengeli ve fonksiyonel olarak yer alması zorunludur" denilmesine rağmen, ne 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planında ne de dayanağı olan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planında sosyal donatı alanları dengeli ve fonksiyonel olarak dağıtılmamıştır.

- Planlama alanı içerisinde emsal artışları ile nüfus yoğunlukları arttırılmış olmasına rağmen bir komşuluk ünitesi niteliğinde olan yaşam çevresinin ihtiyacı olan yeni sosyal donatı alanları ile kentsel altyapı alanları için yeterli yer ayrılmamış ve daha önceden onaylı 1/1000 ölçekli ıslah İmar planının donatı alanlarının korunması ile yetinilmiştir. 1/5000 ölçekli Nazım İmar Plan ile bu ihtiyacın karşılandığı ifade edilse bile, bu yaklaşım 1/25000 ölçekli üst ölçek planın ifade ettiği dengeli ve fonksiyonel olma yaklaşımından tamamen uzak bulunmuştur.

- Üst ölçek planın Planlama Hükümlerinin, Afete Hazırlık başlıklı bölümünde Antalya İlının 2. Derece Deprem Bölgesinde kalmakta olduğu belirtilerek "Afet bölgelerinde yapılacak yapılar hakkında yönetmelik" hükümlerine uyulması zorunluluğu tarif edilmiş ve 2.2 nolu maddede "Bu plan kapsamında kullanım kararı getirilen alanlarda ilgili idarelerce 1/1000 ölçekli imar planı yapım aşamasında jeolojik ve gerekli görülmesi halinde jeoteknik ve gerekli görülmesi halinde jeofizik etüt raporu hazırlanarak Afet İşleri Genel Müdürlüğüne onaylanmadan uygulamaya geçilemez" hükmü yer almaktadır.

Planlama alanı da yoğunluk artışı yolu ile yıkılıp yeniden yapılaşma biçimi ile kentsel dönüşüm yapılması biçiminde kullanım kararı getirilmiş alanlardan olmasına rağmen gerekli jeolojik etütler yapılmadan 1/5000 ölçekli Nazım Plan ve 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı onanması yoluna gidilmiştir. Ayrıca, 2.10 nolu madde de "Onaylı Nazım İmar Planı ve Uygulama İmar Planı olan alanlar da bu plana göre yapılacak revizyonlarda emsal ve kat yüksekliği arttırılması durumunda

jeolojik etütler yenilenecektir” hükmü yer aldığından bu alanlara da İslah İmar Planı için hazırlanmış Jeolojik Etütler var olsa bile yenilemesi gerektiği belirtilmiştir.

- Son olarak, 1/1000 ölçekli Antalya-Kepez, Teomanpaşa, Mehmet Akif Ersoy ve Güneş Mahalleri Uygulama İmar Planı Değişikliği, 1/25000 ölçekli planın, Plan Hükümlerinin-Plan Hedeflerine de aykırılık taşımaktadır. Planın hedefleri arasında, sürdürülebilir bir sosyal ve ekonomik gelişmenin sağlanması (çalışma ve sosyal donatı alanlarının planlanması), teknik altyapı ve kentsel donatı alanlarının sağlanması, fonksiyonlar arası kolay erişilebilirliğin sağlanması ve kent merkezindeki yoğunluğun azaltılması amacıyla ulaşım ağının düzenlenmesinin hedeflendiği belirtilmiş ancak onaylanan plan değişikliği ile bu hedeflerden tamamen uzaklaşmıştır. Nüfus yoğunluğu arttırılan bir bölgede nüfusun gereksinimi olan yeni yeşil alanlar planlanmadığı için kişi başına düşen yeşil alan metrekaresi azalmış, artan nüfusun ihtiyaçları yetersiz hale gelmiştir. Bütün bu yaklaşımlar, üst ölçek planın hedefleri olan fonksiyonlar arası kolay erişilebilirliğin sağlanması, donatı alanlarının sağlanmasına aykırılık taşımaktadır.

1/1000 ölçekli Plan Değişikliği açısından;

- “Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin” 28. Maddesine göre; İmar planında verilmiş olan inşaat emsalinin, adedinin, ifraz şartlarının değiştirilmesi sonucu nüfus yoğunluğunun arttığı durumlarda imar planı değişikliklerinde uyulması gereken esaslar belirlenerek,

1. (Değişik bent: 02/09/1999-23804 sayılı R.G. Yön/9. Md.) Artan nüfusun ihtiyacı olan sosyal ve teknik altyapı alanları EK-1 de belirtilen standartlara uygun olarak plan değişikliğine konu alana hizmet vermek üzere ayrılır ve/veya arttırılır.

2. Kat adedi arttırılmasının istenmesi durumunda; önerilecek kat adetlerinin tayininde formüle göre bulunacak bir yoldaki karşılıklı bina cepheleri ara-

sındaki asgari uzaklık sağlanacaktır. denilmektedir.

Ancak, söz konusu planda değişikliğe konu olan 1/1000 ölçekli İslah İmar Planının mevcut sosyal donatı alanları aynen korunmuş, sosyal ve teknik altyapı alanları içinse Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uyulmamıştır.

Plan değişikliği ile kat adetleri arttırılmasına rağmen, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin ilgili Maddesinde belirtilen bina cepheleri arasındaki asgari uzaklık şartına da uyulmamıştır. 6 m. ve 7 m. genişliğindeki yollar üzerinde bulunan parsellerde yapılan kat artırımı bu uygulamaya örnek teşkil etmektedir.

Bu kapsamda yapılan plan değişikliği, Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmeliğin “ 28. Maddesine açıkça aykırıdır.

- Plan değişikliği yapılan alan içerisinde mevcut yol dokusu nüfus arttırılmasına rağmen hiçbir değişiklik yapılmamış, imar adaları ve yollar aynı genişlikleri ile kalmıştır. Bu artan nüfusun ihtiyacı olan teknik altyapılardan birisi olan yolun bu plan değişikliği ile karşılanmadığının da göstergesidir.

Ayrıca imar değişikliği yapılan imar adaları üzerinde parsel sınırları ve yaklaşma mesafeleri dışında yapı yüksekliği ve inşaat alanını gösterir yapılaşma koşulları gösterilmemiştir. Oysa bu tür gösterimlerin lejant ve plan notları dışında her imar adasında açık bir şekilde yer alması gerekmektedir.

Plan notları ve plan raporu açısından:

- Onaylanan 1/1000 ölçekli plan değişikliğine ait plan notları incelendiğinde, subasman kotunun +2,50 m. olarak belirlendiği, bu yaklaşımın bölgeyi ayrıcalıklı bir duruma getirdiği ve bodrumları açığa çıkararak iskan koşulları sağladığı, bu yaklaşımın fazladan emsal artışına yol açacağı görülmektedir.

- İnşaat taban alanı veya cephesinin kurtarmadığı durumlarda çifte sınırlama kuralının aşılabilmesine yönelik yeni bir yapı nizamı getirilmekte, Büyükşehir İmar Yönetmeliği ve Tip İmar Yönetmeliklerine aykırı olarak

parsel sınırları kadar yapılaşma önerilmektedir.

Plan değişikliğine ait plan raporu sadece bir(1) sayfadır. Hazırlanan raporun plan ile bir bütün olacağı düşünüldüğünde bu rapor planın özensiz bir biçimde hazırlandığının da bir göstergesidir. Mevcut planın nüfus ve alan kullanım kararlarının neden değiştirildiği izah edilmemiş, yeni hazırlanan planın nüfus artış miktarı ve sosyal donatı alanlarının metrekareleri belirtilmesine bile gerek duyulmamıştır. Planın üst ölçek plan kararları ile uyumu, plan değişikliğine neden olan gerekçeler izah edilmemiştir. Plan raporu da alışılmış biçimlere uygun hazırlanmadığı için hatalı bulunmuştur.

SONUÇ

Kepez Belediye Meclisi’nin 05.05.2008 tarih ve 88 sayılı kararı ile onaylanan Antalya-Kepez, Teomanpaşa, Mehmet Akif Ersoy ve Güneş Mahalleri 1/1000 ölçekli Uygulama İmar Planı Değişikliği ile dayanağı olan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliği, yaratmaya çalıştığı mekanın gereksindiği planlama yaklaşımını benimsememesi, üst ölçek planla olan tutarsızlıkları ve seçtiği plan dili ve tekniği ile yetersiz bir plan olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tüm bu nedenlerle, planda yer alan ve mekânı doğrudan etkileyen kararlarındaki yanlışlıklar, yetersiz bilgi ve belge ile yapılan bir çalışmanın ürünü olarak yine yetersiz ve yanlış bir plan raporu ve plan notları ile kentin geleceğini etkileyeceği ve yürürlüğe girmesi halinde bu yaklaşımın onaylayan idarelerce doğruluğuna olan inancı besleyeceğinden dolayı, hukuka, kamu yararı ve şehircilik ilke ve esaslarına aykırı yapılan planlama çalışmasının iptal edilerek yeniden karar alınması amacı ile askıdaki plana itiraz etmekteyiz.

Bu kapsamda itirazımızın değerlendirilerek gerekli düzenlemelerinin yapıp yapılmadığına ilişkin bilgilendirilmenin yasal süreç içinde tarafımıza iletilmesi hususunda bilgi ve gereğini arz ederim.



İL KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISINA KATILDIK

28 Ocak 2009 tarihinde yapılan toplantıya; Odamız adına Antalya Şube Yönetim Kurulu Üyesi, Nida Bilal Kurt katılmıştır.

Yapılan toplantıda; daha önceki tarihlerde yapılan toplantıların değerlendirmesi yapıldı.



KORUMA BÖLGE KURULU TOPLANTISINA KATILDIK

08-09 Ocak 2009 tarihlerinde yapılan Koruma Bölge Kurulu toplantısına; Odamız adına, Antalya Şube Başkanı Mine Tak katılmıştır.

Toplantıda daha önceden belirlenen gündem maddeleri görüşülmüştür.



ANTALYA, KIRCAMI BÖLGESİ 1/5000 ÖLÇEKLİ İSKELE NAZIM İMAR PLANI İTİRAZ ETTİK

Antalya Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 14.11.2008 tarih ve 550 sayılı kararı ile onaylanan Kırcami Bölgesi olarak adlandırılan bölgeyi içeren 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı 04.12.2008 tarihinde askıya çıkarılmıştır.

Hazırlanan planın yasal dayanağı olarak onaylı 1/50000 ölçekli Antalya Çevre

Düzeni Planı ve 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planında planlamaya konu olan bölgenin Orta Yoğunluklu Konut Alanı (0.40-0.80) olarak belirlenmiş olması gösterilmiştir.

Öncelikle Antalya İl Özel İdaresinin 8/2/2008 tarih ve 101 sayılı kararı; Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclisinin 18/1/2008 tarih ve 58 sayılı kararı ile onaylanan Antalya 1/50000 ölçekli çevre düzeni planı ile Antalya Büyükşehir Belediyesi Meclisinin 15/2/2008 tarih ve 84 sayılı kararı ile onaylanan 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planının yürütmesinin durdurulması ve iptali amacıyla Antalya İdare Mahkemesinde meslek odamız ve diğer meslek odaları tarafından dava açılmış olup dava süreci devam etmektedir.

O nedenle dava süreci sonuçlanmadan bu planlar yasal dayanak gösterilerek hazırlanmış ve onaylanmış olan 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planına söz konusu planlara yapılan itirazlarımızı bütününde itiraz edilmekte olup onaylanmış olan bu plana ilişkin aşağıda yer alan temel eleştiri ve itirazlarımızın da vurgulanmasında yarar görülmektedir.

Öncelikle 1/50000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planının iptali yönünde açılan dava ile 1997 yılında onaylanan Antalya 1/25000 ölçekli Çevre Düzeni Planının iptali için açılan davada olduğu gibi Kırcami bölgesi için getirilen plan kararına Şubemiz tarafından yapılan temel eleştiri, bu bölgenin tarım niteliği özelliği taşıması ve bu özelliğinin korunması gerektiğinden öte, Antalya kentinin yeni yerleşim alanlarını gerektirecek nüfus potansiyeline sahip olmaması yönündedir.

1/50000 ölçekli Çevre Düzeni Planı ve 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planının temel kararları içerisinde hedef nüfusun sağlanması amacıyla bu nüfusun çok üzerinde olduğu belirlenen alt belde belediye nüfus projeksiyonlarının azaltılması ve bu kapsamda bazı imarlı alanlardaki yoğunlukların düşürülmesi yer almaktadır.

Ancak, planlama hedefleri olarak mevcut imarlı alanlarda nüfus azaltılmasına gidilmesine rağmen Kırcami gibi bir önceki planlarda tarımsal niteliği korunacak özel mahsul alanı olarak belirlenmiş olan bölge imara açılmıştır.

Bölgede tarımsal faaliyete son verilerek alanın konuta dönüştürülmesi sürecinin nüfus dayanağı olarak 1/25000 ölçekli Nazım İmar Planı raporu ve 1/5000 ölçekli Kırcami Bölgesi Nazım İmar Planı Raporunda, 2020 yılında projeksiyon sonuçlarına göre kent merkezindeki ticari ihtiyacın artması ile 190 ha. lık alanın "merkezi iş alanı"na dönüşeceği ve yaklaşık 90000 kişilik nüfusun desentralizasyonu sonucu bu nüfusun ihtiyacı olan yerleşim alanı ihtiyacının Kırcami bölgesindeki 1500 ha. lık alandan karşılanacağı gösterilmiştir.

Bununla birlikte Kırcami Bölgesi Nazım İmar Planı Raporunda 90000 kişiden bahsedilirken konut alanında belirlenen 0,80 emsal değerine ve kişi başı 30 m2 inşaat alanına göre projeksiyon nüfusun yaklaşık 170000 kişi olduğu belirtilerek ihtiyaç duyulan nüfusun iki katı büyüklükte bir yoğunluk getirilmiştir ki bu durum bile bölgenin ne kadar yoğun bir yapılaşmaya konu olduğunu göstermektedir.

İmar planları yapılırken nüfus projeksiyonuna göre plan yapılması söz konusu iken; 90.000 kişilik bir nüfus yerine planlama nüfusunun 170.000 kişi olmasının yasal bir dayanağı bulunmamaktadır ki bu da planının dayanağını ortadan kaldırmaktadır.

Antalya'nın doğusunda kentin planlı bölgesi ile havaalanı arasında kalmış, önemli ticaret aksını da içeren bölgenin Kırcami bölgesinin çevresinin yoğun konut alanları ile çevrili olması ile bu alanın da konuta dönüşümü yönünde yoğun baskı altında olduğu bir gerçektir. Bu bölgenin yapılaşmaya açılması ancak ve ancak kentin planlı alanlarının projeksiyon nüfusa yetmediğinin, yeni alanların yapılaşmaya açılmasına ihtiyaç duyulduğunun bilimsel olarak ispatlanması ile kabul etmek mümkündür.

Ayrıca neredeyse kent merkezi ile benzer büyüklükte olan Kırcami Bölgesine ilişkin hazırlanan planlar incelendiğinde kentin diğer planlı kesimleriyle aynı nitelikte ve yoğunlukta planlandığı görülmektedir. Oysa Antalya'ya gerek havaalanı yoluyla, gerekse doğu yönünden giriş yapanların ilk olarak görecekları yeni planlanmış bir bölgenin çağdaş planlama ilkeleriyle mevcuttan apayrı bir anlayışla planlanması gerekirken bu nitelikten yoksun, yeşil alan ve okul alanları dışında sosyal donatı alanları standartlarını sağlamayan, yüksek yoğunlukta ve katta, alanın sahip olduğu tarımsal ve doğal niteliklerin göz ardı edilerek planlandığı görülmektedir.

Nazım plan ile havzada yer alan Yeniköy, Döşemealtı, Yeşilbayır, Varsak gibi yerleşim alanlarının planlanmış ve uygulaması bitmiş olan yerleşim alanları tüm planlama sahasındaki projeksiyon nüfusunu karşılamadığı gerekçesi ile düşürülmüş ve yapılamaya kapatılmıştır. Öte yanda tam tezat bir karar ile tamamıyla tarımsal nitelikli bir alan yerlime açılmaktadır. Kentin mevcut yapılaşmış alanlarındaki teknik ve sosyal altyapı sorunları çözümlenmiş değildir. Yapılaşma hakkını elinde tutan alanların bir gün yapılaşmaya başlaması halinde bu alanlara da teknik ve sosyal altyapı alanlarının sağlanması Belediyelerin görevleri arasındadır. Yerel yönetimlerin kıt kaynaklarını en verimli ve akılcı bir şekilde kullanarak kentte yaşayan halkın ihtiyaçlarını karşılaması beklenmektedir. Kamusal anlamda Kırcami bölgesinin imara açılması durumunda zaten kıt olan kaynakların hiç ihtiyaç yokken bu alanlara akmasına, kentte yaşayan halkın mevcut problemlerinin çözümünün ertelenmesine neden olacaktır. Bu bağlamda söz konusu alanın imara açılmasının kamu yararı açısından bir fayda sağlamayacağı aşikardır.

Ayrıca, eğitim tesisleri alanlarının dağılımında gerekli inceleme ve etüdlerin yapılmadığı, planlama alanında bu alanların dağılımında bir sistemden ziyade rastgele bir dağılım yapılmış olduğu, diğer sosyal ve teknik altyapı alanlarının ise yasal

zorunlulukların çok altında kalmış olduğu gözlenmiştir.

Bunların yanı sıra daha önce Kırcami bölgesinin tarımsal alan olarak planlandığı üst ölçekli planlarda Düden çayı etrafının yeşil alan olarak planlandığı görülmektedir. Bu nedenle şu an yapılan planda 170.000 kişilik nüfusun ihtiyacı olan yeşil alan hesabında bu alanların da hesaba katılmasıyla aslında yeni önerilen nüfusun ihtiyacı olan yeşil alan standardında önceden planlı olan yeşil alanların kullanıldığı anlaşılmaktadır.

Düden çayının etrafında planlanan alanların kentin geneline hizmet verecek olan kentsel yeşil alanlar olduğu düşünüldüğünde; bu alanların sağlanmasında uygulanacak olan İmar kanunun 18. maddesi uyarınca yapılacak olan imar uygulamasında bu alanların bu bölgelerdeki arsa sahiplerinden kesilecek olan Dop miktarı ile elde edilmesi düşündürücüdür. Oysaki plan geneline bakıldığında yeşil alanların Düden çayı ve Yedi Arıklar etrafında sağlanması ile konut alanları içerisinde yaya ulaşım mesafelerinde parkların yada çocuk oyun alanlarının sınırlı olduğu görülmektedir.

Tüm bu nedenlerle, yasal dayanak olarak dava süreci devam eden üst ölçekli planlar alınarak mekanı doğrudan etkileyen kararlar içeren Kırcami Bölgesi 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planının plan raporu ve plan notları ile kentin projeksiyon nüfusuna göre ihtiyacı olmayan bir bölgenin yapılaşmaya açılması nedeniyle kentin ve kent toprağının kullanımının geleceğini etkileyeceği, yürürlüğe girmesi ve üst ölçekli planların iptaline yönelik bir mahkeme kararının çıkması durumunda yasal bir boşluğun oluşacağı görüldüğünden hukuka, kamu yararına, şehircilik ilke ve esaslarına aykırı yapılan planlama çalışmasının iptal edilerek yeniden karar alınması, amacı ile askıdaki plana itiraz etmekteyiz.

Bu kapsamda itirazımızın değerlendirilerek gerekli düzenlemelerinin yapıp yapılmadığına ilişkin bilgilendirilmenin yasal süreç içinde tarafımıza iletilmesi hususunda bilgi ve gereğini arz ederim

 Çukurova Şube

ADANA İKK TOPLANTILARI

Katılımına devam ettiğimiz Adana İl Koordinasyon Kurulu toplantılarında ilimiz bütününde mevcutta bulunan kent ve kentli sorunları raporu yeniden gözden geçirilerek son halini almıştır. Gerekli kapak tasarımıyla son baskıya verilecek olan “Adana İKK Kent Sorunları Raporu”nda amaç; yerel seçimler öncesinde kent demokrasisinin ve planlama anlayışının daha modern ve şeffaf olma yolunda kent sorunlarını ele alarak yerel yönetim adaylarına sunmak ve aynı zamanda sorunlara yönelik bilimsel çözüm önerileri sunmak olmuştur.

 İstanbul Şube

ÇEVRE VE ORMAN BAKANLIĞI ÇDP YÖNETMELİĞİ'Nİ YAYIMLADI

“ÇEVRE DÜZENİ PLANI”NI MASAYA YATIRDIK

Çevre Yasası'nın 9'uncu maddesinde Çevre Düzeni Planının ifade edilmesi ve yetkinin Çevre ve Orman Bakanlığı'na verilmesinden yaklaşık 2 buçuk yıl sonra, 11 Kasım 2008 tarihinde Bakanlık tarafından “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik” adıyla yeni bir düzenlemenin yapılması, yıllardır mesleki platformlarda devam eden Çevre Düzeni Planı ve üst ölçekli planlar konusunu yeniden İstanbul Şubemizin gündemine getirdi.

Yönetim Kurulumuzun aldığı kararlar doğrultusunda, konuya akademik ve uygulama boyutuyla ilgili olan üyelerimizin katılımıyla 22 Kasım ve 3 Aralık 2008 tarihlerinde toplantılar yapıldı. Bu toplantılara üyelerimiz Öznur Akalın, Mehmet Çakılcıoğlu, Erbatur Çavuşoğlu, Erhan

Demirdizen, Güven Erten, Ferhan Gezici, Tayfun Kahraman, Ali Rıza Nurhan, Hürriyet Ögdül, Ahmet Turgut, Hülya Yakar ve İhsan Yılmaz katıldılar.

Yapılan geniş kapsamlı görüşmelerde, hem konunun 8-10 Ekim 2008 tarihlerinde düzenlenen İstanbul Buluşmaları'nda yapılan tartışmalar ile ilgili boyutları hem de Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yayımlanan yönetmeliğin içerdiği düzenlemeler ele alındı.

Çalışma grubunda yer alan meslektaşlarımız tarafından, ülkemizde üst ölçekli plan konusundaki yasal ve kurumsal durum ile konunun kuramsal boyutlarını irdeleyen geniş kapsamlı bir raporun oluşturulmasına yönelik çalışmalar devam ederken, Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yayımlanan ve yürürlüğe giren "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik" hakkındaki görüşlerimiz oluşturuldu.

Odamız Genel Merkezine iletildiği haliyle İstanbul Şubemizin "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik" hakkındaki görüşleri aşağıda yer alıyor. Görüşümüzün sonucunda Yönetmeliğe dava açılması gerektiği önerisine yer verildi.

Çevre ve Orman Bakanlığı'nca 11.11.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik", Şubemiz bünyesinde oluşturulan çalışma grubumuz tarafından 22 Kasım 2008 tarihinde başlatılan bir dizi toplantı ve diğer çalışmalarla ele alınmıştır. Söz konusu çalışmaların çerçevesini, 8-10 Ekim 2008 tarihlerinde "Belirsizlik Ortamında İstanbul'un Planlama Gündemi" konulu gerçekleştirdiğimiz "İstanbul Buluşmaları - 2008" kapsamında yer alan "üst ölçekli planlama" başlıklı oturumdaki tartışmalar oluşturmuştur. Bu yönde genel içerikli çalışmalarımız devam etmekte olup, ortaya çıkan ve çıkacak önerilerin meslek kamuoyumuzda geniş bir katılımı tartışılması için gerekli bilgilendirmeler yapılacaktır.

Üyelerimiz Öznur Akalın, Mehmet Çakılcıoğlu, Erbatur Çavuşoğlu, Erhan

Demirdizen, Güven Erten, Ferhan Gezici, Tayfun Kahraman, Ali Rıza Nurhan, Hürriyet Ögdül, Ahmet Turgut, Hülya Yakar ve İhsan Yılmaz'ın katılımıyla sürdürülen çalışma grubu toplantılarında, konunun ivediliği de dikkate alınarak, öncelikle 11.11.2008 tarihli RG'de yayımlanarak yürürlüğe giren Yönetmelik ön plana alınmıştır. Bu nedenle, söz konusu Yönetmelik ile ilgili görüş ve değerlendirmelerimizi paylaşmayı gerekli görmekteyiz.

Yönetmelik, son yıllarda Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yaptırılan ve onanan bazı Çevre Düzeni Planlarının idari yargı yerinde YD ve iptal kararlarının verilmesine neden olan bazı gerekçeleri ortadan kaldırmak üzere yayımlanmış görünmektedir. Bakanlığın geçmişten beri uyguladığı ihale şartnamesi vb. belgelerinde yer alan hususlar yönetmelik içinde ortaya konulmuştur. Bu bakımdan da, üst ölçekli planlama sistemimizin işlerliği açısından ihtiyaç duyulan bir düzenleyici işlem niteliğinde görülmemektedir.

Bilindiği gibi, son dönemdeki mahkeme kararlarının ortak özelliklerinden biri, 2872 Sayılı Çevre Yasasının 9'uncu maddesindeki bir düzenlemeye dayandırılmaktadır. Anılan yasal düzenlemeye göre, Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yapılıp, yaptırılıp onaylanan "çevre düzeni planlarının yapılmasına ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelik" ile belirlenmesi gerekmektedir. Planların onaylandığı tarihlerde bu amaçlarla düzenlenen bir yönetmelik bulunmadığından, yargı yerinde planların yürürlüğünün durdurulması kaçınılmaz olmuştur.

26.04.2006 tarihinde Çevre Yasası'nda değişiklik yapıldığı ve yönetmelik yapılması zorunluluğu getirildiği halde, 11.11.2008 tarihine kadar geçen yaklaşık 2 buçuk yıllık süre içinde yönetmelik düzenlemesi yapılmamış olması da göstermektedir ki, inceleme konusu Yönetmeliğin tek amacı yargı kararlarının gerekçesini biçimsel olarak ortadan kaldırmaktan ibarettir. Çevre düzeni planlarının geçmişten günümüze hazırlanması ve uygulanmasında Odamızın

saygın üyelerinin görevler üstlendikleri ve meslek topluluğumuzda geniş bir birikim olduğu halde, Çevre ve Orman Bakanlığı'nın Odamız ile hiçbir görüş alışverişi yapma ihtiyacı duymadan, üzerinde yeterince çalışma yapıldığı ve olgunlaştırıldığı izlenimi vermeyen bir yönetmeliği sessizce yayımlaması da, yapılan düzenlemenin amacını göstermesi bakımından önemli bir gösterge olarak değerlendirilmektedir.

İnceleme konusu Yönetmelik, yeterince çalışılmamış ve olgunlaştırılmamış olmak-tan kaynaklanan sorunlar taşımaktadır.

Bunlardan ilki, yasal referanslarının açık ve berrak olmamasıdır. Sözgelimi, Yönetmeliğin "dayanak" başlıklı 3'üncü maddesinde "bu yönetmelik" in "1/5/2003 tarihli ve 4856 Sayılı Çevre ve Orman Bakanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun" ile "9/8/1983 tarihli ve 2872 Sayılı Çevre Kanunu"na "dayanılarak hazırlan-dığı" ifade edilmektedir. Oysa Yönetme-liğin diğer hükümleri bir bütün olarak incelendiğinde, 3194 Sayılı İmar Yasası, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Yasası ve 5393 Sayılı Belediye Yasası'nda yapılan çeşitli düzenlemelerin de Yönetmelik tarafın-dan yorumlandığı ve yasal düzenlemeleri genişleten yeni düzenlemelerin yapıldığı görülmektedir.

Örnek olarak, Yönetmelikte yapılan çevre düzeni planı tanımı, kısmen Çevre Yasası kısmen de İmar Yasası'ndaki tanım ve ifadelerin eklektik olarak bir araya getirilmesinden ibarettir. Böylece, hem Çevre Yasası'ndaki "sürdürülebilir kalkınma ilkesi"ne karşılık "ekonomik kararlarla ekolojik kararların bir arada düşünülmesi" koşulu getirilirken, hem de İmar Yasası'ndaki gibi, çevre düzeni planının "genel arazi kullanım kararları" nı içermesi tarifi yapılmaktadır. Burada altı çizilmelidir ki, inceleme konusu Yönetme-liğe dayanak oluşturan Bakanlığın teşkilat ve görevleri yasası ile Çevre Yasası, Çevre ve Orman Bakanlığı'nca yaptırılıp onay-lanacak çevre düzeni planlarının "arazi kullanım planı" niteliğinde olmasını öngörmemektedir. 11.11.2008 tarihinde

yayımlanan Yönetmelik, Bakanlığın yasal olarak “arazi kullanım planı” yapma ve onama yetkisi olmadığı halde bu içerikte bir yetkiyi Bakanlığa vermektedir. “Arazi kullanım kararları”nın hangi plan türü ve ölçeğinde hangi kurumlar tarafından verilebileceğinin hukuksal yönden değerlendirilmesi mesleki bakımdan Odamız için yaşamsal önemde bir konudur.

Aynı yasal referans karışıklıklarının bir diğer sonucu olarak, Yönetmeliğin “kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde “1/50.000-1/100.000 ölçekteki çevre düzeni planı” ifadeleri Çevre Yasası’ndaki tanımlamaya uygun olarak yer alırken, “tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinin (m) bendinde yer alan “yetkili idare” tanımında, “ilgili mevzuatı uyarınca çevre düzeni planı yapma, yaptırma, onaylama ve izleme ve denetleme yetkisine sahip idareler” denilmek suretiyle, il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve “il belediyeleri” de Yönetmelik kapsamına alınmaktadır. Nitekim “planlama alanının tespiti” başlıklı 6’ncı maddede de “il özel idareleri ve belediye sınırı il sınırı olan büyükşehir belediyeleri” belirtilmek suretiyle, 5302 Sayılı İl Özel İdaresi Kanununda ifade edilen “il çevre düzeni planı” konusunda da Yönetmelik ile düzenleme yapılmak istenmektedir. Aynı şekilde, “koordinasyon” başlıklı 11’inci maddede, “birden fazla ili kapsayan ve Bakanlıkça hazırlanan çevre düzeni planları”na ilişkin koordinasyon görevi Bakanlığa verilirken, “yetkili idareler”in, ayrı bir düzenleme olarak, “mevzuatları doğrultusunda, planlama bölgelerinde kalan diğer ilgili idareler” ile sınırlı olarak koordinasyonu sağlaması gerektiği belirtilmektedir.

Anılan hükümlerden anlaşıldığına göre, Çevre ve Orman Bakanlığı, kendi teşkilat yasası ve Çevre Yasası’ndaki düzenlemelerden yola çıkarak “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik” yapmış olduğu halde, bu Yönetmelikte il özel idareleri, büyükşehir belediyeleri ve ne olduğu belirsiz “il belediyeleri”nin yetkisindeki “il çevre düzeni planları” hakkında da düzenlemeler

yapmak suretiyle, Yönetmeliğin yasal dayanaklarının dışına çıkmıştır. Bu haliyle, uygulamada kurumlar arası karmaşa oluşması ve yaratacağı hukuksal kaos yüzünden ülkemizin üst ölçekli plan ihtiyacının karşılanmasına hizmet etmeyeceği açıkça belli olan Yönetmeliğin yargıya taşınmasında yarar görülmektedir. 11.11.2008 tarihli RG’de yayımlanan Yönetmelik, genel düzenleyici işlemlerin vazgeçilmez ilkesi olan ‘yasallık’ ilkesinin gereğini yerine getirmemektedir.

Yönetmelik hükümlerinin bazıları da ülkemizde planlama faaliyetlerinin sağlıklı yürütülmesini zorlaştıran ve hatta engelleyen düzenlemeler içermektedir.

Bu kapsamda ilk olarak, Yönetmeliğin “tanımlar” başlıklı 4’üncü maddesinde yapılan “çevre düzeni planı araştırma raporu” tanımında, söz konusu raporun “ilgisine göre farklı disiplinlerden uzmanlar” tarafından hazırlanacağı ifade edilmektedir. Plan araştırma raporunun plan ile bütün oluşturduğu dikkate alındığında, farklı disiplinlerden uzman” katılımlarının ‘ekip’ tanımı içinde yer alması ve dolayısıyla “plan müellifi” tanımının dışına çıktığı izleniminin oluşturulması doğru olacaktır. Oysa yapılan düzenlemede hangi uzmanların yer alabileceği muğlak bırakılarak uygulamada sorunların oluşmasının önü açılmıştır.

4’üncü maddede yapılan tanımlama ile oluşan belirsizlik, “planın niteliği” başlıklı 5’inci maddede daha da karmaşık bir durumun oluşmasına neden olmaktadır. Anılan maddenin (e) bendinde, çevre düzeni planının, “planlamaya temel oluşturan verilerin farklılığından dolayı farklı mesleklerden uzmanların fiili katılımı ile hazırlanan” bir üst ölçekli plan niteliği taşıdığı belirtilmektedir. Oysa planlamaya temel oluşturan veriler ile bu verilerin planlama çalışması kapsamında yorumlanması ve plan kararlarına aktarılması farklı uzmanlık konularıdır. Yönetmeliği hazırlayanlar da bunun farkında olmalı ki, 4’üncü maddenin (h) bendinde yer alan “müellif” tanımında, “Plan Yapımını

Yükümlenecek Müelliflerin Yeterliliği Hakkında Yönetmelikte belirtilen niteliklere sahip plan üstlenen gerçek veya tüzel kişi” ifadelerine yer verilmektedir. Dolayısıyla, “müellif” tanımında yer alan uzmanlık yaklaşımının 5’inci maddede de sürdürülmesi gerekmektedir. Böylece, “fiili katılım” gibi, ne şekilde uygulanacağı belli olmayan Yönetmelik düzenlemelerinden kaçınılması olacaktır.

Yine Yönetmeliğin 4’üncü maddesinin (ı) bendinde yapılan “plan değişikliği” tanımı da ciddi sakıncalar taşımaktadır. İmar planlarının değişiklikleriyle ilgili olarak imar mevzuatı tarafından getirilen, “plan ana kararlarını, sürekliliğini, bütünlüğünü bozmayacak nitelikte olması” koşulu, bu kez aynen “çevre düzeni planı değişikliği” olarak tanımlanmaktadır. Oysa 1/50.000-1/100.000 ölçeklerin gerektirdiği genellik düzeyinde hazırlanacak çevre düzeni planlarında “plan ana kararlarını bozmayacak nitelikte plan değişikliği” yapmak teknik olarak olanaksızdır. Yönetmelikte bu tanıma yer verilmesi, yapılacak çevre düzeni planlarının imar planı ayrıntısında hazırlanacağını göstermektedir. Halbu ki, bu ölçeklerdeki bir planda kararların uygulama ayrıntısına inmeden oluşturulması gerektiğinden, her türlü değişiklik “revizyon” kapsamında gündeme gelmelidir. Bu bakımdan, Yönetmelikteki “çevre düzeni planı değişikliği” tanımı şehircilik ilkeleri ve planlama esasları açısından sakıncalı uygulamaların yapılmasına olanak sağlayacak bir düzenlemedir.

Yönetmeliğin ilk kez yaptığı düzenlemelerden biri, “meslek ve sivil toplum kuruluşlarının görüşlerinin alınması” ile ilgili düzenlemesidir. Burada ilk defa çevre düzeni planı hazırlık çalışmaları aşamasında meslek ve sivil toplum kuruluşlarından söz edilmesi kuşkusuz ki olumludur. Ancak bu “katılım”ın yalnızca “görüşlerinin alınması” ile sınırlı tutulması, düzenlemenin amacına ulaşmasına engel oluşturmaktadır. Odamızın uzmanlık alanı ve mesleki temsiliyeti dikkate alındığında, “görüş alınması”ndan daha ileri

düzeyde katılımının sağlanması, planların niteliğinin denetlenmesine katkıda bulunacaktır.

Çevre düzeni planlarının “revizyon, ilave ve değişiklikleri” ile ilgili olarak, Yönetmeliğin 9’uncu maddesinde yer alan, “teklif ve talepler başvuru tarihinden itibaren en fazla altmış gün içinde cevaplanır” hükmü de şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırı bir düzenlemedir. Yönetmelik tarafından tanımlanıp içeriklendirilmeye çalışılan çevre düzeni planlarının revizyonları ve ilaveleri ile ilgili teklif ve taleplerin bu kadar kısa bir süre içinde olumlu ya da olumsuz olarak sonuçlandırılması her zaman söz konusu olmayabilir. Bazı durumlarda geniş kapsamlı araştırma ve incelemelerin yapılmasını gerekli kılacak teklif ve talepler olabilecektir. Bunlar için de 60 günlük süre kısıtlamasının uygulanması, çevre düzeni planı ile ilgili yapılacak işlemlerin eksik ve yanlış yapılmasına yol açabilecektir. Böyle bir durumda kamu yararına aykırı sonuçların ortaya çıkması kaçınılmaz olabilecektir. Nitekim, Yönetmeliğin aynı maddesine göre bu özellikteki teklif ve taleplerin değerlendirilmesi için 60 günlük sürenin yetmeyeceği açıkça ortadadır.

“Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik”in kabul edilemez düzenlemelerinden biri de, “planların aleniliği” ilkesine aykırı olarak, 12’nci maddede, askı süresi içinde yapılan itirazlardan yetkili idarece uygun bulunanlarının karara bağlanması ve kesinleştirilmesinde “yeniden askıya çıkma” zorunluluğu ortadan kaldırılmaktadır. Oysa, onaylanan planlara askı süresi içinde yapılan itirazların idarece kabul edilenleri “plan değişikliği” özelliği taşımaktadır. Bu bakımdan da, idarece kabul edilen itirazların plana aktarılması ve bu haliyle planın yeniden askıya çıkarılması imar mevzuatının temel hükümlerinin gereğidir.

İnceleme konusu Yönetmeliğin bazı hükümleri de, muhtemelen dilindeki teknik yanlışlıklar nedeniyle anlaşılmasız düzenlemeler yapmaktadır.

Bunlardan en önemlisi Yönetmeliğin “planlama alanının tespiti” başlıklı 6’ncı maddesinde yer almaktadır. Söz konusu madde, planlama alanının iki şekilde belirleneceğini belirlemektedir. Bunların ilki, Bakanlık tarafından ilgili mevzuatına göre “havza” veya “istatistiki bölge birimleri” ile birlikte idari sınırları da dikkate alınarak, “en az iki il sınırını içerecek şekilde” belirlenen planlama alanıdır. İkincisinin nasıl bir planlama alanı olduğu Yönetmelik hükmünü oluşturan ifadelerden anlaşılamamaktadır.

Yine aynı şekilde “planlama alanı” tanımının yapıldığı 4’üncü maddenin (1) bendinde de benzer bir anlaşılmasızlık söz konusudur. Anılan Yönetmelik maddesinde “planlama alanı” şu şekilde tanımlanmaktadır: “Havza ve/veya bölge sınırlarını kapsayan alan veya mekansal, yönetsel ve kentsel fonksiyonlar açısından bütünlük gösteren alanlar dikkate alınarak belirlenen alan”. Bu ifadede, Yönetmelik tarafından “havza” ve “bölge” tanımları yapıldığı için “planlama alanı” tanımının bir kısmı anlaşılabilmekte, ancak, “veya” ibaresinden sonra gelen “mekansal, yönetsel ve kentsel fonksiyonlar açısından bütünlük gösteren alanların dikkate alınması” ile neyin kastedildiği anlaşılammamaktadır. Kaldı ki, geçişin “veya” kelimesi ile yapılması sonucunda, planlama yetkisinin “havza veya bölge” tanımlarını aştığı ve farklı bir yetki alanı genişlemesi yapıldığı da açıkça görülmektedir.

Sonuç olarak, 11.11.2008 tarihli RG’de yayımlanan “Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik”, Odamız ve meslektaşlarımız tarafından uzun süredir gündemde tutulan üst ölçekli planlama ile ilgili ihtiyaçları karşılayacak nitelikte olmayıp, kurumlar arası yetki karmaşasını daha da arttıran, plan ölçekleri arasındaki kademeli birliktelik ilkelerini anlaşılmasız kılan, yasal dayanaklarını aşarak Çevre ve Orman Bakanlığı’nın yetkisini arttırmayı amaçlayan, uygulama sorunlarına yol açması kaçınılmaz olan bir düzenleme özelliği taşımaktadır. Bu haliyle yargıya taşınması yerinde olacaktır.

 İstanbul Şube

ÜYE DANIŞMA TOPLANTISI

Şubemizin gündeminde yer alan yerel yönetim seçimleri kapsamında, Yönetim Kurulumuzun aldığı bir dizi karardan birisi olan “üye danışma toplantısı” 17 Aralık 2008 tarihinde yapıldı.

Toplantının temel gündemi, yaklaşan yerel seçimlere yönelik İstanbul Şubemizin hangi konuları nasıl bir yaklaşım içinde ön plana çıkarması gerektiğine ilişkin görüşmeler oldu. Çeşitli yuvarlak masa ve benzeri toplantılarla seçim sürecinin değerlendirilmesi üzerinde duruldu.

Üye danışma toplantısına katılan üyelerimiz: Nilgün Canpolat, Özgür Temiz, Murat Aykut, Onur Keskin, Onur Soytürk, Kübra Şen, Çare Olgun Çalışkan, Serkan Sınmaz, Ebru Bayram, Ozan Ertaş, Aslı Aygün, Özgür Yayla, Nazım Akkoyun, Mehmet Murat Çalık, Erhan Demirdizen, Tayfun Kahraman, Duygu Ağar, Gökçen Taşkın, Zeynep Arman

 İstanbul Şube

YEREL SEÇİMLERE DOĞRU

“İSTANBUL’UN SON 5 YILI”NI RAPORLUYORUZ

Yerel yönetim etkinliklerinin şehir planlama meslek alanıyla yakından ilişkili olduğunu dikkate alarak, İstanbul Şube

Yönetim Kurulumuz, İstanbul'un son 5 yıllık dönemde nasıl yönetildiğini ortaya koyan bir rapor hazırlamayı ve kamuoyuyla paylaşmayı gerekli gördü.

Mesleki ve bilimsel özen gösterilerek, nesnel ölçütlere uygun olarak hazırlanacak "İstanbul'un Son 5 Yılı" Raporunun şu bölümlerden oluşması öngörülmüyor: Planlama, yasal düzenlemeler, bütçe ve yatırımlar, ulaşım, afetler, konut, kentsel dönüşüm ve yenileme, çevresel kaynaklar.



EKONOMİK KRİZ

İŞTEN ÇIKARILAN ÜYELERİMİZE HUKUK DESTEĞİ

Bir süredir dünyanın ortak gündemi haline gelen kapitalist ekonomik sistemin finansal krizi ülkemizi ve mesleğimizi de doğrudan etkisi altına almaya başladı. Bu doğrultuda, son zamanlarda Odamıza ulaşan bilgilere göre, şehir plancılarının istihdam edildiği alanlarda yaşanan sorunlar artıyor.

Meslektaşlarımızın işten çıkarılması ya da ücretlerinin düşürülmesi şeklinde ortaya çıkan bu sorunların önümüzdeki yerel seçim sürecinin sonrasında daha da artacağı ve yakıcı hale geleceği öngörülmüyor.

Benzer şekilde mühendis ve mimarlık mesleklerinin tamamında işsizlik ve ücret düşürülmesi sorunlarının artmaya başladığı tespitinden hareketle, TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu bünyesinde Odalarımızın hukukçularının katılımıyla ortak bir toplantı yapılacaktır.

Kriz gerekçesiyle işten çıkarılan ya da ücretleri düşürülen üyelerimizin İstanbul Şubemize durumlarını bildirmeleri ve başvurmaları halinde, gerekli hukuksal desteğin sağlanması yönünde girişimlere başlanacaktır.



ALAN YÖNETİMİ

TARİHİ YARIMADA YÖNETİM PLANI HAZIRLIKLARI SÜRÜYOR

Tarihi Yarımada'nın Yönetim Planı hazırlanması konusunun Kültür ve Turizm Bakanlığı'na onaylanması sonucunda Alan Yönetimi ile ilgili mevzuat gereği yetkili idare olan İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı ve Alan Başkanlığı arasında toplantı yapıldı. 2 Aralık 2008 tarihinde gerçekleşen ve Danışma Kurulu üyelerinin belirlenmesine yönelik bu toplantıya Odamızı temsilen İstanbul Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman katıldı.

Geçtiğimiz yıllarda açılan davalar sonucunda 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı yürürlükten kaldırılan Tarihi Yarımada'da 2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası doğrultusunda Yönetim Planı'nın elde edilmesini, devam eden projelerin belirli bir disiplin altına alınması bakımından önemli gören İstanbul Şube Yönetim Kurulumuz, konuyu farklı boyutlarıyla ele almak üzere çeşitli toplantılar yapılmasını hedefliyor. Bu çalışmalar tamamlandıkça üyelerimizin bilgilendirilmesi amacıyla Alan Yönetimi konusundaki gelişmeler aktarılmaya devam edilecek.



İSTANBUL KALKINMA AJANSI

KALKINMA KURULU'NA KATILDIK

İstanbul Valiliği'nin çağrısı üzerine 16 Aralık 2008 tarihinde yapılan İstanbul Kalkınma Ajansı Kalkınma Kurulu'nun ilk toplantısına İstanbul Şube Yönetim Kurulu Başkanı Erhan Demirdizen katıldı.

İstanbul Valisi Muammer Güler'in yönettiği toplantıda Kalkınma Kurulu Başkanlığına Türkiye Katılım Bankaları Birliği Başkanı

Osman Akyüz seçilirken, Ajans Yönetim Kurulu üyeliklerine Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) Başkanı Mehmet Büyükekşi, MÜSİAD Başkanı Ömer Cihad Vardan ve TUSKON'u temsilen Fuat Özbekli seçildiler. Bir Kalkınma Kurulu üyesinin önerisi üzerine Şube Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen de Ajans Yönetim Kurulu'na aday olarak duyuruldu, ancak yeterli oy alamadığından seçilemedi.

Ajans'ın yetkili kurullarına seçilen kişilerin Sayın Vali tarafından önerilen kişiler olması, oy kullanan Kalkınma Kurulu üyelerinin büyük çoğunluğunun kamu görevlilerinden oluşturulması ve başka yanlışlar nedeniyle önümüzdeki günlerde hem Oda içinde hem de diğer Kalkınma Kurulu üyeleriyle ortak değerlendirmeler yapılması hedefleniyor.



ATAKÖY 1. VE 2. KISIMLAR

1 NO'LU KORUMA BÖLGE KURULU'NA GÖRÜŞ BİLDİRDİK

Modern mimarlık akımının kentsel ölçekli ya da tekil örneklerinin belgelenmesini, korumasını, restorasyonunu ve yeniden işlevlendirilmesini amaçlayan uluslararası çalışma grubu olan DOCOMOMO'nun Piccinatto'nun eseri Ataköy I. ve II. kısımların korunması için İstanbul 1 No'lu KTVKBK'na başvuru yapması sonucu Kurul Odamızın görüşünü istedi.

İlgili Koruma Bölge Kurulu'na İstanbul Şubemizce iletilen görüşte; söz konusu alanların 1957-1964 yılları arasında dönemin ünlü şehir plancıları ve mimarları tarafından tasarlanarak hayata geçirilen ve yine döneminin önemli modern mimarlık ve planlama örnekleri arasında gösterilen Ataköy 1. ve 2. Kısımlar ile A, B, C motellerinin yer aldığı alanın kentsel sit alanı olarak belirlenmesinin uygun olacağı görüşüne yer verildi.

KORUMA BÖLGE KURULU

2 NO'LU KURUL'DA BEYOĞLU PLANI GÖRÜŞÜLÜYOR

Çalışma alanı Beyoğlu, Eyüp, Şişli, Kağıthane ilçeleri olan ve her hafta Çarşamba günleri toplanan 2. Nolu KTVKBK 18 Aralık 2008 tarihli toplantısına Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman katılmıştır. Kurulun toplantı gündeminde yer alan "Beyoğlu Planları" konusunda Şubemiz görüşünün istenmesi sonucu bir değerlendirme raporu oluşturulması yönünde çalışmalara başlanmıştır. Odamızın açtığımız dava sonucu "yürütmeyi durdurma" kararı çıkan Park Otel Turizm Merkezi'nin (Beyoğlu) Kurulun çalışma alanında olması sebebiyle oluşturulan görüş raporunun önemi artmaktadır:

"Beyoğlu Kentsel Sit Alanı 1/5000 Ölçekli Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve Plan Notları Değerlendirme Raporu

İstanbul 1 no'lu Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Kurulu'nun 1993 tarih ve 4720 sayılı kararı ile Beyoğlu ilçesinin kentsel sit alanı ilan edilen kısmı ve Aynalıkavak Kasrı ve Haliç Sahili Tersaneler Bölgesi'ne ilişkin İstanbul Büyükşehir Belediyesi İmar ve Şehircilik Daire Başkanlığı Planlama Müdürlüğü'nce hazırlanan 1/5000 ölçekli Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı ve Plan Notları tarafımızdan incelenerek aşağıda yer alan hususlar üzerinde görüş oluşturulmuştur.

Planlama Müdürlüğü tarafından hazırlanan Koruma Amaçlı Nazım İmar Planına bakıldığında bölgede mevcut fonksiyonel dağılımın plan ile korunduğu ve getirilen plan kararlarının plan şeması ile mevcut yapı stoğu üzerinde yaratılan yapılaşma baskısını kısıtlama isteğinde olduğu görülmektedir. Fakat sit alanları için hazırlanan planların, söz konusu alandaki kültür

ve tabiat varlıklarının korunması ve kullanılması yönündeki esasları belirlemesi ve bu esaslar doğrultusunda alınan kararların uygulanması hususunda düzenlemeleri yaparken, alan bütünü içinde yapılan değerlendirmelerin yanı sıra alanın etkileşim ve geçiş bölgelerini de göz önünde bulundurması gerekmektedir. Bu kapsamda mekansal ve işlevsel olarak Beyoğlu Kentsel Sit Alanının devamı niteliğinde olan ve 05.02.1992 tarihinde 1 numaralı KTV Koruma Kurulunca sit alanı ilan edilen Perşembe Pazarı Bölgesinin, Beyoğlu Kentsel Sit Alanı Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı kapsamında değerlendirilmesi plan hedefleri ve ilkeleri yönünden tutarlılık sağlayacaktır. Bununla birlikte, Beyoğlu Bölgesinin bir bütün olarak değerlendirilmesi hem bölgenin çevresiyle ilişkisinin kurulması, hem de kent bütünü içerisindeki yeri ve kentin kimliğine ilişkin rolünün algılanması yönünde faydalı olacaktır.

Diğer taraftan plan bütünlüğü ve sürekliliği göz önüne alındığında dikkati çeken bir diğer konu bölge içerisinde yer alan turizm merkezi alan sınırlarıdır. Parçacıl karar üretme biçimlerinin tüm planlama sürecinde olduğu gibi tarihi ve kültürel çevrenin korunması ve geliştirilmesi yönünde çözüm sağlamaktan öte kent bütününde uyumsuz ve ayrıcalıklı uygulamalara yol açması muhtemeldir. Bu anlamda Beyoğlu Kentsel Sit Alanı bütünü içerisinde yer alan Karaköy Liman ve Rıhtım Turizm Alanı, Park Otel Turizm Alanı ve Galata Bölgesi Turizm Alanlarının sınırları içinde kalan bölgelerinde plan bütünü içinde değerlendirilmesi gerekmektedir. Aynı şekilde plan bütünü dikkate alındığında, Galata Bölgesi Turizm Alanı sınırı içinde gerek fiziksel ve fonksiyonel önerilerin planın geri kalanıyla oluşturduğu bütünlük, gerekse bu sınırın sosyal-mekansal anlamda sınır dışında kalan alanla olan sürekliliği ve belirgin bir ayrışmaya sebep olacak herhangi bir unsuru barındırmaması, bu alanı işlevsiz kılmaktadır. Bu tespit

doğrultusunda söz konusu turizm alan sınırının kaldırılması yada yeniden ele alınması yönünde Bakanlık nezdinde gerekli girişimlerin yapılması uygun olacaktır.

Bununla birlikte Talimhane Bölgesine ilişkin olarak; bölge, mevcut dokusu, plan kararlarından gelen yapılaşma hakları ve turizme yönelik kullanım kararları ile birlikte değerlendirildiğinde çevresinden farklılaşarak kendine özgü bir nitelik kazanmıştır. Ancak, plan notlarıyla 3. derece Koruma Bölgesinde yer aldığı ilan edilen alanın mevcut yüksek katlı yapı stoğu göz önüne alındığında çevresi için emsal teşkil edecek nitelikte olduğu da gözlenmiştir. İşbu sebepten dolayı alanın farklı bir lejant ile tanımlanarak çevresi üzerinde yaratacağı yoğun yapılaşma baskısını önleyici plan kararları geliştirilmelidir. Taksim meydanı ve çevresine ilişkin olarak trafik düzenlenme ve yayalaştırma çalışmasının yapılması ise; gerek araç ve yaya sirkülasyonunun sağlıklılaştırılması, gerek Taksim Meydanının Gezi Parkı ve İstiklal Caddesi gibi iki önemli yaya mekanı ile bütünleşmesi açısından yerinde bir karardır.

Planlama Müdürlüğü tarafından hazırlanan Koruma Amaçlı Nazım İmar Planı Plan Notları incelendiğinde; plan notlarının bazı bölümlerinin koruma amaçlı nazım imar planı plan notu niteliği taşımadığı, plan notlarının bir kısmının ise belirsizlikler ve tanımsızlıklar barındırdığı tespit edilmiştir. Şöyle ki; plan notu yazılı ve çizili olarak ifade edilen plan kararlarının uygulanabilirliğini sağlayan, plan üzerinde ve plan açıklama raporunda genel ilke ve gösterim teknikleri ile ayrıntılandırılmayan konularda uyulması gereken kuralları, özellikle yöreye özel oluşumları, yoruma açık olmadan net ve kesin biçimde tanımlayan, kısa, öz, açık notlar olup plan kararları ile bütünlük sağlayan bir araçtır.

Plan notları yeni belirsizlikler ya da açmazlar yaratmak adına değil, aksine plan raporu, plan paftası, lejantı, hesaplar vb. gösterim ve açık-



lamaların yetersiz kaldığı durumları netleştirmek amacıyla oluşturulurlar. Bu nedenle genel ve özel hükümler ayrımından sonra özel hükümler farklı altbaşlıklarla düzenlenerek tüm plan kararları hüküm altına alınır. Fakat söz konusu plan notlarında, Kentsel Tasarım rehberi, Kentsel Tasarım Projeleri, 1 / 1000 ölçekli Koruma Amaçlı İmar Planı, mevcut doku, mevcut yapı stoğu, mevcut anıtsal yapı gibi belirsizlikleri referans göstermekte ve koruma kuruluşuna göndermeler ile belirsizlikler ve tanımsızlıklar üzerine kurgulanmıştır. Beyoğlu Kentsel Sit Alanı gibi İstanbul Metropoliiten Alanı içinde böylesi önemli bir bölgenin planlarını destekleyecek olan plan notlarının doğru şekilde tanımlanmaması, yine 1 / 5000 ölçekli plan notlarında işlev alanlarının, yer seçim kararlarının 1 / 1000 ölçekli planda saptanacağı ya da desantralize edilirse, işlevi değişirse farklı işlevler verilebileceği gibi ifadelerin kullanılması; Beyoğlu kentsel sit alanından öte hiç bir 1/5000 ölçekli plan notunda kabul edilemeyecek bir durumdur.

Ayrıca plan notlarında yer alan gelecek kestirimleri içeren ifadeler de plan yapım ilkelerine uymamaktadır. Planlar geleceği tanımlayan araçlardır, gelecekte olması muhtemel görülen değişimler üzerinden plan notları ile yeni kararlar kurgulanamaz. Bu değişimler öngörülüyorsa ya da öngörülen projeler kabul ediliyorsa söz konusu kararların plan kararı niteliğinde olması gerekmektedir. Aksi bir durum plan çalışmasının yetersizliğini ve işlevsizliğini gösterecektir.

Plan notlarının başında yer alan genel hükümler başlığı altında koruma bölgelerinin 1. derece koruma bölgesi, 2. derece koruma bölgesi, 3. derece koruma bölgesi ya da kentsel çalışma alanı, kentsel sosyal altyapı ve teknik altyapı alanı gibi farklı alt bölge tanımları ile derecelendirilmelerine veya ayrıştırılmalarına karşın; bu alt bölgelerin sınırlarının nasıl belirlendiği ve diğer bölgelerden hangi farklı yönleri ile ayrıştığı konusunda hiç bir hüküm

ya da açıklama yer almamaktadır. Bu şekilde plan marifetiyle mekansal ve fonksiyonel olarak ayrıştırılan ve sınırlarlarla derecelendirilen alanlara ilişkin seçim kriterlerinin genel hükümler bölümünde açıklanmaması plan notlarının geçerliliğini azaltmaktadır. Bu nedenle de plan notları ile bölgelerin özgün koşulları göz önüne alınarak getirilen hükümler büyük oranda anlaşılır olmaktan uzaktır.

Genel hükümler başlığı altında yer alan bazı hükümler ile plan hiyerarşisine aykırı hükümler getirilmekte ve alt ölçekteki planlarda ya da kentsel tasarım projelerinde belirlenmesi gereken hükümler, 1/5000 ölçekli nazım imar planı ile getirilmektedir. Ayrıca bu başlık altında yer alan bazı maddeler ile de yetki karmaşası yaratılmakta, Koruma Kurulu ya da Belediyesince karar verilmesi gereken konular plan notları marifetiyle hüküm altına alınmaktadır.

Koruma Bölgeleri Derecelendirmeleri ile ayrılan alanlarda getirilen hükümlerin büyük bir kısmının nazım imar planı ile karara bağlanacak hükümler olmadığı görülmektedir. Oldukça genel tanımlarla verilen ve bazı durumlarda parsel bazına kadar inen kararların dayanakları ve işlevlikleri bu nedenle plan üzerinde okunamamaktadır.”

2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 7 Ocak 2009 tarihli toplantısına İstanbul Şubemizi temsilen Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman katılarak, Yönetim Kurulu Üyemiz Hülya Yakar'ın da katıldığı çalışmalar sonucu oluşturulan görüş raporumuzu Kurul'un dikkatine sundu. Kurul'ca yapılan değerlendirmeler sonucunda Plan notlarına ilişkin değişiklik taleplerimiz büyük ölçüde kabul gördü.

Görüş raporu çerçevesinde Kurul'da dile getirdiğimiz değişiklik önerisi sonucunda Beyoğlu ilçesi sınırlarında bulunan ve bir çok projeyi içeren “yenileme alanları” da Beyoğlu Koruma Amaçlı İmar Planına dahil edilmiş oldu.

İstanbul Şube

ÜYELERİMİZE İŞYERİ ZİYARETİ

SOM DEĞERLEME'DE MESLEKTAŞLARIMIZLA BULUŞTUK

2008 yılı içinde farklı zamanlarda İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin Şehir Planlama Müdürlüğü, KUDEB Müdürlüğü ve Boğaziçi İmar Müdürlüğü ile Kadıköy Belediyesi'nde çalışan meslektaşlarımızı ziyaret etmiş ve kurumlarında yaşadıkları mesleki sorunları ve deneyimleri paylaşmıştık. Bu ziyaretlerimizi 1 Aralık 2008 tarihinde Som Değerleme A.Ş.'nde çalışan meslektaşlarımıza yaptığımız ziyaretle sürdürdük

Aynı zamanda Yönetim Kurulu Üyemiz Nazan Özbaydar'ın genel müdürlüğünü yaptığı işyerinde yaptığımız toplantıda, gayrimenkul değerlendirme sektöründe çalışan meslektaşlarımızın sorunlarının yanı sıra, sektörün Odamız ve üniversitelerimizin şehir ve bölge planlama bölümleri ile olan ilişkilerinin artırılmasına yönelik öneriler üzerinde duruldu. Bu kapsamda önümüzdeki aylarda gayrimenkul değerlendirme şirketlerinde çalışan tüm şehir plancılarıyla ortak bir değerlendirme toplantısı yapılması görüşü benimsendi.

Som Değerleme A.Ş.'de yapılan toplantıya Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen, Sekreterimiz Tayfun Kahraman ve Yönetim Kurulu Üyemiz Nazan Özbaydar'ın yanı sıra, şehir plancıları Özge Yıldırım, Tuğba Tortgökler ve Fatma Büyükbaş Umut katıldılar.

İstanbul Şube

ÖMERLİ HAVZASI: KORUMA ALANLARINI YAPILAŞMAYA AÇAN PLAN'A DAVA AÇTIK

Korunması gerekli alanlarda yapılaşma kararlarını artıran 1/5000 Ölçekli Ömerli

Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nı yaratacağı sakıncalar nedeniyle dava ettik.

Dava dilekçemizin tam metni aşağıdadır

İSTANBUL İDARE MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINA

Davacı: TMMOB Şehir Plancıları Odası (İstanbul adres)

Vekili: Av.

Davalı: İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı

DAVA KONUSU: İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nce 13.06.2008 tarihinde onaylanarak İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığınca 12.07.2008 tarihinde tasdik olunan ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nde 05.08.2008 tarihinde askıya çıkarılan 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nın öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemidir.

YASAL EKSİKLİKLER VE İPTAL GEREKÇELERİ

1) Dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı, İstanbul

Büyükşehir Belediye Başkanlığı tarafından 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7'nci maddesinde belirtilen yetkiye göre onaylanmıştır. Amlan Kanun hükmü, "Büyükşehir Belediyelerinin görevleri" arasında, "Çevre Düzeni Planına uygun olmak kaydıyla, Büyükşehir Belediye ve Mücavir Alan sınırları içinde 1/5000 ve 1/25000 arasındaki ölçekte nazım imar planını yapmak, yaptırmak ve onaylayarak yürürlüğe koymak" düzenlemesine yer vermiştir.

Oysa, dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı, ilk kademe belediyesi statüsünde olan Akfırat Belediyesi tarafından hazırlanmış ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi onayına sunulmuştur. Böylece 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7'nci maddesine açıkça aykırılık taşıyan bir durum oluşmuştur.

2) Akfırat Belediye Başkanlığı tarafından dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın

onaylanması ve yürürlüğe konulması için İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na yapılan başvuruda; eski planların idari yargı yerinde yürütülmesinin durdurulması ve bu bölgede yapılan imar uygulamasının iptal edilmesinin yanı sıra, "9-11 Mayıs 2008 tarihlerinde Akfırat belde sınırlarında bulunan İstanbul Park'ta yapılacak Formula 1 yarışlarında sorun yaşanmaması" ve "söz konusu bölgede tekrar imar uygulaması yöntemiyle Formula bağlantı yolunun yasal hale getirilebilmesi" hususları, dava konusu Nazım İmar Planı'nın yapılma ve onaylanma gerekçesi olarak ileri sürülmüştür.

Akfırat Belediye Başkanlığı tarafından dava konusu Nazım İmar Planı'nın yapılma gerekçesi "Formula 1 yarışlarında sorun yaşanmaması" olarak ifade edilmektedir. Ancak Akfırat Belediyesi bu başvuruyu İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne 03.04.2008 tarihli yazısı ile yapmaktadır. Başka bir ifadeyle, "Formula 1 yarışlarında sorun yaşanmaması" gerekçesiyle Plan'ın onaylanarak yürürlüğe konulması talebinin yapıldığı tarih, Formula 1 yarışlarının başlamasından sadece 36 gün öncedir. Bu kadar kısa bir süre içinde İstanbul Büyükşehir

Belediyesi'nin söz konusu Nazım İmar Planı'nı onaylaması ve "sorun yaşanmaması" için uygulanmaya başlanması mümkün değildir. Nitekim, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na onaylanan dava konusu Nazım İmar Planı'nın yürürlüğe girme tarihi 05.08.2008'dir. Başka bir deyişle, "Formula 1 yarışlarında sorun yaşanmaması" gerekçesi ileri sürülerek onaylanan 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nın yürürlüğe girdiği tarih, Formula 1 yarışlarının başlamasından yaklaşık 3 ay sonradır.

Buradan da açıkça anlaşılacağı gibi, 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nın asıl yapılma ve onaylanma amacı Formula 1 yarışları ve bu amaçlarla yapılacak düzenlemeler değildir.

3) Dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın hangi amaçlarla yapıp onaylandığı daha açık bir biçimde anlayabilmek için, planlama alanındaki asli kullanıma amaçlarından birinin özel üniversite alanı olduğunu vurgulamak gerekmektedir. Mevcut durumda kısmen orman alanında kalan söz konusu özel üniversite alanı, içme suyu havzasının kısa ve orta mesafeli koruma alanında yer almaktadır. İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği hükümlerine göre söz konusu özel üniversite alanının kısa ve



orta mesafeli koruma alanlarında yer alması mümkün değildir.

4) Dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın öngördüğü düzenlemeler doğrudan "Formula 1 yarışlarında sorun yaşanmaması" amacını taşımamakta olup, Formula 1 yarışları nedeniyle bölgede artan arazi rantlarının sonucu olarak korunması gerekli alanlarda yapılaşma kararları getirmektedir. Bu kapsamda, geniş alanların konut kullanımına açılmasının yanı sıra, sanayi alanları, küçük sanayi alanları, toptan ticaret alanları gibi istihdam ve nüfus çeken kullanım kararları da dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın düzenlemeleri arasındadır. Bu yoğun çalışma alanlarının içme suyu havzası ve yakın çevresinde konumlanması, ileriye dönük yaygın bir yapılaşma baskısının bu bölgede yaşanacağı ve K. Çekmece Gölü'nde olduğu gibi, Ömerli Barajı'nın da gelecekte "içme suyu kaynağı" özelliğini kaybetmesine yol açacağı açıkça ortadadır.

5) Dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı tarafından öngörülen düzenlemeler, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununun 7'nci maddesi tarafından İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na verilen "görev" tanımına uygun değildir. Söz konusu yasal düzenlemede, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, nazım imar planı yetkisini, "çevre düzeni planına uygun olmak kaydıyla" kullanabilmektedir. Aynı şekilde, 3194 Sayılı İmar Kanununun 5'inci maddesine göre de "Nazım İmar Planı"nın "varsa bölge veya çevre düzeni planlarına uygun olarak hazırlanması" gerekmektedir. Yine anılan Kanunun 8'inci maddesi ile belediyeye verilen nazım imar planı yetkisi, "mevcut ise bölge planı ve çevre düzeni planı kararlarına uygunluğu sağlanmak" koşuluyla verilmiştir.

Oysa dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı, 07.06.2004 tarihinde değişiklik yapılmış olmakla birlikte halen yürürlükte olan Çevre ve Orman Bakanlığı'nca 13.08.1984 tarihinde onaylı 1/25.000 Ölçekli

Ömerli İçme Suyu Havzasını Koruma Amaçlı Çevre Düzeni Planı'na aykırı düzenlemeler yapmıştır. Halen bölgedeki uyulması zorunlu üst ölçekli plan olan söz konusu 1/25.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı ile tarım alanı ve ağaçlandırlarak muhafaza edilecek orman alanı olarak düzenlenen alanlar, dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ile yapılaşmaya konu edilmiş ve bu yönde kullanım kararları verilmiştir.

Bu haliyle, dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı, 3194 Sayılı İmar Kanunu ve 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu hükümleri uyarınca uymakla yükümlü olduğu 1/25.000 Ölçekli Ömerli İçme Suyu Havzasını Koruma Amaçlı Çevre Düzeni Planı'na aykırıdır. Üst ölçekli planlara aykırı olarak hazırlanan imar planlarının iptal edilmesi Danıştay içtihatları arasında yer almaktadır.

6) 06.03.2008 tarihinde kabul edilen 5747 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe

Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca, planlama alanının içinde yer aldığı Akfırat Belediyesi, yapılacak ilk yerel seçim sonrasında tüzel kişiliği ortadan kalkacak olan "ilk kademe belediyesi" statüsündedir. Bu kapsamdaki belediyeler ile ilgili olarak anılan Kanun, Geçici 2'nci maddesinin (5) bendinde, "bu belediyeler yeni nazım ve uygulama imar planı yapamazlar; mevcut planlarda yapılması gereken zorunlu değişiklik ve yapı ruhsatı hariç her türlü imar uygulaması büyükşehir belediyesi sınırlarında büyükşehir belediyesinin, diğer yerlerde il özel idaresinin onayı ile yapılır" hükmüne yer vermiştir.

Anılan yasal düzenleme, tüzel kişiliği sona erdirilen belediyelerin büyükşehir bütününden bağımsız ve kopuk olarak birtakım imar planı kararları alıp uygulamalarını engellemek amacıyla taşımakta olup, plan yetkisinin büyükşehir belediyesine verilmesi bu amaca yöneliktir. Oysa İstanbul Büyükşehir Belediyesi dava konusu

1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nı onaylayarak, yasal düzenlemenin kendisine verdiği görevi yerine getirmemiştir. Şöyle ki; dava konusu Nazım İmar Planı, ağırlıklı olarak su kaynaklarının yer aldığı doğal yapısı ve özellikleri ile ön plana çıkan bölgede, doğal çevreyi tahrip eden mevcut yapılaşmaları azami ölçüde dikkate almıştır. Böylece, İstanbul metropoliten kent bütününden bakıldığında korunması gerekli içme suyu kaynaklarının koruma alanları ile orman niteliğindeki alanların yapılaşmaya açılması mümkün hale getirilmiştir. Bu haliyle, dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı ile yapılan düzenlemeler 5747 Sayılı Kanunun Geçici 2'nci maddesinde tanımlanan planlama yetkilerine aykırı olarak yapılmıştır.

7) Aynı şekilde, dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı,

korunması gerekli içme suyu havzası ve orman nitelikli alanları konut amaçlı kullanımlara açarak, İstanbul kent bütününde ihtiyaç fazlası olan konut alanlarını planlamıştır. Planlama alanının "ağırlıklı olarak su kaynaklarının yer aldığı doğal yapısı ve özellikleri ile ön plana çıktığı", dava konusu Nazım İmar Planı'nın onayına ilişkin Belediye Meclis Kararında da açıkça ifade edilmektedir. Dolayısıyla, İstanbul genelinde ne kadar konut ihtiyacının olduğuna ilişkin kapsamlı çalışmalara dayanmaksızın, İstanbul kenti için yaşamsal önemde olan Ömerli İçme Suyu koruma alanları konut amaçlı yapılaşmaya açılmaktadır. Bu haliyle, dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı, kamu yararı, şehircilik ilkeleri ve planlama esaslarına aykırıdır.

8) Dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı, İstanbul 4. İdare

Mahkemesi'nin 31.10.2007 gün ve 2006/627 E. sayılı kararı ile "yürütmenin durdurulması isteminin kabulüne" kararı ve bu karara Belediyesince yapılan itiraz sonucunda İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nin

13.02.2008 gün ve 2008/710 sayılı kararı ile "itiraz reddine" şeklindeki kararına konu olan 1/5000 Ölçekli Ömerli İçme Suyu Havzası Tepeören 2-3. Etap Nazım İmar Planı Değişikliği ve İlave İmar Planı alanını kapsamaktadır. Başka bir ifadeyle, İstanbul 3. İdare Mahkemesi ve İstanbul Bölge İdare Mahkemesi'nin yakın geçmişte aleyhte kararlar verdiği bir 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı alanı tekrar planlanmaktadır. Söz konusu yürütmesi durdurulan 1/5000 Ölçekli Ömerli İçme Suyu Havzası Tepeören 2-3. Etap Nazım İmar Planı'na ilişkin Odamızca açılan davanın esasa ilişkin hususlarının yargılanması devam etmektedir.

Dolayısıyla, eski plan hakkında İdare Mahkemesi'nce YD kararı bulunan bir alanda yeniden imar planı yapılırken, YD kararının gerekçelerinin İdarece ne şekilde dikkate alınarak yeni bir nazım imar planı tesis edildiğinin açık olarak plan raporlarında ve planın onayına ilişkin meclis kararlarında yer alması gerekmektedir. Oysa dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın onayına ilişkin İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 13.06.2008 tarih ve 1390 sayılı Meclis Kararında, hakkında YD kararı bulunan eski Nazım İmar Planı'nın hangi kararlarının değiştirilmek suretiyle Mahkeme kararına uygunluğun sağlandığı hususunda herhangi bir bilgiye rastlanmamaktadır. Anılan Meclis kararında, eski planlara ilişkin İdare Mahkemesi'nce verilen YD kararları yeni imar planlarının ivedilikle yapılması için gerekçe olarak belirtilmiş olmakla birlikte, yeni imar planında Mahkeme kararlarına uygunluğun ne şekilde sağlandığı hususunda herhangi bir açıklamaya yer verilmemiştir.

Nitekim, İSKİ İçme Suyu Havzaları Yönetmeliği hükümlerine aykırı olarak Plan'da özel üniversite yeri belirlenmesi, dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'nın, önceki planlara ilişkin Mahkeme kararlarını dikkate almadığının açık bir örneğidir.

SONUÇ VE İSTEM:

Yasal, hukuksal ve planlama ölçütleri açısından belirlenen sakıncalar nedeniyle 3194 Sayılı İmar Kanununun 8'inci maddesi uyarınca dava konusu 1/5000 Ölçekli Ömerli Havzası Akfırat Kuzeyi Nazım İmar Planı'na askı süresi içinde Odamızca itiraz edilmiş, ancak bu itirazımıza İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce herhangi bir cevap verilmemiştir.

Bu nedenle, 3194 Sayılı İmar Kanunu ve eki yönetmeliklere, 5216 Sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanununa, 5747 Sayılı Kanuna ve diğer ilgili mevzuata açıkça aykırı, hukuka uygun olmayan ve şehircilik ilkeleri ile planlama esaslarına ve kamu yararına aykırı olan dava konusu 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı'nın, telifisi mümkün olmayan zararlara neden olunmaması için, idarenin savunması beklenmeksizin yürütmesinin durdurulması ve iptaline; ayrıca yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı tarafa yükletilmesine karar verilmesini talep ederim.

 İstanbul Şube

"YENİLEME PROJELERİ", FENER-BALAT'TA TARTIŞMALI PROJE

İstanbul Yenileme Alanları Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu'nun 9 ve 22 Ocak 2009 tarihli toplantılarında Fener-Balat Yenileme Projesi tartışıldı. İstanbul Şubemizi temsilen II. Başkanımız Pınar Özden ve Kurul toplantılarında görevli üyelerimiz Ali Rıza Nurhan ile Emrah Altınok'un katıldığı toplantılarda projenin içeriğine yönelik tartışmalar oldu.

Özellikle bir park alanında proje ile yapılaşma önerilmesi ve kamusal alanların "yarı kamusal alan" şeklinde tanımsız ifadelerle dönüştürülmesi karşısında eleştirilerimizi dile getirdik. Yenileme projesinde açık yeşil alanlara karşı takınılan tavrın olumsuz olması karşısındaki tepkimizi ifade ederek,

bu alanların belediye tarafından güvenli bir şekilde kentlilerin kullanımına açık tutulmasının önemini aktardık.

Yine "yenileme alanı" olarak belirlenen Fener ve Balat semtlerinde tarihsel dokunun kıyı ve denizle kurduğu geleneksel ilişkinin proje tarafından ortadan kaldırılmasına yönelik önerileri de yoğun olarak eleştirdik.

 İstanbul Şube

KORUMA BÖLGE KURULLARI: TOPLANTILARA DAHA FAZLA KATILACAĞIZ

2863 Sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası'nda 2004 yılında yapılan düzenlemelerin henüz ülke genelinde yaygın olarak özümsemediğini ve hayata geçirildiğini ileri sürmek çok güç. Kapsamlı olarak hayata geçirilemeyen yasal düzenlemelerden biri de, koruma bölge kurulu toplantılarına meslek odalarıyla sağlanacak gözlemci statüsündeki katılımlar...

Odamız ile koruma bölge kurulları arasındaki iletişim ve kamusal denetim ilişkisini daha düzenli ve kurumsal bir niteliğe kavuşturmak için, İstanbul ilinde görev yapan Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulları Müdürlüklerine yazı gönderilerek, toplantı gündemlerinin Odamıza önceden iletilmesi ve temsilcilerimizin katılımının sağlanması istendi.

Koruma bölge kurullarında Odamızı temsil edecek üyelerimizle 13 Ocak 2009 tarihinde İstanbul Şubemizde bir toplantı yapılarak, kurul toplantılarında izlenecek yöntem ve sonrasında yapılacak ortak çalışmalar değerlendirildi.

Kurul toplantılarına Odamız adına katılacak gözlemci üyelerimiz şunlar oldu: Evren Oral, Sinem Konuk, Senay Akalın, Tayfun Kahraman, Nazan Özbaydar, Gizem Aksümer, Çare O. Çalışkan, Murat Yıldız, Okan Bal, Öznur Akalın, Mehmet M. Çalık, Nüket

Özipek, Gökçen Taşkın, Erhan Demirdizen, Demet Savaşan, Zeynep Arman, Kübra Şen, Amber Niksarlıoğlu, Ali R. Nurhan, P. Pınar Özden, Emrah Altınok.

 İstanbul Şube

İTÜ'DE GÖREV DEĞİŞİKLİĞİ: YENİ BÖLÜM BAŞKANI PROF. DR. HANDAN TÜRKÖĞLU'NU KUTLUYORUZ

İstanbul Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanlığı'na Prof. Dr. Handan Türköğlü seçildi.

6 Ocak 2009 tarihinde İstanbul Şubemiz Yönetim Kurulu'ndan Başkanımız Erhan Demirdizen, II. Başkanımız Pınar Özden, Sekreterimiz Tayfun Kahraman, Üyemiz Mehmet M. Çalık, Üyemiz Seda Kundak ve Üyemiz Öznur Akalın'ın katıldıkları bir ziyaret gerçekleştirerek, Prof. Dr. Türköğlü'na yeni görevinde başarılar diledik. Geçmişte olduğu gibi, bundan sonra da İstanbul Şubemizin Bölüm ile her türlü işbirliği ve ortak çalışmaya açık olacağını dile getirdik.

Bu vesileyle, geçtiğimiz yıllarda bu görevi büyük bir özveri ve başarıyla yürüten Prof. Dr. Nuran Zeren Gülersoy'a da teşekkürlerimizi sunuyoruz.

 İstanbul Şube

ÜYELERİMİZE İŞYERİ ZİYARETİ: K. ÇEKMECE BELEDİYESİ'NDE MESLEKTAŞLARIMIZLA BULUŞTUK

Üyelerimizin çalıştıkları kurumlarda yaşadıkları deneyimler ve sorunlar hakkında bilgilenecek ve Oda çalışmaları hakkında önerilerini doğrudan almak üzere 13 Ocak 2009 tarihinde Küçükçekmece

Belediyesi'nde çalışan meslektaşlarımızla bir araya geldik.

Aynı zamanda Odamız üyelerinden Şehir Plancısı Hüseyin Oflaz'ın Teknik Başkan Yardımcısı olarak görev yaptığı Küçükçekmece Belediyesi'nde çalışan üyelerimiz Eda Cactaş Ceylan, Seda Genç, A. Canan Kutlu, Nurtaç Tok, Kadriye Gazioğlu, Yeşim Akın ve Elif Kangaloğlu Gül'ün katıldıkları toplantıda, belediyelerde çalışan meslektaşlarımıza yönelik meslek içi eğitim programlarının geliştirilmesinin önemi üzerinde duruldu. Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen ve II. Başkanımız Pınar Özden de, Odamızın bu konulardaki çalışmaları ve bundan sonra birlikte yapılabilecekler hakkında görüşlerini aktardılar.

 İstanbul Şube

“İSTANBUL BULUŞMALARI”NA KATKI: K. ÇEKMECE BELEDİYE BAŞKANI AZİZ YENİAY'A TEŞEKKÜR ETTİK

2007 yılında ilki Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde “İstanbul'da Büyük Projeler” konusunda, ikincisi 2008 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi'nde “Belirsizlik Ortamında Planlama” konusunda düzenlenen “İstanbul Buluşmaları” toplantılarına yaptığı katkılardan dolayı Küçükçekmece Belediye Başkanı Aziz Yeniay'ı ziyaret ederek, teşekkür plaketlerimizi sunduk.

Yapılan törene Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen, II. Başkanımız Pınar Özden, Küçükçekmece Belediye Başkan Yardımcısı Şehir Plancısı Hüseyin Oflaz ve Yönetim Kurulumuzun önceki başkanı Ahmet Turgut katıldılar.

İstanbul Buluşmaları'na katkıda bulunan Beşiktaş Belediye Başkanı İsmail Ünal, Şişli Belediye Başkanı Mustafa Sarıgül ve Zeytinburnu Belediye Başkanı Murat Aydın da önümüzdeki dönemde ziyaret edilecek.

 İstanbul Şube

ESKİ METEOROLOJİ ALANI: YÜKSEK YOĞUNLUKLU REZİDANS KARARINA DAVA AÇTIK

Kadıköy ilçesinde Göztepe Meteoroloji Bölge Müdürlüğü alanı için hazırlanan 49 katlı, 4 bloktan oluşan rezidans projesinin yapılanma koşullarını tanımlayan İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce onaylı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı kararlarının yürütmesinin durdurulması ve iptali istemiyle dava açtık.

Söz konusu yapılanma koşullarının İstanbul İmar Yönetmeliği hükümlerine aykırılığı ve “ayrıcalıklı imar hakkı” oluşturmaları nedeniyle açtığımız davanın dilekçesini aynen yayınlıyoruz:

Öncelikle yürütmenin durdurulması istemlidir.

Davacı: Tmmob Şehir Plancıları Odası

Darphane Emirhan Caddesi Bayındır Sokak Uygar Apt. No: 1/1 Beşiktaş/İstanbul

Vekili:

Davalı: İstanbul Büyükşehir Belediyesi Saraçhane - İstanbul

Dava Konusu : İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi'nin 16.05.2008 gün ve 1110 sayılı kararı ile onanan, 11.08.2008 tarihinde askıya çıkarılan, İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanlığı'na 11.09.2008 tarih ve 2008/736 sayılı dilekçe (EK 1) ile itiraz edilen ve süresinde cevaplamayarak itirazımız zımnen reddedilen, Kadıköy İlçesi, 151 pafta, 421 ada, eski 161, yeni 285-286 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliğinin öncelikle yürütmesinin durdurulması ve iptali istemidir.

Öğrenme Tarihi: Askıya çıkış tarihi: 11.08.2008

Askıdan iniş tarihi: 11.09.2008

ACIKLAMALAR:

1. İtiraza konu olan Kadıköy 151 pafta, 421 ada, eski 161, yeni 285-

286 parseller Kadıköy ilçe sınırları içerisinde Tuğlacıbaşı mahallesinde yer almakta olup, maliye hazinesine kayıtlı bulunmaktadır. Söz konusu parseller 9.3.2005 onaylı 1/5000 ölçekli Kadıköy Merkez E-5 (D-100) Otoyolu Ara Bölgesi Nazım İmar Planında kısmen yol, kısmen kültürel tesis alanı, kısmen konut alanı ve kısmen yol alanında kalmaktadır. Söz konusu imar planında parselin bütünü 165 parsel olarak görülmektedir. 11.05.2006 onaylı 1/1000 ölçekli Kadıköy Merkez E-5 (D-100) Otoyolu Ara Bölgesi Uygulama İmar Planında ise 161 parsel kısmen (parsel numarası bulunmayan ve yeşil alan olarak terk edilen alan) park alanında, kısmen (yeni 286 parsel) 5 ve 4 metre yapı yaklaşma mesafesinde max.KAKS: 1.50 yapılanma koşullarında sosyo-kültürel tesis alanında, kısmen (yeni 285 parsel) TAKS net parsel üzerinden KAKS brüt parsel üzerinden hesaplanarak uygulama yapılacaktır plan notu ile max TAKS:0.35, max KAKS:2.07 H:Serbest yapılanma koşullarında konut alanında ve kısmen yol alanında kalmaktadır.

9.3.2005 onaylı 1/5000 ölçekli nazım imar planlarının eski 161 (yeni 285-286) numaralı parselleri ile ilgili bölümü için Kadıköy Belediye Başkanlığı tarafından iptal davası açılmıştır. Davaya ilişkin İstanbul 4. İdare Mahkemesince resen atanan bilirkişi heyetince oluşturulan raporda “dava konusu taşınmazın planda kısmen yüksek yoğunluk konut alanı, kısmen park ve dinlenme ile sosyokültürel alan fonksiyonuna ayrıldığı, toplam alan içinde konut alanlarının payının %38 olduğu, plan bütününde yol boyu ticaretin ağırlıklı olduğu, donatı alanlarının ise %11,78’e tekabül ettiği, planda taşınmazın %52.2’si yüksek yoğunlukta konut alanı olarak tanımlandığı halen pasif yeşil alan yaklaşık 23376m².’lik kısım yeşil alandan çıkarılıp yüksek yoğunlukta konut alanına dönüştürüldüğü, bunun da ek nüfus yoğunluğunun planlamaya yerleştirilmesi sonucunu doğurduğu, dolayısıyla bir yandan yeşil alanı azaltıcı diğer

tarafından konut yoğunluğunu arttırıcı plan değişikliğinin şehircilik ilkeleri ve planlama tekniklerine uygun olmadığı” sonucuna ulaşılmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesinin 11.1.2008 gün ve E-2006-2769 sayılı kararı ile dava konusu işlemin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. İstanbul 4. İdare Mahkemesinin kararının son bölümünde;

“Açıklanan nedenlerle, açıkça hukuka aykırı olan ve uygulanması halinde davacının giderilmesi güç zararlarına neden olabilecek nitelikte olduğu sonucuna varılan dava konusu işlemin davacı parseliyle ilgili kısmının yürütülmesinin teminatsız olarak dava sonuna kadar durdurulmasına kararın tebliğ tarihi izleyen 7 gün içinde Bölge İdare Mahkemesi nezdinde itiraz yoluna gidilebileceği hususunun taraflara bildirilmesine, 11.1.2008 tarihinde oybirliğiyle karar verildi” şeklinde değerlendirme yapılmıştır.

İstanbul 4. İdare Mahkemesince verilen yürütmeyi durdurma kararı öncesinde Kadıköy Belediye Başkanlığına 151 pafta, 421 ada, eski 161 parseli ait imar durumu tanzim edilmiş, yapılan imar uygulaması sonucunda terkler yapılmış ve yeni oluşan 285 numaralı parseldeki A-B-C-D olarak tanımlanan bloklara 19.9.2007 gün ve 00479-07 sayı ile yapı ruhsat verilmiştir. İstanbul 4. İdare Mahkemesi tarafından 11.1.2008 tarih ve 2006-2769 esas no ile verilen yürütmeyi durdurma kararı sonrasında Kadıköy Belediye Başkanlığına hafriyat aşamasındaki inşaatlar mühürlenerek durdurulmuştur.

İstanbul 4. İdare Mahkemesini yürütmeyi durdurma kararı 151 pafta, 421 ada, eski 161, yeni 285-286 parseller için onaylanan 9.3.2005 tarihli 1/5000 ölçekli nazım imar planının imar mevzuatına uygun olmadığı, yapılan işlemden kamu yararı bulunmadığı gerekçesi ile alınmıştır. İdare mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararı bütün idareleri bağlayıcıdır. Nitekim bu kapsamda Kadıköy Belediyesi hukuka uygun şekilde inşaatları durdurmuştur. İdare Mahkemelerinin kararları

İstanbul Büyükşehir Belediyesi için de geçerlidir. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisinin mahkeme kararlarına uymayacağı yönünde hukuk sisteminde düzenleme yoktur. Görülmektedir ki İstanbul Büyükşehir Belediye Planlama Müdürlüğü de Hukuk Müşavirliğinin görüşlerini de dikkate alarak teklif edilen nazım imar planı değişikliğinin İdare Mahkemesinin kararı nedeni ile görüşülemeyeceği yönünde görüş oluşturmuştur. Ancak bunlara rağmen İstanbul Büyükşehir Belediyesi plan değişikliğini onaylayarak mahkemenin yürütmeyi durdurma kararına rağmen hukuka aykırı işlem tesis etmiştir. Yapılan işlem yasalara ve yargı kararlarına aykırıdır ve suç işlenmiştir.

2. Plan değişikliği teklifi dilekçesinde ve Defterdarlık görüşlerinde mahkeme kararlarındaki gerekçeler göz önünde tutularak bu teklif hazırlanmıştır, şeklindeki müracaatlar doğruyu ifade etmemektedir. Bu aşamada mahkemenin yürütmeyi durdurma kararı varken herhangi bir idarece işlem tesis etmesi mümkün değildir. Mahkemenin kesin kararının beklenmesi yasal zorunluluktur. Ayrıca verilen teklifte İstanbul 4. İdare Mahkemesinin yürütmeyi durdurma kararındaki gerekçeler doğrultusunda bir plan teklifi de verilmemiştir. Bilakis bu şartlarda dahi yoğunluk arttırıcı bir düzenleme yapılmıştır ve 3194 sayılı İmar Kanununa aykırı olarak plan kademeleri zorunluluğu Belediye meclis kararı ile ortadan kaldırılmıştır. İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi hukuku çiğneyerek yetkisini aşan takdir hakkı olmayan düzenlemeleri onaylamıştır.

3. Onaylanan 1/5000 ölçekli nazım imar planı değerlendirildiğinde; teklif planın notlarında yer alan “...1/5000 ölçekli bu plan üzerinden Belediye-since onanacak avan projesine göre uygulama yapılacaktır....” hükmü İmar Mevzuatı ile tanımlanan “planların kademeli birlikteliği” ilkesine ve bu yöndeki yargı kararlarına aykırıdır.

4. Plan Notları’nın 4 numaralı maddesinde yer alan “Konut alanında birden



fazla bodrum kat yapılabilir. Bodrum katları emsal haricidir. Ancak birden fazla bodrum kat İskan edilemez” hükmü, 11.05.2006 tarihinde onaylı 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı hükümleri ile çeliştiği, bununla beraber iskan edilen bodrum katların emsale dahil edileceğine ilişkin İstanbul İmar Yönetmeliği’nin 6.09.1 no’lu maddesine de aykırıdır. Bu haliyle, askıdaki 1/5000 Ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliği, çevre yapılanma koşullarını tanımlayan ilgili Plan kararları ile Yönetmelik hükümlerine aykırılığı nedeniyle “ayrıcalıklı imar hakkı” talebini yansıtmaktadır.

SONUÇ ve İSTEM:

Yukarıda izah edilen nedenlerle, 3194 sayılı İmar Kanunu ve Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelik’e aykırı olarak elde edilerek İstanbul Büyükşehir Belediye Meclisi’nin 16.05.2008 gün ve 1110 sayılı kararı ile onanan, 11.08.2008 tarihinde askıya çıkarılan, Kadıköy İlçesi, 151 pafta, 421 ada, eski 161, yeni 285-286 parsellere ilişkin 1/5000 ölçekli Nazım İmar Planı Değişikliği’nin; Yasalara, Yönetmeliklere, kamu yararı, şehircilik ilkelerine ve planlama tekniklerine açıkça aykırı olması nedeniyle İPTALİNE ve telifisi güç ve imkansız zararlar doğabileceği için öncelikle ve ivedilikle YÜRÜTMENİN DURDURULMASINA karar verilmesini, mahkeme masrafları ile vekalet ücretinin davahılara yükletilmesini vekil olarak saygılarımla dilerim.



İstanbul Şube

BASINDAYDIK...

13 Aralık 2008, Haber Türk

Şube İkinci Başkanımız Pınar Özden Beşiktaş’taki Tütün deposunun yıkılması ve otel inşaatının başlaması ile ilgili Habertürk Ana Haber Bülteni’ne katılarak görüşlerini belirtti. Özden, 3 No’lu KTVKKBK’nun bu yapıyı tescilledikten sonra cephe desteğine ihtiyacı olduğunu belirtmesi ancak proje esnasında yapının dayanıklı olmadığı gerekçesiyle tamamen ortadan kaldırılmasını değerlendirdi. Bu tür projelerin alanlara belli bir araç ve yaya yoğunluk getireceğini, Ortaköy örneğinde de olduğu gibi alanın kamuya kapalı hale gelmesi ihtimalini de sözlerine ekledi.

24 Aralık 2008, Açık Radyo

Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman canlı telefon bağlantısıyla katıldığı programda 2008 yılının meslek alanımız açısından nasıl geçtiğini değerlendirerek, 2008 yılında gerçekleşen büyük projelerin etkilerini anlattı.

Yeni Mimar Dergisi, Aralık Sayısı

Şube Başkanımız Erhan Demirdizen, Yeni Mimar dergisinin Aralık ayı sayısında “32. Dünya Şehircilik Günü Kolokyumunu” değerlendirmiştir.

6 Ocak 2009 – TRT 1 Radyo

Şube Başkanımız Erhan Demirdizen 6 Ocak 2009 tarihinde TRT 1 radyosunda “Gün Ötesi” programına katılarak, orman 2B alanlarına ilişkin yasal düzenlemeler konusunda görüşlerini bildirdi. Demirdizen, 2B alanlarında yaşayanlara buraların satılması, özel mülkiyet oluşturulmasının, sonuçta bir tür imar affına yol açacağı ya da böyle bir beklentinin oluşacağı uyarısında bulundu. Oda olarak her türlü imar affı konusunda duyarlı olduğumuzu dile getiren Demirdizen, 1990’lı yıllara kadar çıkarılan tüm imar aflarının daha da büyüyen bir kaçak ve sağlıklı yapılaşma sorununu beraberinde getirdiğini ifade etti.

7 Ocak 2009, BENGÜTÜRK TV

Şube Sekreterimiz Tayfun Kahraman canlı yayın konuğu katıldığı programda 2008 yılının meslek alanımız açısından nasıl geçtiğini değerlendirerek, 2008 yılında gerçekleşen büyük projelerin kent planlama açısından etkilerini anlattı.

8 Ocak 2009, Mimarizm

Yapı Endüstri Merkezi (YEM) bünyesinde mimarlık ve kent haberleri alanında elektronik ortamda yayın yapan Mimarizm, Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen ile gerçekleştirdiği röportajda küresel ekonomik krizin İstanbul’a etkilerini ele aldı.

Şehir planlamasında bütüncül yaklaşımlar

8 KASIM DÜNYA ŞEHİRCİLİK GÜNÜ’NDE GERÇEKLEŞEN ‘KENTSEL YENİDEN YAPILANMA: KAZANANLAR, KAYBEDENLER’ KONULU 32’NCİ KOLOKYUMDA, PLANLAMADA BÜTÜNCÜL YAKLAŞIMLARIN ÖNEMİ FARKLI ÇEVRELER TARAFINDAN İRDELENDİ.

ERHAN DEMİRDİZEN
Şehir Plancıları Odası İstanbul Şube Başkanı

© 8 Kasım Dünya Şehircilik Günü’nün 52’ncisi için bu yıl Mimar-Sinan-Gianni Sanatlar Üniversitesi’nde buluştu. ‘Kıtlama’ dediğimiz ama kıldığımız, diğer görsel Mevlana Cihad’ı hepimizle paylaşıyoruz. ‘Bu bir kutlama değil, bir kılma’ dediğimiz gün’ diye...



Yeni şehirler, farklı konularla gine andı ediyorlar. Örneğin Türkiye’deki yerleşim projeleri için önce yerel bir yetkiliyle konuşulmaktadır. Burada ‘mimarların dayanışması’ toplulukla paylaşıyor ve bu paylaşımla artık bir yerden başlayan ‘gelişim’ süreciyle güdülüyor. Her şeyden önce, her şeyden önce, her şeyden önce...

İçerideki yerel gelişmelerde dayanışma ve birliktirlik sürdürülebilirlik için göz ardı edilemez. Projelerin, kararların, ‘kazanmalar’ ve ‘kaybedenler’ bütüncül bir şekilde değerlendirilmeli. Mimar-Sinan-Gianni Sanatlar Üniversitesi’nin yarattığı topluluk eden ortamında üç gün süren tartışmalarla...

değil. Yeni şehirler, farklı konularla gine andı ediyorlar. Örneğin Türkiye’deki yerleşim projeleri için önce yerel bir yetkiliyle konuşulmaktadır. Burada ‘mimarların dayanışması’ toplulukla paylaşıyor ve bu paylaşımla artık bir yerden başlayan ‘gelişim’ süreciyle güdülüyor. Her şeyden önce, her şeyden önce, her şeyden önce...

“Yeniden yapılanma” da

Türkiye’nin en yüksek binası ‘Tahkimat ruhsatı’ ile yapıyor

261 metre ile Türkiye’nin en yüksek binası olan Sapphire’in ruhsat sorunu ortaya çıktı. Sapphire’in inşaat alanında ‘Tahkimat Ruhsatı’ asılı. Bu ruhsat hafriyat amaçlı veriliyor. Konuyla ilgili hem İstanbul Büyükşehir Belediyesi’ne hem de Kağıthane Belediyesi’ne sivil toplum kuruluşları yazı gönderdi. Ama kimse ruhsat durumunu öğrenemedi.

Bir imar skandalına imza atarak 30 bin metrekare ruhsatlı alana tam 6 kat fazla inşaat ile İstanbul’da yapımı devam eden Sapphire’de ruhsat sorunu ortaya çıktı. 261 metre ile Türkiye’nin en yüksek binası olma özelliği taşıyan Sapphire’in inşaat alanında ‘Tahkimat Ruhsatı’ yazılı tabela asılı. ‘Baki Tahkimat Ruhsatı’ ne demek? Bu ruhsat hafriyat ve zemin güçlendirme...



2005’te yol çökünce alınan

Demirdizen ile yapılan röportajda krizin İstanbul kentine nasıl yansıtacağı üzerinde durulurken, İstanbul'un Türkiye'nin dünyaya tutunma noktası haline gelmesi ile birlikte krizin de ülke içinde en sert sonuçlarının İstanbul'da ortaya çıkacağı vurgulandı. En belirgin gayrimenkul sektöründe daralmanın yaşanacağını ancak etkilerinin zamanla anlaşılabileceğini, krizden en az hasarla kurtulmanın yolunun üretim faaliyetlerinin teşvik edilmesi olabileceğini ifade eden Demirdizen İstanbul'un geçmişten beri deneme yanılma yöntemiyle yolunu bulmaya çalışan bir kent olduğunu da sözlerine ekledi.

Röportajın tamamı için:

<http://www.mimarizm.com/KentinTozu/Makale.aspx?id=758&sid=757>

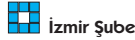
16 Ocak 2009 – NTV ve Show TV

Orman Yasası'nın 2/B maddesi kapsamına giren alanlarda kadastro düzenlemeleri ve tapu işlemleri yapılmasına ilişkin yasal düzenleme hakkında NTV "Ekonomi Ekranı" ve Show TV Ana Haber Bülteni'ne de görüşlerini bildiren Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen, yasanın kabul edilmesiyle birlikte gelecekte daha büyük 2B sorunlarının önünün açıldığını belirtti.

25 - 26 Ocak 2009, Vatan

Türkiye'nin en yüksek binası olarak tanımlanan "Sapphire" binasının imar durumu ve ruhsatı ile ilgili olarak Vatan gazetesinde yer verilen haberde binanın ruhsat sorunu gündeme getirildi. Binanın sadece 'tadilat' amacıyla verilen tahkimat ruhsatının bulunduğu, bu ruhsatla yapı yapılamayacağı iddiaları dile getirildi.

Yönetim Kurulu Başkanımız Erhan Demirdizen ise, Oda olarak Büyükşehir ve Kağıthane Belediyesi'ne yazılı olarak binanın imar ve ruhsat durumunun sorulduğunu ancak bilgi alınamadığını belirtti. Sonra, 2,5 emsal ve İmar Yönetmeliği koşullarıyla ortaya çıkan yapının kütlesi arasında teknik olarak açıklanması güç bir durumun oluştuğunu ifade etti.



İZMİR YEREL GÜNDEM 21 KENT KONSEYİ TOPLANTISINA KATILDIK

İzmir Yerel Gündem 21 Yürütme ve Kolaylaştırıcı Kurulu tarafından, Haziran 2008 Kent Konseyinde önerilen konular çerçevesinde Kasım Kent Konseyi gündemini; TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi ve Sağlıklı Kentler Proje Ofisi kolaylaştırıcılarında, "Sağlıklı Kentler - Çevre Düzeni Planı - Bütünleşik Kent Planlaması" olarak belirlenmiştir. 19 Kasım 2008 Çarşamba günü, saat:15.00'de İzmir Büyükşehir Belediyesi Meclis Salonunda yapılan toplantı Şube Başkanımız Tolga Çilingir'in yürütücülüğünde gerçekleşti. Şube Yönetim Kurulu Sekreterimiz Zühre ÇELİK "Sağlıklı Kentler Projesinde Planlama" adlı sunumunu gerçekleştirirken, Şube Yönetim Kurulu Yedek Üyemiz Aslı ÖZAYLAK ise "Son Yasal Düzenlemeler Kapsamında İzmir'de Üst Ölçekli Planlama Çalışmaları" adlı sunumunu yaptı.



"ALLIANOI KADERİNİ BEKLERKEN" ADLI PANEL DÜZENLEDİK

Bilindiği gibi, İzmir ili Bergama İlçesinde bulunan Alliano antik kentinin, Yortanlı



barajının göl alanı içerisinde kalması nedeni ile bu evrensel kültür mirasımızın ortaya çıkarılması, korunması ve sular altında kalması önlenerek gelecek kuşaklara aktarılması için, bilimsel alanda, kamusal alanda, hukuksal alanda ve toplumsal alanda bir çok çaba sürdürülmektedir.

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi de bu çabalara her ortamda destek vermiş ve "Alliano sular altında bırakılmadan ve başka bir yere taşınmadan yerinde korunmalıdır" tezini savunarak bu konudaki ortak mücadelede yerini almıştır.

Şubemizce, konunun yeniden ortaya konması ve gelinen noktanın yeni bir tahlilinin yapılması amacıyla "ALLIANOI KADERİNİ BEKLERKEN" başlıklı paneli 25 Kasım 2008 Salı günü İzmir Yüksek Teknoloji Enstitüsü Mimarlık Fakültesi A Blok Seminer Salonunda gerçekleştirdik.

Panele 9 Eylül Üniversitesi ve İYTE öğrencilerinin ilgisi yoğun olurken, Şube Başkanımız Yrd. Doç. Dr. Tolga Çilingir'in yönettiği panelde ilk konuşmayı yapan 9





Eylül Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Başkanı Prof. Dr. Emel Göksu, 1999 yılında seçildiği 1 No'lu Koruma Kurulu'nda Allianoi ile ilgili yaşanan süreci aktardı. Kurulun 1999 yılında cesur bir kararla Allianoi'yi 1. Derece SİT alanı ilan ettiğini aktaran Göksu, bu kararın 1.5 yıl boyunca ilgili yerlere dağıtılmadığını kendisinin tesadüfen öğrendiğini belirtti. Göksu, "İdarenin burada büyük bir ihmali var" dedi.

Allianoi Girişim Grubu Sözcüsü Alime Mitap da Allianoi'nin kaplıca sularının İlyas deresine boşaltılması ile ilgili bilirkişi raporlarına da dikkat çekerek, Allianoi'nin adım adım yok edildiğini kaydetti. Panele DSİ adına katılan Ahmet Tomar, fakirliğin çevrenin en büyük düşmanı olduğunu söyleyerek Yortanlı Barajı'nın ovayı sulaması ile 6 bin kişiye istihdam sağlanacağını iddia etti. Doğal ve Kültürel Çevre İçin Yaşam Girişimi Sözcüsü Tuncay Karacıoğlu, Allianoi'nin sular altında kalmasını savunanların hiçbir zaman bilimi rehber olarak almadığını belirterek, "Karşımıza hep rant temelli ısmarlama projelerle çıkıyorlar" dedi.



TMMOB İZMİR İL KOORDİNASYON KURULU TOPLANTISINA KATILDIK

03 Aralık 2008 Çarşamba günü saat 18:00' de TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nde gerçekleştirilen toplantıya Şube Yönetim Kurulu 2. Başkanımız Sabri YÜKSEL katıldı. 8-9-10 Ocak tarihlerinde düzenlenecek olan TMMOB Kent Sempozyumunun değerlendirildiği toplantıda, ekonomik kriz sonrası işten çıkarmalar, Gemi Söküm Yönetim Sistemi İyi Uygulamaları Rehberi, Su, Hayat TV ve diğer konular gündemde yer aldı.



İZMİR 1 VE 2 NO'LU KORUMA BÖLGE KURULU TOPLANTILARINA KATILDIK

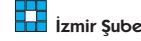
İzmir 1 ve 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantılarına gündemi düzenli takip edebilmek ve şubemizin görüşlerini aktarmak amacıyla, 2863 sayılı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasasında değişiklik yapan 14.07.2004 gün ve 5226 sayılı yasanın 12. Maddesindeki; "ilgili meslek odaları koruma bölge kurulu toplantılarına gözlemci olarak katılabilirler" hükmü gereği, 17, 18 Aralık 2008 tarihinde İzmir 2 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantısına Şube Yönetim Kurulu üyemiz Sena Erkan ve 19 Aralık 2008 tarihlerinde İzmir 1 Numaralı Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu toplantısına Şube Yönetim Kurulu Saymanımız Nehir Yüksel gözlemci olarak katıldılar.



ULUSAL FİKİR YARIŞMASI KOLOKYUMUNA KATILDIK

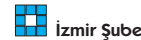
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın düzenlediği Urla-Çeşme-Karaburun Yarımadası Ulusal Fikir Yarışması Kolokyumu 20 Aralık 2008 Cumartesi günü saat:14.00'de Kültürpark 1/B no.lu holde gerçekleştirildi. Yarışmada dereceye giren projelere ödülleri, Şube Başkanımız Tolga ÇİLİNGİR'in de katıldığı toplantıda törenle verildi. 20 eserin başvurduğu yarışmanın ödül töreninde konuşan Büyükşehir Belediyesi Başkan Vekili Yusuf Ali Karaman, Urla ve Çeşme başta olmak üzere projenin içinde kalan yerleşim alanlarının eski çağlardaki mekansal anlamdaki otantik yapılarının

olabildiğince korunduğuna dikkat çekti. Jüri başkanı Şehir ve Bölge Plancısı Doç. Dr. Semahat Özdemir ise, söz konusu yarışmadan çıkan fikirler, öneriler ile eleştirilerin, bölgedeki değerlerin korunması ve gelecek nesillere taşınmasında büyük önem taşıdığına dikkat çekti. Yarışmada birinciliği şehir plancısı Koray Velibeyoğlu'nun yaptığı proje kazandı.



FOTOĞRAFLARDA İZMİR FOTOĞRAF YARIŞMASI SONUÇLANDI

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu tarafından 08-10 Ocak 2009 tarihlerinde yapılacak olan Kent Sempozyumu kapsamında yapılan Fotoğraflarda İzmir fotoğraf yarışması sonuçları 23 Aralık 2008 tarihi itibarı ile açıklandı. Yarışmada birinciliği Yunus KOÇ elde ederken yarışmada ödül kazanan diğer eserlerin sunulduğu kataloğu görmek için <http://www.imoizmir.org.tr/?op=PageModulDetay&id=22> adresini ziyaret edebilirsiniz.



NETCAD ve ARCGIS MESLEK İÇİ EĞİTİM SEMİNERİMİZİN 5. DÖNEMİ BAŞLADI

TMMOB Şehir Plancıları Odası İzmir Şubesi olarak meslektaşlarımızın ve genç arkadaşlarımızın çağın gereklerinden biri olan bilgisayar teknolojilerine hâkim olması, mesleki alanda güncel yazılımları biliyor olması amacıyla ve konuyla ilgili şubemize gelen yoğun istemleri karşılamak üzere düzenlediğimiz Meslek İçi Eğitim Seminerleri dizisinin 5. Dönemi de 20 Aralık 2008 tarihinde başladı. Bu dönem önde gelen Coğrafi Bilgi Sistemleri programlarından biri olan ArcGIS eğitimi şubemize yapılan talepler doğrultusunda

ilk defa düzenlenmeye başladı. 80 saat süren ArcGIS eğitimi konusunda ayrıntılı bilgiyi internet sitemizden veya şubemize başvurarak edinebilirsiniz.

Netcad Programında Hafta içi 1 ve hafta sonu 1 program olmak üzere 2 program dâhilinde başlatılan 5. Dönem eğitimi 1 eğitmen ve 10 öğrenci ile sürdürülüyor. ArcGIS programında Hafta Sonu 1 program olarak başlatılan seminer 80 saat sürecek. 5. Dönemin ardından sürdürülecek olan seminerler ile ilgili olarak gelişmeleri üyelerimize iletmeye devam edeceğiz.



TMMOB İZMİR KENT SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

08 Ocak 2009 tarihinde Tepekule Kongre ve Sergi Merkezi'nde başlayan TMMOB İzmir Kent Sempozyumu, İzmir'in ulaşımından çevreye, enerjiden kentleşmeye farklı alanlardaki sorunlarının masaya yatırılarak üç gün boyunca devam etti.

Sempozyuma İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu, Konak Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ, Karşıyaka Belediye Başkanı Cevat Durak, İYTE Rektörü Prof. Dr. Zafer İlken, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı, TMMOB İzmir İKK Sekreteri Ferda Çiftçi, Odaların İzmir Şube Başkanları, öğretim üyeleri, kamu kurumu temsilcileri ve 500'e yakın izleyici katıldı.

Sempozyumun açılışında konuşan TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri Ferda Çiftçi, "Bizler mühendis, mimar ve şehir plancıları olarak planlı, sağlıklı, güvenli bir İzmir istiyoruz. Kadınıyla, genciyle, engellisiyle, çocuklarıyla tüm yaşayanların dostu bir İzmir istiyoruz. Tüm kurum ve kuruluşlarıyla birlikte planlanan, birlikte yönetilen bir İzmir istiyoruz. Kolay ulaşılan, güvenli yapıları olan, alt yapı sorunu olmayan, suyu temiz ve bol bir İzmir istiyoruz. Havası temiz, yeşili bol, enerji sorunu olmayan bir İzmir istiyoruz. Zengin Ege kültürümüzü doya-

şıya yaşamak istiyoruz. İzmir'de kentlilik bilincinin gelişmesine katkıda bulunmak, yerel yönetim adaylarında aklın ve bilimin ışığında bir vizyon sunmak amacıyla bu sempozyumu düzenledik. Diliyoruz ki bu çalışmalarımızdan, sempozyumda üretilecek görüş ve önerilerden yararlanılır ve İzmir daha yaşanılabilir çağdaş bir kent olur" dedi.

TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğancı da konuşmasında, yaşam kalitesini arttırmak, hizmetleri ve kaynakları eşitlik ilkesine göre kullanmak, çağdaş yaşamın gerektirdiği altyapı ve hizmetleri sağlamak gibi temel amaçlar benimsendiğinde kentlerdeki sorunların neler olduğu ve ne tür yatırımlar yapılması gerektiği konusunun net bir şekilde ortaya çıkacağını söyledi. İzmir'in merkezi ve kıyısıyla dünyada çok az kentte bulunan bir özgünlüğe sahip olduğunu ifade eden Soğancı, TMMOB'nin düzenlediği kent sempozyumlarında ortaya çıkan tabloyu, 20-21 Şubat 2009 tarihlerinde düzenlenecek "Yerel Yönetimler ve Kentleşme Sempozyumu"nda kamuoyu ile paylaşacaklarını söyledi.

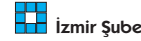
İzmir Büyükşehir Belediye Başkanı Aziz Kocaoğlu ise, kent yönetiminin artık yalnızca yol, altyapı, su, imar, planlama hizmetleri olmadığını, kentleri kalkındırmanın da yerel yönetimlerin görevi olduğunu kaydetti. Kentin nazım planıyla, ulaşım master planıyla ve stratejik planıyla 5 yıldır sistemli ve planlı gelişme yoluna girdiğini söyleyen Kocaoğlu, yaşam kalitesini artıracak, çevreye, insana duyarlı bir yönetim anlayışıyla yol aldıklarını belirtti. Kocaoğlu, İzmir'de 200 bine yakın sağlıklı konut bulunduğunu, kentsel iyileştirme ve dönüşüm yapılması gerektiğini ancak bunun bazı illerde örneği görüldüğü gibi gecekonduları apartmanlara taşıyarak yapılamayacağını söyledi. Kentsel dönüşümün sosyal yaşamı iyileştirmeyi de kapsamı gerektiğini vurgulayan Kocaoğlu, apartman kondukların Avrupa'da iflas ettiğini bizde de iflas etmeye mahkum olduğunu söyledi.

Konak Belediye Başkanı Muzaffer Tunçağ ise, merkezden alınan kararların yerel yönetimlerin elini bağladığını ve bu

kararlar alınırken yerel yönetimlere ve halka danışılmadığını ifade etti. Tunçağ, su ve elektrik bağlanmasına ilişkin imar afları sonucunda Konak Belediyesine 7 bini aşkın numarataj başvurusu yapıldığını ve belediyeyi kilitlediğini belirterek, "aynı şekilde Karşıyaka ve Konak ilçelerinin bölünerek Karabağlar ve Bayraklı ilçelerinin oluşturulmasında da halkın mutabakatı aranmamıştır" dedi.

Açılış konuşmalarından sonra, Sempozyum kapsamında düzenlenen "Fotoğraflarda İzmir" yarışmasında ödül kazananlarının ödülleri verildi ve sergi açılışı yapıldı.

Sempozyum boyunca birçok meslektaşımızın bulunduğu oturumlarda sunumlar gerçekleştirildi. Sempozyumun son günü son oturumunda düzenlenen panelde Şube Başkanımız Tolga Çilingir yer aldı.



TUPOB ÖN HAZIRLIK TOPLANTISINI GERÇEKLEŞTİRDİK

Sekreteryası şubemizce yürütülen Türkiye Planlama Okulları Birliği'nin 5. Dönem Ön Hazırlık toplantısını 15 Ocak 2009 tarihinde Dokuz Eylül Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü toplantı salonunda gerçekleştirdik. Toplantıya Yönetim Kurulu üyelerimizin yanı sıra, Mimar Sinan Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölüm Başkanı Prof.Dr. Güzin Konuk, İstanbul Şubemiz adına Sırma Turgut, Odamız Genel Merkezi Yönetim Kurulu Başkanı Tarık ŞENGÜL ve Genel Sekreteri Serdar NİZAMOĞLU ile birlikte Dokuz Eylül Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü öğretim üyeleri de katıldılar.

Toplantıda Dönem Başkanlığının Dokuz Eylül Üniversitesine geçmesi ile birlikte İstanbul Şubemizde bulunan dokümanlar teslim edildi. Daha önceden oluşturulan çalışma komisyonlarına yönelik bir hatırlatma yapılmakla birlikte belirlenen konu başlıkları ve bu komisyonların çalışmalarına yönelik öneriler tartışıldı.



İzmir Şube

TMMOB AYDIN KENT SEMPOZYUMU GERÇEKLEŞTİRİLDİ

TMMOB Aydın Kent Sempozyumu, 30-31 Ocak 2009 tarihlerinde Adnan Menderes Üniversitesi Atatürk Kongre Merkezi'nde gerçekleştirildi. Sempozyumun açılışında sırasıyla; Aydın İKK Sekreteri Metin Albeyoğlu, TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Soğanlı, Horsunlu Belediye Başkanı Mehmet Efe Yılmaz, Aydın Belediye Başkanı İlhami Ortekin, Aydın Valisi Mustafa Malay konuştu.

Nüfus yoğunluğu bakımından Türkiye'nin en kalabalık illerinden biri olan Aydın'ın daha yaşanabilir bir kent olması için yapılabileceklerin ele alınacağı sempozyumun sekreteryası Aydın İl Koordinasyon Kurulu tarafından yürütüldü.

İki gün süren sempozyum kapsamında 6 oturumda; kentsel planlama, çevresel kirlilik, enerji, maden, jeotermal kaynaklar, turizm, kültürel yapı gibi çeşitli konular ele alındı. Sempozyumun ilk oturumunda Dokuz Eylül Üniversitesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümü Öğretim Üyelerinden Prof.Dr. Sezai Göksu "Aydın İli'nin Kentsel Planlamada Bugünü ve Geleceği" adlı bildirisini sunarken Şube Başkanımız Tolga Çilingir'de "Aydın'ın Üst Ölçekli Planlama Sorunsalı Üzerine" adlı bildirisini sundu.

Konya Şube

TMMOB MİMARLAR ODASI KONYA ŞUBESİ'NİN DÜZENLEDİĞİ FOTOĞRAF SERGISİNE KATILDIK

27 Aralık 2008 Cumartesi günü TMMOB Mimarlar Odası Konya Şubesi'nin düzenlediği "Koru(ya)madığımız Mimari Mirasımız" konulu 3. Ulusal Fotoğraf Yarışması

masası Ödül töreni ve sergisine Şubemizi temsilen Mesleki Denetim Görevlimiz Reyhan Güden katıldı. Yarışma sonunda Harabe İstasyon Otel isimli fotoğraf birinci seçildi.

Samsun Şube

TMMOB EMO TARAFINDAN DÜZENLENEN BASIN AÇIKLAMASINA KATILDIK

23/12/2008 tarihinde TMMOB Elektrik Mühendisleri Odasının düzenlediği basın açıklamasına odamız adına Şube Sek. Yrd. Burcu Çamlıbel katılmıştır. Basın açıklamasının içeriğinde, Samsun'da yapılması planlanan 5 adet termik ve doğalgaz çevrim santrali ile Terme'de tesis edilecek 900 MW lık doğalgaz çevrim santrali yer almaktadır.

Samsun Şube

BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İNCELEME KURULU'NA TOPLANTISINA KATILDIK

26/12/2008 tarihinde Büyükşehir Belediyesi İmar Ve Şehircilik Daire Başkanlığında gerçekleşen inceleme kuruluna odamız adına Ali Bulut katılmıştır. Kurulda Yüksek Yapıyla ilgili görüşülmüştür.

Samsun Şube

KTVKB KURULU TOPLANTISINA KATILDIK

28/12/2008 tarihinde Samsun Koruma Bölge Kurulu toplantısına Yönetim Kurulu II. Başkanı Erkan Uçkun katılım sağlamıştır.

Samsun Şube

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ULAŞIM PLANLAMA DAİRESİYLE GÖRÜŞME YAPTIK

Ulaşım komisyonu çalışmaları dolayısı ile 07.01.2009 tarihinde Samsun Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Planlama Daire Başkanı ile görüşme yaptık. Toplantıya şubemiz adına Şube Sek. Yrd. Burcu Çamlıbel katıldı.

Samsun Şube

İKK TOPLANTISINA KATILDIK

15/01/2009 tarihinde İKK toplantısı yapılmış olup, şubemiz adına şube başkanı Hüseyin kahraman katılmıştır. Toplantıda 2009 yılı çalışma programının oluşturulması, ödenek belirlenmesi konuları yer almıştır.

Samsun Şube

SAMSUN BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ULAŞIM PLANLAMA DAİRESİYLE GÖRÜŞME YAPTIK

Ulaşım komisyonu çalışmaları dolayısı ile 07.01.2009 tarihinde Samsun Büyükşehir Belediyesi Ulaşım Planlama Daire Başkanı ile görüşme yaptık. Toplantıya şubemiz adına Şube sek.yrd.Burcu Çamlıbel katıldı.

Samsun Şube

İKK TOPLANTISINA KATILDIK

15/01/2009 tarihinde İKK toplantısı yapılmış olup, şubemiz adına şube başkanı Hüseyin kahraman katılmıştır. Toplantıda 2009 yılı çalışma programının oluşturulması, ödenek belirlenmesi konuları yer almıştır.



TMMOB
Şehir Plancıları Odası

Yayın Türü: Yerel Süreli Yayın
Aylık Haber Bülteni
Oda birimlerine ve üyelere
ücretsiz gönderilir.

Yayın İdare Merkezi
Hatay Sokak No. 24/17
Kocatepe/ANKARA
Tel: 0312 417 87 70
Faks: 0312 417 90 55
e-posta: spo@spo.org.tr
www.spo.org.tr

TMMOB Şehir Plancıları Odası
Adına Sahibi ve Sorumlu Yazı İşleri
Müdürü
H. Tarık Şengül

Haber Bülteni Sekreteri
Gökhan Bilgihan

Bu Sayıya Emegi Geçenler

Gökhan Bilgihan (Genel Merkez)
Samet Zeydan (Genel Merkez)
Serdar M. A. Nizamoğlu (Genel Merkez)
Derya Kesik (Genel Merkez)
Tarık Şengül (Genel Merkez)
Hatice Kürşüncü (Genel Merkez)
Öznur Zengin (Genel Merkez)
Pınar Özcan (Genel Merkez)
Betim Hayat (Genel Merkez)
İlknur Urkun Bowe (Ankara Şube)
Gökçen Kunter (Ankara Şube)
Nursun Karaburun (Ankara Şube)
Salih Dirlik (Antalya Şube)
Murat İlkme (Bursa Şube)
Gökçen Taşkın (İstanbul Şube)
Burcu Çamlıbel (Samsun Şube)
Reyhan Güden (Konya Şube)

Sayfa Düzeni
PLAN LTD. ŞTİ. — ŞERİFF EREN
TEL: 0312 432 01 83—95

Baskı
Korza Yayıncılık
Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.
Büyük Sanayi 1. Cadde No: 95/1
İskitler-Ankara
Tel: (0312) 342 2 08
Fax: (0312) 341 14 27
Basım Tarihi-Saati: 29.06.2009-9:30

Aralık 2008- Ocak 2009
4.000 adet basılmıştır.



TMMOB
ŞEHİR PLANCILARI ODASI



TÜRKİYE
PLANLAMA OKULLARI BİRLİĞİ



DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
MİMARLIK FAKÜLTESİ
ŞEHİR VE BÖLGE PLANLAMA BÖLÜMÜ

2009 40. yıl etkinlikleri

şehir ve bölge planlama öğrencileri bitirme projesi yarışması

son başvuru:
3 Temmuz 2009 Cuma

Başvurular TMMOB Şehir
Plancıları Odası Şube ve
İl Temsilciliklerine yapılabilir

Ayrıntılı bilgi için:
www.spo.org.tr

TMMOB Şehir Plancıları Odası
Hatay Sokak no: 24 / 17 - 06640 Kocatepe/Kızılay - ANKARA
Tel: 0312 417 87 70 - Faks: 0312 417 90 55 - E-posta: spo@spo.org.tr